Cam. d. 653. 3

ΘΡΗΝΟΘΡΙΑΜΒΟΣ.

Sive

Liber *JOB* Græco carmine redditus

Per J. D. *Cantabrigiensem*, *S. T. B.*

Editio altera, multis in locis ab Autore recognita & emendata.

Cui adduntur in fine tres Psalmi.

S. Hieron. Epist. ad Paulinum.

Job exemplar patientiæ, quæ non mysteria suo sermone complectitur? prosâ incipit, versu labitur, &c.

CANTABRIGIÆ,

Apud THOMAM BUCK celeberrimæ Academiæ Typographum. 1653.

Venant ibidem per Guilielmum Graves, *Bibliopolam.*

PAtientiam JOBI audivimus, & finem Domini vidimus: TRIUMPHUM *ſcilicet in ævum duraturum. Hoc igitur doctiſſimi autoris carmen quo utrunq; proſequitur, digniſsimum cenſemus quod in lucem eruditorum hominum, & typis expreſſum, & amicorum elogiis laudatum prodeat.*

472:98

Tho. Comber, *Procan.*
Samuel Ward.
Tho. Bainbrigg.
Rich. Sterne.

¶ ILLUSTRISSIMO
ET
HONORATISSIMO DOM.
D. HENRICO,

Comiti *Hollandiæ*, Baroni *Kensingtoniæ*.
Academiæ *Cantabrigiensis* Cancellario,
aureæ Periscelidis Equiti, &
Regiæ Majestati a consiliis
secretioribus.

PAtere, Illustrissime Comes, ut sub patrocinio Tuo in lucem prodeat Jobus *pallio* & *metro* donatus. Qui olim *diei suo maledixit*, obstetricante jam favore Tuo amat nasci: nec eum flere pœnitet, dum in Honoris Tui sinum suas lacrymas fundat. Quanquam quid lacrymas, quid *elegos* loquor? Siquidem sub nobilissimi *Heroïs* ductu militans *heroico pede* incedit, nec jam *threnos* agit, sed *triumphos*. Tantum est, Honoratissime Domine. Quem Academia nostra vigilantissimum Cancellarium, quem Musæ omnes Mæcenatem optimum quem vniversa denique literatorum gens fautorem integerrimum jactat & admiratur, eundem & hujus quantulicunque operis patronum submisse implorat

Honori tuo humillimè devotus,

JACOBUS DUPORT.

LECTORI.

ALiquot jam anni effluxerunt, humanissime Lector, ex quo tria quatuórve postrema Jobi capita Græco carmine vertenda suscepi, idq; tantùm speciminis gratiâ, nihil minùs in animo habens quàm integram libri metaphrasin poetico filo pertexere. Memini autem me tunc temporis, partim styli majestate sublimitatéq; captum, (quis autem coburnus cum divina hac grandiloquentia comparari possit?) partim naturalis philosophiæ dulcedine delinitum, (& quis Aristoteles cum hac historia animalium conferri ausit?) exinde primùm occasionem sumpsisse transferendi extremam hujus libri partem, quæ in meteoris animalibúsque depingendis ferè tota consumitur. Postquam verò ad res sacras animum appuli, tum demum non in cortice verborum hæsi, sed ad sensûs medullam penetravi, & ab * Hagar ad Saram, ab ancillis ad Penelopen, à Rhetorica & Philosophia ad Theologiam oculos converti. Etenim præter phrasews elegantiam etiam materiæ sublimitatem, præter eloquentiæ flumina (dicam? an grandiloquentiæ fulmina?) etiam abyssos Spiritûs, & divinitatis fulgur, denique præter arcana naturæ etiam sacrosancta religionis mysteria, quibus iste liber utraq; (quod aiunt) paginâ mirificè refertus est, demirari cœpi. Exinde magìs magísque me libido incessit, ut quod antea studium in aliqua hujus libri particula impenderam, idem in toto collocarem. Cùm enim aptissimus mihi visus est, utpote dramaticus cùm sit & inter metricos scripturæ libros semper habitus; tum etiam ob insignem usum & præstantiam dignissimus, in quo exprimendo poeticæ meæ facultatis (quæ, siqui sit, sentio quàm sit exigua) nervos intenderem. Fuerunt ante me, qui in hoc pulvere desudárunt, & vel Evangelium vel Psalmos Græcis constrinxerunt pedibus; Apol-

* Clem. Alex. strom. 1

Umarius, & Nonnus; Deus bone, quanti viri! quorum ego nè corrigiam calcei. *Egone nihili homuncio ut cum illis heroibus me conferendum putem? Tantum absum ab ea arrogantia, quantum illi à candore qui ità de me suspicantur. Satis mihi supérq; fuerit eorum premere vestigia, licèt* non passibus æquis. *Equidem non inficior me ab ineunte jam ætate poeseos, præsertim Homericæ, fuisse studiosum. Quare si quid in ea profecerim; volui id totum, quantulumcunq; sit, humillimè ad aram Dei deponere, & si vel duo minuta lucratus fuerim, in arcarium ejus conjicere: volui etiam leviora studia, lanam meam caprinam tabernaculo offerre: volui sacrificare* Isaacum *meum, etiam juvenilia & ludicra (sic enim* * *Philo* [* Lib. de Abrahamo] ἀλληγορεῖ) *Deo consecrare. Hoc animo fretus metaphrasin hanc primùm aggressus sum, & demum ad umbilicum perduxi; sperans fore, ut levidensis hæc opella nostra aliquod saltem apud eruditos punctum ferat; utpote φιλολόγοις non insuavis, θεολόγοις non inutilis, φιλομύθοις non injucunda, φιλοθέοις non infructuosa, Integros sæpe versus (ut jam de operis ratione aliquid dicam) ex poetarum rege transtuli; imò nec ullam ferè vocem libenter adhibui, quam in Homero non inveni: Adeóq; me non pudet istius sive imitationis, sive allusionis, ut nihil magis quàm centonem in hoc argumento scripsisse cuperem. Pro materiæ ratione vel laxavi stylum vel contraxi: & cùm alibi adeò, ubi res finit, fusior sum, ut παραφράζειν videar potiùs quàm μεταφράζειν, tum verò maximè in Ζωογαμίᾳ illa ad finem libri, quæ primam huic metaphrasi ansam dedit; præsertim ubi de Equo, Elephante, & Balæna agitur, paulo liberiori pede excurri, nec tamen (ut spero) τὰ ἁγιώμενα. Anglicanam nostram versionem ad amussim secutus sum: in qua tamen si difficultas aliqua vel obscuritas occurrebat, & occurrebat (expenumerò) consului tum Græcam interpretationem Septuaginta seniorum, tum maximè Hebraicam veritatem; à qua nè aberrarem, (& equidem spero me à genuino textûs scopo haud sæpe deflexisse) geminum sensum ἐφ' ὅτῳ conjunxi, textualem, & marginalem. Hebraismos rarò retinui; plerunq; Hellenismis commutavi. Postquam magnam libri partem absolvissem, venit mihi in manus metaphrasis doctissimi viri A. Aurelii, stylo eleganti & planè Virgiliano contexta; quâ quidem non inficior me mediocriter esse adjutum. Tantum verò abfuit, ut propterea pensi filum*

*in medio abrumperem, quasi anticipationis quâdam larvâ deterritus, ut majori potiùs alacritate in incepto pergerem. Grata enim mihi videbatur amulatio, quâ Homerus & Virgilius, hic Latinorum, Græcorum ille, poetarum principes inter se certarent, uter ad res divinas aptiùs accommodari posset, uter meliùs discreet χρισιανίζειν, uter * εἰς ἡωσφόρον θείαν αὐλὴν* [* Eustath. ἰλιάδ. ά.] *libentiùs migraret. Cedunt fateor, imò longè cedunt Ὁμηρόκεντρα hæc Virgilianis illis centonibus; at hoc παρωδῆσαι, non ποιητὸς vitium esse contendo: nec enim ipse Scaliger à me extorquebit, ut Maroni Mæonides herbam porrigat. Quanquam verò iis præsertim qui ἐν ἰωσχεισιανίζειν didicere, usui futurum sit hoc quicquid est opusculi, adjeci nihilominus Latinam interpretationem ad verbum, stylo sanè rudi & impolito: quæ tamen si minùs Latinæ paraphraseos loco esse possit, at aliquam saltem lucem ad illustrationem libri satis in se obscuri etiam Græcè nescientibus allatura sit. Habes, candide Lector, & consilii mei pariter & operis rationem. Tu verò conatibus nostris fave, & hanc opellam æqui bonique consule.*

Emendanda & mutanda.

Cap. 7. v. 5. deleat in marg. [6.] in direct. pro Κερκίδος leg. Τηκεῖ'. C. 8. v. 17. pro ἄεγρ- l. ἀεσρ-. C. 15. v. 13. pro παρεσάωνται l. ἀῷν. C. 16. v. 2. pro Η l. Ἡ. C. 18. v. 20. post ὀρόωντο, deletur, & v. 19. incipiat ab Οὐδέ π- in direct. C. 19. v. 10. pro Λίνῳ l. Χλιῳ. Et v. 21. pro ἀχ' l. ἄχ sine apostropho, & sic si fortè alibi. C. 21. v. 19. pro δ' l. δὲ. C. 22. v. 17. post ἀναχώρει del. , . C. 34. v. 9. pro αὖ l. Καὶ C. 39. v. 24. pro λῦσα l. λύσα. C. 40. v. 2. post Θεῷ del. , .

Porrò autem quia in illis verbis c. 1. v. 21. [Dominus dedit, & Dominus abstulit. benedictum sit nomen Domini] *Sacrosanctam Trinitatem occultè licèt & obscurè subindicari opinantur Interpretes, noluit Autor vel minimum illius mysterii vestigium in versione suâ obliterari. Ideóq; post δὲ τέρας* imò τελεταῖς *pro duobus illis versibus* [Δῶκε Θεὸς ἠδ' ἀφέλε &c.] *hos substitutos cupercrt.*

Ἦ ῥα Θεὸς μὲν δῶκε, Θεὸς δ' ἠδ' αὖτὸς ἀφεῖλεν·
ὄνομα δ' αὖτε Θεοῖο διαμπερὲς αἰνεῖν ἐσθ'.

Certè Deus quidem dedit, Deus autem & ipse abstulit; Nomen utriq; Dei perpetuò laudatum sit.

In librum JOB versibus Homerocentricis pulcherrimè concinnatum ab amicissimo & Græcæ linguæ peritissimo viro, J. DUPORT.

SEnex Homere, perge; nè vestigiis
Diffide cæcis: Euge, nullus es dux,
Quem non Apollo nec corona virginum
Sequi recuset tutiore jam gradu,
Pioque flocco, nuspiam offendes pedem.
At tu, poeta, quas mereris, accipe
Laudésque, laureásque, qui certamine
Felice carmen temperas Homericum
Vel cithareæ Davidis æmulus lyræ.
Ut æstuosi amarus humor æquoris
Lapsu silenti per meatus invios
Telluris imæ serpit, & salsuginem
Deponit arctis hæsitantem angustiis;
Emensus indè reciprocantes tramites
Ebullit alti montis arduo jugo,
Lymphis amœnis lata findens pascua:
Sic pervetustæ gurgitem poeticæ
Tu stringis in repando, amabili sinu,
Tuique puris ingeni canalibus
Omnem coercens ethnici gustum salis
Ripâ severiore cogis alveum,
Et dulcè percolata fundis flumina.
Facobe, macte: gratias tibi refert
Uterque, Phœbus, & Poeta; carmine
Donatus ille, & iste sanctimoniâ.

Honoratissimo *Roberto Crichton*,
Oratori Academiæ,
& Græcæ Professori.

TE

TE * genus & proavi, Charitésque, novémq; sorores
Te, Duporte, canunt; téque immortalis Iobus,
Quem facit Argolicùm Mœa de gente poetam
Vis sermone potens tua, flexanimique diserto
Ore soni, & sanctæ facundia plurima linguæ.
Ille bonus vates dormitans semper Homerus,
Hinc semper, per te didicit mysteria vulgo
Vera loqui, metuens recitare piacula plebi
Vaniloqua, aut sacris dans exponenda Camœnis.
Nempe videns cæcum perducit Iobus Homerum
Ad castos Christi latices fontémque Sionis,
Eluat ut tabum infelix, & lumina tingat.

Abr. Wheelocus, *Arab. Prof. & Bibliothecar. Ac.*

* Nam avus illi, egregium Ecclesiæ lumen, *R. Coxus*, Episc. Elicensis. & pater, *Jo. Duport*, eximius vir, Græcarum inprimis & Hebr. literarum callentissimus, necnon Coll. Jesu Præses integerrimus.

Ἠλείδην τὸ πάλαι, ἢ Ἐκτορος ἀνδροφόνοιο
κλεῖον ἀπὸ μέσσων, Πειδίκιον ἢ αἰχμητὴν
Κύκνου ἀπὸ Σκηπτοῦχος κλυτὸς ἄφθιτος Ὁμηρος.
Νῦν δ' ἅμα γλυκερῆς μεγαθύμου ἀοιδῆς
Μουσηγετάων δέλτα κλεῖς βαρυπλόμου Ἰώβου
Θεσπεσίην δείλῃ ἄνοιξε φρεσὶν εἰκῆσε ἀλκλὴ
Ἥ τις ἀρχαίης ἐσχήλιν ὑστατιὴν ἐνίκα,
Καὶ σκοτόεσσ' ἀπόλωλε, πεπαίσφραν ὡς πρὶν Ὀδυσσεὺς
Ἰφθίμους ἀρετὴν τὰ τε κήδεα, πῆξέ τ' αἰχμὰς.

G. Blancks, *Coll. Caii & Conv. Soc.*

In Jobum, carmine Homerico à *J. D.* expressum.

QUis te, Calliope, & tuas sorores
Pellexit Helicone de nivoso,
Atque Ausitidis hospites arenæ,
Per tentoria fusca Madianis,
Greges per sitientis Ismaelis,
Veri oracla Dei docet sonare?

Sacris

Sacris scilicet entheus loquelis,
Idem Cecropio madens liquore,
Duportus, veteres novem sorores
Secum squalida tesqua in Ismaelis
Pergens ducere, Græciæ loquacis
Mendaces jubet ejerare nugas,
Et solatia de dolore tristi
Fobo fundere, dum pius severo
Indulget patientiam flagello.
Gaude, Maonide: tibi negata
Donat lumina Fobus, & deastras
Oblitum veteres, jubet tueri
Unius jubar usquè veritatis;
Et plenum Domini severioris,
Sacro fundere nectar è Sione:
Ut primævi Orientis exul, indè
Pervadat pictas in Occidentem;
Et raram numeris tuis propinet
Extremis patientiam Britannis.

Herbertus Thorndike, *Coll. Sacr. & Indiv. Trin. Socius.*

Ad Jobum.

Scilicet Iliadem toleraſti, Fobe, malorum:
Qui tua fata canit, quis niſi Homerus erit?

Ad Poetam.

Cap. 29. 15.

Cæco lumen eram, claudo pes, dixit Fobus:
Tu lucem Fobo das ſimul, atque pedes.

Henr. Hutton, *Coll. Jeſu Socius.*

Nil metuas æquis ab amicis, ſecula Fobi
Et planctus Græcis fundere docte modis:
Non ut vexeris cenſurâ, aſtamus amici,
Sed captas laudis præmia juſta tuæ.

At

At, ô poeta, quas tibi jam laureas,
Aut quas coronas nectimus? quæ præmia
Tanti laboris? quæve vota, quas preces
Pro vate fundimus pio? Nempe, ut tibi
Secunda Fobi sors fit. aut secundior;
Utrique par catastrophe: tandem, bona
(Ne plura dicam) duplicentur omnia.

H. Fern, *S. T. B. Coll. Trin. Socius.*

Οὐχ ἥμαρτεν Ἰωβος ἐὰς ἐνὶ θαλίῃσι φρένας,
Οὐδὲ σὺ ἥμαρτες τὴν μελαφραζόμενος.
Οὐδέτερός γ' ἁμαμαρτεπὴς· σὺ δ' πιστὸς Ἰώβῳ,
Ὡς ἐνὶ πᾶσι Θεῷ πιστὸς Ἰωβος ἦν.

R. Bulkeley, *Coll. D. Johan. Socius.*

Εἰς μεταφρασὶν.

Αἰαπτις τόδ' ἄχαλμα πέλει, ἠΰς τε, μέγας τε·
Ἠΰς Δέπορβος, ἠΰ μάλα, μικρὸς ἐών.
Φιλόσοφος, ῥήτωρ, ποιητὴς, θαλίαρχος, Ἑλλὼ,
Φιλολόγος, κήρυξ, ἐν χριπκοῖσι κριτής·
Παντάσιν ἀρετῆσι κεκασμένος· δι' ἓν ἕκαστον,
Ὡς φαίης ἑτέρων ὑγί τι πλέιον ἰδεῖν.
Εὐτερπέλος παρὰ ταῦτα καὶ ἄσυ γυῶν ἄρ Ἰωβεν
Ὡς ἓν κ' εὐτροχάλως ἔτραπεν. Εὖ δ' ἔπεπι.

In metaphrasin.

Librum vel ipso tam poeticum natu
Helicone rursus tingis, ut Fobi strages
Numerosa versu duplicetur sic Græco.
Nec indecori ac plumbei pedes scenâ
Divinitatis ambulant cothurnatâ;
Superbientes ambiunt sacrum munus,
Et in hac Homerus pagina cœlum spirat,

Et

Et Achille ſpreto, cum viro duplici, laudat
Quem tantus ordo cladium ſenſit juſtum.
Duporte, fide; Zoilum time nullum,
Criticósve, tu ſuperſtes: aſt olim mundo
Nomen relinques, quod tuebitur librum.

Jo. Sherman, *A. M. Coll. Trin. Socius*

Εἰς Ἰώβ μεταφρασὴν, τὸν φίλον μᾶ
χ᾽ Μουσῶν ἄειστον.

Ἔτ μάλ᾽ ἔοντε φίλως δειλὸς παρακλίπτεις ἑῆ)
Οἰκίρεὸς Ἰωβος εὖς· σὲς γείτονας, πῶς ἢ καλείεις;
Εὖ μάλα χ᾽ ἡμᾶς δειλὸς καλέσσατο πομπαῖς,
Εἰσῷ συγκρίνῃς σὸν μέλος ἡμετέροις.
Ἀλλ᾽ ἅπτω φιλόθυος μεγάλως ἥμαρτεν Ἰωβος,
Ἡμαρ ἐν ᾧ ῥηθμίλων μήποτε φέγγος ἔχοι.
Ἴσον ἁμαρτήσεις, εἰ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο
Καλύσῃς ταύτῃ, ὦ Ἰάκωβε, βίβλον.

Jo. Booth, *S. T. B. C. C. C. Socius.*

In Metaphraſin Jobi verſibus plurimùm ὁμηροκάτρωσι *S. K.* carmen poſthumum.

Quis novus hic, cujus pietas, patientia Jobum
Agnoſcunt, vox, & vultus, Homere, tuus?
Quis nuper Seraphim tetigit ſummi ora poetæ,
Aut docuit veri dicere verba Dei?
Ars tua, chare Jacobe, tua eſt induſtria, gentis
Thuribula impuræ quæ facit eſſe ſacra.

Seth. Ketlewell, *Coll. Trin. nuper Socius.*

Amico ſuo chariſſimo *J. D.* hanc ejus Græcam, eámq; Homericam Jobi verſionem gratulatur.

Quem priùs horruimus merſum caligine librum,
Nunc juvat aſſiduâ ſollicitare manu.

Neſtor

Nectar & ambrosiam spirat, tenebrisque fugatis
Candidus electro lucidiore nitet.
Non nunc Hebræa prærupta silentia linguæ,
Non interponit Sphinx inopina moras.
Seu stant Hebræi, puro cum gurgite, fontes;
Sive fluunt, vena liberiore fluunt.
Miratur sese linguarum Græcia matri
Auxiliatrices supposuisse manus:
Miratur Jobus reserata ænigmata; mendax
Maonides, veram se didicisse fidem:
Hic sanctæ gaudet mysteria fundere linguæ;
Alter Cecropio carmina tincta favo.
Felix interpres! Judæus & Ethnicus orc
Et didicere tuo, & dedidicere loqui.

Ed. Hyde, *A. M. Coll. Trin. Socius.*

Postera sors Jobi longè auctior; undique amici
Dona ferunt, offers munus & ipse tuum:
Quæ dederant illi, periere; numismata, gemmæ;
At tuus æternum Θρωδείαμβος erit.

Thom. Lant, *S. T. B. Coll. Jesu Socius.*

Pieris & Pietas libro sociantur in uno: (um!
Quàm grande est, vatem! quàm magìs, esse pi-
Qui modò pronus humi jacuit, jam currit Iobus;
Dæmona queîs fugiat, nunc habet (ecce!) pedes.
Qui flevit prorso, vorso canit ore; fluitque
Divite jam vena, qui modò pauper erat.
Quàm similes sibi sunt Musa, & Patientia; Homeri,
Et Jobi! quid non illa, vel illa potest?

Cœlestes radios ut cernere posset Homerus,
Decrant Iobi lumina;
At pedibus Græcis ut currere posset Iobus,
Decrant Homeri carmina.

Ecce

Ecce pedes alter jam commodat, alter ocellos;
Opémque præbent mutuam.

Guil. Clotterbook, *A. M. Coll. Trin.*

Prosopopœia Jobi.

SUperba Mausolea me non opprimunt,
Nec marmorum effigiata moles posteris
Imaginis nostræ refert artificium.
Sed me virûm per ora præpeti vehit
Pennâ, Deo dictante qui scripsit, scatens
Ægyptiorum gentiúmque dotibus
Linguíque, pulsu constitutus nuncinis,
Orbis, meique fidus actuarius.
Arcana cujus puncta, non capacia
Pedum per aures molliter cadentium,
Si delicati transeant, ut abdita, &
Legenda solùm litteratis tincis;
En prodeo, Graiæque suppellectilis
Dives, potensque nobilis facundiæ;
Rhodii senis socco levi elegantior,
Et cui cothurnati locum dant Attici,
Fascésque (vix jam carior suâ nuce)
Submittit Ilias. Bonis hoc defuit
Reduplicatis, tersus eloquentiâ
Dolor ut levaret se suâ. Tragœdiæ
Meæ superstes jam triumpho seriò,
Et usquè sic dolere lubens gaudeo.
——Quin tu, piæ
Poeta venæ, macte, felix ingeni:
Duint tibi Dii pro tuis laboribus
Jobi triumphantis, precor, dupla omnia.

Ed. Rainbow, *S. T. B. Coll. Magd. Socius.*

Ou-

Ὄτχάτ' Ἰωβος ἔχει κόπρῳ πεπαλαγμένον ἕδος·
Οὐ ποσσὶν ἄν τις ἴδοι, ὑπὸ πίνου, ὑδὲ πύου·
Ἀμοὶ δ' νυῦ πλωσοὶς παμποίκιλον ἔστι χάραγμα,
Τὸν δ' ἐν δαιδάλλει Μαιονίδαο ῥαφίς.
Ὡδὲ γάρ οἱ (μέγα θαῦμ') ἀκὲν ὄρεσι μέμβλεθ'· Ὁ-
Ἕπτορος ὑ μνήμην, ὅτ' Ἀχιλλῆος ἔχει· (δυστυχὲς,
Ἱερὸ δ μυηθεὶς παλαπνθέα μέλπεν Ἰωβον,
Λησμωσύος τε θεῶν, νυῦ ἕνα ἦτε θεόν.
Βίσκ' ἴδι ἔν ἀφρόωσδ', ὑ δείδιθι, θέαπις ἀοιδή·
Ὅς κέ σε μωμήπται, Ζωΐλε ὄνομ' ἔχοι.

Anton. Scatergood, A. M. T. C.

JObus in adverſo dum ſqualet pulvere, amici
Inviſunt, nimio & ſtupent dolore;
Hunc tu Mæonio dum pingis carmine, amici
Mirantur, nimio & ſtupent amore:
Attamen haud nimio; quin tota Academia neſcit
Te laudare ſatis, ſatisve amare.

Fa. Leek, S. T. B. Coll. S. Petri Socius.

GRæca fides Romana jubet me carmina: quenquam
Poſt te ſcripturum Græca, Duporte, putas?
Poſt quem Mæonides fileat redivivus, & ipſe
Plato, nec auderet Jupiter ipſe loqui.
Quantus Jobini * ſcriptor fuit ille caballi!
Quàm major tanti tu metaphraſta libri!
Sic olim è cuneis Philadelphica turba * novenis
Bis quater Uzæum condecorâre ducem.
Moyſe ſit Hebræus, te Græcus: fœdus utrunque;
Illius, antiquum; ſed tua lingua, novum.
Fama ſi, * Panarî Pater inclyte, nomina Jobi
Perdiderint titulos, quo reparentur, habens.
Tollantur lites de tempore: conſtat Homerum
A Jobo per te ſis didiciſſe loqui.

* Th. Vincentius. T. C. *depinxit* Equum *Jobi carmine epico.*
* LXXII. *Interpretes.*
* Epiphan. *Panar.* אב יובב

Quale

Quale opus, & quanti ſudoris! quanta poetæ
Gratia, cum ſancto ſic potuiſſe loqui!
Sic Deus & Vates; numeros ſuperaddit uterque,
Vt ſic bis Fobi poſtera fata beet.

Th. Riley, *Coll. Trin. Socius.*

TU Mala ſic Fobi, bona tu ſic reddis Homeri,
Ilias hinc illinc ut videatur opus.
Tu Fobo ſuperaddis opes, tu carmen Homero;
Ditior ut calamo fiat uterq; tuo.
Livor, at hunc, moneo, nolito laceſſere Fobum:
Hic quoque, quo vincat dæmona, carmen habet.

Henr. Vintener. *Coll. Regal. Socius.*

Τρεῖς κῦρε τὸ Ἰώβῳ ἔσαν χαείτεσιν ἴσαι,
Κεζίη, Ἰειμιὴ Ἰε, καὶ ὀπλοτάτη Κερεναπτύκ·
Εἰ δέ τις ἐς τὸν βίβλον ἐὰς βλέψειν ὀπωπάς,
Ἀμφοτέρων δίζεαι ἀοιδὸν εἶναι ἑφέρει,
Οὐ τρεῖς εἰν ἑπέεσιν, ἢ ἐννέα, ἀλλά νυ Μοῦσας
Νηΐθμυς ἂν ἴδοι, χαείτων τ' ἀφθείσια φῦλα.

J. Coke, *Coll. Trin. Socius.*

ERat pergravis illa prolis olim
Gentilis Keturæ querela Fobi
Cladium medio gementis æſtu,
Serefrigerio, ſodaliúmque
Cœtu deſtitui. Querela noſtra
Hæc eſt atque eadem: relictus adſum
Et ſolus, querulus canorus adſum,
Reponi numero petens tuorum,
Cuſtos fœderis integer vetuſti.
Doctorum fore teſtium ſupremum
Longæ poſcimus annulum catenæ.

Joh. Pullen, *S. T. B. Coll. Magd. Socius.*

ΘΡΗΝΟΘΡΙΑΜΒΟΣ,

ΚΕΦ. α'.

1 Ὤρη πε πολύολ Θ ἔλυ Ἀρήϊων ἐνὶ γαίῃ,
Ἀυσῖπε τὸ πάλαι κεκλημένην, ἔθαρ ἀέθρης.
Ἔνθα πε οἰκί ἔναιεν ἀνὴρ, ὄπς τε μέγας τε,
Τῷ δ' ἄρ' Ἰωβ Θ ἔλυ κλυτὸν ἔνομα κ) ἐπίπυστον·
Ὃς ἐλέαιρε δίκλυ, ἐπεί ὁι νόΘ ἦε θεοῖς,
Ἐκ δ' κακὸ ἔκλινε, κ) ἄσιμα πάντα φύλαξε.
2 Τάτε κ) δέκα παῖδες ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν,
Ἑπτὰ μὲν ὧες ἔσαν, τρεῖς δὲ νύμφαι δ' ἀνάπτυες.
3 Μυεία δ' κτήνεα ἔχεν, ὑψιλόφας τε καμήλες,
Αἰ τριςχίλιαι αὐτῷ ἐν ἔρεσι βεκολέοντο
Θήλειαι τανύδες, κ) ἐπιηχίλια μῆλα,
Ζεύγεά τ' αὖτε βοῶν πεντηκόσι' ἐυρυμετώπων,
Ἡδέ τ' ὄνες πεντηκοσίας, κ) πάμμαλα πολλά.
Ἡ γὰρ ὁι ζωὴ γ' ἦν ἀνπτΘ ὑπνι τίσιν
Ἀνδρῶν ἠρώων, ὅι τ' ὀλβιςὶ ὦρ ἐόντες
Ἠελίῳ φαέθοντΘ ἐπ' ἀντιλίῃσιν ἔναιον.
4 Τᾶ δ' ὧες δαίνυντο κρὶ ἄπαλα, κ) μάλ' ἠδύ·
ἩμάΘ χ τάξιν ἐῷ ἐνὶ οἴκῳ ἕκας Θ
Δαίνυτο, κ) τρισὰς ὀπὶ δῶτα κάλεσεν ἀδελφεάς.
Ὡς ὁι μὲν ᾧεσπαν ἦμαρ (ἐπιτανὸν γὰ ἕκαστον)
Δεδέχαι Δξέχατ' ἀλλήλες, κ) ξείνισαν ἐν μεγάροισι
Πίροντες, κ) ἔδοντες, ἀμᾳβόλιοι χ οἶκος.
5 Αὐλὰρ ὅτ' εἰλαπίνης μελιηδέΘ ἦμαλα πάγλα
Ἠὼς ἐυπλόκαμΘ τέλεσεν, ᾧεὶ δ' ἔτραπον ὦρα,
Αὐτίχ' ὁ πὺ ἐκάθαιρε πατὴρ θοινήτορας ὧας,
Πάντα χ μοῖραν, κ) ἄμ' ποῖ φανοώθην
Ἱερά τε ῥέζεσκε, κ) ἐξαίτιος ἑκατόμβας
Ἀδωνάτῳ, ἦν πε τις ὑφδέπ κ) ἁμάρτῃ,
Ἠὲ Θεὸν κακὰ εἶπεν ἀγλωσσίῃσι νόοιο.
Ὣσα μὲν ὁι πέλε τέκνα, τόσ' ἔρδεκ' ἱερὰ κλά.
Ὡς ὄφ' ἑὸν ἔρδεσκε διαμπερὲς· ὅιδε γὰ αὐτὸς
Ὀπτῖαι

Sive, Liber JOB Græco carmine redditus.

CAP. I.

REgio quædam opulenta erat Arabum in terra,
Ausitis olim appellata, solum uberrimum.
Ibi quidam habitabat vir, amplúsq; magnúsq;
Cui Jobus erat inclytum nomen & celebre:
Qui coluit justitiam, quippe illi mens erat pia,
A malo autem declinavit, & æqua omnia servavit.
Hujus insuper decem liberi in ædibus nati sunt;
Septem quidem filii erant, tres verò bene-comatæ filiæ.
Complurima autem pecora habuit, & elata colla habentes (camelos,
Quæ ter mille ei in montibus pascebantur,
Fœminæ fœtæ, & septies-mille oves,
Juga item boum quingenta latas-frontes habentium,
Item asinas quingentas, & possessiones amplas.
Certè enim ei substantia erat ingens; nec cuiquam tanta
Virorum heroum, qui etiam locupletissimi existentes
Solis splendentis ad ortus habitant. (dulce:
Hujus autem filii epulabantur carnes multas, & vinum
Suo die & ordine sua in domo unusquisque
Epulabatur, & tres ad convivium vocabat sorores.
Sic hi quidem per totum diem (abundè enim habebant)
Compellârunt se-mutuò, & hospitio excepêrunt in ædibus,
Comiter bibentes, & edentes, alternis-vicibus singuli sua in
Postquam verò convivii dulcis dies omnes (domo.
Aurora pulchros-crines-habens compleverat, & circumvertebantur horæ,
Continuò purgavit pater convivas filios,
Singulos ritè, & simulac aurora illuxit,
Hostias sacrificavit, & eximia holocausta
Immortali, an fortè quis *filiorum* transgressus fuerit & peccâ-
Aut Deo maledixerit præ insolentia animi. (rit,
Quot ei erant liberi, tot obtulit sacrificia pulchra.
Ità hic pro more suo faciebat jugiter: novit enim ipse

Ὀπποῖαι νῦν ἀνδρὸς ὑφ' ἕδασίαι τελέθουσι.
κραιπνὸς κυσιπόποις μὲν γάρ τε νόος, λεπτὴ δέ τε μήτις
velox. Ἐν πάντεσσ' ἔρρωσι, μάλιστα δ' ἀνδρὶ ἐν ὥρῃ·
Οἶνος γάρ τ' ἐφέηκε πολύφρονά τ' ἠμὲν ἀοιδὴν,
Καί π' ἔπος ἀφρήκτην, ὅσσ' τ' ἄρρητον ἄμεινον.
6 Ἦν δέ ποτ' ἦμαρ ὅτ' ἦλθον οἱ Ἄγγελοι ἄντα Θεοῖο.
Apollo. Παρ' δ' ἔσαν παπταίνοντες ἀφ' ἑσπερίης ἀπολλέες, ἐν δ' ἄρα τοῖσιν
confertus Ἦλυθε καὶ Σαλανάξ, ὁλοὰ φρεσὶ μήδε' ὑφαίνων,
cohortatus Σχέτλιος, ὀβριμοεργὸς, ὃς οὐκ ὄθεν' αἴσυλα ῥέζων,
Θυμολέων, βλοσυρὸς, τυκτὸν κακὸν ἀνθρώ-
ορμενος ποισι.
fortis, ἀγ Τὸν δ' ὡς ἓν ἐνόησε Πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
θεσαν τῷ Ὡς ἄρα μιν φάσθησιν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνο-
do fo tem μαζεν,
Ὦ Σατανᾶ, πόθεν εἷς; Ὁ δ' ἀμείβετο μισόθρωπος,
Πολλὰ μάλα πλαγχθεὶς, ἀνὰ τε χθόνα πᾶσαν ὁδεύ-
σας,
Πολλὰ πλανῶν, καὶ πολλὰ πλανώμενος εἰλύ-
λεθα.
8 Τὸν δ' αὖτε προσέφη Πατὴρ, ἐρέεινε δὲ μῦθον,
δημος. το consilium, arm. Δαιμόνι', ἦ ποτ' Ἰωβον, ἐμὸν θεράποντα, νόησας;
Ὅς μοι φίλτατός ἐστι νόῳ δέ μιν ἔξοχον ἄλλων,
Οὐκ ἐχ οἱ ἶσος ὁμοῖος ἐπιχθονίων ἀνθρώπων·
Ὅς τρέεται δίκην, ἐπεί οἱ νόος ἐστὶ θεουδὴς,
Ἐξ ἧς κακὴ ἔκλινε, καὶ ἄσπετα πάντα φύλαξε.
9 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Δαίμων δολόμητις,
Φθισίμβροτος Σατανᾶς, ὁλοφώια εἰδότες,
Ἦ ῥά νυ μάλ' καὶ περίκλυτα σέβει Θεὸν ἔτος Ἰωβος;
Οὐ γὰρ ἐὸν τρόπον τ' ὄπιθεν εὐσπίων ἔρχος ἔδηκας
ενιπλω 10 Παντάχοθεν, τρόπον τε κἠπίσω, τρόπον τ' ἀμφί τε κέκυρα;
dico. ἀβ Σῆσι φιλοτροσύνῃσιν ἐϋῤῥόου τὰ ἃ ἔργα,
επω dico Ὅλος δ' ὀϊστὸς τε ἀέξεται ἢ ἐνὶ γαίῃ.
Ἀλλ' ἄγε νῦν, ἁλίηον τόν σπάνε κτεάτεσσι,
νεμοσυ 11 Καὶ τόδ' ἀμῦδις πεῖς μάλα σε λωβήσεται ἄντην
Κερτομίῃσι, καὶ ἐς ὦπα ἰδὼν αἰχρὸῖσιν ἐνίψει.
Ὡς ἐφάθ' ὁ φθόνος φρεσὶν ὁλοιὸν ἤνυσε πιθήσας.
12 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Θεὸς ἀγκυλομήτης,
Νῦν, ἴδε, σῆς ὑπὸ χερσὶν ἐτέτραπτο ὅσσα τόν ἔχεν·
Ἀλλὰ μόνον γ' αὐτοῦ βαρείας χεῖρας ἀφίξεις.
Ὡς ἄρ' ἔειπε Πατὴρ, κρατερὸν δ' ὑπὸ μῦθον ἔτελλε.

Quales juvenis viri lapsus sunt.
Mobilior quidem animus, imbecille verò consilium
In omnibus rebus, præsertim verò convivii tempore:
Vinum enim impellit sapientem etiam valde cantare,
Et aliquod verbum emisit, quod non-dictum *sit* melius.
Erat autem aliquando dies, cùm venêrunt Angeli coram Deo,
Astiterúntq; Patri suo frequentes; inter ipsos vero
Venit etiam Satanas, pernicioſa in mente consilia agitans.
Audax, facinorosus, qui non curabat scelera patrans,
Animum-leonis-habens, torvus, naturâ comparatum malum hominibus.
Illum quamprimum aspexit Pater hominúmq; deorúmq;, (i. e. angelorum) (pellavit,
Sic utiq; eum allocutus est, verbúmq; dedit, & nomine com-
O Satana, unde venis? Respondit autem hominum-osor,
Postquam multùm admodum vagatus totam terram huc & illuc perambulavi,
Multúmq; *alios* erroribus-implicans, & multùm *ipse* erroribus-jactatus, adsum.
Illum rursus allocutus est Pater, interrogavítq; sermonem;
O infelix, nunquid Jobum meum servum considerâsti?
Qui mihi charissimus est amo autem eum præ aliis,
Quandoquidem ei nemo similis in humano genere;
Qui colit justitiam, quippe mens ei est pia,
A malo autem recedit, & æqua omnia servat.
Illi autem respondens dixit Dæmon astutus,
Hominum-perditor Satanas, viris-exitialia consilia sciens,
Num frustra & gratis colit Deum iste Jobus?
Annon circa domum ejus bene-umbrosam sepem posuisti
Undiquaq; circáq; possessiones, & circumcirca ipsum?
Tuâ benevolentiâ prosperè succedunt ejus res:
Facultates etiam ejus & divitiæ augentur sua in terra.
Verùm agè nunc, vel tantillùm tange ejus possessiones,
Et tum vaniloquus valde tibi maledicet propalam
Convitians, & coram intuens probrosis *verbis* insectabitur.
Sic dixit mendax, animo perdito obsecutus.
Cui vicissim respondens dixit Deus obliqua-consilia-agi-
Jam vide, tuis manibus permisi omnia quæ habet; (tans,
Duntaxat verò ab ipso graves manus abstinebis.
Sic dixit Pater, durum autem sermonem mandavit.

Βῆ ῥ' ἰμῦσαι Σαταναῦς, καὶ ἢ φρεσὶ μύθετο ἔργα.
13 Ἕως γὸ Ἰώδε παῖδες, ἀμ' ὖες δυσατέρες τε,
ανερχομαι Πρεσβυτάτε σύμπαντες ἐνὶ μεγάρεσιν ἀδελφεῦ
Δαίνυντ', ὀδέ τι δυμὸς ἐδ' ἔετο δυτὸς ἐΐσης·
14 Ἥματι τῷ λυγρός τις ὁ ἄγγελ☉ ἦλθεν Ἰώδῳ,
αβρίσω, Δάκρυα θερμὰ χέων, φάτο δ' ἀγγελίλιν ἀλεγεινώ·
ερεπω Ζάγνυμενύων τε βοῶν, καὶ ὄνων παρὸ βοσκομενύων,
+ 15 Τὰς μ' ἐφορμηθέντες ἀνηρείψαντο Σαβεῖοι,
φερτο, Δέλυς δ' αὖ ἀεσπέρας ἀπέκλαγον ὀξέϊ χαλκῷ·
δίνεω Οἰ☉ ἐγὼ λιπόμιλω, λυγρὸς δέ τι ἄγγελ☉ ἦλθον.
16 Οὔπω πᾶν εἴρητο ἔπ☉, ὅτε τ' ἄγγελ☉ ἄλλ☉
Ἔρχ ἐνὶ φρεδύεσιν, λέγων, ὅπ θεσπεσίης φλὸξ
Οὐρανόθεν καΐαδε ὄϊάς τ' αὐτές τε νομῆας
+ Πάγχυ μάλ' ἔκαρπεν, δλίον μέν☉ ἀσρεσπτέω·
Οἰ☉ ἐγὼ λιπόμιλω, λυγρὸς δέ τι ἄγγελ☉ ἦλθον.
17 Οὔπω πᾶν εἴρητο ἔπ☉, ὅτε τ' ἄλλος ἐπῆλθε,
+ Δάκρυ' ἀναφήσας, ὁλοφυρόμυός τ' ἔπος ἤυδα,
Χαλδαῖοι σχισσὰς μ' ἐκαρτιώαντο φάλαγγας
Ῥίμφα δ' ἐπῖξαντες ἀφαυρήσαντο καμῆλας,
Δμῶας δ' αὖτε βοτῆρας ἀπέκλαγον ὀξέϊ χαλκῷ·
Οἰ☉ ἐγὼ λιπόμιλω, λυγρὸς δέ τι ἄγγελος ἦλθον.
18 Οὔπω πᾶν εἴρητο ἔπος, ὅτε δ' ἄγχι παρῆεν
Τέτρατος (αἰεὶ γάρ τε κακὸν κακῷ ἐσσεῖται·
επιβαρ Ὡς ὅτ' ἐπανύτερός σφιν ἐπ' ἀλλήλοισι κάχωνται
χωμαι Πόνῳ κύμαΐα μακρὰ, πεὶ μέν τ' ἄλλ', αὐτὰρ ἐπ' ἄλλο)
Δάκρυα δ' ἐκβαλε θερμὰ, ἔπος τ' ὀλοφυδνὸν ἔειπεν,
επερχομαι Ὤμοι ἄμυμον Ἰωβε διοτρεφές, ἢ μάλα λυγρῆς
ουρισκω Πάσσαι ἀγγελίης, ἢ μὴ ἄφελλε ῥηΐδας.
Εἴως γὸ τεοὶ ὖες ἐΰζωνοί τε δύγατρες
Εἰατο πρεσβυτάτοιο ἐνὶ μεγάροισιν ἀδελφεῦ,
Σίτε κὴ οἴνοιο τέλαφπόμυοι φίλον ἦτορ·
+ 19 Δὴ τότ' ὀπαπέρχεσα κακὴ ἀνέμοιο δύελλα
Τ' λερεφὲς μέγα δῶ τύπ' ἐρημώδην αἴζασα·
Τοῦ δ' ἀρμὸς κὴ πλευρὰ δλήκοσιν ἐς ἀνέμοιο
Πυθμενόθεν· τὸ δ' ἔπ' ἰτδέος πίπτε τοῖ δ' ὀλέκοντο·
Οἶος ἐγὼ λιπόμιλω, λυγρὸς δέ τι ἄγγελος ἦλθον.
20 Ὡς φάτ. Τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα·
Ἴσατο δ' οἰμώξας, κὴ πορφύρεον μέγα φᾶρος
Ῥῆξε φρὶ ςήθεσσι, φίλιμ δ' ἀπικείρατο χαίτην,
Κάπτωσε δ' ἐν κονίησιν ὑποψύχοντι ἐοικώς·

Δίω'

Perrexit ire Satanas, mala autem in animo meditabatur opera.
Dum enim Jobi liberi, filii pariter & filiæ,
Primogeniti simul omnes in ædibus fratris
Epulabantur, neq; animus egebat epulis æqualibus;
Die illo tristis quidam nuncius venit ad Jobum
Lacrymas tepidas fundens, dixitq; nuncium luctuosum:
Sub-jugo-arantibus bobus, & asinis juxta pascentibus,
Has quidem cum impetu irruentes abstulerunt Sabei,
Servos *tuos* aratores interfecerunt acuto ferro:
Solus ego relictus sum, tristisque tibi nuncius veni.
Nondum totus dictus erat sermo, quando nuncius alius
Stetit in vestibulo, dicens, quòd divinitus-accensa flamma
Cœlitus delapsa, ovésque ipsósque pastores
Penitùs exussit, infesta vis fulguratoris:
Solus ego relictus sum, tristisque tibi nuncius veni.
Nondum totus dictus erat sermo, quando alius supervenit
Lacrymas cum suspiriis effundens, lugénsq; sermonem dixit,
Chaldæi tres sanè instruxerunt turmas,
Violenter autem ingruentes abstulerunt camelos,
Servos quinetiam pastores interfecerunt acuto ferro:
Solus ego relictus sum, tristisque tibi nuncius veni. (tit
Nondum totum dictum erat verbum, quando propè adsti-
Quartus (semper enim malum malo sulciebatur;
Sicut quando crebri sibi invicem superfusi sunt
Ponti fluctus longi, antè quidem alius, alius verò pòst)
Lacrymas verò emisit calidas, vocémque lugubrem edidit:
Heu inculpate Jobe nobilissime, certè valde luctuosum
Audies nuncium, quod utinam non accidisset!
Dum enim tui filii & bene-cinctæ filiæ
Sedebant primogeniti in ædibus fratris,
Cibo & vino exhilarantes charum cor;
Jam tum ingruens pernicioſa venti procella
Excelsam magnam domum percussit ex eremo cum impetu
Ejus autem compages & latera discidit vis venti (ruens:
Funditus, eáq; supra adolescentes cecidit, iique perierunt:
Solus ego relictus sum, tristisque tibi nuncius veni.
Sic dixit. Illum verò doloris nubes obtexit atra;
Stetit autem ejulans, & purpureum magnum pallium
Rupit circa pectora, suámque detondit cæsariem,
Cecidítque in pulverem expiranti similis.

adiuvo + Διὸ δέ μιν ἀμφασίη ἐπίων λάβε, τῷ δέ οἱ ὄσσε
confertus φαχρυόεσσι πλῆσεν, ἁλερὴ δέ οἱ ἔχετο φωνή.
ab adeo + Οἱ δ' ἀναπνεύσας ἀδινῷ ἐξῆρχε χόροιο,
affatim 21 Καὶ ἔμ' ὀδυρόμῳ, θεοσέπτορα μῦθον ἔειπεν.
genus-eris "Ὦ, μοι ἐγὼ δειλός· γυμνόν μέ τ' ἐγείνατο μήτηρ.
Luctus, ἀ Γυμνὸς τ' ἐξαῦτις γαίης ὑπὸ ζαρέα δύσω.
gaudeo Δῶκε Θεὸς, καὶ ἀφεῖλε, ἐπεὶ οἱ κράτις δῶκε μέγιστον·
Augeo Τῷ χ' ἕὸν εἰς αἰῶν' ὄνομα κλυτὸν εὐλογέοιμι.
χάλις 22 Ὡς ἔφατ' εὐσεβίῃσι, καὶ οὐκ ἠμάρτανε μύθων,
Bacchus Οὐδὲ Θεὸν λώβασε χαλιφερσωμένοιο.
χαλάω relaxo

ΚΕΦ. β'.

1 Καὶ πάλιν ἤμαρ ἵλω ὅτ' ἐναντίον Ἀθανάτοισι
Πάντες ἅμ' Ἄγγελοι ἦλθον, ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
++ Καὶ Σατανᾶς ἅμα πᾶσι, κακὰ φρεσὶ βυσσοδομεύων.
2 Τὸν δ' ἐρέεινε Πατὴρ, ἐλέλιξε δ' μακεδὸν ὀλυμπον·
"Ὦ Σατανᾶ, πόθεν ἦλθες ἀμὴ χαρεὶς πάπλε δέ σε χρειώ;
Τὸν δ' ὀλοφρονέων ἠμείβετο μισάνθρωπος,
Πολλὰ μάλα πλάγχθλω, φεῖ τε χθόνα πᾶσαν ὁδεύσας,
Πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδον ἄστεα, καὶ νόον ἔγνων·
Νωῖ δ' καὶ ἀθανάτων ἱερὸν πολιέθρον ἱκάνω.
+ 3 Τὸν δ' αὖτε προέειπεν Ὀλύμπιος ἠδὲ φωνῇ,
Οἷσθ' ὅτι πολλὰ κατ' ἄρξ' ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκάνεις·
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκὲς κατάλεξον,
Δῆλον ἐμὲν τὸν Ἰωβον ἀμύμονα φῶτα νόησας;
Ὅς με μάλιστα πέει χαμαὶ ἑρχομένων ἀνθρώπων,
Ἀμπαλίλω δ' ἀλεείνει, ἰδ' ἐν φρεσὶν αἵματα ἧδη,
aspicio Ἠὲ ὃ δικαιοσύνης ἀφελὴς ἔχετ', ἀκυμβόος ὤν,
tenaciter Πάσχων τ' ἄλγεα λυγρὰ κακοῤῥαφίῃσι τεῦξαι.
ab a, et 4 Τὸν δ' ἀρ' ὑπολλήθλω προσέφη Δαίμων ὀλόμπιος,
pecco Φθισίλωρ Σατανᾶς, ὁλοφώια δίῳσα εἰδώς·
peccabilis Ῥηϊδν ὑπὲρ ῥινὸς, καὶ πάντα μάλ' ὅσσα θ' ὁτέων ἐστὶν,
emigrabo Εἰσῶ μυεῖ ἔχησιν, ἀνὴρ ζωὴν χρεία δώσει·
Ἀσφαλὲς· ἃ γὰρ τι ψυχῆς ἀνταξιον ἄλλο.
Tunc 5 Εἰ δ' ἔτεν ἄλλ' ἐσίῃ ὑπιγεάδδιμι τῷ ἐπαύρῃς,
ubicunque Καὶ μάλα τῷ λίγδην πίσχας τε καὶ ἰσία βάλλης,
Λαβεῖν χέρις τότε γ' αὖ μὰ φασὶ σταλαιοπὴς τις,

Νειχείων

Diu verò illum silentium verborũ occupavit, ipsius verò oculi
Lacrymis oppleti sunt, liquida verò ei hæsit vox.
Seróq; tandem respirans vehementem orsus est luctum,
Et simul dum lamentaretur, religiosum (etiam) sermonem di-
Hei mihi misero! nudum me peperit mater, (xit.
Edidit in lucem; & solis vidi radios;
Nudúsque rursum terræ uterum subibo. (mæ:
Dedit Deus, & abstulit, quandoquidem vires ejus sunt maxi-
Quocirca & ejus in æternum nomen celebre benedicatur.
Sic dixit piè, & non peccavit loquendo,
Neq; Deum contumeliâ affecit, præ stultitia mentis.

CAP. II.

ET rursus dies erat, quando coram Domino
Omnes simul Angeli venêrunt, congregatiq; erant,
Et Satanas unà cum illis, mala in mente profundè cogitans.
Illum autem interrogavit Pater, quaslavit autem longum
Olympum:
O Satana, unde venisti improbe? quanam re tibi opus est?
Illi dolosè cogitans respondit hominum-osor,
Multùm vagatus sum, terrámque totam circumambulavi,
Multorum autem hominum vidi urbes, & mentem novi:
Nunc verò etiam ad immortalium sacram civitatem venio.
Illum verò rursus allocutus est Cœlicola solitâ voce,
Novi quòd multas per urbes errans huc accedis:
Verùm agè mihi illud dic, & verè narra,
Servum meum Jobum inculpatum virum considerâsti?
Qui me plurimùm honorat humi repentium hominum,
Peccatúmque devitat, & in animo justa novit,
Suámque justitiam mordicus retinet, æger licèt,
Patiénsq; dolores funestos malis machinationibus tuis.
Hunc autẽ interpellato sermone allocutus est dæmon astutus,
Hominum peritor Satanas, viris exitialia consilia faciens;
Pellem pro pelle, & omnia omnino quæ ei sunt,
Etsi innumera habeat, vir vitæ redimendæ præmia dabit
Libens: non enim aliquid animæ æquivalens *est* aliud.
Quòd si eum sanũ existentem vel leviter attingas,
Et vel strictim carnes & ossa ferias;
Rabula tum statim apparebit, temerariúsque in loquendo,

Objurgans

Νηκείων σ' ἀπαφανδὰ χολωτῖσιν ἐπέεσσι.
6 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Θεὸς ἀγκυλομήτης,
Νῶϊ ἴδε, σῆς ὅτι μοῖρ' ἐτέτυκτο ἠδὲ μιν αὐτήν.
Ἄλλο δέ τι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι·
Μὴ θάνατον δ' ἀρέσθαι, ἐπεὶ ὅτε σε πεσέμεν ὄιω·
Οὐ γάρ πω ὁι μοῖρα θανεῖν καὶ πότμον ἐπισπεῖν.
Ὣς ἄρ' ἔειπε Πατήρ, κραταιὸν δ' ὅπ' μῦθον ἔτελλε.
+ 7 Βῆ ῥ' ἰμάσαι Σατανᾶς, κακὰ δ' ἤρεσι μήσατ'
Ἰώβῳ.
+ Ψωραλέης πληγῆσι, καὶ ἕλκεσιν ἄτα μιν αἰνοῖς
+ Ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς· φθίνυθεν δ' ὀι ἔπ' ὀστέοφι χρὼς·
Πυκναὶ δ' σμώδιγγες ἀνὰ πλαδερὰς τε καὶ ἄμυς
Αἵματι φοινιόεσσιν ἀνέδραμον ἔνδα καὶ ἔνδα.
+ 8 Αὐτὸς δ' ἐξὸς ἑδὼς σέδρακλο, καὶ ὁι κονίσησι καθῆστο
Οὐτᾶρ ὀδὸς σέδρακλο, καὶ ὁι κονίσησι καθῆστο
Σμήχων ἕλκεα λυγρὰ, πύον τ' ἀπὸ πολλὸν ὀμοργνύς.
+ 9 Καί τ' ἄλοχος τυφέλιξεν ὀνειδείοις ἐπέεσσιν·
Ἆ δείλ' ἀνθρώπων, πάντων πέρι κάμμορε φωτῶν,
Νηπύτι', ἐυσεβίῃ τε δικαιοσύνῃ τε μεταίλω
Ἕως πότε μάλ' ἔτι κατέχεις; ἐπεὶ ὤλεό τι σε χρὴ.
Ἦ νύ κέ τοι χαίσιμα ἀρετὴ καὶ δεῖμα Θεοῖο;
+ Ἦε καὶ ἐυσεβίῃ τοι ἐπήρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον;
Ἀλλ' ἄγε, βλασφήμει, καὶ τέθναδι· πῆ' ἔτι μίμνεις;
Βέλτερον ἢ ὑπολεῦξαι ἕνα κρόνον, ἠὲ βιῶναι,
+ Ἣ δυὼ τρώγλῃς ἐν ἀλγεινῇ κακότητι.
10 Τὸν δ' μέγ' ὀχθήσας ἀπαμείβετο δῖος ἀκοίτης,
Ἀιὲν ἐνὶ σήθεσιν ἔχων τηλαπινὸν ἄτη θυμὸν,
Δαιμονίη, πτῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
Ὠγυιάι, ὡς ἄνοον κραδίλιν ἔχεις, ἢ τάδε βάζεις;
+ Βλαξ τε καὶ ἠλιθίη, ἐπεὶ ὔ κτι μοίεραν ἔεπες.
Ἐσθλὰ μόνον δεόμεθ' παρὰ δεξόμεθ', ἤποτε λυγρά;
Ὅς δ' ἀγαθόν τε κακόν τε διδεῖ· δυώατα γὰ πάντα.
+ Δοιοὶ γάρ τε πίδοι κεχαλκέαται ἐν Θεοῦ ἕδει,
Δώρων ὅια δίδωσι· κακῶν, ἕτερος δ' ἐάων.
Ὦ, μὴ καμπύξας δώῃ Θεὸς αἰολόμητις,
Ἄλλοτε μὲν τε κακῷ ὄγε κύρεται, ἄλλοτε δ'
ἐσθλῷ.
Ὦ, δέ κε δὴ λυγρῶν δώῃ, λωβητὸν ἔθηκε,
Καί ἑ κακὴ βέβρωτις ἐπὶ χθόνα δῖαν ἐλαύνει.
Ὣς φάτο νεικείων, ὐδ' ἤλιτεν οἷ ἔειπεν,

Οὐδὲ

Objurgans te propalam iracundis verbis. (tans,
Huic autem respondens dixit Deus obliqua-consilia-agi-
Jam ecce, tuis manibus permisi etiam & illum ipsum.
Aliud autem tibi edicam, tu autem in animo versa tuo;
Nè de morte loquaris, quandoquidem non te persuasurum o-
Nondum enim illi fatale mori & mortem oppetere. (pinor:
Sic dixit Pater, durum autem sermonem mandavit.
Contendit ire Satanas, mala autem in mente machinatus
est Jobo.
Scabiosis plagis, & ulceribus sauciavit eum sævis
A capite ad calcem; computruit autem ejus super ossa caro:
Crebræ autem vibices per latera & humeros
Sanguine rubentes extiterunt hinc & indé.
Ipse autem cutem purulentam testâ scalpebat,
Quam mordicus prehendit, & in pulvere sedit,
Scabens ulcera sæva, saniémq; multam abstergens.
Etiam & uxor fugillavit probrosis verbis:
Ah miser hominum, omnes supra infortunate viros,
Stolide, pietatémque justitiámque inanem
Quamdiu frustra adeò retines? quandoquidem non te operter.
Nunquid tibi profuerit virtus, & timor Dei?
Vel num pietas à te propulsaverit triste exitium?
Quin agè, blasphema, & morere: quid adhuc cunctaris?
Melius aut perire semel, aut vivere,
Quàm diu torqueri in luctuosa calamitate.
Huic autem valde indignatus respondit divinus conjux,
Semper in pectoribus habens patientem animum,
O bona, quale tibi verbum perrupit vallum dentium?
O mulier, quàm insulsum cor habes, quæ ista dicis?
Stolida. & inepta, quandoquidem præter jus & fas locuta es.
Bona solummodo à Deo accipiemus, nunquam mala?
Ille autem tam bonum quàm malum dat; potest enim omnia.
Duo quippe dolia posita sunt in Dei limine, (rum.
Donorum quæ dat; malorum *alterum*, alterum autem bono-
Cui quidem commiscens dederit Deus varia-consilia-agitans,
Interdum quidem in malum ille incidit, interdum autem in
bonum:
Cui verò ex malis dederit, *eum* injuriis *omnibus* exponit,
Et ipsum vehemens fames super terram almam exagitat.
Sic dixit increpans, neque peccavit in eo quod dixit.

Nec

+ Οὐδέ τι ἀφεαδίης ἔσχεν ἀνεμώλια βάζειν.
11 Ἀλλ' ὅτε σφισὶ φίλοις παλαίφρονι Ἰαΐδαο,
Πάντα μάλ' ἀγγέλλοντο, τάφῳ πάρα δίῳ ἑταῖρος,
+ (Ὣς τῷ γὰρ ὤκα σφι, πλεόνων κακῶν, ἄγγελος ἦλθεν)
Ἀργείοντες κατέκηναν ἑοῦ ἀπὸ δίκα ἕκαστος.
+ Πρῶτος ἦν Ἐλιχάς Θαμανίτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,
Δεύτερος αὖ Βελεσὰς Σαωχαίων ἕξοχος ἄλλων,
Καὶ τρίτατος Σωφὼρ μέγας ἥρως ἐκ Ναματίτης.
+ Οἱ μὲν γὰρ ξωέθεντο φίλοισ' ἵμεν ἀγαλόωντα,
· Τὸν τ' ὀλοφύρασθαι χρειὼ ἦμα, καὶ μαλακοῖσι
· Παρφάσθαι· Ἀγαθὲ ἦ παραίφασις δὴν ἐτύχη
Πᾶσι μὲν ἀνθρώποισι, μάλιστα δέ τ' ἀχνυμένοισι.
12 Τὸν δ' ἔκαθεν θηεῦντο, καὶ ἠγνοίησαν ἰδόντες·
+ Κλαῖον ἦ λιγέως, χλαῖναν δ' ἐρύσσεν ἕκαστος,
· Ἀμφοτέρησι τε χερσὶν ἑλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν,
Χεύατο κηκιεφαλῆς, χαρίεν δ' ἤκαχε φρένα πορσ.
13 Ἐπλὰ μὲν ὣς νύκλας τε καὶ ἤματα σιωπηῇ αἰεὶ
+ Ἥμενοι ἐν δαπέδῳ, λίγ' ἐκώκυον ἀμφ' ἑτάροιο,
Οὐδέ τι φρασσάσθην ἔθελον ἔπος, ἀδ' ἐρέεσθ·
+ Λίην γὰρ θυμὸς σφιν ἐνὶ φίλοισι τέθηπεν,
+ Ὡς ἴδον ἄτλητόν τε πάθος, καὶ πένθος ἄλαστον.

ΚΕΦ. γ'.

+ 1 ΔΗΝ δ' ἄνεῳ σύμπαιλες ἔσαν τετιηότι θυμῷ·
Ὀψὲ ἦ δὴ μετέειπε πολύτλας δῖος Ἰάσιος,
Πυκιὰ μάλα φρενάζων, φρήσιν ἦ ῥηϊδίοισιν ἦμαρ
Πολλὰ κατρέζατο· κραιπνὸν γὰρ ἑ πένθος ἀνῶξε·
2 Οἰκτρὸ ὀλοφυρόμενος, χρειὼ δ' ἐρύσσατο μύθως·
3 Ἐρρέπετ' ἄδιον ἦμαρ ἐν ᾧ με λοχόσατο μήτηρ·
Νύξ δ', ὅτ' ἐμῷ γενέτῃσι μυσάγγελος ἄγγελος εἶπε,
+ Χαιρέ μοι ἄπλα πάπαν, ὡς ἵνας ἄλυξεν ἀκοίτης,
Σοί τ' ἄρσεν τέκος ὧδε πάσιν μὴ πασι γυναικός·
Ὣς ἔφατ' ἀγγέλλων· ἐπὶ δ' οἱ χάνεν εὐρεῖα χθών.
4 Ὄρφνη καὶ σκότος ἔσκε ἀλαμπέλιον ἦμαρ ἐκεῖνο·
Μὴ μελέτω καθύπερθε Θεὸς, ἄλκιμον ἦ πεδέσθω,
Τῷ καὶ μήπτ' ἔχοι γλυκερὸν φάος ἠελίοιο,
5 Ἀλλὰ σκιὴ θανάτοιο, καὶ ἀχλυόεσσαν ὁμίχλη·

Ἥει

Nec quicquam insipientiæ cedens vana locutus est.
At quando tribus amicis patientis Jobi
Omnia prorsus nunciabantur, quæ passus est divinus socius;
(Fama enim citò ad eos, alatum malum, nuncia accessit)
Surrexerunt, & descenderunt sua à domo unusquisque.
Primus erat Eliphas Thamanites, princeps virorum,
Secundus verò Bildad, Sauchæorum præcipuus aliorum,
Et tertius Sophar, magnus heros inter Namatitas.
Hi siquidē inter-se pacti sunt ad amicum ire ægrè habentem,
Tum ut illum lugerent *verbis* mœstis, tum ut mollibus
Consolarentur: Bona autem consolatio est sodalis
Omnibus quidem hominibus, maximè verò ægris.
Illum autem à longinquo viderunt, nec cognoverunt intu-
Fleverunt autem altè, lænámq; rupit unusquisque, (entes:
Et utrisq; manibus arripiens pulverem atrum,
Fudit super caput, gratiosam autem dehonestavit faciem.
Septem sic diésq; & noctes continuè semper
Sedentes humi, altè lamentati sunt ob sodalem,
Nec ullo compellare *eum* voluerunt verbo, nec interrogare:
Valde enim animus ipsis in pectoribus obstupuit,
Ut viderunt intolerabilémque casum, & luctum non-obli-
viscendum.

CAP. III.

DIu autem muti simul omnes erant mœrenti animo:
Seróque tandem prolocutus est patiens divinus Jobus,
Crebrò admodum ingemiscens, execrans autem natalem diem
Multùm imprecatus est (validus enim ipsum dolor impulit)
Miserandum in modum lamentans, lugubres autem edidit
sermones:
Malè pereat infelix dies in qua me enixa est mater,
Nóxque, in qua meo patri infelix nuncius dixit,
Salve mihi venerande amice, partûs dolores evitavit uxor tua,
Tibíque mascula proles cecidit inter pedes mulieris.
Sic dixit nuncians: Utinam illi hiâsset ampla tellus!
Caligo, & tenebræ sit obscuræ dies illa;
Nè curæ sit sursum Deo, nullóque in numero habeatur,
Adeo nusquam habeat dulcem lucem solis;
Sed umbram mortis, & spissas tenebras:

Caligine

Ἦέει μ' νεφέλη αἰεὶ κεκαλυμμένον ἔτι,
Ὠς ζυγερὴν, κακὸν ἦμαρ, ἀπαίσιον, οὐκ ὀνομαστὸν,
Δεινόν τε, δυσφεγγέ τε, μελάνδρον ἠύτε πίσσα.
Νύκτα δ' Κιμμέριος ζόφος ἀμφέπει, ἐκ δ' ἐνιαυτὸς
Μιῶν ἐξαπόλοιτ', ἰδὲ μὴ ἐκπείθιμος ἔπ'
Νὺξ δ' κακὴ, φερέπη, σκοτομήνιος, ἥδε κατελάς
Μηδέ πις εἰν αὐτῇ φαεσὶν χαρίεσσαν ἀκοὶς.
Οἱ τόδε δυσημεῦσι κακὸν, μ' φέτλιον ἦμαρ,
Τιὸν τ' ὀλοὸν ἅμα νύκτα καταφθιμένοισι μέλαιναν,
Οἱ ζοναχοὶ μέλλουσι, χθόν τ' ἀλίαζον ἐείνην.
Ἀστέρες ἑσπέριοι λιτοφεγγέες εἶεν ἐκείνῃ,
Μήτε φάος λαμπρὸν, μήτ' αἰγλήεσσα σελήνη·
Μήτε ποτ' ἠρόεσσαν ἴδοι, μήτ' ἄρ τερψίμβροτον ἠῶ.
Οὐνεκα μὴ εἶπεῖς γαστρί μοι ἀντίον πυλῶνας,
Οὐδ' ἄσβετον ἐμοῖς ἄχθος ὀφθαλμοῖσιν ἀπύρα.
Τίπτε μοι οὐ τάφος ἔσκε δυσαμμόρῳ ἐνδοθι γαστρός;
Ἦλυθον ἐκ νηδύος· ὡς ἄφελον αὐτόθ' ὀλέσθαι.
Ὤμοι μὴτερ ἐμὴ, τί νύ μ' ἔτρεφες αἰνὰ τεκοῦσα;
Τίπτ' ἐκ ἐβάβλαπας, ἐπεὶ τέκες ὑὸν ἄπλημον;
Τίπτε δέ μ' ἀρπχῶῃ, μ' ἐπ πνείοντα τόκοιο,
Γένασιν ἔπι λαβοῦσα δυσώνυμος ἔρδαλο μαῖα;
Ἐβρε γεισάδλιε μαῖα μορεστόκε· πάτ' με μαζὸς
Νηπάχοον θηλαστε μ' ἔτρεφε πίδδον ἐόντα;
Ὡς μ' ὄφελ' ὕματι πᾶ, ὅτε με τρεῖτον τέκε μήτηρ,
Οἰχεσθ' φερέφατα κακὴ ἀνέμοιο θύελλα
Εἰς ὄρεος, ἢ εἰς κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
Ἐνθά με κῦμ' ὑπέρτερ πάρος τάδε ἔργα γλυκέσθ.
Νῦν ἂν ἀτάρβητος γαίης μελανῷ ἐνὶ κόλπῳ
Κείμην ἀσφαλέως τε, μ' ἀτρέμα κοιμησάμην.
Ὀπποῖοι μυεῖα φῦλα βιοτρεφέων βασιλήων,
Κείαθ' ὁμῶ, λαῶν δ' ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Καὶ βυληφόροι ἄνδρες ἀωτεῦσι γλυκερὸν ὕπνον·
Οἷς πολὺ δώματα καλὰ, κακῶ ἀπόστεγον ὁμίλῳ,
Χρύσεα, μαρμαίροντα τελέθοντα, ἄφθιτα αἰεί.
Ὀπποῖοι καὶκείνοι μεγακλήενες ἄνακτες,
Οἱ χρυσὸν πιμπλῶντα, μ' ἄργυρον ἐκτεάπασαν,
Ὀλβόν τε πλῆθόν τ' ἀπερείσιον ὅις ἐνὶ οἴκοις.

Ὡς

Caligine & nebulâ ſemper obvoluta ſit, (nanda,
Utpote inviſa, malè ominata dies, inauſpicata, non nomi-
Terribilisque, tenebrosáque, nigra velut pix.
Noctem verò *illam* Cimmeriæ tenebræ occupent, & ex
Menſibus pereat, nec in albo *menſium* ſit: (anni
Sed nox mala, horribilis, obſcura, & exitioſa:
Nec quis in ea vocem gratam audiat.
Qui illi maledicunt malæ & infortunatæ diei,
Hanc quoque pernicioſam pariter noctem execrentur atram,
Qui gemitum luctúmque vehementem excitaturi ſunt.
Stellæ veſpertinæ obſcuræ ſint ei,
Nec lux ſplendida, nec fulgens luna:
Nec unquam diluculum videat, nec gratam-mortalibus auro-
Quoniam materni uteri mihi aperuit fores, (ram.
Nec immenſum meis dolorem oculis abſtulit.
Cur mihi non ſepulcrum erat infelici intra uterum?
Egreſſus ſum ex ventre; utinam ibi periiſſem!
Hei mihi, mater mea, utquid me nutriiſti poſtquam infeliciter pepereras?
Quare non expoſuiſti, quandoquidem peperiſti filium infortunatum?
Utquid verò me recens-natum, & adhuc ſpirantem partum,
Genibus ſuis accipiens infauſta prævenit obſtetrix?
Abi-in-malam-rem ter-infelix obſtetrix circa-partus-laborans. Utquid me mamma
Infantem lactavit & nutrivit parvulum exiſtentem?
Utinam me die illo, quo me primùm peperit mater,
Rapuiſſet, & abſportâſſet pernicioſa venti procella
In montem, vel in undam reſonantis maris, (rent!
Ubi me fluctus mergerent, antequam hæc facinora patrata ſo-
Nunc utique imperterritus telluris molli in gremio
Jacuiſſémque ſecurè, & quietè dormiiſſem:
Ubi innumera turba nobiliſſimorum regum,
Jacent ſimul, populorum autem ductores & principes,
Et conſiliarii viri carpunt dulcem ſomnum.
Quibus aliquando tecta pulchra, malâ ſeorſum à multitudine,
Aurea, ſplendentia extructa ſunt, perennia ſemper.
Ubi dormituriunt inſignes reges,
Qui aurum pretioſum & argentum poſſederunt,
Opésque & divitias ingentes ſuis in ædibus.

Utinam

16 Ὡς ὄφελόν γ' ἔκτεμα μάλ' ἀκύμορον γεγυῖᾶς,
Ὡς βλέφος ἠλιτόμυθον, ὃ κάπλε φέγγος ὄπωπεν.
17 Ἐνθά γε συμοδόρα ἐειδὸς λίγησιν ἀλεῖται.
Τῶν δέ θ' ὑπ' ἀργαλέῳ καμάτῳ ρίλα γῦα λέλυπλο,
Παυσωλιὴ ἐυεύλες ἀναπνεῦσι πόνοιο.
18 Τέσδε κ' ἐν φυλακῇ χαλεπὸς πεῖν δεσμὸς ἐδάμνα,
Ἀχέμεναι ἐνθ' ἄμια κείατ' ἀλυκλοπίδας θεοφυγόνλες,
Οὐδέ ποθ' ὑβρειέῳ κραλερῆς ἀΐυσιν ἐπιπῆς.
19 Ἐνθά γε πάνλες ἔασ' ἅμα μυκρόι τε μεγάλοι τε
Μίγθ' ἀλλήλοισιν, κ' ὁμοίης ἐμμορες αἶσης.
Οὐκέτ' πε δεράπων μεμνημένος ὅιο ἄνακλος,
† Εἰρεσιν ἀλλὰ κακὸν, κ' δλέριον ἦμαρ ἄλυξεν,
Ἰσαι δὲ σκιαὶ εἰσιν, ἀναξ πέτ' ἐν κανὸς αἶσι.
Ἴση μοῖρα μέδοντι, κ' εἰ μάλα πε πέλελο δμώς.
20 Τίφθ' ὁρῶσι φάος κ' ἔτι ζωοῖσι μέτεσιν
† Ἀνδρες ὀϊζυροὶ κ' ἀδύκέα θυμὸν ἔχοντες;
21 Ὡς ὅτε πε πτελέη κρύσιον θησαυὸν ἐράνᾳ,
Σκαπτόμενον μεμαῶς, δλίηθιος εἴπε ἐφόρευρ
Ὡς ὁι μὲν θανέειν ἔθελον, κ' πότμον ὀπιπεῖν,
† Διζύοιοι ἔπε θάνατόν γε φυσαίατο τέτμειν·
† Αὐτὰρ ἔπ ζώοισι, λιλαιόμενοί τῶ ὀλέθρε.
22 Ἀσπάσιον τοῖσδε τέλος θανάτοιο κάλυψε,
† Τρόλλοισόν τε πέλει· μέγα κεν κεχαρίσαλο θυμῷ,
Ἠυχίης γλυπῆρος ἐπιλὺ λελάχωσι τάφοιο.
23 Τίπτε φάος, ζωή τε δυσαμμόρῳ, ᾧς δ' ὑπ' ἀνίης
Πλάζεται ἔνθα κ' ἔνθα, κ' ὐκ ἴδεν, ὁππόθι βαίνοι,
Ὠωεκά μιν τ' ἄπης νερέλη θεὸς ἔιρξε μελαίνῃ.
24 Ὤμοι ἐγὼ δειλὸς, τί νύ μοι μίκιστα γένηται;
Ὤμοι ἐγὼ, ὅπ πεῖν φαχέμὼ, σοναχῆ τε γόῳ τε
Θυμὸν ἀκηχέμενος κατέδω φίλον· ἐξ ἐμέθεν ᾧ
Κακυτίς τε κ' ὀιμωγὴ κέχυτ', ἠύτε κρήνης
† Ἧτε κατ' αἰγίλιπος πέτρης δνοφερὸν χέει ὕδωρ.
25 Πάχω ἐγὼ πανάτοιμος, ὃ ἐν φρεσὶ δειδία λίλιν·
Τῆτο ᾧ νωῖ μ' ἐκίχανεν, ὃ πεῖν μάλα πολλὰ δέδοικα.
Καὶ γὸ ἐγὼ φράμλω, πεῖν μόρσιμον ἦμῦ ὀπιπεῖν,
Ἄλγε' ἀναπλήσειν· τάδε δὴ νωῖ πάντα τελεῖται.
26 Οὐ γάρ πω ἀμέσιμος ἦλυ πάλαι συδενέων ὤν,
Οὐδέ μοι ἐν θαλίηφιν ἀτάρβητος νόος ἔσκεν,
Οὐτ' ἀλιὴς, αἰεὶ ᾧ κακὸν ὠρσιπόντο θυμός·
Νωῖ δ' τ' ἐλπομένῳ χαλεπὴ μοι ἐπῆλθεν ὀϊζύς.

ΚΕΦ.

Utinã partus-abortivus valde citò-periturus natus fuissem,
Ut embryo immaturus, qui nunquam lucem conspexit!
Ibi ab animum-rodente contentione desistunt improbi.
Quorum verò gravi labore chara membra soluta sunt,
Ii requiem invenientes respirant à labore.
Quos etiam in carcere sæva priùs compes domuit,
Quietè ibi simul jacent, postquam compedes effugerint,
Nec unquam oppressoris strenuas audiunt minas.
Ibi omnes sunt, tam parvi quàm magni,
Promiscuè, & similis participes sortis.
Non ampliùs quis servus memor sui heri,
Captivitatem sed malam, & servilem diem vitavit.
Pares enim umbræ sunt, rex proinde honoratur ac mancipium;
Æqualis sors imperatori, & ei qui maximè erat mancipium.
Utquid vident lucem & adhuc vivis intersunt
Viri calamitosi, & amarum animum habentes?
Sicut quando quis diligenter occultũ thesaurum scrutatur,
In fodiendo promptus, quærens sicubi inveniat:
Sic hi quidem mori volunt & fato fungi,
Quærentes sicubi mortem possint invenire:
Verùm adhuc vivunt, quantumvis cupidi mortis.
Gratus tales finis mortis texit,
Peroptátúsque est: magnopere utique gauderent animo,
Quietis genitorem siquidem sortiti fuerint tumulum.
Ut quid lux vitáque misero, qui ærumnâ
Jactatur hùc illùc, & non videt quò vadat,
Quoniam eum calamitatis nube Deus circumsepsit atrâ.
Heu me miserum! quid mecum tandem fiet?
Heu me! quoniam antequam edo, gemitúque luctúque
Animum tristis corrodo charum; ex me autem
Lamentatióque & ejulatio funditur, sicut ex fonte
Qui ab excelsa petra obscuram fundit aquam.
Patior ego infelix, quod in animo timui valde,
Hoc autem nunc me occupavit, quod priùs vehementer metui.
Etenim ego putavi, priusquam fatalem diem obirem,
Dolores *me* impleturum: ea certè nunc omnia perficiuntur.
Non enim securus eram olim, bonis-abundans licèt,
Nec mihi in prosperitate imperterrita mens erat, (mus:
Nec timoris-expers; semper autem malum præsagiebat ani-
Nunc verò etiam timenti gravis mihi supervenit calamitas.

ΚΕΦ. Δ'.

1 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Ἐλιφὰς Θαιμανίτης·
2 Ἦ τοι περιώμεθα λέγειν, σὺ δ' μή τι χολωθῇς.
+ Τίς κε σιωπήσειε, ἐρητύσειέ τε γλῶσσαν,
Ὅς ῥ' ἔπι ἔασιν ὅσιν ἄκοσμά τε πολλά τ' ἀκύρα;
Θυμοδακὴς γὰρ μῦθος, ἐπώχρωσας δέ με εἰπών.
3 Καὶ σὺ μὲν ὄων πολ' ἔτυθα διδάσκαλος ἄλλων,
Πολλοῖσίν τ' ἀνέρεσιν ἐκέκαξας μὸν ἧϋ
+ Μὴ σάν πυγὴ τε, καὶ ἐς φρένα θυμὸν ἄγεσθαι·
+ Χερσὶν τ' ἀβληχρῇσι βίλν καὶ κάρτος ἔπηκας.
+ 4 Ὅς δ' ὀλιγοπλάων ἠδὴ πεσέεσθαι ἔμελλε,
Τὸν δ' ἐπέεσσι τοῖσι τάχ' ἔμπεδον αὖθις ἔλωκας
Ἐξιμάσαι κραταιῶς, καὶ ὀπίσσοδος ἦσθα πεδοῖιν·
+ Γέγασί τ' ἠπεδανοῖσιν γόνασιν καὶ ἅλυκαρ ἔδωκας.
5 Νῦν δ' ἐπεὶ ὦν κακὸν ἦλθε, καὶ ἥψατό σεῦ ὀλίζονος,
Οὐδὲ σὺ τετλάμεν δίδαι, λιγύς ἐσσ' ἀγορητής·
Ἀλλά σει αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ φρεσὶν ὀείνθη,
Σή τε βίη λέλυται, καὶ δείδιας δέ τι ἔνδον ὑλακλεΐ.
6 Σχέτλιε, πῇ δή τι μῦθος ὀιχνεῖται, ὃ σεῖο ἔχεσκες;
Οὐτός τοι νόος ὅστις ἀμείνονα πάντα νοήσει;
Εὐσεβίη, θάρσος τε, δικαιοσύνη τε, καὶ ἐλπίς
7 Ἀλλ' ἄγε νῦν, εἴπερ τι παλαιγενέων κλέα φωτῶν
+ Γινώσκεις, σεσοφὸν δεδαημένος ἔργ' ἀνάκτων·
Τῶν νῦν μοι μῆσαι, καί μοι νημερτὲς ἔνισπε·
Τίς πίσυν ἐβλὸς ἐών; ἢ πῆ ἀπόλωλε δίκαιος;
Τίς μέρος ἰθυνὸς πέλεν ἀνέρεσ; αἶψα δυΐαιο
Κείνῳ λυγρὸν ὄλεθρον ἐνισπεῖν, εἴτε ὄπωπας
Ὀρθαλμοῖσι τοῖσιν, ἢ ἄλλῳ μῦθον ἄκουσας.
8 Ὣς καὶ ἐγὼν ἐνόησα, καὶ ὀρθαλμοῖσιν ὄπωπα,
Ὁππολίοις κ' ἄεσται, τοιόσδ' ἄμητις ἔπεσιν.
Οἱ κακὸν ὦν ἀρόωσιν, ὁμῶς κακὸν ἀμήσαντες,
Ἀτῶν τε πείρεσίες ἐοικότα μιδὸν ἄερσαν,
Καὶ καρπὸν αὔρῃ ἶσον, ἀπάλαλοι, οἳ ἔρεξαν.
9 Ἐξθίεται δ' ἀεὶ πῖγε διὲ μάλα χωομένοιο,
Χωομένοιο Θεοῦ, ἀνέμῳ ὡς πίκρὸν ἄϋντος,
+ Τῷ γὰ ἀπὸ ῥινῶν ῥεῖ αὔτμὴ, τεὶ δ' ὀλέκονται.
10 Σμερδαλέη βρυχὴ ὠρυομένοιο λέοντος
Ἐσβέβηκε, καὶ φθόγγος ἐειδεύχοιο λεαίνης·
+ Σκύμνων γαμφηλαὶ, ὀλεοὶ τ' ἐρέπηχθεν ὀδόντες.

Δηώ

CAP. IIII.

ILli autem respondens dixit Eliphas Thamanites,
Si te aggrediamur alloqui, tu verò nè iraſcaris.
Quis tacuerit, cohibuerítque linguam,
Qui verba auribus ſuis inordinátáque multáque audiverit?
Mordax eſt enim ſermo *tuus*; irritâſti autem me *ſic* locutus.
Et tu quidem olim profitebaris præceptorem te eſſe aliorum,
Multísque hominibus inſtillâſti vim bonam
Conſilio tuo prudentiâque, & in animum robur recollegiſti:
Manibus infirmis vim & robur immiſiſti:
Qui autem langueſcens jamjam caſurus erat,
Illi verbis tuis ſtatim firmum rurſus dediſti
Stare fortiter, & adjutor fuiſti pedibus:
Genibúsque labantibus columen & præſidium ſuppoſuiſti.
Nunc verò poſtquam malum venerit, & tetigerit te tantillúm
Neque tu toſerare nôſti, dilertus licet ſis orator;
Verum tibiipſi animus in pectoribus commotus eſt,
Tuæque vires ſolutæ ſunt, cor autem tibi intus latrat.
Miſer, quò nunc tibi confidentia abiit, quam priùs habuiſti?
Hæccine tibi mens eſt religioſa, quâ tu fretus fuiſti,
Pietas, fiduciáque, & ſinceritas, & ſpes?
Aſt agè nunc, ſi priſcorum famam virorum
Nôſti, priorum edoctus geſta ſeculorum,
Eorum jam mihi mentionem fac, & mihi verum dic:
Quis cecidit bonus exiſtens? aut ubi periit juſtus?
Quod fatum rectam-mentem-habentis fuit viri? ſi fortè poſſis
Illius triſte exitium narrare, ſicubi videris
Oculis tuis, aut alterius ſermonem audieris.
Quemadmodum & ego obſervavi, & oculis vidi;
Qualis aratio, talis utique meſſis fuerit:
Qui malum ergo arant, pariter & malum meſſuêre,
Noxámq; ſeminantes, convenientem mercedem referunt,
Et fructum ſementi parem, improbi, eò-quòd-taliter fecerunt.
Diſperduntur autem hi Deo valdè iraſcente,
Iraſcente Deo, vento velut acerbè flante,
Ejus enim è naribus ſpirat halitus, hi autem pereunt.
Horrendus fremitus rugientis leonis
Extinctus eſt, & vox horriſonæ leænæ
Catulorum maxillæ exitialéſque fracti ſunt dentes.

† 11 Λιμῷ ὑπ' ἀργαλέῳ φθινύθει λίς πυγόνεσ,
† Σίντιε, ἠδ κρατερῶν ἐκεδάσθη τέκεα λεόντων.
12 Λάθρῃ μοι ὡς κλέπτης, κρυφίη φάτις ἄγγελος ἦλθε,
Τύθον φθεγξαμένου ἐμά τ' ἔατα πίζατο φωνή.
13 Νύκτα δ' ὀρσναίῃσι, ὅτε τ' ὕπνος βροτοὶ ἄλλοι,
Πεπλαμύαι ἦ πύλαι ἀμφιπνοῶν εἰσιν ὀνείρων,
Ἔνθά τε φάσματα πολλ' εἰς ἀνδρῶν κρόατα βαίνει
Δὴ τότε μ' θεῖος μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος.
14 Ὡς ἴδον, ὡς ῥίγησα φόβῳ ὑπὸ θαυσίοιο,
Ἀμοὶ δέ μοι χύτο φείξ, ὑπὸ τ' τρόμος ἔλλαβε γυῖα.
15 Πνεῦμα δέ μοι χρόνον ἦλθε παρισάμενον κεφαλῆφιν·
Ὀρθαὶ δ' τρίχες ἔσαν ἐπὶ χρυσείοισι μέλεσσι
Ταρβήσαντος ἐμεῦ· μάλα γὰρ χλωρὸν δος ἦρει.
16 Ἔστη, οὐδέ πω εἶδος ἔην ἀναχωρήσαντι,
Ἀλλ' ἔμπνοον ἀμαυρὸν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὄπωπα,
† Φθεγξάμενον δ' ὀλίγῳ ὅσσ με φρὶς μῦθον ἔειπεν,
† 17 Ἦ ῥά τι ἐννομίῃσι Θεοῦ ἐπιγίνεται ἀνὴρ
Ἠὲ δικαιότερος βροτὸς ἔσσεται Ἀδραστείου,
Ὅς τ' αὖτὶν πίσῃσι, καὶ ἔπλασε μηδὲν ἐόντως
18 Οὐδ' ὄγ' ἐπιφρονίοισι μάλα δώμασι πιπόσθην
† Ἐν φρεσὶν, ὅτι τε οἱ αἰὲν ὑποδρηστῆρες ἔασιν·
Ἀφραδέως δ' ἐνόησε καὶ εἰν ἀγνοίσι νόεσιν,
† Οἱ δ' ἐοὶ Ἄγγελοί εἰσι, καὶ ὀτρηροὶ θεράποντες.
19 Πῶς ἂν εἰνὶ βροτοῖς (ἐπεὶ ἄστυ φῦλον ὁμοῖον
Οὐρανίων τε νοῶν, χαμαὶ ἐρχομένων τ' ἀνθρώπων)
Οἱ καὶ πάλιν δώματ' ἔχουσι, λαμπομένυμνα,
† Ἀδηκέα, δονέουσα, τά τ' αὐόλαι ὑλαὶ ἔφυσαν,
† Καὶ σῆτες· πῖς γὰρ μέλλει μέλπτορα γῆθος.
20 Πρᾶϊοι ἐξανατέλλουσι, φθίνουσι δ' πάμπαν
Ἐπιείκοι, ἦμος δ' ὅτις ἀπολλυμένων ἀλεγίζει.
21 Τοῖσι δ' κῦδος ἅμα σφιν ἀπώλετο, οὐδέ κ' αὖτοὶ
† Πέσχον κακῶς σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο.

ΚΕΦ. ε'.

1 Ἐι δ' ἄγε, νωῖν δ' κέλευσον, ὅπως τὶς σιὼ ὅπ' ἀκούσῃ
Ἀλλά τιν' ἐξ ἀγίων ὀπιδρεχόμεθ' & λιταὶ δῶσιν,
Ὀφρά σε εἰνὶ δίμιοι σωήρεσ ἄγγελ παρσταῖεν
2 Νηπυτίῳ χόλῳ αὐτὸς ἀεικέα πότμον ἔφηκα,
Καὶ νήμασι δεμέθα χαλίφρονα φῶτα κατέκλα.

Ἠλίθιον

Fame gravi conficitur leo bene-barbatus,
Noxius, & fortium dissipati sunt catuli leonum.
Clanculum mihi tanquã fur secretus rumor nuncius venit,
Submisse loquentem meæ autem aures receperunt vocem.
Noctem per obscuram, quando dormiunt mortales cæteri,
Apertæ autem portæ debilium sunt somniorum;
Ubi spectra multa virorum intrant capita:
Jam tum enim divinum ad me in somnis venit somnium.
Ut vidi, ut pavi metu præ ingenti! (bra.
Me autem circundedit horror, tremor autem occupavit mem-
Spiritus verò ad me propè accessit astans capiti;
Erecti autem crines steterunt in frigidis membris
Meis expavescentis: valde enim pallidus timor occupavit.
Stetit, nec omnino formam licebat discernere coràm,
Tantùm imaginem obscuram oculis conspexi;
Loquens autem summissâ voce dixit mihi.
Quid? an æquitate Deum excellit homo?
Vel an justior mortalis erit Immortali,
Qui eum fecit & formavit nihil existentem?
Neque ille cœlestibus admodum famulis confisus est,
In animo, qui ei semper ministri sunt:
Stultitiam autem deprehendit etiam in puris intelligentiis,
Quique ejus Angeli sunt, & diligentes servi. (genus simile
Quomodo non in mortalibus? (quandoquidem nunquam
Cœlestiúmq; intelligentiarum ac humi repentium hominũ)
Qui etiã luteas domos tenent, arenosa-fundamina-habentes,
Debiles, contemnendas, quásque mobiles vermes edent,
Et tineæ: his enim præda futuræ sunt.
Matutini exoriuntur, occidunt autem prorsus
Vespertini, eorum autem nemo pereuntium rationem habet.
Eorum verò gloria unà cum ipsis perit: illi etiam ipsi
Funditus malè suâ malitiâ perditi sunt.

CAP. V.

Eia agè, nunc invoca, ut quis tuam vocem audiat:
Verùm quemnam ex sanctis aspiciens orabis,
Ut tibi in judicio patronus propè astet?
Insipienti ira gravis immane exitium immisit,
Et indignatio acerba stolidum virum interfecit.

3 Ἠλίθιον δρυτὶ κλῆδι ὁμῶς δαλλόντα νόησα,
+ Ῥίζησιν μεγάλησι δυσεκφέα᾽ ἀερσύρῃ·
Ἀλλ᾽ ὁ μὲν αὐτὶκ᾽ ὄλωλε, χάρις δ᾽ ἀπὸ πᾶσι μαράνθη,
+ Ἀρὴ δ᾽ ὃν κατέμαρψε δόμον, καὶ θῆρες ἐεινύς.
4 Παῖδές οἱ ὑὸν σῶοι εἰσὶ, φάος δέ σφ᾽ ὔπ πέραντα
Τείχοντ᾽ εἰὶ πύλῃσι, καὶ ἀχέπ φυκτὰ πένεσθαι·
Οὐ πάρα γάρ τις ἀρωγὸς, ὃς αὐτῷ κῆρας ἀμύνῃ.
5 Ἐδέτετό σοισιν οἴκοις, ὄλωλε δ᾽ πόνε ἔργα,
Αὐτῷ δ᾽ ἄμπτυν, καὶ ἀρύρης κερπὸν ἔδωσιν,
Οὓς ποτε λιμὸς ἄναγε, καὶ ἐκ μέσσων πυρ ἀκαυδίων,
Ἁρπαλέως, κλέπτης δ᾽ δόμοις ἐν κτήμαλα κείρει.
6 Οὐδὲ γὸ ἐν γαίῃς ποτὲ ἔρχεται, οὐδέ τι δίπος
Γίγνεται ἐκ κονίης, οὐδὲ χθονὸς ἐξανατέλλει,
Οὐ μὲ ὑπὸ δρυὸς ὄζῃ παλιαφάτῃ, οὐδ᾽ ὑπὸ πίτυος.
7 Ὥστε δ᾽ ἀέρθησιν φλογόεντα σελίπερα πυρσά,
+ Σπινθῆρες ἰαδινοὶ (ἢ γὸ κέφων θέμις ὄζι)
Ῥεῖα δέ δ᾽ ὗμι πέτονται, ἰὸ᾽ ἐν νεφέλῃσιν ἔμυθεν·
Ὡς ὀπὶ τὸν κάματον γίνατ βροτὸς, ἠδ᾽ ἐπ᾽ ἰζύν·
Ὄφρ᾽ αἰὲι ζενάχων, καὶ κήδεα μυεία πίσσων
Τλαίη, καὶ μάλα πολλὰ παθὼν, καὶ πολλὰ μογήσας
Λιτὸν ἀναπλήσαι βύτε μέσον· ὣς γάρ οἱ αἶσα
Γενομένῳ ἐπέπνυσε λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
+ 8 Εἰ δέ μὲ τοῖον ἄγοις, καὶ ἀμείλιχος ἴκατο μοῖρα,
Οἶον νῦν σ᾽ ἐδάμασσε Θεὺς μεγάλοιο ἔκητι,
Τόν κεν ἐγὼ λιταρεύσω, ἐφ᾽ Ἡφαίστου τε καλέσσω,
Εὐξαδαὶ τ᾽ ἐθέλοιμι δαμασσὲς, μέδέ τι πάμπαν
Εἰκὼν ἀφραδίης μέγα εἰπεῖν, ἀλλὰ μάλ᾽ αὐτῷ
Μῦθον ὀπιπεύσαι· ἐπεὶ πολὺ φέρτερός ὄζιν.
+ 9 Ὃς ἀνδαμάσσα ἔργ᾽, ἐξαίσια σήμαλα φαίνει,
+ Καὶ μάλα πόλλ᾽ ἀκίχητ᾽ ἀφρεῖσα θαύμαλα ῥέζει.
10 Ἡφαίστου ἐκ νεφέων καρπτηρέφεον ὄμβρον ἔπεμψεν·
Ὄμβρον ὀπὶ χθόνα πεμψε, καὶ ὑδαλα χεῦεν ἔεσζε.
+ 11 Πολλάκις ὔψωσε χθαμαλὰς, καὶ ἄεξεν ἀδίλας·
Τειρομένοις κατένευσε σοῦς ἐμβὶ, ἠδ᾽ ἀπολέσθαι.
+ 12 Κερδαλέων ἀνέδωσε δόλους, ἀλίωσέ τε τέχνας·
Ἔργον, ὃ, τι φρενόων, ἢ μὴ τετληκόμενον ἔσαι.
13 Ἐκ τε σορὸς ἐπάτησε, καὶ ἀνέρας αἰολομήτας,
Τῶν ἢ δολοφραδέων κιολὰς ἀνεπτύξατο βυλάς·
Ἀυτὶ ἢ σφετέρῃσι κομοῤῥαφίῃσιν ἔλοιτο.

Οἱ

Stultum arboris pulchræ instar florentem sensi,
Radicibus magnis continuis fundatæ,
At is statim periit, gratia autem *ejus* omnis emarcuit;
Maledictio autem ejus occupavit domum, & furiosa erinnys.
Liberi ejus non incolumes sunt, salus autem iis neutiquam apparet:
Conculcantur in portis, & non ampliùs potestas effugiendi est;
Nec enim præstò est quis adjutor, qui ab ipsis fatũ propulset.
Devoratur eorum domus, pessúmque eunt pingues res;
Eorum enim messem & telluris fructum comedunt,
Quoscunque fames suadet, vel è mediis spinis,
Rapaciter, fur autem in ædibus possessiones deglubit.
Neque enim è terra labor venit, nec ærumna
Nascitur ex pulvere, nec ex humo oritur;
Non quidem à quercu est antiqua, neque à petra.
Quemadmodum autem attolluntur flammeæ alæ ignis,
Scintillæ celeres, (hæc enim levium lex est)
Facilè autem sursum volant, & nubibus miscentur:
Ità ad laborem natus est homo, & ad miseriam,
Ut semper ingemiscens & dolores innumeros concoquens,
Sustineret, & postquam valde multa passus fuerit, & multa tu-
Gravem compleret vitæ sortem: sic enim ei Parca (lerit,
Nascenti nevit filo, quando ipsum peperit mater.
Quòd si me talis dolor, & immite pertingeret fatum,
Quale nunc te subegit, Dei magni voluntate,
Huic utique ego supplicare, Altissimúmque invocare,
Precarique vellem continuò, nec omnino
Cedens stultitiæ magnifica loqui, sed ipsi
Rem committere; quoniam multò præstantior est.
Qui stupenda opera, inusitata signa ostendit,
Et admodum incomprehensibilia infinita miracula facit.
Desuper è nubibus fruges alentem imbrem misit,
Imbrem in terram misit, & aquas fudit humi.
Sæpe exaltavit humiles, & amplificavit obscuros,
Afflictis concessit salvis esse, nec perire.
Vafrorum dissipavit dolos, cassavítque technas,
Opus, quod cogitant, neutiquam perficietur.
Sapientes decepit, & viros versutos,
Et fraudulentorum obliqua evertit consilia:
Ipsi autem suis malis machinationibus perierunt.

14 Οἱ δ' ἢ ἡμάτοι συγερῇ ἐνέκυρσαν ὁμίχλῃ,
Ψηλαφόωσι δ' χερσὶ μισημβερινοὶ, ὡς ἀνὰ νύκτα.
15 Ἀλλ' ἐσάωσε πινυτὴν ὑπὸ ξιφέος τε μάχης τε,
Ἐκ ξματος κρατερῆφιν, ἢ ἐκ χερὸς ἀνδρὸς ἀγαυῆ.
16 Ὡς ὁ μὲ ἐλπὶδ' ἔχει, ἢ θαμὰ λεώτερός ὄτι,
Λωφήσας πτ' ἀτέρπε ἕζύγ· αὐτὰρ ἀλιτροὶ
Φρασσομεθ' ξμάτιφιν ἀκλὺ ἐγένοντο σιωπῇ.
17 Τεὶς μάκαρ ὥπις ἀνὴρ ἢ τετεύχως, ὃν Θεὸς ὄτα,
Ἡρέμα μαζίζων γλυκυπίκροισι πληγῆσιν·
Τοὠνεκα μὴ ἀδίεζε φίλω μάστα θεοῖο.
18 Αὐτὸς ἄρος ἢ ἄκος πέμπει, αὐτῆσί τε χερσὶν
Ἕλκεα λυγρὰ λίδωσι, ἢ ἤπια φάρμακα πάσει.
19 Αὐτὸ δεξιτερῆφί σε ῥύσεται ἓξ ἐνὶ μάχῃσι,
Οὐ μὰν δ' ἀρ' ἐν ἑπλὰ κακὸν σεῖο ἐγγὺς ἴκοιτο.
20 Οὐτί ποτ' ἐν πολέμῳ πιφοβήσεαι, ὄτ' ἐνὶ λιμῷ·
Τοῖσι δ' ἐν ἀμφοτέρεσσι θάνατον ἢ πότμον ἀλύξεις,
Εἰως σ' ἐκ βελέων ὑπάγῃ Θεὸς, ἔκ τε κονίης,
Ἔκ τ' ἀνδροκτασίης, ἔκ τ' ἁματος, ἔκ τε κυδοιμῦ.
21 Οὐ μὰ σε τὴν γλώσσης λιγυερῆ μάστιγ δαμάσαι,
Εἰσὸ ἐπισολὴν φιλοκέρτομος· ἔδὲ τι λίλιμ
Ταρβήσεις ἐνὶ θυμῷ ἐπειγομένῳ φρ ὀλέθρῳ.
22 Ποινὴν ἢ πείνην γελάσεις σύ, ἔκ τ' ἀθείσεις
Λοιμίν τε λιμόν τε, ἢ ἤκακὰ θηεῖα δείσεις.
23 Σοὶ γὸ ἐνὶ πεδάοισι λίδοι, ἢ ἐν ἔρεσι δῆρες
Ἥποι ἔασιλαι, φίλα τε φρεσὶ μήδ' ἔχοντες
Ῥήξεαι πιήσασι, ἢ ὄρκια συνθεσιάων.
24 Γνώσεαι ἐρήνλω τε τιλὼ, δαλίλω δέ τε πλλλὼ,
Ἧς πλήθοντα σὸν ὄικον ἐπόψεαι, ἔπθ' ἁμαρτών.
25 Σοὶ δ' φίλον τέκος ἔσαι ἀδίσφατον ἠὺτε πίνη,
Ἣ ῥα χτ' λειμῶν ἔρυ μεγάλ' ἤλιθα πλλή.
26 Ὀλὲ παῖρον δύσεις, ἢ ἐν ἄκρῳ γήρᾳ ὄδῷ,
Καίειθ' ἐς θάνατον, πλυήμερος· ὡς ὅτ' ἔειδεν
Ὠρη ἐνὶ θεινῇ βαδὺ λήϊον ἀμήσαντες
Μήλοπα καρπὸν ἄγοσιν ἐυτρεχάλοις ἐπ' ἀλωὰς,
Τῷδε πεζόμῳαι μέγα βεβειδασιν ἄμαξαι·
Δυάγμαλα μὲ ταχῶσι, τάχρες πλήθωσ' ἢ κύκκων.
27 Ταῦδ' ἡμῖς πάρα ἰδμῷ, ὅππως ἔχει· ἀλλὰ σὺ πάντα
Εἰς ἀγαδὸν ξύνες ὧκα, ἢ ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσι.

ΚΕΦ.

Qui & interdiu in graves impingunt tenebras,
Palpántque manibus meridie, ſicut noctu.
At ſervavit pauperem à gladióque pugnâque,
Ex ore potentis, & ex manu viri inſolentis.
Ità hic ſpem habet, & confidentior eſt,
Cùm requieverit demum ab ingrata ærumna: at impii
Occluſo ore muti ſunt ſilentio.
Ter felix hic vir & quater, quem Deus vulneravit,
Leviter flagellans dulciter-amaris plagis.
Quamobrem nè contemnas amicum flagellum Dei.
Ipſe dolorem & remedium mittit, iiſdemque manibus
Vulnera triſtia dat, & mitia medicamina aſpergit.
Suâ dexterâ te liberabit ſex in miſeriis,
Nec ſanè in ſeptem malum tibi appropinquabit.
Nec unquam in bello timebis, nec in fame;
His autem in utriſque mortem & exitium fugies,
Dum te extra tela ſubducat Deus, extráque pulverem,
Extra cædem, extra ſanguinem, extráque tumultum.
Nec te quis linguæ ſtridulo flagello domabit,
Etiamſi convitietur rabula: nec valde
Expaveſces animo, ingruente licèt exitio.
Pœnam & inediam ridebis ſalvus, ſpernésque
Peſtémque famémque, & malas beſtias non timebis.
Tibi enim in triviis lapides, & in montibus feræ
Mites erunt. amicáque in pectoribus conſilia habentes
Pacta *tecum* facient, & juramenta fœderum.
Scies pacémque tuam, proſperitatémque multam,
Quâ repletam tuam domum aſpicies, haudquaquam peccans.
Tibi autem clara proles erit innumera, veluti gramen
Quod per pratum naſcitur valde copioſè multum.
Serò ſepulcrum intrabis, & in extremo ſenectutis limine,
Maturus ad mortem, ſatur-dierum: ut quando agricolæ
Tempore æſtivo cùm profundam ſegetem meſſuerint,
Pomacei-coloris frumentum portant rotundas in areas;
Eo preſſa valde onuſta ſunt plauſtra;
Manipuli ariſtis, ariſtæ replentur granis.
Hæc nos perſpicuè novimus, ut ſe habeant; at tu omnia
Bono tuo percipe ſtatim, & in animo perpende tuo.

CAP.

ΚΕΦ. ε'.

1 Τὸν δ' βαρυστενάχων ἀπαμείβετο δῖος Ἰωβ,
2 Ὡς ὄφελ' εὖ ἴστασ ἐμὴν ἄχος ἀχθομένοιο,
+ Ἄπτ' ἀρραλέῃ ἅμ' ἐπὶ πλάστιγγι πιθέσθαι,
Ἡδύ τ' ὀιζὺς εἰν ἰσοζυγέοισι παλάντοις,
Ὅσσά τε νῦν ἐμόγησα πάλαι τετληότι θυμῷ
Πάντα μάλ'· ἦδ' ἂν πῆϊς ἐκατόζυγος ἄχθος ἄειπε.
3 Οὐδὲ βάρος κεν τόσσον ἔοι ψαμάθοιο βαθείης,
Ἣ κέχυλ' ἠλιθα πολλὴ ὅτε ἤγαμεν Σαλάσσης,
Τοὔνεκά μοι ἄλιον ἔπος ἄκρυγεν, ὅ, πί κεν εἴπω.
4 Ἐν γὰρ πῆχθεν ἐμοῖς Θεὸς πίερόεντες ὀϊστοὶ·
Αἷμα δέ μοι ψυχήν τ' ἔπιεν θανατήρεος ἰοῦ
+ Πάγκακέων βελέων, ἅμα δ' ἔγκατα πάντα λάφυξεν.
+ 5 Ἦ ἀρ ἐπεὶ λιμῷ νωθὴς κεκεάδεται ὄναγος
Βοσκόμενος λειμῶνι, μέμυκε δ' ὅτε φάτνῃ
† Πιμπλῃ, κρὶ λάκνον ἐρεπτομένῳ κὴ ὀλύρῃς;
+ 6 Ἦ κεν ἔδοι τις ἄχυλον ἄνευ ἁλὸς ἢ ἐπὶ λιμνῷ
+ Ὠὸς χυμὸς ἔνεστιν, ἢ εἰν ἁλίοισιν ἔπεσσιν;
+ 7 Ὅσσά μοι ἤλοιδμῆς πόρ' ἀτερπέα δαῖτα τεραπεύσης.
8 Ὤ, μοι ἐγὼ δειλὸς, τί νυ ξείομαι αἰνὰ μογήσας;
Εἰ δ' ὄρεϊ' Ἀδάνατος τόδε μοι κρηήναι ἐέλδωρ,
Τῷ πάλαι ἰεμένῳ, τί, τε δὴ ποπδίγμιφὸς εἰμι,
9 Ὡς πολὺ ὁι φίλον εἴη ἐμεῦ ἀπὸ θυμὸν ἑλέσθαι,
+ Ὄφρα με χεῖρ βαλὼν ςυγερῆς αἰῶνος ἀμέρσαι.
+10 Καί νύ κε θηπορὴ τις ἀνάπτυσις τε κακοῖο
Γίγνοιτο, τλαίην τ' κὴ ἀχνύμφρος πρὸ ἀνάγκης.
Μπτ μὰ δῶμ πφίδιστ' ἔτει ὃν λόγον ὐκ ἐσέχυψα
Ἐν ςήθεσιν ἐμοῖς, τὰ δ' δίστρατα πάντ' ἀνέφλυσα.
11 Ἀλλὰ τί μοι δένος ὄξι; τί μοι μίκισα γένπτως;
Ὄφρά γε τετλαίην, κὴ ἔτ ζωοῖσι μετείην;
12 Ἦ λιθοκάρδιός εἰμι πέτρης τέ κάρτος ἔοικα;
Πότερης κάρτος ἔοικα, μθος δ' αὖθωνι σιδήρῳ;
Ἦ ἀδύμαπτ δέμας, κὴ σάρκας ἀτειρὲς χαλκῷ;
13 Ἀλκαρ ἐμὸν πόθεν ὄξι; ἐμὶ ὐκ αὐτὸς ἀραγλῶ
Ἔνδον ἔχω; ἢ μοι πάγχυ φρένας ὄλεσε δαίμων;
14 Ἀιεὶ δ' ἐθλὸς ἀνὴρ οἰκτίρεσσα μῶπν ὑραίνει,
Ἀχνυμένων δ' φίλων ἐκιλήσεται, ἠδ' ἐλεαίρει
Τειρομένους, ὕπτε τ Θεοῦ μήνιμα δείσειεν.

Ἀλλ'

CAP. VI.

Huic autẽ graviter-ingemiscens respondit divinus Jobus;
Utinam bene appenderetur mei dolor oppressi,
Calamitásque gravis simul in libra poneretur,
Et miseria mea in æqua bilance :
Et quæcunque nunc toleravi miser patienti animo,
Cuncta omnino; nè navis quidem centiremis onus portaret.
Neque pondus tantum esset arenæ profundæ,
Quæ fusa-est ubertim multa in litore maris.
Idcirco mihi irritum verbum effugit, quodcunque dixero.
Mihi enim infixæ sunt Dei alatæ sagittæ;
Sanguinem verò meum spiritúmque hausit lethiferum virus
Amarulentorum telorum, simul autem intestina omnia ab-
Nunquid præ fame tardus rudet onager, (sorpsit.
Dum pascitur prato? mugítve bos ad præsepe
Pingue, hordeum album comedens & avenam?
Num comederit quis insipidum sine sale? vel num in al-
Ovi sapor inest? vel in vanis sermonibus? (bumine
Quæcunque fastidiosus odit & respuit animus,
Hæc mihi pestiferæ præbent ingratas epulas mensæ.
Heu me miserum! utquid vivam gravia passus?
Utinam Immortalis hoc mihi perficeret votum,
Cujus *jam* olim cupiens fui, quódque diu expectavi!
Ut aliquando illi placitum esset mihi animam eripere,
Ut me manu percuteret, & odiosâ vitâ privaret.
Tum utique solatium aliquod, & respiratio à malo
Esset, & tolerarem mœrens licet, necessário. (celavi
Nè igitur mihi parcat, quandoquidem ejus sermonem haud
In pectore meo, sed oracula *ejus* omnia patefeci.
Verùm quid mihi robur est?, quid me tandem fiet?
Ut tolerarem, & adhuc in vivis essem?
Num lapideo-corde sum, saxísque robore similis-sum?
Saxis robore similis-sum, viribúsque ardenti ferro?
Aut adamanti corpore, & carne rigido ære?
Tutamen meum unde est? meum nonne ipse auxilium
Intus habeo? vel an mihi prorsus mentem perdidit Deus?
Semper autem bonus vir misericors consilium texit,
Ægrorúmque amicorum curam-gerit, & miseretur
Afflictorum, si omnino Dei indignationem metuerit.

At

15 Ἀλλ' ἐμὲ παναλίοισι βαρυνόμενον φρένα μύχθοις
+ Ἐξαπάφως ἐπέεσι κασιγνητή τε, ἔτι τε.
Πεῖρ δ' ἦλθον χειμάῤῥῳ ἐοικότες ὤκα ῥέοντι·
+ Ῥεῖ ἀπ' ἐμεῖο τ' ὀλιζὺν ὁμῶς πολυμοῖο ῥεέθροις·
16 Τοῖσί γε λεῖος ὕδωρ δειπέρετο κρύσταλλος,
+ Καὶ νιφετὸς, τὸ δ' ἐνερθε κελαινιὰς τέρφρι κῦμα
Τὸ φρὶν· χείμαλι γάρ τε μινυωθαδίῳ ἐπιπύγει·
17 Αὐτὰρ ὅτ' ἠελίοιο φόως, ἀλέη τε γένηται,
Τόφρα τὰ μὲν τ' ἀλεεινὰ διέῤῥεεν ἄλλυδις ἄλλο.
18 Ὅιμος δ' σκολιὸς σφελέρων παρίστερπτο κελεύθων·
Κεῖνα δ' ἀμαυρώθη ταχέως, φθινύθεσκε δ' πάμπαν,
Πᾶς δ' ἐξηράνθη πλαμὸς, ἄτο δ' ἀγλαὸν ὕδωρ.
19 Οἱ Θαμανεῖται ἴδον, ποπδειδίξαται δ' Σαβεῖοι,
+ Ἐισόκε πίνοντες πολυκαλέα δίψαν ἀφῶσιν.
20 Ἀλλ' ὅτε δὴ πλαμῶν ἀπατήλια ῥέθματ' ἴσχοντο,
Ἐλπὶς τὸ σφιν ὅλωλεν ἀποφθιμένοιο ῥόοιο·
+ Ὡς ἴδον, ὡς σφεας εἶλε κατηφείη τε καὶ αἰδώς·
Αἰσχρὸν γὰρ δὴ σφέων τε μύειν, καὶ εἴς τε νέεσθαι.
21 Ὡς ὑμεῖς δολεροὶ, καὶ ἀτάλιοι, ἠπιδανοί τε,
Ὦ πίπονες, καὶ ἐλέγχε', ἐμεῖο ἐσορῶντες ὀΐζύν
Τίφθ' ὅπως ταρβεῖτε καὶ ἐν φρεσὶ δειδίξασθε;
Τίφθ' ὅπως ἔσιλε τεθηπότες ἠὔτε νεβροί;
22 Ἦ ῥά ποτ' ὔμμιν ἔρλω, Δόκτε μοι κειμήλιον ἔσθλὸν,
Δῶρα δ' ὑπὲρ μεῦ φέρλε φίλοι, ἐχθροῖσιν ἄπτινα,
23 Δυσμενέων ἀνδρῶν ῥύσασθέ με ἐκ παλαμάων,
Ἐκ δ' ὑδειπόρων ὀϊ ἀτάσθαλα μηχανόωντ';
24 Εἴπατε, σιγήσω· ἀσφαδὲς μοι, ὅ,τι φρ ἴστε,
Ὅς ἢ σωπῇ τλήσομ', ἔχων ἀρίτμητον ἄσης,
Οὐδὲ πάλιν ἐρέω μάλα φρ τεπημυῖος ἦτορ.
Ἀμπαχίας μοι ἐμὰς ἀποδείκνυτε, ὄφρα δαείω.
25 Ὡς δὴ μάλα πόλλ' ἔπια φρεσὶν αἴσιμα εἰδώς·
Ἐν δέ τε ἰς μύθοισιν, ἐπεὶ χτὶ μεῖραν ἔειπεν,
Οὐκ ὀλίγη, ἀλαθή τε παραίφασίς ἐστιν ἑταίρε·
+ Ἀλλὰ τί νῶϊ ὑμέων μομφὴ καὶ μῶμος ἐλέγχει;
26 Νήπιοι, ἦ ῥά νυ φάσθε λόγων μωμήτορες εἶναι,
Ἀνδρὸς ἀνελπίστοιο λόγων ἀνέμοισιν ὁμοίων;
+ Οἷον γὰρ ψεύσισμα λιγυπνείοντες ἀήτεω,
Τοῖον ἔπος πάλεν ἀνδρὸς ἀναλκιδὸς ἠπιδανοῖο.
27 Ἀλλ' ὑμᾶν κεφαλῇσι, πάλεκυς ὣς, ὀζὶν ἀτειρὴς

Παυσὶ

At me tot gravatum mente miſeriis
Ludificant verbis fratrésque, amicíque.
Transierunt autem torrenti ſimiles celeriter fluenti;
Facilè à me lapſi ſunt quemadmodum fluviales undæ:
Quibus levis ſupernè concrevit glacies,
Et nix, ſubtus autem nigricavit denſus fluctus
Antea; (frigore enim brevi conſtringebantur)
At poſtquam ſolis lux, æſtúsque fuerit,
Tunc illæ quidem tepidæ diffluxere aliò atque alió:
Semita autem obliqua ſuarum perverſa eſt viarum;
Ipſæ verò evanuerunt ſtatim, interciderúntque penitus,
Totus autem exaruit fluvius, ſiſtebatúrque limpida aqua.
Thamanitæ viderunt, expectarúntque Sabei,
Donec bibentes aridam ſitim expellerent.
At cùm jam ad amnium fallacia fluenta veniſſent,
Spésque iis periiſſet deficiente flumine;
Ut primùm viderunt, eos occupavit probrum & pudor.
Turpe enim dióque manere, vacuósque redire.
Similiter vos falláces, & nequam, vilésque,
O molles, mala propudia, meam intuentes calamitatem
Quid adeò expaveſcitis, & animis horreſcitis?
Curnam ſic ſtatis ſtupidi ſicut hinnuli?
Num quando vobis dixi, Date mihi munus bonum,
Dona pro me ferte amici, hoſtibus redemptionis-pretium,
Inimicorum virorum liberate me è manibus,
Et ab oppreſſoribus, qui improba machinantur?
Eloquimini, [&] taceboſ ſuggerite mihi quodcunq; nôſtis,
Ego autem tacitè ſuſtinebo adhibens attentam aurem,
Neque contradicam, valdè licet afflictus corde.
Delicta mihi mea oſtendite, ut ſciam.
Quàm multum valet verba in animo recta ſciens;
Ineſt autem vis *ejus* ſermonibus, quandoquidem probè & prudenter loquitur,
Non exigua, bonúmque hortamen eſt amici.
At quid nunc veſtra increpatio & reprehenſio arguit?
Inepti, nunquid exiſtimatis verborum reprehenſores eſſe,
Viri deſperati verborum ventis ſimilium?
Qualis enim ſuſurrus ſtridulè-ſpirantis venti,
Talis ſermo eſt homuncionis debilis, deſpicabilis.
At vobis cor ſecuris inſtar eſt durum:

Puero

Παυσὶ μὲν ὀργανικῶ̃ ἀλεγεινὰν ἐφήκατε πότμον,
Δυσήνω δ' ἐπάρῳ ἀπατηλὸν ὀρύξαλε βόθρον.
28 Κέκλυτέ μευ, κλύδων καμά̃τος πάρεστε, ἑταῖροι.
Σχέθε φίλοι, καί μ' ὅιον ἐάσατε κηδυώων κῦ̃μα.
Λεύσετ' ἐμεῦ ἄπιτυ, καὶ ὀφθῆτέ με, ὅια πέπονθα.
Τιμεὶς γὸ σάρα ἴσ' (ἐπεὶ ὐκ ἀνοήμονές ἐστε)
+ Εἰ ἐτὸν πα ἐγὼ μυθέομαι, ἠὲ καὶ ἐκί.
+ 29 Αλ ἀπονοσήσατε φίλοι, ἐπεὶ ὐκ ἀπέοικεν,
Αλ ἀπονοσήσατε παλίντροπον ἦτορ ἔχοντες,
Ευδικίῃ νοέοντες ἐμεῦ, ὅτ' ἀναίτιός εἰμι.
30 Η μὰ ἐνὶ γλώσσῃ πέλεν ἀμπλακίη ἀλεγεινή;
+ Ἠέ μοι ἀκεσίμυθος ὑπὸ στόματος ῥέεν αὐδή;

ΚΕΦ. ζ'.

1 Ὀ Τὰκ ἄρα μόρσιμον ἦμαρ ὑπεμβαίνοισι πέπυσμαι;
Ου ζωῆς ὅρος ὅδ' ἐστὶν, ἐπικλώσαντο δ' ἀῆρες;
Τὸν δ' ὃ πω πνοὰ φημὶ περιγνάμψαι ἐμμεῦναι ἀνδρῶν,
Ου κακὸν, ὑδὲ μὰ ἐῶλεν, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται.
Ημαῖα δ' ἀνθρώπω, ὡς ἥμαρ μιδνυτόν.
+ 2 Ὡς σκιὴ εὐφραίνει δ' ὠὸς κεκαφήοτα θυμὸν,
+ Ὡρη ἐνὶ θερινῇ καμάτῳ ἀδήκοτος αἰγῶ̃,
Ἱδρῶ τειρομένῳ ὑπὸ καύματος· ὣς δ' ὅτ' ἔειδος
Αλλήλῳ κραδίῃ νύκλας τε καὶ ἥμαρ μίμνει,
Εἰσόκε μιδὸν ἄρηται· τὸ γὸ γέρας ὅδε καμόντων·
Ασπάσιον δ' ἄρα πῶγε τέλος καμάτοιο πέφανῳ.
+ 3 Ὡς μοι θέσφατόν ὅτι πολιὼ χρόνον ἐκπολυπλάγξειν
+ Μανιάδεσσι, καὶ μῆνας ἀνηνύτῳ ἐπὶ μόχθῳ.
Αἰεὶ δ' ἀγαλέῳ ἔχομ' ἄδματα, ὑδέ τι ὅδιν
Ἀμπεῦσαι κακότητος ἀΐζυρὲ τέρσιον·
Οὐτέ ποτ' ἠέλιος μ' ἴδεν ἤυγεν, ὔτε σελήνη,
Ημαῖα ἢ τενάχω, καὶ ἀΰπνους νύκτας ἰαύω.
4 Κεῖμαι ἐνὶ λέκτρῳ ποπεπλιγμένος ἠὲ δίαν·
Οπότε δ' ὄρσομ'; ἔεπα, καὶ, Ἑως πότε νὺξ ἔτι μίμνει;
+ Πάννυχος ἐρέπομαι, καὶ ἑλίσσομαι ἔνθα καὶ ἔνθα,
Αλλοτ' ἐπὶ πλάγρας κελακεψόμενος, ἄλλοτε δ' αὖτε
Τῆλιος, ἄλλοτε ἢ φρικὶς, τεπταμένος ἦτορ.
5 Σάρκα δέ μοι σκώληξ καὶ βόλιξ ἀμφεκάλυψεν,
+ Ἀμφιδρυφὶς ἢ χρὼς κεκαπνισμένος ὠτειλῇσιν,
+ 6 Αἱματι καὶ λύθρῳ πεπελασμένος, ἀμφὶ μέλεσσι

Κερκίδος

Puero sanè orphano miserandam inflixistis mortem,
Miseróque sodali fraudulentam fodistis foveam.
Audite meos sermones, mala licèt patientis, ô socii;
Desistite amici, & me missum faciatis mœrentem licèt.
Cernite meum infortunium, & videte me, qualia passus sum:
Vos enim certò scitis, (siquidem non insipientes estis)
An verum ego dicam, an non. (est;
Denuo revertimini, amici, quandoquidem non indecorum
Denuo revertiminj redux cor habentes,
Integritatem considerantes meam, quoniam insons sum.
Nunquid mea in lingua est iniquitas gravis?
Aut mihi futilis ab ore fluit vox?

CAP. VII.

NOnne fatalis dies mortalibus præfixa est?
Nonne vitæ terminus est, destinârunt verò *eum* Parcæ?
Quem adhuc neminem arbitror effugisse hominum.
Neque malum, neque bonum, postquam primùm genitus sit.
Dies verò hominis, ut dies mercenarii.
Sicut umbra lætificat servi anhelantem animum,
Tempore æstivo labore lassati duro,
Sudore defessi, præ æstu; & sicut operarius
Indefinenti corde noctésque diésque expectat, (um;
Dum mercedem recipiat; hoc enim præmium est laboranti-
Gratus utique huic finis laboris apparuit.
Sic mihi in fatis est multum temporis exantlare
Frustra, & menses irrito in labore.
Semper autem gravi teneor anhelitu, neque usquam licet
Respirare ab afflictione ærumnosóque labore:
Neque unquam sol me vidit quietum, neque luna;
Interdiu autem ingemisco, & insomnes noctes traduco.
Jaceo in lecto expectans auroram divinam;
Quando surgam? inquam, &, Quousq; nox adhuc manet?
Totâ nocte vigilo, & volutor súsque déque;
Interdum in latera inclinatus, interdum verò rursus
Supinus, interdum verò pronus, afflictus corde.
Carnem autem meam vermis & gleba *pulverulenta* circun-
Laceráque cutis exarata vulneribus, (dedit,
Sanguine & sanie pollua, circa membra

Tabescit

Τήκετ' ἀχηλίαις, πᾶς ὃ βρύων ἕλκεσι λυγροῖς.
6 Ἔφθιτό μοι ζωὴ πάτερ ἐλπίδος· ὤχετο δ' αἰὼν
+ Κερκίδος ὠκυτέρη, ἥ τ' ἰθμοσύνην ὑφαίνεσκεν
+ Ῥίμφα διαφήσασα μίτυ ἅμα πηνίον ἕλκει.
7 Ἦ ὑκ ἄρα μέμνησαι, ὅτι μὲν βίῳ ὥσπερ ἄελλα
Ὦκα μάλ' ἀΐσσεσα δι' αἰθέρος ἀσπερχέως,
Οὐτέ ποτ' ὐκ ἀγαθὸν πάλιν ὄψομαι ὀφθαλμοῖσιν;
8 Οὐκέτι μ' ὀφθαλμὸς κεν ἴδοι πάλιν, ὃς πρὶν ὄπωπεν·
Ὀμματα σά ἐπ' ἐμεῖο, κἠ ὐκέτι δηρὸν ἐσεῦμαι.
9 Ἠΰτε γὰρ νεφέλη, ὅτ' ὀπαυέρχησιν ἀήται,
Πνοιῇσι λιγυρῇσι τετυμμένη, ἐξαπίναιος
Ὤιχετο, τῶν γάρ τ' αὖλα διεσκέδασ' ἰς ἀνέμοιο
Λαίλαπι θαπτείῃ, κἠ ἀπεσυρέλιξεν Ὀλύμπῳ·
Οὕτως ὅς περ ἅπαξ κατέβη δόμον Ἄϊδος εἴσω,
Οὐδέ κεν ὐκ ἀμύσαι, ἐπεὶ πάλιν ὐκέτι νόστος.
10 Οὐ δώσει ὄνδε δόμονδε πλήμυρις ὑπηνεδὲς
Οὐκέτ' ἐ χῶρος ἐὸς πάλιν ὄψεται, ὐκέτι παρεὶς.
11 Τέκνα γλαῶσαν ἐμὴν ὐκ ἰαύει ἔρκος ὀδόντων,
+ Οὐδ' ἀκέων ἔσομαι· κέλεται δέ με θυμὸς ἀνίη
Οἰκτρ' ὀλοφύρεσθαι, ὑπὸ πικρέων ἐδεώων,
Καὶ θαλερὸν γόον τεταπεῖν φίλον ἦτορ.
+ 12 Ἐμὶ ᾗ πάντ' ἐγὼ, ἣ κῆπος ἐν οἴδμασι πόντου
Ἄχιον, διά τε πολλὰ πελώρια τέτρηται ἄλμῃ,
+ Ὀρεσί με νυῶ πέδον, σεῖ τ' ἀμφί τε δίσμακα βάλλων
Ῥιχῆς ἀσφελέως, ἵνα μήποτε φυκτὰ πέλωνται·
13 Εἶπον ἔφλω, Ὄπ λάκτρον ἐμοὶ πασαμύσιον ἔσται,
Εἰμὶ τε μαλακὴ πεύκη γόον· (Ἦ γὰρ ἐκείνη
Ἠυχίνς γλυτέησα κατηγνήπη τε πάροιο)
14 Τόρεα δ' ἐμοὶ κἠ ὀνείατ' ἐπίνδυεν κακὰ δαίμων,
Φάσματα νυκτιεινοῖσι κἠ ὀπλασίῃσι τανάοσιν.
+ 15 Τέκνα ᾗ πίνα θυμὸς ἐέλπεται, ὐδέ νύ μοι κῆρ
Ἤελ' ἐπ ζώειν, κἠ ὀφθαλμῶν φάος ἠελίοιο.
16 Ὤμοι ἐγὼ, τί πάθω; ἐπεὶ ὐκ ἐθέλοιμι βιῶναι
Πάντῃς κἠ ἐσαεί· ὡς ἄχθομαι; ἀλλά μ' ἔασον,
Ὦ Πάτερ, ὦ Βασιλεῦ, ὅτι μὰν βίος οὐκ ἐτήσιος.
17 Ἀνθρωπος τί γάρ ἐστιν, ὅτ' αὖτῳ κῦδος ὀρέξαις;
Ἦ ὅτι σῷ τύσσον κεχαρισμένος ἔπλετο θυμῷ;
18 Τῶν δέ τε πᾶσαν ἐπ' ἠὼ ἐπίσκοπον ὄμμα πτοίνεις,
Τόν δέ τε ναλεμίως δονεύμενον πᾶσαν ἐφ' ὥρην·

Ἐπ

Tabescit turpiter, totus autem scateo ulceribus tetris.
Defecit me vita fine spe: transiit autem ævum
Radio ocyus, qui peritiâ textoris
Celeriter pertransiens licium simul stamen trahit.
An non meministi, quòd mea vita *est* sicut procella
Cito admodum ruens per aerem infrugiferum,
Nec unquam bonum iterum intuebor oculis?
Non ampliùs me oculus videbit denuo qui priùs aspexit:
Oculi tui super me, & non ampliùs diu ero.
Veluti enim nubes, quando ingruunt venti,
Flatibus stridulis verberata, derepentè
Evanuit, eam enim statim dispulit vis venti
Procellâ ingenti, & deturbavit cœlo:
Sic qui semel descendit in sepulcrum,
Non ampliùs ascendit: abinde rursus haudquaquã *est* reditus.
Non potest suam domum redivivus reverti:
Non ampliùs eum locus suus iterum videbit, non ampliùs patria.
Quamobrem linguam meam non cohibet vallum dentium,
Neque tacitus ero; jubet autem me animus præ angore
Miserabiliter lamentari præ amaris doloribus,
Et recèns semper-repullulante luctu delectare charum cor.
Súmne autem pontus ego, aut cetus in gurgite ponti
Immanis, qualia multa monstra nutrivit salum,
Ut me nunc constringens, & circumcirca vincula induens
Includeres tutò, ut nullo modo potestas effugiendi sit?
Siquando dixi, Lectus mihi solatio erit,
Cubiléque molle sedabit luctum; (Certè enim illud
Quietis mater sorórque sepulcri.)
Tum verò mihi & insomnia immisit mala Numen,
Spectris nocturnis & visionibus perturbans.
Igitur suffocationem anima desiderat, neque meum cor
Vellet ampliùs vivere, & videre lucem solis.
Hei mihi, quid patior? quandoquidem nollem vivere
Semper & in perpetuum: quàm ægrè habeo! At mitte me,
O Pater, ô Rex, quoniam mea vita est vana.
Homo enim quid est, quòd ipsi gloriam præbuisti?
Vel quòd tuo adeò gratus est animo?
In eum singulo manè speculatorem oculum intendis,
Eúmque indesinenter exploras singulis horis.

19 Ἕως πότε μ' ὄκ ἐάσ' σόον ἔμμεναι, ὔτ' ὀλίγον περ,
+ Οὐδ' ἕως ἂν σίδηρον μὲν λαικασίης καθέηκας;
+ 20 Ἀασάμην· τί δέ σοι ῥέξω, πανυπέρτατε Σᾶτερ
Ἀνδρομέης ᾠνεῆς; τί δέ με σκοπὸν ἔμμεν' ἔθηκας,
Τῷ ῥ' ὀπιτοξάζοιο πυκνόμυθος βελέεσσιν,
Ὡς αὐτόν με ᾠνεὸν ἐμοὶ χαλεπώτατον ἄχθος;
21 Τίπτέ γε δυσνομίας μοι ἐμὰς ὐ μᾶλλον ἀφήσεις;
Τίπτ' ὄκ ἀμπλακίας ὀλέσεις; Τάχα δ' εἰνὶ κονίῃ
Κείσομαι· ἠῶθι ζητεύμενος, οὐκέτ' ἐσεύμαι.

ΚΕΦ. κ'.

1 Τὸ ὄφρα δ' ὑπεδλήδην Σαυχαῖος ἀμείζετο Βελδὰδ,
Κερτομέων τὸν Ἰωβον ὀνειδείοις ἐπέεσσιν·
+ 2 Ἕως πότε μὰψ αὔτως ἀνεμώλια ταῦτ' ἀγορεύεις;
Ἕως πότε μὰψ ὅπω φλυαρεῖς; σέο δ' ἔπλετο μῦδος
Ὡς ὅτε μορμύρουσι λιγυπνείοντες ἀῆται·
Οἱ τε κατ' ἤλα φωτὸς ἀτερπέα βόμβον ἰεῖσιν;
+ 3 Ἢ ὀρθὸν ἀλίσσει δίκλυ πανυπέρταλος Ἐαλιὼς;
Ἠὲ παρ' ἀνθρώπεις σκολιὰς ἔκρινε δίκησας;
4 Εἰ ἄρα πως ἀλίτοντο Θεὸν σέο νήπια τέκνα,
Αὐτοὶ δ' σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο·
5 Εἰ σύ γ' ἐπὶ πρώτοισι Θεὸν δλζήμυθος ἔπης,
+ Ἠδ' ἀγανῇσι λιτῇς γνησιόφρος ἐυχετόωο·
6 Εἰ καθαρός τ' ἔπης, ᾗ ἀμύμονα δίωσα εἰδώς,
Τ' μὲν ἀνὴρ κὰν Ἄναξ ὄπι σεῖ ἄχρυπνον ὀπωπὴ
Αἰὲν ἔχοι Ἴλαος, ἐρισμάθῶς τε φυλάσσοι
Σῆς ἕνεκ' ἐυσεβίης ἄλοχόν τε ᾗ ὑλερεὴς δῶ.
7 Εἰ μικρὸς τοπρώτον, ἀπὰ μέγας ὕστερον ἔσεαι,
Ἀρχῆς ἐξ ὀλίγης τέλεός σεῖ ἀεξομένοιο.
8 Πρώτου γὰ ᾠνεῶ διά τ' εἴρεο, ἠδὲ μετάλλα,
Καὶ πατέρας, ᾗ φῦλα παλαιγενέων ἀνθρώπων
Πάντα μάλ' ἐξερέεινε, ᾗ ἀρχαίων γένος ἀνδρῶν,
9 (Χθιζοὶ μὲν γάρ τ' εἰμὲν ὅπι χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων,
Οὐδὲν ὁπισάμενοι· ὅτι ζωὴ ὡς σκιή ὄζει,
Ζωὴ ὡς σκιὴ ὄζει, βίος τ' ἐίδωλον ἀμαυρόν)
10 Οὐ σε διδάξουσιν, σεῖ τ' ἀγγελέουσιν ἕκειοι,
Εἰδόμενα προφέρεσθαι ἐναίσιμα μυθολογεῦντες;
+ 11 Σχοῖνος ἐν ἑλαμυρῇσιν ἀνὰ πλοῖο πεφύκεις
+ Ἢ ῠ́ π πε φῦκος, ᾗ βέτομεν ὑδατόεσσαν ἰμῶδα.

Δι-

Quousq; me haud finis salvum esse ? nè tantillùm quidem,
Donec salivam meam per guttur demisero ?
Peccavi. Quid tibi faciam, supreme Servator
Humani generis ? Utquid me scopum esse posuisti,
In quem arcum intenderes collimans telis,
Adeò ut ego ipse sim mihi gravissimum onus ?
Quare iniquitates mihi meas non potiùs remittes ?
Quare non peccata abolebis ? Mox autem in pulvere
Jacebo: diluculò quæsitus non ampliùs ero.

CAP. VIII.

TUm verò intercepto-sermone Sauchæus respondit Bildad,
Incessens Jobum probrosis verbis;
Quamdiu incassum inania ista loqueris?
Quousque frustra adeò nugaris ? tumsque est sermo
Ut quando obstrepunt sibilantes venti,
Qui circa aures hominis ingratum stridorem mittunt ?
Num rectum frustravit judicium supremus omnium Rex?
Aut inter homines iniquo-jure judicavit causas ?
Siquidem peccârunt in Deum tui insipientes liberi,
Ipsique suâ nequitiâ perierunt :
Si inprimis Deum quæreres,
Et molli prece tu utique venerans orares;
Si purus esses, & irreprehensibilium consiliorum conscius,
Altipotens utique Rex in te vigilantem oculum
Semper propitius haberet, assistensque custodiret
Tuæ pietatis ergò conjugémq; & excellam domum *tuam*.
Si parvus inprimis *fueris*, at magnus postea eris,
Principio ex minuto fine tibi crescente.
Primævum enim seculum interrogáq; & scisscitare,
Et patres, & nationes priscorum hominum
Omnes scrutare, & antiquorum genus virorum.
(Hesterni siquidem sumus supra terram genus hominum,
Nihil scientes quibus vita velut umbra est,
Vita velut umbra est, ævúmq; *velut* simulacrum evanidum)
Nonne te docebunt, tibique nunciabunt illi,
Peritâ mente utilia narrantes ?
Juncúsne in locis palustribus absque limo nascitur ?
Nuncubi alga, & carex aquarum-alumnus

νοτίης

† Διψάδος ἐκ γαίης κοπίς ἀπάτερθε τεθήλεις
12 Χλωρὸν ἐὸν, θαλερόν τε περὶ ἀμητοῖο μαρόωσα
Ὠκύτερον βοτάνης, ἢ δεικέα χέρσαται ἀρῆς.
13 Ἡ δίκη δὴ βεβηκε, τετεῖαί δ' ὁδοὶ εἰσιν ἁπάντων,
Οσσοι ἀθεμίζουσι λελασμένοι εἰσὶ Θεοῖο.
μβ † Πέφυκεν δὲ ἐλπὶς ὀλέσσαι ἀταθάλης ἠπεροπῆα.
14 Ἐλπὶς μὲν κενεὴ, θάρσος δέ οἱ ἔστεφ ἀραιὸν,
ἠπεροπεύς Ηὗτ' ἀερίαια λυγρὰ φόνον μύσει φερεσσίλα.
Gen. Jov. Καὶ τὰ μὲν ὧν κατόπισθε μελαθρόφιν ἐξεκίχωτο
Λεπτὰ, τά κ' ἔπος ἴδοιτο, δολορραφίησιν ἀρήγειν,
† Αὐτὰρ τὰ γ' αὖ ἐρέαται κακὴ ἀνέμοιο θύελλα.
15 Ἀξλιηρὸς δέ οἱ δίκης ἀεὶ κῆρ ἐρεύγομαι ἔσω·
Τῷ ὄγ' ἐρεισάμενος κατερήπιπεν, οὐδέ πω δίκης
Ἔσαεν ἀσφαλέως, οὐδ' ἐπὶ χείρεσσιν ἐρειδῆ.
† 16 Οἷον ἢ τ' ἐρέφει ὄρνος ἀνὴρ ἐεισάμενος ἐλαίης
† Χάρῳ ἐν οἰοτόλῳ, τὸ δὲ τε βρύει ἀνθεῖ λιγυρῷ
† Καλὸν, τηλεθάον, φυτὸν ἢ ὡς γαίηφ ἀλοῦᾶς·
Ἐλθὼν δ' ἐξαπίνης ἀνεμος σὺν λαίλαπι πολλῇ,
Βόθρε τ' ἐξέρυσε, καὶ ἐξετάνυσ' ὀπὶ γαίη·
Ὡς ἄρ' ὄγ' αὐτὶκ' ὄλωλεν. Ἡ ὡς δηΰς ὑψιπέτηλος,
17 Ἡ, ῥίζαι πυκιναὶ τε διωνέες τ' ἀραρυῖα
Ἐν πολλοῖσι λίθοισιν ἐρηρέδαται ὀπὶ βαιῷ·
† Ἀλλ' ἤτοι ὡς δρυτόμων ἀνδρῶν ἀγυμαγδὸν ἄλυξεν·
Οἱ δ' ἴσαν ὑλοτόμοις πελέκεας ἐν χερσὶν ἔχοντες,
Καί μιν ἐπιζήμιοι χαλκῷ τάμον· ἡ δ' ἐσιγᾶσα
Ἔστενεν, ὑψηλαὶ δ' ὄχμαι κονίησιν ἐμιγδεν.
† 18 Ὡς ὁ μὲν ἀνθεῖ βαιὸν ὀπὶ χρόνον, ἄ τε μάλα δηΐ,
† Ἀγλαΐῃ τε μινυνθαδίῃ καὶ κύδεϊ γαίων·
Αἶψα δ' ὑποξύμπων καὶ ἑὸς μὲν ἀπήνατο χῶρος,
Ὡς δ' ἔφατ' Οὐ τι ἐγώ σε πιτ' ὀρθημοῖσιν ὀπωπα.
19 Τῶτο μὲν οἱ τέλος ἔδη, κακῶν δέ τε χάρμα κελαδῶν,
Ἄλλοι δ' ὀπὶ κονίης τάχα βλασήσουσ' ἄνθρωποι
Ὕστερον ἐξανατέλλοντες πολὺ φέρτεροι αὐτῶ.
20 Οὐδὲ γὰρ Ἀθανατίς ποτ' ἀπὶ ἔο ἄνδρα δίκαιον
Ὤστπω, οὐδὲ κακοῖσιν ἐπ' ἀνδράσιν ἔσται ἀρωγός,
Οἱ δ' ὕβρει εἴκοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται.
† 21 Εἰως ἂν γλυκερῷ λαιμῷ πλήσειε γάλαπτος,
Σπήδια γηθοσύνης, καὶ χείλεά σφ' ἀλαλαξμῷ·
22 Αἰγὸς καὶ λάϊνα ὀπιπεμφότα αἰὲν ἔσονται
† Ἐχθεσί σφ' Κλαυθμὸν τε κακῶν ἀπὸ πάμπαν ὀλεῖται.

Κ Ε Φ.

Sitienti è terra citra humorem efflorescit ?
Adhuc virens vigénsq; ante messem marcescit
Ocyùs *quàvis* herbâ, & iniquâ arescit horâ.
Hic mos est mortalium, tales viæ sunt omnium,
Quotquot præ improbitate obliti sunt Dei;
Funditùs enim spes peribit improbi hypocritæ.
Spes quidem vana, fiducia autem ejus erit umbratilis,
Perinde atque aranearum-telæ miserabiles, cædem muscis se-
Quæ supernè è lacunari effusæ sunt (rentes;
Subtiles, quas nemo videre queat, dolosâ-texturâ aranex;
At eas mox pessundedit mala venti procella.
Infirma ei domus semper & ruinosa erit,
Cui ille innixus cadit, necdum domus
Stat firmiter, non si vel manibus suffulciatur.
Qualem nutrit plantam vir florentem olivæ
Loco in solitario, quæ floret flore albo
Pulchra, virescens, aut sicut germen in fœcunda terra:
Veniens autem repentè ventus cum turbine multo,
Fossâque evulsit & extendit super terram:
Sic ille statim occidit. Aut sicut arbor alta,
Cujus radices densæque firmitérque fixæ
Inter multos lapides compactæ sunt in colle:
Verùm neque sic lignicidarum virorum strepitum vitavit:
Hi autem iverunt lignisecas secures in manibus habentes,
Et eam urgentes ferro sciderunt; ea autem collapsa
Ingemuit, excelsæ autem comæ pulvere commixtæ sunt.
Ità hic quidem floret pauxillum temporis, neutiquam val-
Brevi splendore, & gloriâ superbiens. (de diu,
Statim verò defunctum etiam suus ipsum abnegavit locus,
Sic autem dixit, Nunquam ego te nè oculis quidem vidi.
Hic certè ei finis est, malarúmque gaudium viarum.
Alii autem ex pulvere mox pullulabunt homines,
Deinceps exorientes multò præstantiores ipso.
Neque enim Immortalis unquam à se virum justum
Repelles, neque improbis hominibus erit adjutor,
Qui injustitiæ se-dedentes nefaria machinantur.
Donec suavi guttur *tuum* impleverit risu,
Pectora lætitiâ, & labia tua jubilo:
Probro & ignominiâ amicti usquè erunt
Inimici tui: Tentoriúmq; malorum funditus peribit.

ΚΕΦ. Γ'.

1 Τὸν ἢ βαρυσθενέχων ἐφεξῆς πλύμπης Ἰαωδε
2 Οἶδα· τίη μοι ταῦτ' ἐυειδὲς πάντ' ἀγορεύεις;
Γιγνώσκω, φασνὸν· πάγε δὴ φρενέοντι πιφαύσκειν.
Πῶς γάρ τις μερόπων δύναται Θεὸν ἄλλα φανείν;
+ 3 Ἦν δ' ὁτὲ θαρσήσας πλαὶν ἐειδομένῳ ἀντίω,
Δωῦαί τ' αἶνόν ἀγῶνα, καὶ ἐν δίκῃ ἀντιάσαι,
Εἰ μὴ χίλιοί εἰσιν, ὅσ' ἔχ ἕνα λύσει ἕλεγχον,
Ἀλλὰ Θεὸν ὑποείξει· εὖς ὣν ἐὼν ἀγορητής.
4 Ὃς πέει μὴ νόον ἀνθρώπων, πέει δ' ὅτι καὶ ἀλκὴν,
Ἀμφότερον, πυυτίς τε ἄναξ, κρατερός τε μαχητής.
Καδδ' αὖτὸ τίς πώποτ' ἐχθ σκληραύνεται θυμὸν,
Οὐδὲ κακῶς ὑπάλυσεν ἀγηνορίῃσι νόοις;
+ 5 Ὃς κίνησεν ὄρη κατά τ' ἔτρεψεν μυρεαίνων,
Οὐδὶ ἴσασι βροτοὶ πῶς κείνῃ νεῦε δ' ἐρεύξε
+ Ἐξορεσθωομένων ὀρέων αἰπεινὰ κάρηνα.
6 Χωόμενος δ' ἀνδρῶν γλυκερὴ ἐπέπαξεν ἔνερθε
Γαῖαν ἀπειρεσίην, τετάρεσσι ἢ πάντα δέμεθλα
Ἤπειρυ τρομερῆς, βέβειδε ἢ κιονυμὸν χθών.
7 Ἠελίῳ ἐπέτειλε, καὶ ἠλιθ ὀκ ἀνέτειλεν·
Ἰσανάα ἢ φόως, καὶ ἐρύκακεν ἄστρα φαεινά·
Ἀμφεκάλυψε πόλον, σκιόωντο ἢ πᾶσαι ἀγυιαὶ
Ἠέρι καὶ νεφέλῃ, κεῖ δ' ὐλύμπυ κέχυτ' ἀκλύς.
8 Ὃς τε καὶ ἐκπάνυσεν μόνος ἔρανὸν ἀστερόεντα,
Καὶ πρὶν ῥίμφα πάτησεν ὑπὶ τερσὶ κῦμα θαλάσσης·
9 Ἀρκτῖρόν τ' ἀκάμαντα, τὸ, τε δόλιθ Ὠρίωνθ
Τεύξε, καὶ ἐπλαπίρας, ἂς Πλειάδας καλέουσιν,
Ἀστέρας, ὀμβρητῖνάς τε δόμους Νότυ ὑχρὸν ἀέντος.
10 Ὃς ῥηϊαμβέα ἔργ', ἐξαίσια σήματα φαίνει,
Ὃς μάλα πόλλ' ἀκίχητ' ἀνθρείσια θαύματα ῥέζει.
+ 11 Ἄσσα ἰὼν ἔλαθέν με Θεός· τὸν δ' ἢ τι δυναίμην
Ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν ἢ ἔνθ' ἢ ἔνθα κιόντα.
12 Ῥηϊδίως ἁρπαρεῖ· τίς κέν μιν ἐρύκοι;
Νεικείων τ' ἔρεοι, Ἄγε νῶι, τόδε πῖον ἔρεξαι;
13 Ἦν Θεὸς ὐκ ἐθέλῃ μεθέμεν χόλον, ὐδὲ πίθηται
Μητιόμεν μὴ ὑπορρίψαι, φιλοτήσια δ' ἐλάσσῃ,
+ Δεινοὶ ἀμυνῆρες καὶ ἀλαζόνες ἄνδρες ὑπ' αὐτῷ
Σπῆσαν γνὺξ ἐσπίπτοντες, ὅ, τε ῥόμος ἔλλαβε γῦα.
14 Τολμήσω καὶ ἐγὼ δειλὸς ἔτ' ἄντιον εἰπεῖν
Ἐξαίτι

CAP. IX.

Illum verò graviter-ingemiscens affatus est prudens-Jobus,
Novi; quid mihi ista bene scienti cuncta dicis?
Scio, intelligo; hæc jam gnaro loqueris.
Quî enim aliquis mortaliû justus coram Deo apparere queat?
Si cum eo confisus audeat contendere cominus,
Subitéque grave certamen, & in jure obviàm-ire,
Si quidem mille sunt, is nè unum solvet argumentum,
Verùm Deo cedet, bonus licèt fuerit orator.
Qui supra homines est mente, supráque robore,
Utrumque, prudénsq; rex, fortisque bellator.
Adversus illum quis unquam habuit obfirmatum animum,
Et non malè periit insolentiâ mentis?
Qui movit montes evertítque iratus,
Neq; nôrunt homines quomodo ceciderunt; vergunt autem
Concussorum montium sublimia capita. (in terram
Succensens autem humano generi, labefactavit subtèr
Terram immensam, commota autem sunt omnia fundamina
Terræ tremulæ, gravata autem est mota tellus.
Soli imperavit, & sol non ortus est;
Cohibet autem lucem, & detinet astra splendida;
Obtexit polum, obumbrantur autem omnes viæ
Caligine & nebulâ, circa cœlum autem fusæ sunt tenebræ.
Qui & extendit solus cœlum stellatum,
Et celeriter ambulavit super ingentem fluctum maris;
Arcturúmque indefessum, robúrque Orionis
Fecit, & septenas, quas Pleiadas vocant,
Stellas, imbriferásque domos Noti humidùm flantis.
Qui stupenda opera, inusitata signa ostendit,
Qui admodum incomprehensibilia infinita miracula facit.
Propiùs accedens latuit me Deus, eum verò nequeo
Oculis videre aut huc aut illuc euntem.
Facilè aufert: quis illum impediat?
Objurgánsque dicat, Agè nunc, quid hoc est quod fecisti?
Si Deus nolit remittere iram, nec persuasus sit
Indignationem deponere, amicitiámque amplecti,
Terribiles auxiliatores & arrogantes viri sub eo
Steterunt in genua collapsi, tremórque occupavit membra.
Audebo & ego miser huic contradicere

Ἐξαίτοισι λόχοις, ἐπίων τ' ἔειδα φερφέρεσ-
Οὐδὲ γὰρ εἰ ἀγαθὸς ὧν ἀνὴρ καὶ ἀναίτιος ἦα,
Οὐδέ μοι ἀντίοισιν ἀμφαίμοιν ἐπίσσοιν,
Ἀλλ' ἱκέτης τ' εἶμι, ὅπῃ τε κλήσεαι δικασιῶν.
Εἰ μὴ ἐγὼ ἐκάλεσα, Θεὸς δ' ἅμ' ἀμείβετο μύθῳ,
Ἀλλ' ὥδ' ὡς ἐπέπιθε ἐμὸς ὅτ' ἀνίκητος φανῆς.
Ὡς δ' ὅτ' ὀρώρῃ δεινὴ ἀνέμοιο θύελλα
Τηλόθεν ἐκ νεφέων, ἢ ποιήσι λιγυρῇσι
Γαῖαν ὅλην μάσσειν, ὅλην μάσσῃς θάλασσαν·
Ὡς ἐμὲ τύπτε Θεὸς ῥαδινῇ μάστιγι δίκαιαν,
Πεπληγὼς ὑπὲρ αἶσαν ἀεικέα πληγῇσιν.
Ἀλλήκτοις ὀδύνῃσι πεπαρμένον ἄκρα μίνυνθα
Ἀμπεῦσαι κακότητος ἐμὲ ἔασεν, ἀλλ' ἐδάμασε
Πόνοις δαιμονίοις βελέεσσιν, ὅλον δέ με πικρὸν ἔθηκεν.
Εἰ γε βίης μέμημαι, ὅτε κραπὶ πεζὸς ἔβησαν·
Εἰ δ' ἐρέοιμι δίκαια δικαιοσύνῃ τ' ἐρεταιεῖν,
Τίς κ' ἦμαρ θείη, ἵν' οἱ ἐν δίκῃ ἀντόλοσσε;
Εἰγε δίκαιος ἐγὼ κ' ἀμύμων εὐχόμαι εἶ-
Γλῶσσά κε μοὶ κατ' ἐμὸν λόγος τ' ὀπιμάρτυρες εἶεν.
Φημὶ τέλεσθ' ἑκὰς σκολιόφρονα αὖτε φανεῦμαι.
Ἀλλά κ' ἀμείμπτος εἶην ζωὸς τό μοι οὐκ ἀλέγοιμι·
Βελτίμιον κεν ἐγὼ νῦν τεθνάμεν, ἢ βιῶναι.
Τοὔνεκ' ἔρξω, Ἀπόλλωνα ὁμῶς ἀδικόν τε κ' ἐάλον·
Ἶσα μοῖρ' ἀγαθῷ τε, κ' εἰ μάλα τις κακὰ ῥέζοι·
Κάτθαν' ὁμῶς ὅ, τ' ἀλιτρὸς ἀνὴρ, ὅ, τε ἐθλὰ ἔοργώς.
Ἐξαπίνης ὅτε φῦλα βροτῶν μάστιγι δαμάσσῃ,
Καί τ' ἐξέλασσεν ὁμῶς ἐπ' ἀναπτὰ ἀνδρὸς ἀνίη.
Γαίης σκῆπτρον ἔδωκεν ὑποβλὼς ὑβρισιν ὑβρεις,
Ὅς τε δημιοπόλων ἀνδρῶν ἐκάλυψεν ὀπωπὴν,
Ἰθαγόων, ἵνα μή τι δίκη ἰθεῖα γένοιτο·
Εἰ δὲ μὴ ὄπις, τῷ ἢ τίς πόλεν, ὃς τάδε ῥέζει;
Θάνατον μοι βίος ἔδειν ἐλαφρότατος ἐσσιθ',
Ὅς τε μάλ' ὦκα θέει ποτὶ καρπαλίμοισι πτεροῖσι·
Ῥίμφα δὲ παρεμέλαινεν, ἅτε πτερὸν, ἠὲ νόημα·
Ἡματί μοι πεπότητο, καὶ οὐκ ἐπὶ χρόνον εἵλε.
Παρδάλεαι νέποσι λιγυσπλόγγοισιν ὁμοῖα
Ποντοπόροις, οἳ ῥίμφα διαπρήσσουσι θαλάσσης,
Ὠκύτεροι πνοιῆς, ἢ ὑπὸ νηυσὶν ὄϊσθ'.
Ἢ ἀετῷ οἰμῶντι διὰ νεφέων ἐρεβεννῶν
Εὐρυμβίοις, εἴπερ τι ἔλαφρ καὶ κῦρμα κιχεῖν.

Εἶπεν

ἦα
Jon.
μὴ τὸν

Selectis ſermonibus, verborúmque contentionem offerre ?
Neque enim etiamſi probus vir & inſons eſſem,
Ipſi altercantibus reſponderem verbis:
At ſupplex eſſem, invocarémque judicem.
Si quidem ego vocavi, Deus autẽ mihi reſpondit ſermone,
At neque ſic confiſus ſum, meam quòd audierit vocem.
Sicut autem quando oritur ſæva venti tempeſtas
Deſuper è nubibus, quæ flatibus ſtridulis
Terram totam flagellat, totum flagellat mare:
Ità me percuſſit Deus celeri ſcutica perſequens,
Verberans immoderatè indecoris plagis.
Indefinentibus doloribus transfoſſum nè tantillùm
Reſpirare à calamitate me ſivit, verùm domuit
Amarulentis telis, totúmque me amarum fecit.
Si robur memoro, hic viribus pollet;
Si loquar de æquitate juſtitiâque amabili,
Quis diem dicet, ut ei in judicio occurram ?
Si juſtus ego & inculpatus glorior eſſe,
Lingua mea contra me ſermóque teſtis eſſet.
Aio perfectum me eſſe ? perverſus denuo apparebo.
Verùm etiam inculpatus licèt eſſem, vitam meam non cu-
Mallem ego nunc mori quàm vivere. (rarem:
Quamobrem dixi, Perdidit pariter improbum & probum:
Æqualis ſors bono, ac ſi valde quis mala faciat;
Mortuus eſt ſimiliter ſceleratúſq; vir, quíq; bona operatus fuit.
Cùm repentè gentes hominum flagello domat,
Etiam deridet pariter innocentis viri ærumnam.
Terræ ſceptrum dedit ſuperbo oppreſſori,
Qui & juridicorum virorum abſcondit faciem,
Cohibens, ut nè jus rectum fiat.
Quòd ſi non iſte, ubi aut quis eſt, qui hæc facit ?
Velocior mihi vita perniciſſimo curſore,
Qui admodum celeriter currit pedibus agilibus confiſus:
Citatim verò tranſiit, tanquam ala, aut cogitatio,
Dies mei avolârunt, & nunquam commodum viderunt.
Transierunt navigiis lineas-alas-habentibus ſimiles
Pontigradis, quæ leviter percurrunt mare,
Ocyùs vento, aut à nervo ſagittâ:
Aut *ſimiles* aquilæ irruenti per nubes obſcuras
Properè, ſicubi aliquam prædam & eſcam reperiat.

Siquando

27 Ἔιπο᾽ ἔγω, Ὀλίγον γὰρ ἐμῶς ἐπιλήσομαι ἄτης,
Παυόμενος κλαυθμοῖο, καὶ ἐς φρένα θυμὸν ἀγείρων,
(Οὐ γάρ πῃ φρῆξις πέλεται κρυερεῖο χόλοιο)
28 Τόφρ᾽ αἰνῶς δείδοικα μὴ φρεσὶν ἄλγεα λυγρὰ
Μυείαι· ὅσσά τε φύλλα καὶ ἄνθεα γίγνεται ὥρῃ·
† Οἷσί τε νωλεμέως σεῖο τ᾽ ἀμφὶ τε θυμὸν ἀτύζω.
Καὶ τόδ᾽ ἐγὼ πάρα δίδ᾽, ὅπῃ κ᾽ με ἀδῶσον ἀφήσεις.
29 Εἰ δέ γ᾽ ἀλείτης εἰμὶ καὶ εἰσέπᾳ, πάλαι νύ μοι κὴρ
Μάψ αὔτως ἐμάγησιν ἀνηνύσῳ ὀπὶ ἔργῳ·
† 30 Εἰ γε λοεσσάμενος χερσὶν ἐνὶ νιφόεντι λοεσσῷ,
Χεῖρας νιψάμενός τε καθήρω μοι ῥύπα πάντα·
† 31 Ἀλλὰ σύ μ᾽ ἐς βόθρον ῥίψεις, μιαρὸν δέ τε θήσεις,
† Ἰλύϊ καὶ πηλῷ μεμορυγμένον ἀμφὶ μέλεσσιν
Ἐκ ποδὸς ἐς κεφαλὴν, χεῶτες δέ κε πικρὸν ἀεύλῳ
Ὀδμὴν ὑποσσάξειε, φίλον τείρουσα γαστέρα.
32 Οὐ γὰρ ὅγ᾽, ὅσσ᾽ ἐγὼ, σκιλὸς βεβοτὶς, ὀφρα πεπίθω·
Οὐδέ τις ἀνθρώπων ὃς ἀρούρης καρπὸν ἔλυσεν,
Ὄφρ᾽ ἀπαμησάμενος, καὶ ὃς ἐν δίκῃ ἀνταπαμύνω.
† 33 Οὐδέ τις ἀμοτέρσιος μετάγγυος ἄμμιν ὀπηδεῖ,
Ὅς κε λύσῃ δίκλιν, χὴ δ᾽ ἀλλάσσῃσι καὶ ἡμέας,
Ὅις ἀγανοῖς ἐπέεσιν ἐειν καὶ νείκεα παῦσαι.
34 Πληγέων μὲν παυσάσθω, ἐμεῦ ἄπο ῥάδδον ἐρύκων,
Μηδ᾽ ἔπι θεσπεσίοισι φόβοις ἐμὲ δειδιάτεσθω.
35 Καὶ τότε θαρσήσας μάλα εἰπάτω, ὅ, τί μοι ὤφελε δίδα,
† Βύλομ᾽ ἀπλεγέως, φρεσὶ πάγχαλίμησι πιθήσας.
Ἀλλ᾽ ἅ μοι τοιῆτον ἐπέκλωσεν Θεὸς ὄλεθρον
Πένθεσι τειρομένῳ· νυὶ δ᾽ ἤδη τετλάμεν ἔμπης.

ΚΕΦ. ί.

1 Ὤμοι ἐγὼ δειλός· τί νύ μοι μήκιστα γένηται;
Ὡς ἐμοὶ ἀασσάμην εἴη βιότοιο τελευτή·
Ὡς ὄφελον θανέειν· ζωὸς δ᾽ ἐμὸν ἔστυγε ἦτορ.
Φεύξομαι οὖν ἅ με πηδὸς ἐνὶ σήθεσσι καλύπτει,
Οὐ νέμεσις χὠ πικρὸν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ἔχοντα
† Ἦν ἄπιον καλέειν, καὶ ὀδυρόμενον μινυρίζειν,
Κήδεά τ᾽ ὄαν ἔπαθεν, βαρέα στενάχοντ᾽ ἀχορεύειν.
2 Ἀλλ᾽ ἐρέω γε Θεῷ, Οὐ μὴ κατ᾽ ἐμεῖο δικάζῃς,
† Δείκνυθί μοι, τί νυ τέσσον ὀδυσσάμενος καλεπαίνεις;

Siquando dixi, Parumper mei obliviscar infortunii,
Desistens à fletu, & in mentem spiritum recolligens;
(Nullus enim effectus est tristis luctûs)
Tum vehementer metui in animo dolores sævos
Plurimos (quot folia & flores nascuntur vere)
Quibus indesinenter undiquaque mente consternor.
Etiam hoc ego certò scio, quòd me insontem non dimittes.
Quòd si peccator sum etiamnum, quorsum mihi cor
Incassum adeò laboravit infecto in opere?
Etsi lotus fuero corpore in nivoso lavacro,
Et manus alluero & purgavero à me sordes omnes;
Attamen tu me in foveam præcipitabis, immundúmq; red-(des,
Cœno & luto inquinatum circa membra
A calce ad caput, ut à cute amarùm spirante
Odor distillet charam affligens vestem.
Non enim ille, qualis ego, miser mortalis, ut considerem
Nec quis hominum qui telluris fructum comedunt,
Ut responderem, & ei in judicio adversarer.
Nec quis ambobus arbiter nobis præstò est,
Qui solvat litem reconciliétque nos,
Suis mollibus verbis contentionem & jurgia sedans.
A verberibus cesset, à me virgam *suam* inhibens,
Nec ampliùs divinis me perterrefaciat *suis* terroribus.
Et tum confisus valde dicere, quodcunque novi,
Volo intrepidè, mente prudenti fretus.
Sed neutiquam mihi tantam destinavit Deus felicitatem
Doloribus afflicto: nunc autem oportet tolerare utcunque.

CAP. X.

Heu me miserum! quid mecum tandem fiet?
Quàm mihi gratus esset vitæ terminus!
Utinam mortuus essem! à vita autem meum abhorret cor.
Eloquar ergò *ea* quæ me luctus in pectore jubet
Neque enim ægrè id ferendum est, si quis amaram in animo
mentem habens
Calamitatem suam defleat, & lamentans quiritetur,
Et ærumnas, quas sustinuit, graviter ingemiscens commemo-(ret.
At dicam Deo, Nequaquam me condemnes:
Ostende mihi, quare tantopere succensens indigneris.

Nunquid

+ 3 Ἦ ἄρα τοι φίλον ὄζει καταπτύξειν τὰ σὰ ἔργα;
Ἦ τοι ὀπύζλης ὄζει τεῶν δαιδάλματα χειρῶν;
Ἦ ἐρ' ἁμαρτινόων ὑλοφόρνα δίωξα φωτῶν;
Ἀντέλλειν ἐθέλεις γλυκερὴν σὸν φέγγος ὁπωπῆς;
4 Ποῖοι γὰ τοὶ ὀφθαλμοὶ, ἐπεὶ ἔασι πανόπτης;
Ἦ ἄρα σάρκινοί εἰσι κ) ἀνδρομέοισιν ὁμοῖοι;
Ὅμματα κ) κεφαλὴ δειλῷ βροτῷ ἴκελός ἐστι;
Δόρκεια ὡς ἄνθρωπος, ὃν φάος ὄζιν ἀμαυρόν;
5 Ἤματά σοι ζεβάσαν ὁμῶς μερόπιον βροτῆσιν;
+ Ἦ τοι παμέμβλωκε βίος, ἅτε δ' ἔσαπεν ὥρεσι
Μίμνων φθινόντων, ἀστελλομένων τ' ἐναυτῷ,
Οἷά θ' ἀνθρώπῳ, μινυώνιον ὃν τέκε μήτηρ;
6 Ἀμπλακίας ὅτ' ἐμεῖο διηνεκὲς ἐρείνεις,
+ Ἰχνια μασσάων, κ) ἁμαρτάδα πᾶσαν ἐράνῶν.
7 Εὖ μὴν γὰ τόδε ἴδαι, ὅτι ἐκ ἀθεμίστιός εἰμι.
Ῥύσιον ἢ τεῶν ἔπος δώσατ' ἐκ παλαμάων.
8 Χειρὸς ἔπηξε τεῆς τέχνημα μέγ' ἔυχρωμα ἔιδ),
Ἦ με κάμὴ τ' ἄγχι, τὸ πρὶν κ) μηδὲν ἐόντα,
Εὖ κ) ὀπιζομένως, ἅμα τε φρόνω κ) ὀπίσω
Ἔπλασεν· ἀλλ' ὑδ' ὡς ἐμέθεν φείσαο ἔμελλες.
9 Φεῖζεο νῦν τεὸν ἔργον, ἐπ' ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσι,
Γενόμαί σε, Ἄναξ, μιμήσκεο, μηδέ σε λήθη
Αἰρείτω, τὸ πάλαι ὅπ μ' ἔπλασας, πῦρ τε πιλὸν,
Τὸν τ' ἔκαμε πλάσης πολυΐδρείηση νόοιο·
Καὶ πάλιν ἐς κονίην κ) μητέρα γαῖαν ἀνάξεις;
+ 10 Ὡς δ' ὅτ' ὀπὴς γάλα λαχνὴν ἐπειρήσῳ σωρήξειν
+ Τχῆν ἐόν, μάλα δ' ὦκα ἀστερέφεται κυκόωντι·
Ὡς ἄρα μ' ἐξέχεάς τε κ) πῦτε τυρὸν ἔπηξας.
11 Ἀμφὶ δὲ χρόα μοι βάλες, ἄρραφον ἔυτε χιτῶνα,
+ Δημῷ κ) σάρκεσσιν ἐμὸν δίμας ἀμφεκάλυψας,
Γόμφοισιν πυκινοῖσι, κ) ἁρμονίῃσιν ἄρηρας,
Ὀστέοισιν τ' ἀστεσσιν ἰδὲ νεύρεσιν ἔδησας·
+ 12 Πεφρεσνέως ζωλύ τε χάεν τέ μοι ἐγγυάλιξας·
Ψυχλὺ μὲν ἔσάωσε τεὸν πανεπίσκοπον ὄμμα,
Θρέψέ τε τὸ πρῶτον ζωαρκέα δῶκεν ἀυτμιλύ.
13 Καὶ τὰ μὲν ἔνδον ἔχεις, κ) ἐνὶ φρεσὶ βυσσοδομεύεις·
Εὖ δ' ἄρα γιγώσκω, ὅπ σοι πάρα ταῦτα τέτυκται.
14 Εἶπτ' ἀλιτραίνω, σὺ μάλ' ἐκλίνον ὄμμα πτάνων
+ Ἐμμανίης νόεις με, κ) ὑ νάπτειν ἀφῆσες.
15 Ὤμοι ἐγὼ λύσιν, ἀπόλλ, εἴ πῦ ἐπύχλιν·

Nunquid tibi placitum est affligere tua opera ?
Nunquid tibi despicatui sunt tuarum artificia manuum ?
Num super peccatorum pernicioſa consilia virorum
Oriri vis dulce lumen tui vultûs ?
Quales enim *sunt* tui oculi, quandoquidem es omnium-
Nunquid carnei sunt, & humanis similes? (conspector?
Oculis & capite misero mortali similis es ?
Aspicis ut homo, cujus lumen est obscurum ? (talibus ?
Diésne tibi prætergressi sunt perinde atq; heminibus mor-
Vel num tibi transit vita, & circumvertuntur horæ
Mensibus declinantibus, volventibúsque annis,
Pariter atq; homini, citò-periturum quem peperit mater ?
Quòd in delicta mea jugiter inquiris,
Vestigia indagans, & peccatum omne perscrutans.
Probè enim hoc nôsti, quòd sceleratus non sum,
Liberare autem tuis nemo potest è manibus.
Manûs ego tuæ artificium valde glorior esse,
Quæ me elaborans fecit, priùs vel nihil existentem;
Bene & scienter, simúlque à facie & à tergo
Formavit: at neque sic mihi parcere futurus es.
Considera nunc tuum opus, & animo perpende tuo,
Obsecro te, Rex, memento; nec te oblivio
Capiat, quòd olim me finxisti, veluti argillam
Quam effosmavit figulus peritiâ mentis;
Et rursus in pulverem, & matrem terram rediges?
Sicut quando coagulum lac album citatum coegit,
Quod erat liquidum; valde autem velociter concrescit mi-
Sic utique me effudisti, & velut caseum coagulâsti. (scenti;
Curem mihi undiq; circundedisti, inconsutilem veluti tu-
Adipe & carne meum corpus circumtexisti, (nicam,
Clavis densis & compagibus coagmentâsti,
Ossibus tot, & nervis ligâsti :
Prompte vitámque favorémque mihi exhibuisti;
Animam meam servavit tuus omnium-inspector oculus,
Aluitq; quem primùm vitalem dedit spiritum.
Et hæc quidem intus habes; & in animo profundè-cogitas;
Bene equidem novi, quòd apud te hæc sunt.
Siquando pecco, tu admodum vindicem oculum intendens
Statim observas me, & non impunitum dimittes.
Hei mihi misero, improbus si fuero !

Quòd

Εἰ δ' δίκαιος ἔλω, κ' ἐνὶ φρεσὶν ἄρτια εἰδὼς,
Οὐδ' ὥς μοι θέμις ἔπι ἔχειν ὑλαύχενα θυμόν.
Πίμπλαμαι αἰσχύνης, σὺ δέ μ' ὀπιδέρκα ὀΐζω·
Λίλιαι δὲ χαλεπὴ, κ' ἀάξεται αἰὲν ἐφ' ὥρας.
Ὡς δ' λέων σίντης ὀρεσίτροφος, ἀλκὶ πεποιθώς,
Ὅς τ' ἐπεὶ ἂν ἕλαφον κεραὸν, ἢ ἄγριον αἶγα
Εὑρῃ ἐνὶ βήσσῃσι, κακὰ φρεσὶν ἐπόρσειν·
Ὡς σύ με νῦν δείλὸν κ' ἀνάλκιδα φῶτα θηήκεις
+ Ἐσσυμένως· τάχα δ' ἂν κ' ἐμοὶ ἔπι μέρμερα ῥέζεις·
Μάρτυρας κατ' ἐμεῖο κέλω μάλα μάρτυρας αἰνῶ
+ Ἰλαδὸν ὀτρύνειν, κ' ἐπίτειμοι ἄλλοθ' ἐπ' ἄλλον
Ἀντίθιοί μοι ἔασι μόθοι, πόλεμοί τε, μάχαι τε.
Τίπτέ με μητρὸς ἐρύσσατο γαστέρος ἔξω
Σῆτίλιος; ὡς θανέειν ὄφελον, κ' πότμον ὑπαυδῆν,
Ὄφρ' ἔπι ἡμετέλεστο ἕλω ἐνὶ γαστρὶ τεκούσης·
Ὡς ὐδείς ὀφελέν μέ πτ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι.
Τοῖος ἔλω, δῖος, τίνδ' ὅπω ἐγείνατο μήτηρ,
Οὐδὲ φίος πτ' ὀπωπε, κ' ὅπω ἔόντι ἐώκειν·
Αὐτίκα δ' ἐκ νηδύος προφρωνὺς ἐς τάφον ἦλθον,
Ἐνθά κε νῦν κείμην μαλακῷ δεδαιμυῖος ὕπνῳ.
Ἦ ῥ' οὐκ ἤματα πᾶσα, μινυνθαδίοὶ τέ μοι αἰὼνες
Τῷ μ' ἔα, ὄφρ' ὀλίγον φάος ἀναπνεύσω κακότητος,
Πείν με μολεῖν, ὅθεν οὐ μέλλω πάλιν ὀπνέεσθαι
Γαῖαν ἐς ἀχλυόεσσαν, ὅπα κὴρ ἀμφιμέλαινα,
Καὶ σκιὴ ἀλουσίη ναίει, κ' νυξ ἐρεβεννή·
Χώεσεν ἐς ὀρφναῖον, σκότεός τε μελάντερον ἀμπῶ,
Ἦ, μόρος ὀμοιμορδὸς· ἔχει σκιόεντα μέλαθρα,
Ἦ, κόσμος χάος ὅτιν ὅλος, κ' φέγγος ὁμίχλη.

ΚΕΦ. ια'.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Σωτὴρ Ναματήνη·
Ἦ δὲ μέγ' ὀχθήσας χαλεπῶ ἠνίπαπε μύθῳ·
Οὐ χρὴ ἀκριτόμυθον ἀναιδέα γλῶσσαν ἐλέγξαι;
Ἔστι κακορροπὴς μάλ' ἀνὴρ τὸς εἰνὶ δήμοισι;
+ Ἧς δίκλυε πικλήσει ἐπεσσόλος, ὃς τε κολωφὸς,
Καί ῥ' ἔπεα φρεσὶν ἦσιν ἄκοσμά τε πολλά τε ἤδης·
Ἦ ῥα θεοῖς φθόνεσσιν ἀκλιὲς γίγνοιτο σιωπῇ
Ὅτῳ ἀκαίζωσιν, ἐπεὶ ἀνεωίλια βάζεις;
Ἀσπλοεπὴς, ποῖον γὲ ἔρης ἐπὶ ὐδέ τι σε χρὴ

Λε

Quod si justus essem, & in mente integra sciens,
Neq; sic mihi fas esset habere elatum animum.
Oppletus sum dedecore, tu verò meam aspice miseriam:
Valde enim gravis est, & crescit semper in horas.
Sicut autem leo nocivus montanus, robore fisus,
Qui cùm cervum cornutum, aut agrestem capram
Invenerit in saltibus, infesto animo irruit:
Ità tu me nunc miserum & imbecillem hominem persequeris,
Acriter: mox autem rursus etiam in me mira facis.
Flagella contra me iræ admodum testes gravis
Catervatim incitas, & densi, alius post alium,
Adversarii mihi sunt tumultus, belláque, pugnæque.
Quare me materno eripuisti ex utero
Misellum? Utinam periissem & fato functus fuissem,
Quando adhuc semiperfectus eram in ventre genitricis!
Utinam nemo me unquam oculis vidisset!
Talis essem, qualis quem nondum genuit mater,
Nec lucem unquá aspexit, & nondum existenti similis forem:
Statim verò ab utero gestatus ad sepulcrum venissem,
Ubi nunc jacerem molli obrutus somno.
Nonne dies pauci, brevéque mihi ævum?
Ideo sine me, ut pauxillùm respirem à calamitate,
Antequam vadam, unde haud iterum reversurus sum;
Terram ad caliginosam, ubi Parca nigra,
Et umbra exitialis habitat, & nox obscura;
Locum ad tenebricosum, tenebrisque atriorem ipsis,
Ubi mors horrida habet umbrosa palatia,
Ubi ordo chaos est omnis, & lux caligo.

CAP. XI.

HUic autem respondens dixit Sophar Namatites,
Et valde indignatus gravi *cum* increpuit sermone:
Nonne oportet loquacem impudentem linguam redargu-
Erit garrulus superior in judicio? (ere?
Aut causam vincet rabula, quíque tumultuatur,
Et verba animo suo inconditáque multáque tenet?
Nunquid tuis mendaciis taciti fierent silentio
Qui te audierint, quando vana loqueris?
Audax, quale enim dixisti? quandoquidem non te oportet
Garrulum

+ Λαβρεχόρμιν ἔμμεναι ληϊτῆντα δέ σ' ὔπις ἐλέγξει;
+ Οὔπις τοι τὸν μῦθον ὀνόσσεται, ὅσσα ἐτάρσει,
Οὐδὲ πάλιν ἐρέει, ὅττι κερτομίας ἀγορεύεις;
4 Ὤ μοι ἀναιδείλυ σπιμφύρε, ποῖον ἔεπες;
Ἀγνὸς ἔμοιγε βίος καὶ ἀκηράσιν παλαμάων,
Φημὶ δ' ἀμύμων εἰ εἰς φρεσὶ πάρειδεν ὀπωπάς.
+ 5 Ὡς ὄρελ' Ἀθανάτοις σι ἀειφαδὲς ἀντίον εἰπεῖν,
Ἱερῆ ἐκ λαιμοῖο χὠν ῥιμφρτέα φωνὴν,
6 Καί σι ἀναγγέλλων σοφίης μυχήεια δείης·
Διπλόα γὰρ πέλεται σὺν τῇ δυωάεσσα δαῆναι.
Ἄλλο δέ τοι γε ἐπιτρέω, σὺ δὲ σύνθεο θυμῷ·
Τιμὴν ὅ τι θεῷ τίνες, ὅσσον ἄξιός ἐσσι,
Οὐδ' ὑπὸ πάγχυ δηθὺς, ὅσσ' οἱ μέγα χρείῳ ὀφέλλεις,
Ἀλλ' ὃ κακορραφίης ποινὴν πολὺ μείον' ἀπαυτεῖ.
7 Ἦ ποτ' ἐρώνων ὄιδα Θεοῖο μετ' ἴχνια βαίνειν,
Ἀθανάτου τε φρεσὶ δίζήμεν εὑρεῖν;
+ Εὑρεῖν τε γνῶναί τε (δοκεῖς δέ τοι οὐκ ἀπύσασεν)
Οἰ καὶ ὅσος ἐσ' ἀρετὴν, τιμὴν τε, βίην τε;
8 Τὸν δ' ἐξιχνιάσαι χαλεπώτατόν ὄτιν, ὑπέρ τε
Οὐρανὸν ἀστερόεντα, καὶ ἐμεὺθυτέρην ἀΐδῃ.
+ Αἰδῃ, ἦχι βάθιστον ὑπὸ χθονὸς ὄζει βέρεθρον.
Τῷ κε τὸ σὺ φρονέοις δυώασθαι; τὸ δὲ καὶ σὺ δαῆναι;
9 Μακρότερον χθονὸς ὄζει ἀπείρονον, ἤπερ μάλιστα
Ἐς μῆκος τετάνυσται ὑπ' αἰγλήεντος ὁλύμπου·
Οὐδὲ πλάτος τόσσον ὄζει ἀθεσφάτου ὠκεανοῖο
Δεινῦ, ὃς περὶ γαῖαν ἀπείρειτιν ἐστεφάνωται.
10 Εἰ μὴ ἀποίμησεν, καὶ ἐρητύει ἄνδρας ἀλιτροὺς,
Ἕστε δ' ἐὼς θεράποντας ἀολλέας εἰς ἓν ἀγείρει
+ Πανσυδίῃ, τίς δὲ ἔρξαι ὀνόσσεται,, ὅσσον ἔοργεν;
+ 11 Ἄνδρας γὰρ σάρα ὄιδεν, ὅσοι τ' ἀποφώλιοί εἰσιν,
+ Οἱά τε μητιόωσι χαλιφρεσυώτησι νόοισι·
Εἰδὲν ἀταδαλίλυν, καὶ φῆτλια ἔργ' ἀνθρώπων,
Οὐδ' ἔυ φρεζόμενα τάδ' ἐνὶ φρεσὶν ἦσι νοήσει;
12 Δηλὸς ἀνὴρ, γεγαὼς ὣς ἀνὴρ ὡς πῶλος ἐναίσι,
+ Νήπιος, ἠλίθιός τε, τοῦ ὐ νέος ἔδ' ἠκαπὴν
Πεπνύσθ' δ' ἐθέλει, πέρι τε φρένας ἔμμεναι ἄλλων.
13 Εἰ ἄρα τι φρέσφρων κραδίη, καὶ θυμὸς ἐτήμος,
+ Ἕετο δ' εὐχωλῆσι, λιτῆσί τε μειλιχίῃσι,
Χερσὶ τ' ὀρεκτῆσι μεμαὼς Θεὸν ἱλάσκεσθ'.
14 Εἰ κακότητα δ' ἀπέρρι-ψας σέθεν ἐκ παλαμάων

Τῆλε

Garrulum esse: nugantem verò te nemo redarguet?
Nemo tibi sermonem reprehendet *ex omnibus* quotquot soci*i tui sunt*
Neq; contradicet, cùm convitia loqueris?
Heu impudentiâ indute, quale dixisti?
Pura mihi vita *est*, & integritas manuum,
Arbitror etiam me inculpatum esse in ejus conspectu.
Utinam Immortalis tibi manifestè ex adverso dicat,
Sancto ex ore fundens veram vocem,
Et tibi annuncians sapientiæ mysteria divinæ:
Duplicia enim sunt præ iis quæ possumus scire.
Aliud autem tibi dico; tu autem animo manda tuo;
Pœnam haudquaquam Deo solvis, quantùm dignus es,
Neq; omnino reddis, quod ei magnum debitum debes,
At is peccato supplicium longè minùs requirit.
Nunquid indagando nôsti Dei vestigia insequi,
Immortalémq; prudenter quærens invenire?
Invenire, & cognoscere (videris autem tibi non-insipiens esse.)
Qualis & quantus est virtute, honoréq; & potentia?
Illum autem investigare difficillimum est, supérque
Cœlum stellatum, & inferiùs ipso
Inferno, ubi profundissimum sub terra est barathrum:
Quid ergò tu facere potes? quid & tu scire?
Longiùs tellure est immensâ, quæ maximè
In longitudinem extensa est sub splendido cœlo?
Neq; latitudo tanta est ingentis oceani
Terribilis, qui terram vastam circundat.
Si rescindit, & coërcet viros peccatores,
Sive suos servos confertos in unum congregat
Omnino, quis ei opus exprobrabit, quale fecit?
Viros enim clarè novit, quotquot vani sunt,
Qualiáq; moliuntur stoliditate mentis.
Vidit nequitiam, & scelesta opera hominum,
Neq; bene perpendens hæc in mente sua considerabit?
Miser homo, natus licèt homo tanquam pullus onagri,
Stolidus, vanúsque, cui intelligentiæ nè tantillum quidem,
Sapère tamen vult, & prudentiâ excellere alios.
Si utiq; tibi propensum cor, & animus paratus,
Gestiit autem precibus supplicationibúsq; placidis,
Manibúsq; extensis promtus Deum placare;
Si malitiam abjecisti tuis de manibus

Τῆλε μάλ', ἠδέ τ' ἀλιτρεσύνη τεὸν ὄικον ἔναιεν·
15 Τόρρα σοι αἴλαίῃ λάμψει ἀμάντῳ ὀπωπή,
Κάλλεϊ καὶ χαρίτεσσι μάχα σίλβουσα, καὶ ἠδη.
+ Σπήσεαι ἀσφαλέως, τρέμῳ δ' ὑπὸ γυῖα δονήσει.
16 Ἀλλὰ τεῆς ἐπαλπίσε· ἰζύος, ἠδ' ὀδυνάων
Πασέων, αἳ σ' ἐρέθουσι τεὴ παρελεύσεται ἀγλὴ
Ῥεῖα μάλ', ἠΰτε κῦμα πολυπαλίκλοιο θαλάσσης.
17 Ἀσὶν σοι μετέπειτα φαεινοτέρη ἔσται αὐγὴ
Ἠελίου, ὅτε καὶ μέσον οὐρανὸν ἀμφιβέβηκεν
+ Ἠδύ τι μειδιόων, γάνυ δ' ἅμα τε ἄσπετον αἰθὴρ
Παγκληδὸν, λευκὴ δὲ πόλον φρικαλέσσιμον ἄγλαϊ.
+ Φεύξῃ δ' ἐκλάμψεις, καλὴ ἐναλίγκιος ἠοῖ.
+18 Καὶ τότε γ' ἀσκηθὴς καλαλάξεαι, ἀτρέμας ὕδωρ.
Καί σοι ἐπὶ φιλότητι ἀπέρσεται νόος ἅπας,
+ Ὤφελεν ἔτ' ἐλπωρή· θεὶ τ' ἀμφί τε τάρβεϊ ὀρύξει
+ Εὐκηλόν, κἠσάνασσε τε καὶ αὐτὸν ἕλαρ ἔσεσθαι.
19 Κείσεται εἰν εὐνῇσι, φόβον δέ σοι ἔπτε δουρσεῖ.
Πολλοί σε λιταὶ δύσουσι τεὰ γύνατα λαζόμεναι.
20 Ὁμιλαῖα δ' ἀνθρώποις δὶς χάτια ἔργα μιμνᾷ,
Τήξει δὲ κεφαλῆς, ἵνα μὴ μὴ φυκτὰ πέλωνται·
Ἐλπὶς δέ σφιν ὄλωλεν, ὃ καὶ πεπίθμενοι ἦσαν
Ἐς· αἰλελιτπον, ῥέα δ' ὄιχεται, ὡς ὅτε τις φὼς
Θυμὸν ὑποπνείει, χειλέων δ' ἐξέπλατ' αὐτμή.

ΚΕΦ. ιβ'.

1 Τὸν δ' ἀρ' ὑποζηλήσω ἠμείβετο δῖος Ἰακὼβ,
+ Αἰὲν ἐνὶ φίλεσσι νόον τιλαπινὸς ναιετάων·
2 Ὦ φίλοι, ἦ ῥ' ὑμῖν μὲν ἀνέρες· ἦ νυ παρ' ὑμῖν
Ἐσὶν ἐχεφρεσύνη, μύνοισι καὶ ὑμῖν ἐπαδεῖ,
Δύσεϊ δ' εἰς ἀΐδαο, ὑμέων καλαλητεόντων.
3 Καί μοι μὲ νόῳ ἐνδ' ὑμέων δ' ἐκ εἰμὶ χερείων.
Ἀλλά τις ἢ οἶσθα δίδην ὅπως τοιαῦτα πέλῃσι
4 Εἰμὶ ἐγὼ δῖος ἀνὴρ χαλεπῷ ἀδμωμένῳ ἄτῃ,
+ Ὅς ἐοῖς ποιῆσιν ἔτησί τε παίγνιόν ἐστιν,
(Οἱ καὶ ἀχνυμένῳ ἐπὶ ἐπ' αὐτῷ ἠδὺ γέλασσαν.)
Καὶ θεὸν ἐλλιτάνευσι, θεὸς δ' μάλ' ἔκλυεν αὐτῶ.
Ἀλλ' ὅτω ἀνδρὶ δικαίῳ ἀμύμονί ἐπὶ μάλ' ἔρπει
+ Πολλοὶ ἐρεθίσσων), ὃ δέ σφιν ἄθυρμα τέτυκται.
5 Ὅς ἐπὶ ὅλιδι πεδήσιν, οἰόμενος πιστεύξ-

Procul admodum, nec improbitas tua in domo habitavit.
Tum tibi claritate splendebit immaculata facies,
Pulchritudine & gratiis magnopere fulgens, & juventute.
Stabis firmiter, tremor nec membra subnovebit.
Sed tuæ obliviscêris ærumnæ, & dolorum
Omnium qui te irritant: tuus transibit mœror
Facilè admodum, velut fluctus multivagi maris.
Ævum tibi deinde splendidus erit fulgore
Solis, quando etiam medium cœlum conscendit
Suave quid subridens, renidétq; ingens æther
Undiquaque, albus autem polum circundat splendor.
Illustris effulgebis, pulchræ similis auroræ.
Et tum tutus cubabis, securè dormiens.
Et tibi in pectoribus imperterrita mens erit,
Quoniam adhuc (*est*) spes: circunquaq; autem vallum fodies
Tranquillus, quod & possessionibus & (*tibi*) ipsi munimentũ.
Jacebis in lecto, timorem verò tibi nemo incutiet. (sit.
Multi tibi supplicabunt, tua genua prehendentes.
Oculi autem hominum, quibus improba opera curæ sunt,
Tabescent è capite, ut nè-ampliùs effugium (*iis*) sit:
Spes autem ipsis periit, quod etiam expectabant
Erit infectum, facilè autem evanescit, ut cùm aliquis homo
Animam expirat, è labris autem avolat halitus.

CAP. XII.

ILli autem intercepto-sermone respondit divinus Jobus,
Semper in præcordiis mentem patientem versans;
O amici, certè vos soli viri; certè apud vos
Est prudentia, solis & vobis supperit,
Descendétq; ad inferos, vobis mortuis.
Etiam mihi intelligentia est; vobis autem non sum inferior.
At quis non certò novit quomodo hujusmodi res se habeant?
Sum ego, qualis vir gravi domitus ærumnâ,
Qui vel suis affinibus amicisq; ludibrio est,
(Illi autem quamvis mœsto super ipso suaviter riserunt.)
Et Deo supplicat, Deus autem omnino audit eum.
Veruntamen virum justum, integer licet admodum fuerit
Multi deridebant, ille autem ipsis ludicrum sit.
Qui labat pedibus, putans se casurum,

Ἦλυ γυνὴ ἐρέπτων, μεγάλῳ τ' ὀπὶ πήματι κώρσει,
+ Ὡς ἀηδὼν πυκίνοισιν, ἀπιζόμενος φρεσὶ κηπῳ,
Ὄφρα νύξ μ' ἀμφιέσῃ, ἐπὶ φρεσὶν ἔθετο ἦθος
Ἀνδρὸς μάλ' ἐυκήλου, ὃς τ' ἐ τόσα κήδε' ἀέπτλη.
6 Λιπόντα δ' αὖτε κλισίας καὶ δώματα κλυτὰ
Πολλῇ ἐνὶ θαλίῃσι θαμειρέες εὐθενέουσιν.
Οἱ τ' ἐρέθισι θεὸν, τοῖσιν μέγας ὄλβον ὄρεξε,
Καὶ σφιν θεσπέσιον πλοῦτον κατέχυδεν ἐπ' ἦμαρ.
+ Ἀσκελέως ζώουσι, θεοῦ ὅπιν ἐκ ἀλέγοντες.
7 Θηεῖα νωῖ ἐρίηνε, διδάξασιν δέ σε Ὧραι·
+ Καὶ στεῖλωσ' μετάλλα, ἀπαγγελέει δέ τοι ὄρνις·
+ 8 Ἠὲ διέρρεο γαῖαν, ὑποφήσει δέ τέ σι χθών·
Σοί τ' ἀχθὺς ἐρύσσιν, ὅσις σχέρη ὄιδυμα θαλάσσης.
9 Πᾶσι γὸ ἐν τοῖς θεὸς πὶς ἦν τόδε μὴ δεδάηκεν,
Ὡς τάδε πάντα θεῦ πλημμυρὶς εἰρύσατο μύνη;
10 Τοῖο γὸ ἐν χείρεσι φρίσσβός ὄζυν ἄυτμὴ
Πάντων ὅσα τε ζωὴν ζαμεὶ ἐρχομένων ἀνθρώπων.
11 Οὐκ ἐπίων φθόγγος κείνει ἀεικέος ἔας;
+ Οὐ μάρξ ἔυ οἶδεν ἑλκτὸς ἠδὲ ποπτὸς
+ Γέρσας, ἢ ἀνδρὸς ἄδη φρεσὶν, ἠὲ καὶ ὑκὶ;
+ 12 Οὕτω πρισβυτέρεις πολυϊδρείη τε νόος τε,
Ἤμασι καὶ πολλοῖσιν ἐχεφρεσύνη ἅμ' ὀπηδεῖ.
Ἡ γὸ μακρόβιοι πολυίσορες, οἵ τε γεραιοὶ
Μῆπν ὀφέλλουσι ζωῇ ἅμ' ἀεξομένῃσι.
13 Τέκνα παμβασιλῆι πάρα φρένες εἰσὶ καὶ αἰκή·
Ὡς πέει μὺ βελὼ ἀνδρῶν, πέει δ' ὀϊστὸς νεύστεω
Συμπόντων, ἐπεὶ οἱ ἀφραίνεσι ἴσατο αἰών.
14 Κἀββάλε καὶ κατέλυσε· τίς ἂν πάλιν οἰκοδομήσῃ;
+ Κλῆϊς τε καὶ σανίεργεν ὀμῦ· τίς ἂν αὖτις ἀνοίξῃ;
+ 15 Ἰξάνεα μὺ ὕδωρ, ὑπὸ ἦ χθονὸς ἀρδμὸν ὄλεσσεν·
Ἀλλ' οἱ ὄμβρος κεφάλας βαρυπομένων περελέων,
Ἠ δ' ὑπὸ λαίλαπι πᾶσα κελαινὴ βύθεσθε χθών.
16 Πὰρ δέ οἱ ὀϊστὸς βίη, καὶ ἐχεφρεσύνη ἐρατεινή·
Ἀμφότεροι δ' ἄρα τοί γε θεῦ μεγάλοιο ἔκπτο.
Ὅς τε κακὸν ἀπάτῃσι βελέεται, ὅς τ' ἀπατᾶται,
+ Ὅς τ' ὀλοοῖσι δόλοις ἀγρεύεται, ὅς τ' ἀπαρίσκει.
17 Ἄλλοτε μὺ τ' ἀρχὲς πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχοντας
Συλήσας ζώοντας, νόον δ' ἀπόλεσεν δικασίων·
18 Ἄλλοτε δ' αὖ ἡγήτορσιν ἀφραμόνων βασιλῆας

Λύπ-

Jam *veluti* in genua collapsus, magnúmque in infortunium
Sicut titio igni-ambustus, vexatus fumo, (incidit,
Contemptibilis, & obscurus, in animo videtur esse
Viro valdè quieto, quique non tot ærumnas toleravit.
Prædonum autem contrà tabernacula, & domicilia pulchra
Multa in prosperitate perpetuò florent;
Quique irritant Deum, iis *ille* magnas opes præbuit,
Et super ipsos ingentes divitias fudit indies.
Salvi vivunt, Dei ultionem non curantes.
Bestias nunc interroga, docebunt verò te feræ:
Et volatilia inquire, annunciabit autem tibi avis:
Vel sciscitare terram, suggerétque tibi tellus;
Tibique pisces narrabunt, quotquot nutrit unda maris.
Omnibus enim in istis quis unum hoc non novit,
Quòd hæc omnia Dei manus operata est sola?
Cujus etiam in manibus vitalis est halitus
Omnium, quæcunque super terram spirántque & serpunt,
Spiritúsque & vita humi ambulantium hominum.
Nonne verborum sonos discrevit acutè-audiens auris?
Nonne os bene novit escam & potum
Gustare, sive viri arridet animo, sive non?
Ità & senioribus peritia mentis,
Diebúsque multis prudentia adest.
Certè enim longævi *sunt* multiscii, senésque
Consilium augent una cum vita crescente.
Idcirco Omnium-regi adest prudentia, & robur;
Qui superat homines tum consilio, tum intellectu
Omnes, quandoquidem ei interminatum stat ævum.
Dejecit & dissolvit, quis rursus ædificabit?
Concluserit & coërcuit simul, quis iterum aperiet?
Cohibuit aquam, tellurem autem irrigatione destituit
Rursus autem imbres demisit gravatis nubibus;
A turbine autem omnis nigra gravatur terra.
Præstò autem ei est vis, & prudentia amabilis.
Utrique autem hi *sunt* Dei magni voluntate:
Quique malam fraudem struit, quique fallitur;
Quique exitialibus dolis capitur, quique decipit.
Nunc quidem principes prudentia mente consilia habentes
Spoliatos captivos-duxit, insatuavit autem judices.
Nunc verò rursus profligavit præpotentes reges,

Λῦσε ϑ' ἀστερόεσσα λισμὰ τυφανίδος, ἔιρξε δ' ἄφαρ σφέας
+ Δήσας ἐν φυλακῇ, ὄφρα ϑ' ζώοντας βάλετ' ἰξύϊ.
19 Δημοβόρους λαῶν ἡγήτορας ἠδὲ μέδοντας
+ Ἤνεγκε πρύτανις, ὅσσ' τε δίκας ὐκ ἀλαπαδνὰς
ἀπορρ + Τάμνοντ' συλήσας ἄφαρ, καὶ χρήματ' ἀπέρασε.
ρτο 20 Πολλάκι καὶ νοτάτων μύδετο ἀλίωσιν ἑταίρων·
ἀπορί + Εἴ τι μετ' ἀλλήλοισιν ἔπος δυμερὲς ἔειπεν
ϑας + Ἐσθλὸν, ἄφαρ τὸ φέρεσκον ἀναπράξασα ἄελλαι.
Ἀνδράσι πρεσβυτέροις γλυκὺ νηκερδέα βελὼ
Ἐν σήθεσσιν ἔθηκα, καὶ ἐξέλετο φρένας ἐσθλάς.
21 Ἀρχοῖσιν δ' ἐπίχθε καπηφέλη καὶ ὄνειδος·
Τοὶ δ' τ' ἄφαρ τιλέθοντιν ἐλέγχεσι ζωόντων.
+ Κάρτει δ' οἱ δὲ τε διακρίδην ἔσαν ἄλκτοι
+ Τὸ πρὶν, ὅτ' ἀλάπαξε μόϑος μέγα, λῦσε ϑ' μίχλω·
Αἰψα ϑ' ὅπῃ ὐκ ἔστιν ἀφαυρότερος βροτὸς ἄλλος.
22 Ὅσσα ϑ' κεκεύφασι μυχάτοις ὑπὸ κεύϑεσι γαίης,
Βυσσόϑι ἐξέρυσεν· μέσσῃς δ' ἐκτιδὲν ὁμίχλης
Ἐξάγαγε σφυρόακτι σκιλὼ ϑανάτοιο μέλαιναν.
23 Ἔϑτεα πολλά τ' ἄλεξε, πάλιν τ' ὐπὸ δῆμον ὄλεσσε·
Οἱ δέ τε μυείοι εἰσὶ ϑεοῦ μεγάλοιο ἔκητι
+ Ἀψ ὑπολίζονές εἰσι ϑεῷ ὑπομιλίσιστες·
Φῦλα δίδρυπεκέ, πάλιν μυϑίσκε ϑ' λαός.
24 Ῥηϊδίως ἐρόδησεν ὑπηχθονίους βασιλῆας,
Τῶν ϑ' βίλω ἔκαρσε καὶ ἰοδόμων ὑφ' ἑόντων·
Ἀχνυμένῃσι ἄρα τοῖσι κατεκλάδη φίλον ἦτορ,
Ἐν δ' ἀβάτῳ πλαγχθέντες ἀλητάωσιν ἐρίμῳ·
25 Ψιλαφόωσι ϑ' χερσὶν ἐοὶ ὁδὸν ἠερόεντα,
Οὐδ' ὁρόωσι φόως, ἀλληϑέες ὡς μεδόοντες,
Τοῖς ὕπνος μόϑος φρένας ἔπασι, λυσί τε γῦα.

ΚΕΦ. ιγ'.

+ 1 Ὦ φίλοι, ὐκ ἀδαὴς παρ' ἐμοὶ τάδε πάντα βέβακλαι·
Οἶδα ϑ', καὶ διδάπτα, καὶ ὀφϑαλμοῖσιν ὄπωπα,
Πωδανόμῳ ἄρα σφὶ γε, καὶ ἔκλυον ἅσσα φήμης.
2 Οἶδα δ' ἐγὼ πάσσο ὑμιες· ἐπεὶ ἀκ εἰμὶ χερείων
Οὐ φρένας ἔστι φυλὰ ὑμέων πύκα σφε φρονεόντων.
3 Ὡς ὄφελον Θεῷ εἰπάμφαι· κάλεπτα δ' με δυμὸς
Ἀθανάτῳ Βασιλῆι δίκης ἔειδα σφετέρηδε,
Δεικνύμϑαί τε λόγως, κρατερὸν δ' ὑπαδύμεν ἀγῶνα.

Ὑμεῖς

Solvit autem fortia vincula tyrannidis, inclusit autem ipsos
Vinctos in carcere, zonam autem circundedit lumbis.
Plebis-voratores populorum ductores & principes
Robore fretos, quorum vires non infirmæ,
Armis spoliatos abduxit, & opibus privatos.
Sæpe charissimorum sermones cassavit sodalium?
Siquid inter se invicem verbum gratum dixerunt
Bonum, statim id ferunt abripientes procellæ.
Viris senioribus natu futile consilium
In pectoribus posuit, & abstulit mentem sanam.
Super principes fudit probrum & ignominiam;
Illi autem statim fiunt contemptissimi viventium.
Viribus autem & robore qui longè erant præstantissimi
Anteà, eorum evacuavit robur magnum, solvit autem cingu-
Mox verò his non est infirmior mortalis quisquam. (lum;
Quæcunque autem occulta erant intimis sub penetralibus
Ab imo extraxit; mediámq; extra caliginem (terræ,
Eduxit in-lucem umbram mortis atram.
Nationes multas auxit, rursum autem populum perdidit;
Qui autem innumeri sunt Dei magni voluntate,
Rursus pauciores sunt Deo irato:
Gentes dilatavit, iterum verò diminuit populos.
Facilè consternavit terrestres reges,
Eorúmque vires vastavit, tametsi strenui fuerint;
Mœrentibus utique iis fractum est charum cor,
Inque invia palantes errant eremo.
Palpant autem manibus in caligine obscura,
Nec aspiciunt lucem, vagantes tanquam ebrii,
Quibus vini robur mentem sauciavit, solvítque membra.

CAP. XIII.

O Amici, non ignarum apud me hæc omnia dicta sunt:
Novi autem & didici, & oculis vidi,
Audivi utique ista, & percepi auribus famam *eorum*.
Scio autem ego quod vos *scitis*; siquidem non sum inferior
Nec mente nec indole vobis valde licèt prudentibus.
Utinam Deum mihi alloqui liceat! hortatur autem me
Immortali Regi judicii litem offerre, (animus
Ostenderéque sermones, durúmque subire certamen.

4 Ὑμεῖς ἢ ψεῦσαι, καὶ ἀπάλαλοι ἱππεύσητε,
+ Τυκτοῖσι ψεύδεσσι κεκασμένοι ἐν μερόπεσσιν.
Ἰητρὸς μὲν ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων,
Τμεῖς δ' ἰητροὶ ὀπρώλιοι, ἠπεδανοί τε,
Σχέτλιοι, ἀδέ πω ὄλεθρ' ἐμὸν ἄχος ἐξαλέσασθε.
+ 5 Μή νύ μοι ἓν πτύζητε παρήμενοι ἄλλοθεν ἄλλος.
Εἰδὲ σιωπήσητε πάνυ, λήξαιτε ἢ μύθων·
Καὶ τότε κεν πνυτοῖσιν ἐοικότες ἀνδράσιν εἶτε.
6 Κέκλυτέ μοι μύθων κακὰ τῶ βάζοντες ἐπεῦσι,
Καὶ ξύνεθ' ἡμετέρων ἀλεκτὰ ῥήματα χειλέων.
+ 7 Λαβεσπόρε, ἑσπετὸς, Θεῷ ὀπίπερα φέρουσες;
Τμμι ἢ τῶδ' ἕνεκεν φίλον ες ἀνεμώλια βάζειν;
+ 8 Ἦ ῥά ποτ' εἰνὶ δίκαι συνήορες ἐσσι Θεοῖο;
Ἦ ὅτι εἰνὶ δίκῃ χάειν ὀίεσθε, καὶ ὑπὲρ αὐτῶ
Ἀντιβίοις ἐείσασθε, ἐπεὶ νῶι νείκεϊ ὄρωρεν,
Ἑσπετὸ' οἱ ἐπαρωγοὶ ὅδ' ὑμέων ἐς ὀπιδρόμης;
9 Ὡς ὄφελ' ὑμέτερόν τε νόον (τόδε λαὸν εἶη)
+ Δήνεά τ' εἴρυσθ', ὑμέων δέ τε πειρητίζειν.
Τὸν μυκτηρίσεθ' ὥσθ' ἁνὴρ ἐγελοίασιν ἀνδρα;
10 Εἰ πε ὑποβασίη σκολιὰς κείνητε θέμιστας,
Ἄλλως συνόμωροί τε, χάειν τ' ἄλλοισι φέρουσες
Λάθρη, δὲ αὖ ὑμέας μάλα νεικέσει, ἠδέ τ' ἐλέγξει.
11 Ὀυχ' ὑμέας ἔο κῦδος ὑπείροχον αἰνὰ ταρέξει;
Δεῖμα ἢ σιωπέσιον, τάρβος τ' ἐκπαγλα φοβήσει;
12 Μνῆμαι δ' ὑμέτερα τέφρη τελέθησιν ὁμοῖα,
Σώματα δ' ἰπιδαὺς ἐναλίγκια σώμασι πηλῶ.
13 Σιγᾶτ', ἐσὲ δ' ἀκλὺς, καὶ ἐάτέ με νῦν ὀλίγον ὄφρ,
Ὄφρ' ὑμῖν μάλα πᾶσαν ἀληθείλω καλαλέξω.
Ἀδάνατός με κολάζοι ὅπως ἀντάξιόν ὄξιν,
Ἐρέδει ὅπως ἐθέλει, καὶ ὁι φίλον ἔπλετο θυμῶ.
+ 14 Τίπτε δ' ἀεικέλιον χρόα μὸν κακὰ δ' ἔλκια σαρκὸς
+ Λάζομ' ὀδὰξ, κόνι θ' ἁλεσχαμένῳ αἱματέεσσι;
Τίπτε δ' ἐμὴν ψυχὴν παραβαλλόμην θεσπάσιον
Ναλεμέως, ἢ δ' αὖὲν ὀπὶ ζυγῶ ἴσατα ἀκμῆς;
15 Ἦν με κατακλείνῃ, πίσυν θ' ἁδὸς ἐσσομαι ἐμπης,
Τῷ τ' ὀπιδαρσέσω, καὶ ἐνὶ μίασφ τῷ ὀλέσθω·
Ἀλλὰ καὶ ὡς ἔδεν ἄντα δικαιοσύνην μὸν ἐλέγξω.
+ 16 Ὅς δέ τ' ἐμοῖσε φόως μέγα καὶ ὀπιτρόπους ἔσαι·
Οὐ γὸ ἔο θεσπεσίην ἐλάσσεται ἱππεσπολίης.
17 Ὄυατά μοι θεσπεσίσατ', ἐμῆς δ' ὀπακούετε φωνῆς,
Ὄφρ'

Vos verò mendaces & improbi impoſtores,
Fabricatis m ndaciis inſtructi inter homines.
Medicus quidem vir multorum inſtar aliorum eſt:
Vos autem medici futiles, nulliúsque momenti,
Miſelli, nec dum nôſtis meum dolorem ſanare.
Nè mihi ergò obſtrepatis aſſidentes aliunde alius.
Utinam obmuteſceretis prorſus, & deſiſteretis à ſermonibus,
Unde mox prudentibus ſimiles viris eſſetis.
Audite meos ſermones, mala licèt loquentes ſocii,
Et percipite noſtrorum ratiocinativa verba labiorum.
Loquaces eritis, Deo gratificantes?
Vobíſq; illius gratiâ placitum eſt vana dicere?
Nunquid in judicio patroni eſtis Dei?
Vel num ei in jure gratiam facietis? & pro eo
Contrariis *verbis* decertantes, quandoquidem nunc lis orta eſt,
Eritis ei adjutores? num ille veſtrûm eſt indigus?
Utinam *Immortalis* veſtram mentem (hoc ſatius eſſet)
Conſiliáq; ſcrutaretur, vóſq; exploraret!
Eúmne irridebitis ſicut vir irriſit virum?
Si præ improbitate iniquo jure judicatis cauſas,
Alios lædentes, aliíſq; gratificantes
Clanculum, is utiq; vos omnino increpabit & reprehendet.
Nonne vos ejus gloria excellens mirè turbabit?
Terrórq; cœleſtis pavórque vehementer conſternabit?
Memoriæ autem veſtræ cineri ſunt ſimiles,
Corpora autem infirmi ſimilia corporibus luti.
Silete, conticeſcite, & ſinite me nunc vel paululùm,
Ut vobis prorſum omnem veritatem dicam.
Immortalis me puniat ſicut par eſt,
Faciat prout vult, & ei placitum eſt animo.
Utquid verò deformem cutem meam maláq; ulcera carnis
Prehendo mordicus, pulverem ſtringens ſanguinolentum?
Utquid autem meam animam exponens projicio
Continuè, hæc autem ſemper in novaculæ ſtat acie?
Etiamſi me occiderit, fretus tamen eo ero nihilominus,
Eíq; confidam, vel in media morte:
Verùm & ſic coram eo juſtitiam meam evincam.
Ille autem mihi etiam ſalus magna, & adjutor erit:
Non enim in ejus conſpectum veniet hypocrita.
Aures mihi inclinate, meámq; percipite vocem,

Ut

Ὄφρ' εἴπω τά μοι θυμὸς ἐνὶ φρεσὶν ἀνώγει.
18 Νῶϊ γὰρ ἔταξα δίκλω, καί μοι ὑπώρχησαν ἔλεγχοι
+ Παυσανίης, πυκιναὶς ἢ λόγων ἤπιμα φάλαγγας
Ἄχλυον ἐς πόλεμον, μέμασαν δέ τε ἶφι μάχεσθαι.
Οἶσθ' ὅπ νικήσω, ἢ ἀνάπιος αὖλα φανεῦμαι.
19 Τ'ς μοι νῶϊ ἐρίσει τε, ἢ ἐν δίκῃ ἀντιβολήσει;
Εἰ δ' ὥπως ἀκέων ἦμαι τετιημένος ἦπερ,
Αὐτὴ ὑποπτώσω, σιγῆς δέ με δέσματ' ἀπάγξει.
20 Ἀλλ' ἐλέαιρε Ἄναξ, ἢ ἵλαον ἔνθεο θυμὸν,
Καὶ κακὰ νῶϊ ἄπ' ἐμεῖο δύω τάδε νόσφιν ἐρύκοις,
Τολμήσω δ' ἄρ' ἔπειτα σέο φρεπάεσσιν ἰκέσθαι.
21 Πρῶτα μὲν ἦν ἀπ' ἐμεῖο βαρείας χεῖρας ἀπέχειν,
Καὶ τότε δαιτείοις σεο δείμασι μή με ταράσσειν.
+ 22 Τόφρα σὺ μὴν μὲ κέλεσσον, ἐγὼ δ' ἀπαμείψομαι αὖτις
Ἢ ἢ ἐγὼ φερέδας ἐρέω, σὺ δ' ἀμείβεο μύθῳ.
23 Πόσσα ἀπεδαλίαις, πόσα μοι ἀλιτήματα; δείξον
Ἀμπλακίης μοι ἐμῆς ἢ ἁμαρτάδα, ὄφρα δαείω.
24 Τίπτε δέ μοι ἀπάτερθε τέλῳ ἔκρυψας ὀπωπήν;
Καὶ ὡς ἐχθρῷ ἐίνη ὀδυσσάμενος χαλέπηνας;
25 Φύλλον ὑποθραύσεις δενδρηέος ἔνθα ἢ ἔνθα;
+ Ἦέ τε καρδαλέῳ καλάμῳ μάζῃσι διδοῖς;
26 Καδδ' ἐμέθεν μάλα πολλὰ κάκ' ἔχαρες, ὡς ἐνὶ βίβλῳ,
Πικρά τε ἢ σονδεῦλα, τά τ' ἂν ὄφελ' ἐς φάος ἐλθεῖν.
Ἦδέ μοι ἀμπλακίας σφῆλερῆς ἀτέσατερ ἦεν;
Ὅσσά τ' ἔρεξα πάλαι ὀϊὶ νηπίῃ ἀλεγεινῇ,
Τῶν νῦν μ' ἔμιησας, τά τε νῦν δύσμορος ἐπαυρῶ.
27 Ἀμφὶ δὲ ποσὶν ἐμοῖς, ἵνα μή ποτε φυκτὰ πέλωμαι,
+ Χοίνικάς τε πέδας τ' ἔδησες, ἢ δεινὰ δέσμα.
Ἴχνια μὲν ἐπὶ πάντα μάλ' ἀκριδὲς ὄμμα πτήσας,
+ Καὶ σφηκιὸν ἐπιδήσας ἐμοῖν ἀπὸ ταρσὰ ποδοῖιν.
28 Ὥδε δέ τις ἔπτι κεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Οὐχ ὁράαι, ὅδ' ἀνὴρ ὡς ἀφεδδίηκεν ἑῆσι
Πρόσχυ κακοῖς ἐπόλωλε, ἢ ὡς σαφέν τι τέτυκεν,
Εἰμαπά δ' ὡς, ἄ, τε σπιν ἕλωρ ἢ κύρμα γένηται;

ΚΕΦ. ιδ'.

1 Ὃς ὅρ ὀπτὴς τ' ὀΐ, γυμνάσιά τε δῆσατο μαζὸν,
Ἥματ' ἐπὶ χθονὶ παῦρα, μινυνθάδιός τέ οἱ αἰὼν
Γίνεται, ἀνέρα τ' ὦκα τέλος θανάτοιο κιχάνει,

Ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet. (menta
Nunc enim ordinavi causam, & mihi armata sunt argu-
Omnibus copiis, densásque rationum instruxi turmas
Sævum ad bellum, promptæque sunt fortiter pugnare.
Scio quòd vincam, & insons statim apparebo.
Quis mecum nunc contendet, & in jure obviàm-ibi-
Quòd si sic obmutescens sedeo mœstus corde,
Mox expirabo, silentii autem me vincula suffocabunt.
At miserere, O Rex, & propitium sume animum,
Et mala nunc à me duo hæc procul abigas,
Audebo utique deinceps coram te venire.
Primùm quidem à me graves manus abstine,
Deinde verò mirificis tuis terroribus nè me perturba.
Tum tu me voca, ego autem respondebo vicissim,
Vel etiam ego præveniens dicam, tu autem excipe sermone.
Quot iniquitates? quot mea *sunt* delicta? ostende
Errorem mihi meum & peccatum, ut sciam.
Quare autem à me tuum abscondisti vultum?
Et quasi inimicus fuerim, iratus *mihi* succensuisti?
Folium contundes agitatum huc & illuc?
Vel num aridam stipulam flagello persequêris?
Contra me plurima mala scripsisti tanquam in libro
Acerbáque & funesta, quæ utinam in lucem non veniant.
Et me peccatis lubricæ circundedisti adolescentiæ,
Quæque patravi olim in infantia miseranda,
Eorum nunc me commonefecisti, eáque jam infelix luo.
Pedibus verò meis, nequando potestas effugiendi sit,
Cippósque compedésque circunjecisti, & indecora vincula.
Vestigia mea super omnia valde severum oculum extendisti,
Et sigillum imposuisti meorum circa plantas pedum.
Sic autem quis dicere queat intuens vicinum alium,
Nonne vides ut hic homo stultitiâ suâ
Funditus malè periit, & velut putridum quiddam contabuit,
Et sicut vestimenta, quæ tineis præda & esca fiunt?

CAP. XIIII.

QUi mortalis est, muliebrémque suxit mammam,
Dies super terram pauci, brevéque ei ævum
Est, virúmque citò finis mortis occupat,

Propter

Ἐξ ὀλιγοπελίης ζώων πίειρ κάμμορες ἄλλων.
Οὐ μὲν γάρ τι σε δῖον ὀϊζυρώτερον ἀνδρὸς
Πάντων ὅσσα τε γαῖαν ἐπιπνείει τε καὶ ἕρπει.
2 Γίγνεται ὡς ἄνδρος, καὶ ἀνὴρ ἐρεμνὴν ἐρινεὸς ἴσος,
Μήτηρ μὲν μιν ἔθρεψε φυτὸν ὡς γαιῶ ἀλωῆς,
Ἀλλ' ἅμα τ' ὠκύμορος, καὶ ὀϊζυρὸς πίειρ πάντων
Ἔπεφτο, τῷ ἑ κακὴ αὔσῃ τέκε θρέψέ τε μήτηρ·
Ταμνόμενόν θ' ὑπὸ ὅλωλε διαμπερές, ἐκ τ' ἐκδάσθη·
Οἰκία τ' ἀποπλώει σκιὴ ἠελίῳ, ἢ καὶ ὀνείρῳ,
Μίμνει δ' ἐν ζωοῖσι μάνωδά πῃ, ἤ τι μάλα θλιβ.
3 Ἦ ῥα σὺ μὲν τοιόνδ' ἐπιδέρκεαι ὀρθμοῖσιν
Ὀζυρὰ μάλ' ἀμπαλίας καὶ σφάλματα πάντα νοήσας;
Ἠδὲ δικαζομένῳ μοι ἐπαυπάας ἐν ἀγῶνι;
4 Τίς δ' ὕδατ' ἐκ μιαρῆ καθαρὸν δόμῳ; (ἐδέπω ὑδεῖς.)
Ἠὲ τίς ἀγνὸς ἀνὴρ ἐκ μιαροῦ ἦλθε γυναικός;
5 Ἡμαται πεπόωται ἐᾷ, παρ δέ σοί ἐστιν ἀριθμὸς
Μηνῶν, ὧν τελέειν οἱ ἐπὶ χθόνα δίσματόν ἐστι.
Τέρματά δ' οἱ ἔστησας, ἃ ἐκ ὀλίγον φορ ὑπερβῆ.
6 Τῷ μὲν ἑᾷ, ἵνα τλῆθι ἀναπνεῦσαι κακότητ,
Εἰως ὃν τολύπευτα βίῳ δρόμον, ὡὐτ' ἄεικος
Οὐ πόνος ἐκτελέσας, ἵν' ἀεικέα μισθὸν ἄρηται.
7 Ἐλπὶς μὲν δενδρέῳ πέλει, τμηθείσῃ καλκῷ
Εἰ φορ τεμόμενον τέρενα χθονὶ φύλλα πελάσῃ·
Ἀψ δ' ἀναθηλήσει τε, πάλιν δέ τε φύλλα καὶ ὄζοι
Φύσει, ἐπειδὴ πρῶτα τομὴν ἐν ὄρεσιν λέλοιπεν.
8 Εἰ φορ ῥίζα τε γηράσκῃ ἐνὶ δηθῇ γαίῃ,
Ξηρὸν τε στέλεχος πολλῷ δανέησιν ὑπ' αὐχμῷ·
9 Ἀλλά γε καὶ μετέπειτα φιλοζώῳ πνοὶ σύσει
Βλαστήσει, ὅτιν ἀρδμοὶ ἐπιπταδὸν παρέωσι·
Τοῖς δ' νεόθρεπτον γάνυται φυτὸν, ὡς τὸ πάρος φορ,
Καὶ βρύει ἀνθέσιν αὖτις, ἐπεὶ ἅλις ἱμάδα πίνει.
Εἰ φορ γάρ τε μαραυθῇ ὑπὸ χθόνα, ἀλλὰ τόδ' αὖτις
Ζωῆς ἐπιπνείσῃ ὑδάτων φυσιόφορ ὀδμή.
10 Αὐτὰρ ἀνὴρ, ἀλαπαδνὸς ἀνὴρ, ταχύπολμος ἀφέρπει,
Θυμὸν ἀποπνείσας, ἐλελὸς βροτὸς, ἠδὲ πῆ ὅδιν;
11 Ὡς δ' ὕδωρ φθίνει πολλὸς ἀλὸς, ὑλᾶσ δ' ἀτμὶς
Ἕλκεται ἠελίοιο βίῃ, μινύθει δέ τε πόντος·
Ὡς τ' ἀπόλωλε βόφορ ξηραινομένῳ πλαμοῦς·
12 Ὡς βροτὸς ἐν κοίλῃ κοιμώμενος ἔπλετο μέλλει
Αὖτις ἀναστήσειν ὑπὸ ζόφορ ἠερόεντος,

Οὐδ'

Propter languorem præ animalibus infaustus aliis.
Non enim quidpiam usquam est ærumnosius homine
Omnium quæcunq; super terram spirántq; & serpunt.
Nascitur tanquam flos, & crevit plantæ similis,
Mater quidem eum nutrivit plantam ceu *in* fœcunda terra,
At simul & citò-moriturus & ærumnosus supra omnes
Est: idcirco eum malo fato peperit nutrivítque mater:
Succisus enim perit funditùs, & marcescit:
Abit avolans umbræ similis aut somnio;
Manet autem in vivis paululùm, non admodum diu.
Nunquid tu talem intueris oculis,
Acriter admodum errores & lapsus omnes observans?
Et in-jus-vocato mihi occurris in lite?
Quis potest ex immundo mundum dare? (nemo unquam)
Aut quis purus vir ex utero venit mulieris?
Dies ejus statuti sunt, apud te autem est numerus
Mensium, quos consummare ei super terram decretum est,
Limitésq; ei fixisti, quos nè tantillum quidé transgredi queat.
Idcirco mitte eum, ut paululum respiret ab ærumna,
Donec suum confecerit vitæ curriculum, veluti mercenarius,
Qui suum laborem consummavit, ut vilem mercedem recipiat.
Spes quidem arbori est, acuto ære
Quamvis recisa tenera terræ folia admoverit:
Iterum tamen regerminabit, rursúsq; folia & ramos
Producet, postquam primùm incisioné in montibus reliquit.
Etiamsi radix senescat in sitienti terra,
Aridúsq; truncus multo moriatur præ squalore;
Tamen etiam postea vivaci quadam naturâ
Pullulabit, cùm irrigationes copiosæ adfuerint:
Iis autem recens-nutrita lætificatur planta, ut priùs,
Et floret floribus rursus, postquam satis humorem bibit.
Etsi enim marcuerit in tempus, tamen eam rursus
Vegetat aspirans aquarum vivificus odor.
At homo, infirmus homo citò moriens abrepit,
Animam exhalat miser mortalis, & ubi est?
Sicut autem aqua deficit cani maris, sursum verò exhalatio
Trahitur solis vi, diminuitur autem pontus;
Utq; perit fluentum siccato fluvio:
Sic homo in pulvere dormiens, nunquam futurus est
Rursus resurgere ex tenebris caliginosis,

Neq;

Οὐδ' ὑποσχέσθαι πρὶν ἢ ὅρκιον ἀστερόεντα
Μηκάδι τῇς γαίης ὑποβρύσαι, ἀλλὰ μάλ' αἰὲν
Κείσεται ἀσπαίρων, κρατερῷ δεδμημένος ὕπνῳ.
13 Αἰδέ με εἰνὶ τάφῳ γαίης ὑπενερθε καλύψας
Ἐνδόμυχον δείσῃς, κόλον εἰσόκε σὸν καταπέλῃς.
Αἰδέ τέ μοι ὥριμα τάξαις, μήπαυδ' ἐμεῖο.
14 Εἰ γὰρ ἀνὴρ τέθνηκα, πάλιν ζωοῖσι μετίσεαι
Τῷ κ' ἐγὼ γε βίᾳ πεφρασμένα ἤματα πάντα
Νωλεμέως μύθῳ πεπαλιγμένος, εἰσόκε ζωῆς
Μοῖραν ἀναπλήσωσα τέλος θανάτοιο κιχείω.
15 Τόφρα σὺ μὲν καλέουσε με, ἐγὼ δ' ἀπαμείλομαι αὖτις·
Ἱμερόεντα δέ τοι, κῆ σῶ κεχαρισμένα θυμῷ
Ἐσσεῖται σέθεν ἔργα, τεῶν δεδαίλματα χειρῶν.
16 Πάντα μάλ' ἴγνια μοῦ πεπαίσεαι ὀξὺ νοήσας,
Ταφσὰς δ' ὁππόθι ἕης ἢ ἔνθ' ἢ ἔνθα κιόνος·
Ἐσσὶ δ' ἐμοὶ ἔρωες κῆ ἐπίσκοπος ἀμπλακιάων.
17 Ἦ μὰν ἀταδαλίη σφρηγίζεται, ὡς ἐσὶ πάρος,
Τὰς ἧ κακορραφίας ἐμέθεν σύῤῥαψας ἀπάσας.
18 Οὐρεα μὲν σκιόεντα κατέσκιεν ἐν κορυφῇσιν
Τ' ἠπλαῶν ὀρέων κορυφαὶ κῆ φαύσσες ἄχροι
Ἐρθίαι· αὐτὴ δ' ῥίζης, τετράσκελο δ' ἕνδοθε
Γαῖα, κῆ ἠλιβάτων πετρέων δεδύνηται δέμεθλα.
19 Λᾶα λέλυεν ὕδωρ, λιτὴ δ' ἀναδίδρομα πίτνη,
Καὶ χαμάθεν γεγαῶτα κατέκλυσεν ἄσπετ' ὀμβρος·
Δυσηνιον δέ τε πᾶσιν ἀπόλεσας ἐλπίδα φωτῶν.
20 Ὥσπερ ἠέλιον ἄνδρες δλαμπερὸν, ἔῤῥα δ' ἐοῦσι
Σεῦ κοτέοντ' ἐὸς πρόπαρος χρὼς ἄλλυδις ἄλλη·
Τὸν ἧ κακῶς ἀρίεις πυκινὰ φρεσὶν ἄλγε' ἔχοντα.
21 Τίες οἱ ἐς πιλὸν ἐσβαίνοντες, ὃ δ' ἐ πύθετ' αὐτῶν.
Καὶ τάχα δ' αὖ μυθήσεαι ἀείζηλοί περ ἐόντες·
Αὐτὰρ ὅγ' οὐκ ἤδη ὅτ' ἄρ' κλῦθ', ὅτέ τι πύνθος.
22 Ἀλλά μιν αἰνὸν ἄχος πυκάσσει φρένας ἀμφιμελαίνας,
Ὀξείης ὀδμῆσι πεπαρμένον ἀμφὶ μέλεσσι·
Κλαυθμῷ δ' ὀναχῇ τε εἵλον τετιμένον ἦτορ
Ἕξει πίνθεα λυγρὰ, κῆ ἐνδοθι θυμὸν ἀμύξει.

ΚΕΦ. ιε'.

1 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Ἐλιφὰς Θαμανίτης,
Καὶ ἐπικερτομέων χαλεπῷ ἠνίπαπε μύθῳ·

Ἦ

Neque reverti, priusquam cœlum stellatum
Non ampliùs terræ supereminеat; sed semper
Jacebit securè, sorti domitus somno.
Utinam me in sepulcro sub terra tegens
Abditum poneres, iracundiam donec tuam decoxeris.
Utinam & mihi tempus statueres, memineriſque mei.
Siquis vir mortuus est, iterum in vivis erit?
Quamobrem & ego ævi decreti dies omnes
Continuè manebo expectans, dum vitæ
Sortem complevero, & *me* finis mortis occupaverit. (sim.
Tum tu quidem vocabis me, ego autem respondebo vicis-
Desiderabilia verò tibi & tuo accepta animo
Erunt tua opera, tuarum artificia manuum. (vertens,
Omnes omnino gressus meos dinumeras, acriter animad-
Pedésque observas vel huc vel illuc euntis:
Es verò meorum inspector & speculator errorum.
Iniquitas mea signatur, tanquam in pera;
Malefacta autem mea consuisti omnia.
Montes umbrosi ceciderunt in pulvere,
Altorum montium cacumina & prominentiæ summæ
Perierunt *unà cum* ipsis radicibus, turbata autem est subtèr
Terra, & sublimium rupium concussa sunt fundamenta.
Lapidem levigavit aqua, planum verò eminet saxum,
Et tellure sata inundavit ingens imber:
Miserorum autem omnem perdidisti spem virorum.
Repulisti misellum hominem penitus, ægre-abiit verò ille:
Te irascente ejus mutatur color subindè variis modis;
Eum autem malè dimittis, crebros animo dolores habentem.
Filii ejus ad honorem provecti sunt, is autem de iis nil au-
Et citò iterum attenuantur, præclari licèt fuerint. (divit,
Verùm ille nec novit gloriam *eorum* nec luctum.
At illum gravis dolor sepiet præcordia circum nigra,
Acutis doloribus transfixum circa membra;
Fletu autem & gemitu charum afflictus cor
Habebit luctus funestos, & intus animum macerabit.

CAP. XV.

HUic autem respondens dixit Eliphas Thamanites,
Et convitiis-incessens aspero *eum* increpuit sermone;

Num

2 Ἦ ῥα νυ λαβροσύνης ἔσαι πεπυυμένος ἀνὴρ,
Μαψιδίως φρεσὶν ἧσιν ἄπεσιμά τε κενά τε εἰδώς,
Ἀσκὸς δ' ὡς ὑγρὸν βεβυσμένος; ἢ ῥ' ἀνέμοιο
Ταρσὲ ἐνιπλήσει, ἴνα δ' ὡς ἀνεμώλια βάζοι,
Οἷά τε πολλὰ φέουσιν ἀνηρτάξαντα ἔπεα;
3 Ἐν δ' ἄλκη ἐείσει ἀκεσάντοισι λόγοισιν;
Ἢ ἀλλοις ἐπέεσσι τά τ' ἀνέρας ὤκ ὀνίνησι;
4 Ἀδρηδὲς, ἤ τι Θεὸν φρεσὶν ἄζεαι, ἠδ' ἀδεῖαι,
Οὐδέ δ' ἐὸν μάλα θυμὸν ὀπίζεαι, ὥδ' ἐθέλεις μιν
Θελχέμεν, ὄφρ' ἐπὶ λιτῇσι καδάπτεδε ἀγαηῇσι.
Θάρσησας δ' ἔδην ἄντα, ἔπος δ' ὑπέροπλον ἔφης.
5 Σεῦ γὸ ἀταθαλίῃ ζόμα τ' ἀμφαδὸν χαλέλεξεν,
Γλῶσσα δ' σεῖο δόλοισι κανασμένη, ὄφ' ἀγορεύεις,
Ἤϋτε καρδαλέῳ κὴ ὀπιλόπι ἠπεροπῆος.
Οὔτοι τοι φίλον ὦς' ἀπατήλια μυθήσασθαι.
6 Οὔτοι ἔγω ἀλλὰ ζόμα σὸν κτὶ σεῖο διδάξω,
Χειλεά σὸν ληρεύηλα σέθεν καλαμαστυρίσειν.
7 Ἦ ῥα σὺ πρωτότοκος βροτὸς εἶς; πρεσβύτερα Θ
ἀνδρῶν;
Ἠὲ πάλαι γέγαας πρὶν ἢ ὄρεα μακρὰ τετύχθαι;
8 Ἦ ῥά σοι ἐρανόθεν μυσίεται θεὰ πέραν;
Τῷ κὴ σὺ ἀνηκοῖσι μόνος σοφὸς ἡμῖν ἐφηθα;
Οἷος πίτνυσαι, τεὶ δ' σκιαὶ αἰώνσιν;
9 Ἀλλὰ τίη σύ ποθ' ὅιδα, τὸ μὲ σάφα ὄιδαμεν αὐτὲ
Ἡμεῖς; ἢ τί σὺ γινώσκεις, ὃ κὴ ὤκ ἀείδηλον
Ἄμμι πέλει; ἐπεὶ ἤ τι φρενῶν ὑπερέπλυες ἡμῖν.
10 Ἐν δ' παλαιγήρεϊ πολιοῖσιν ἄμμιν ἔασι,
Καὶ πολυωκέλοπες πολιοκρόταφοί τε γέροντες,
Οἵ τε φρεσσύτεροι γῆρεϊ σέθεν εἰσὶ τοκῆος.
11 Ἦ τι ὀλίγη τοι ὀξὶ Θεῶν παραμύθια καλὰ,
Οὐτέ κεν αὐτὸς ἔῶν φιλοφρεσύνῃσι πεθήσας
Ἦπος; ἢ γὸ πάσην ὑπίσατο μείλιχος ἴδη.
Ἦ ῥά τι ἐκθυμόχαρι τεῷ τινὰ θέσφαλα θυμῷ,
Κρυπτάλια φρενέοντι, τά τ' ἀγνώστεα κὴ ἄλλοι;
12 Τίπτε σοι ὀιδάνεται κραδίη φρεσὶν ὁρμαίνοντι,
Δαιμόνι'; ἢ τί σε τόσσον ἀγλωσσίην ὀνῆπε;
Τίπτε δ' ὑπολίζεις αὖτως, κὴ ὑπ' ὀρρύσι νῶϊν;
Τίεθ' ὕπα μύσας ὄστε ὑπὸ βλεφάρεσσι τεοῖσι;
13 Τίπτε καὶ Ἀβακάκιο μέγα φρενέων ἐκὶ θυμῷ
Μαίνεαι ὀκπάγλως, κραδίηρὴ δέ σε λύεται δέλυκες

Σχέτλιε,

Num loquax erit prudens vir,
Fruſtrà in animo ſuo inconditáque variáque ſciens?
Uter ceu Euro turgens num vento
Ventrem implebit, ut ſic irrita *& inania* loquatur,
Qualia multa ferunt abripientes auræ?
Num in judicio contendet imperfectis rationibus?
Aut inanibus verbis, quæque viris non proſunt?
Impudens, haudquaquam Deum mente colis, nec revereris,
Neque ejus omnino iram vereris, neque vis ipſum
Placare, neque precibus demulcere mitibus.
Confiſus es autem coram illo, verbúmque ſuperbum jactâſti.
Tuam enim nequitiam etiam os tuum palàm declaravit,
Lingua autem tua dolis inſtructa *eſt*, eò-quòd-talia dicis,
Velut aſtuti & vafri impoſtoris;
Adeò tibi gratum eſt fallacia loqui.
Non ego, ſed os tuum te condemnat,
Labia tua blaterantia contra te teſtimonium-præbent.
Nunquid tu primogenitus mortalis es? maximus-natu inter homines?
Aut olim natus es, antequam montes longi fabricarentur?
Nunquid tibi cœlitus myſteria divina patefacta ſunt?
Ideóque inter mortales ſolus ſapiens eſſe profiteris?
Solus ſapis, illi autem *velut* umbræ vagantur.
At quid tu tandem nôſti, quod non perſpicuè novimus ipſi
Nos? aut quid tu ſcis quod non etiam manifeſtum
Nobis eſt? quandoquidem haud mentis expertes ſumus.
Etiam grandævi multarum-rerum-experti inter nos ſunt,
Et conſilio abundantes, & capite-cani ſenes;
Quíque ſeniores natu tuo ſunt patre.
Num tibi despicatui ſunt Dei ſolatia bona,
Quæ ipſe dederit benevolentiâ fretus,
Clemens? certè enim omnibus novit mitis eſſe.
Num tibi intus-recondita ſunt tuo aliqua oracula in animo,
Occulta ſapienti, quæ & ignorant alii?
Utquid tibi intumeſcit cor in pectore cogitanti
Infelix? aut quid te adeò inſolentem fecit?
Utquid nictas fruſtrà, & ſuperciliis annuis?
Cur adeò connivent oculi ſub palpebris tuis?
Utquid contra Immortalem valde elatus animo
Inſanis terribiliter, ingens autem te rabies invaſit?

Σχέτλιε, πῆιον γάρ σι ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων,
14 Ἄνθρωπος τί ποτ' ἐστὶν, ἀκήρατος ὅρεα πίλοιτο,
Ἢ πῦ γωναικείων δειλὸν τέκος, ὅρεα λίχμοις;
15 Οὐδὲ γὰρ οἱ θεράποντες ἀμύμονες ἀξιόπιστοι,
Οἱ δ' οἱ κεδνόλατοι κ) φίλατοί εἰσιν ἁπάντων·
Οὐδέ πω οἱ κεδεοὶ πίλεν ὀρθμιοῖσιν ὀρῆϊδς
Οὐρανὸς ἀστερόεις, τῷ κ) χαεσιφάτη ἄγγλη.
16 Πῶς ἔν ἑ πολὺ μᾶλλον ἀνὴρ ευλεερής τε κ) αἰχρὸς,
Δυσνομίης ἀκόρητος ἀνὴρ, ἔδεν ἄγτα φανείης;
Ὅς κ) ἀλαλὼν κατέπυνεν ἁμαρτάδα θυμῷ,
Ὡς ὅτε πς χανδὸν ῥοφέων πίεν ἄγλαὸν ὕδωρ
Δίψῃ καρχαλέος, πίειν δέ ἑ θυμὸς ἀνώγει·
Ὡς ὄγ' ἀπαδυλίῃσι λαύρας πίε δλῳδὶ λύατῃ.
17 Ἐκ γάρ τι ἐρέω, σὺ δ' σύνθετο καί μὰ ἄκουσον,
Ἀγγελέω, τόδ' ἐγὼ πάλαι ὀρθμιοῖσιν ὀπωπὰ·
18 Καὶ πυυτὸι τὸ φρέδειν ἐῶν πεπύδοντο τοκήων,
Ἄμμι δ' ἀφηγήσαντο δαμαῆες, ὃδ' ἐπήκουσαν.
19 Γαῖαν ὅλων αὐτῆσι πρῆων Θεὸς ἄλεσε φῦλα·
Οὐδέ πς ἀλλοδαπῶν γε μὴ σρίσιν ὑπὸ' ἔναιεν.
20 Ὠδίνει ὀδυώησιν ἀπάδαλος ἤμαλα πάνλα,
Δάκρυσί τε, σοναχῇ τε, κ) ἀλγεσι θυμὸν ἐρέχθων·
Τῷδ' ὕβεις γε βίη τε σιδήρεον ἔρανὸν ἵκει,
Παμπόλλης ὑκ ἐόδε πεπλομένης σπιαντὸς·
Ὤλετο δ' εἰν ἤβῃ, ὃδ' ἵκατο γήρεος ὐδόν.
21 Σμερδαλέῃ βόμβησεν ἐοῖς ἀμφ' ὠσπιν ἠχὴ,
Τόν τ' ὀλεπὴρ ἀδόκητον εὐρρόεσσα κιχήσας,
Ἀιρνιδίως κατέμαρψε, κ) ἀνόεσλα κατέκλα.
22 Οὐ μέν γε ζόην σπυδὲ οἴεται ἔμμεναζ,
Καί μιν ἄορ μίμνει πλυσίμιον, ἄμφι δὲ θῦον.
23 Πλαγκτοσύνη δέδμηται, κ) ὡς ἀσύφηλος ἀλήτης
Ἀκμῆσος, κ) ἄπαστος, ἐελδομένος πε ἐδωδῆς
Πλάζετ' ἐπ' ἀλλοθρόων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε,
Ἐλπεται ὀ ευλεερὴ τε μόρον, κ) ὑπερὸς ἶμαρ
Ἄγγε παρεσάμεναι, ὅτε μιν σκόπες ἀμφικαλύψῃ
24 Ταρβοσύνη κ) πένθος ἔοι μέγα δεῖος ὀνόρσαι,
Καδδ' ἔδεν ἰαύσαι, ὡς ὄρχαμος ἀλκὶ πεπιδὼς
Ἀχέιον ἐς πόλεμον κεκορυθμένος αἴδοπι χαλκῷ.
25 Χειρα κατ' Ἀδανάτοιο ὑπαφιάλως ἐτάνυσεν,
Κάρτωσεν δ' κ) αὐτῷ ἐὸν μεγαλήτορα θυμόν.
26 Ἀλλ' ὀπί οἱ μιμαὼς, κ) ἀναιδέϊ θῦσν ἐρωὴ

Αὐτῇ

Improbe, quale enim tibi verbum aufugit vallum dentium?
Homo quid eſt, integer ut eſſet?
Aut quid *eſt* muliebris miſera proles, ut *eſſet* juſta?
Neque enim ei ſervi egregii fide digni *ſunt*,
Etiam qui ei chariſſimi & amiciſſimi ſunt omnium;
Necdum ei purum eſt oculis videri
Cœlum ſtellatum, cujus etiam venuſtiſſimus ſplendor.
Quomodo ergò non multò magis homo odioſus & turpis,
Iniquitate inſatiabilis homo, coram eo videretur?
Qui etiam ſitienti bibit peccatum animo,
Sicut quando quis hianti-ore ſorbens bibit limpidam aquam
Siti aridus, bibere autem eum animus jubet:
Ità hic nequitiam affatim bibit ſitienti rabie.
At enim tibi dico, tu autem percipe, & me audi;
Narrabo, quod ego olim oculis vidi:
Prudentes autem antehac à ſuis audierunt patribus,
Nobis autem declarârunt omnino, nec reticuerunt.
Terram totam ipſis conceſſit Deus, & perdidit gentes:
Nec quisquam alienigenarum inter ipſos ampliùs habitavit.
Dolet doloribus improbus diebus omnibus,
Lacrymis & gemitibus, & doloribus animum exercuians:
Cujus injuriâque viſque ad ferreum cœlum vadit,
Admodum-multos non vidit volventes annos;
Periit autem in pubertate, nec attigit ſenectutis limen.
Terribilis ſtrepuit ejus circa aures ſonus,
Eúmq; occiſor ex-improviſo proſpere-agentem deprehendens
Repente corripuit, & non cogitantem interfecit.
Haudquaquam extra tenebras ſperat reverti,
Et eum enſis expectat ſitibundus, ſanguine furens.
Vagatione confectus eſt, & tanquam vilis erro
Jejunus, & impaſtus, egens cibi
Errat apud peregrinorum virorum populúmq; civitatémque:
Expectat ſibi triſte fatum, & crudelem diem
Propè adſtare, cùm eum tenebræ circuntegent:
Terror & luctus ei magnum metum incutiet,
Contráque eum prævalebit, ut princeps robore fretus
Sævum ad bellum armatus ſplendenti ære.
Manum contra Immortalem ſuperbè extendit,
Corroboravítque adversùs illum ſuum ſtrenuum animum.
Inſiliit in eum promptus, & impudenti ruit impetu

Αὐτῷ ὀπὶ δείρης, ὀπί τ' ἀκαίδος ὀμφαλοέσσης
Ἥλοισιν πυκινοῖσι δαμασσὲς ἐν ἀρεμίῃς.
27 Δημῷ κ' σάρκεσσιν εἰω ἐνέδυσσεν ὀπωπιὼ
Πιαλέῳ, λιπαρῳ, πολλὸς δ' ἀναδέδρομε κόλλοψ
Ἀμφί τε βυσσῶνα στιβαρὸν, κ' πόνα μυερόν.
28 Ἄσε' ἐρημωθέντα, κ' ἀδινόεσσα μέλαθρα
Ναιετάᾳ, σωρὸς ἤδη μέλλοντα γυάζῃ.
29 Οὐ οἱ χρήματα πολλὰ, μινυνθάδιῳ δέ τε ὄλβος,
Οὐδὲ μάλ' ἐμπεδος ἔσαι ὀπὶ χθονὶ πολυβοτείρῃ.
30 Οὐδέ ποτ' ἐκ σκότεος παρελεύσεται ἀχλυόεντος,
Οὐδέ ποτ' ἐξ ἄτης κ' ὀϊζυρῆς κακότητος.
Ὡς δ' ἀναμαιμάει βαθὲ ἄγκεα δαιομένης πῦρ
Οὐρεῳ ἀζηέοιο, βαθεῖα ὑ καίεται ὕλη,
Πάντη τε κλονέων ἄνεμος φλόγα εἰλυφάζει·
Ὡς τῶ μὺ τ' ὄζως κατεδάπτει δαιομένας πῦρ,
Θεὺ ὑ τόματος πνοιὴ φλόγα εἰλυφάζει.
31 Ἦ ῥά νύ οἱ μεγάλων δώρων ἐπεμαίετο θυμὸς
Πλαγκτὸς, ἀταθαλίῃ πίσυνος ματίῃ τ' ἀλεγεινῇ·
Τὥνεκα δ' οἱ μοῖρ' κακότης ἀντάξιος ἔσαι.
32 Ὅζος οἱ ὅπω χλωρὸς ἐὼν, ταχὺ πόλεμος ὀλέσσαι
Ῥιζόθεν, ἀζαλέος, παναώριος, αἶψα μαρανθείς.
33 Ὁμφακα ὑ ςυφελὸν τε, κ' ὀδ' ὑποσκάζεται ὀδὼς,
Ἀμπελος ὡς τρυσάωρος, ἀνήμερος ἐξαποδύσας·
Ὣκα δ' ἀπαθήσει ὡς ὀλεσίκαρπος ἐλαίη.
34 Ὡς κλισίη κεν ἐρήμη ἀταθάλῳ ἠπροπίος,
Οἰοπόλος τε γένοιτο, Θεὸς δέ ἑ σφλώσειεν.
Οἱ ὑ φιλοκτέανοι, τοῖσίν τ' ἐπλιύδανε δῶρα,
Τῶν νύ κεν οἰκία καλὰ πυεὶ σμύχοιτο κατ' ἄκρης.
35 Οἱ μόχθον κύδεσι κ' ἀμπλακίῃσι ἀλεγεινῷ,
Τίκτουσιν κακότητα, δόλως δ' ἐν γαστέρ' ἔχουσι.

ΚΕΦ. ιε'.

1 Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ἰωβος,
Πυκνὰ μάλα στενάχων, κ' ὀδύρετο κηρόθι μᾶλλον·
2 Ἦ μὺ ἐγὼ τὸ τοιόνδεν ἀκήκοα πολλὰ τοιαῦτα.
Ὦ ἕταροι δυσέτειροι, ἀπηνέα θυμὸν ἔχοντες,
Σχέτλιοί ἐστε φίλοι, ζηλήμονες ἔξοχον ἄλλων,
Δειλοί τ' ὑπόπτοι τε ἐμῆς παρακλήτορες ἄτης.
3 Ὦ Ἐλιφᾶ, μάλα πως μὺ κεδήκεο θυμὸν ἐνιπῇ·
Ἀλλὰ σὺ μήπτ' ἀπολλίζεις ματαμώνια βάζων,

Τιτῶ

Ejus in collum, ínque clypeum umbilicatum,
Clavis densis passim bene compactum.
Adipe & carne suam opplevit faciem
Pinguem, nitidam; multus autem eminet callus
Circáque inguen robustum & pingue femur.
Urbes vastatas, & ruinosas domos
Inhabitat, aggeres mox futuras.
Divitiæ ei non multæ, opésque brevi-duraturæ,
Nec admodum stabiles erunt in terra alma.
Nec unquam è tenebris emerget obscuris,
Nec unquam ex ærumna & calamitoso malo.
Quemadmodum autem furit in altis convallibus sævus ignis
Montis aridi, profunda autem ardet sylva,
Ubique autem turbans ventus flammam convolvit:
Sic hujus ramos depascit divinitus-accensus ignis,
Divini autem oris spiritus flammam convolvit.
Certè ei magna dona affectabat animus,
Seductus, nequitiâ fretus vanitatéque miserandâ:
Quocirca ei præmium vanitas condignum erit.
Ramus ejus nondum virescens citò-moriens peribit
Radicitus, aridus, omnino-immaturus, confestim marcescens.
Omphacem verò acerbam & nè quidem sub-nigrescentem,
Vitis ceu ter-immatura, agrestis exuet;
Citò autem deflorebit, quasi frugiperda oliva.
Ità tentorium desolatum improbi hypocritæ
Solitariúmque erit, Deus autem ipsum turpem-reddet.
Avari autem, quibúsque cordi-sunt dona,
Eorum domicilia pulchra igne ardebunt à fastigio.
Qui dolorem concipiunt & iniquitatem funestam,
Pariunt malitiam, dolos autem in utero habent.

CAP. XVI.

HUnc verò excepit deinde patiens divinus Jobus,
Crebrò valde ingemiscens, & ploravit animitus magis:
Certè quidem ego antehac audivi multa talia.
O socii, infelices-socii immitem animum habentes,
Duri estis amici, invidi præ aliis,
Miseríque vilésque meæ consolatores miseriæ.
O Elipha, valdè mihi attigisti animum increpatione;
Verùm tunè nunquam desines vana loqui?

Τίπτέ με λωδάεις κραπερὸ φρεσὶν ἄλγε' ἔχοντα;
Τίπτέ σ' ἱποσχύτει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
Οὔπω λαβεσχόλου ἐμῦθον; ἐπεὶ δέ τι σε χρὴ,
Ἢ τίνι δαρόμενος συγερῶ μ' ἠμείψαο μύθῳ;
Καί κεν ἐγὼν εἴποιμι, τά δ' ὑμέες, εἰ νύ που ὔμμε
Ἴσα μοίρεα δάμασσι, καὶ εἰ κακὰ πάντα πέπυστε,
Οἷον ἐγὼ ἀλλήκλω κεραδίην πάθον, ἠδ' ἐμέγησα.
Καί κ' ἐγὼ ἠλυσάμην γε καὶ ὑμέων, αἴκ' ἐθέλοιμι,
Κινῆσαί τε κάρη, καὶ ὀρείστια μυθήσασθαι.
Σπείξαιμι δ' μᾶλλον ἀκμοσπέπτῳ τινὶ μύθῳ
Τειρομένως ἑτάρους, καὶ ἄχος γλυκυμείλιχον εἴη
Ὑμετέρῃς συναχῆσι καὶ ἄλγεσιν, ὅ, τί κεν εἴπω
Υ̓́μμιν ἀκηχεμένοις, πανσάδδωα χείλεα λύσας.
Ἀλλὰ τίη νῶι ταῦτα μεθ' ὑμῖν μᾶλλ' ἀγορεύω;
Οὐ γάρ μοι φρεσὶν ἀτρεπὲς ὄτζυθεν ἐκλελαθέσθαι
Οὐτέ ποτ' εἰν ἐπέεσσιν ὀΐομαι, ὅτ' ἐνὶ σιγῇ·
Ἀλλ' αἰεὶ τεράχω, καὶ κήδεα μυρία πάσω
Ἡμάτιον νύκτός τε, κακὰ σὶ ἃ γίνετ' ἐρωή.
Ὅπλ μὲ δύσηνον χαλεπῷ ἐδαμάσσατο μόχθῳ
Οὐρανίων Βασιλεὺς, ἄτην τ' ἐνέδυσε βαρεῖαν·
Ὀιοπόλον σὶ ἔμ' ἔθηκε, φίλης τ' ἐκέδασσεν ἑταίρης.
Κοίλησι ῥυτίδεσσιν ἐμὶν ἐχάραξεν ὀπωπὴν,
Κάρῃ δέ μοι χρόα καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι,
Καὶ μὰν ἀεικέλιαι ῥυτίδες κεκλαμαρτυρίκασι·
Σᾶμα δ' λεπαλέον μοι καὶ σφηκώδες ἐπύχθη.
Ὃς με μάλα συγέι, διά τ' ἔπασσε γηλέϊ θυμῷ,
Ῥηϊδίως ἀπδύμας, ἐπεὶ ἀπερχὲς μηχεάνει,
Ἔχθεῖς ἐμὸς κατ' ἔμεθ' ὅλοος ἐβρύξεν ὀδόντας,
Καί με ὑπόδρα ἰδὼν φλογὶ ἴκελον ὄμμα πέπλωεν.
Οἱ δέ τ' ἀθρόοι ἄνδρες ἐμὶ εἰσορόωντο χανόντες,
Σκέτλιοι, ἠδ' ἐπέπληξαν ἀεικέσσι πωλήσσιν,
Ἠδέ τ' ἐμὲν βειαρῆσι παρίσδα χερσὶ πατάξαν,
Καὶ χτὶ μεθ' ἡγερδέν, ὁμηγερέες τ' ἐγέντο.
Χωόμενός με Θεὸς πολάμης ἐπίσχεθεν ἀλεωτέων,
Ἀνδράσι δυσεβέεσσιν ἔλωρ καὶ κύρμα γένεσθαι.
Ἀρτιμεῖ πεῖν ὄφρα κατέκλασε μοι φίλον ἦτορ,
Καί με λαβὼν κεφαλῆς τε καὶ αὐχένος ἐν σωτεχμῷ
Ῥῆξε διαμελεϊσὶ, καὶ ὀι σκόπον ἐμμὶν ἔθηκε·
Τῷ δ' εἰσάντηρες ἐκυκλώσαντό με δεινοὶ,
Καὶ μάλα πυργηδὸν σφεας αὖπνον ἀρπώαντες.

Νέφος

Quare mihi convitiaris validos in animo dolores habenti?
Quare te instigat cor & animus insolens
Ità multiloquum esse? quandoquidem haud te decet.
Aut quâ re fretus odioso mihi respondisti sermone?
Etiam ego possem dicere, quæ & vos, si fortè vos
Par casus domuerit, & si mala tot passi fueritis,
Quot ego perduranti corde toleravi & pertuli:
Etiam ego possem in vos, si vellem,
Movere caput, & opprobria fari.
Sustentarem verò potiùs medicinali quodam sermone
Afflictos sodales, & remedium dulciloquum esset
Vestris gemitibus & doloribus, quodcunque dixero
Vobis mœrentibus, luctum-sedantia labia aperiens.
At quid nunc hæc apud vos fruſtrà dico?
Non enim mihi animum ingratæ ærumnæ memoriam depo-
Nec in eloquio existimo, nec in silentio. (siturum
Sed usquè ingemisco, & dolores innumerabiles concoquo
Die & nocte, mali autem non fit cessatio.
Quoniam me infelicem durâ oppressit ærumnâ
Cœlestis Rex, damnóque devinxit gravi;
Solitarium verò me fecit, charósque dissipavit socios.
Cavis rugis meam sulcavit faciem,
Siccavit autem mihi cutem pulchram in flexilibus membris,
Et adversùm me deformes rugæ testificantur:
Corpus autem gracile mihi & macilentum est.
Qui me valdè odit, etiam discerpsit crudeli animo,
Pellémq; dilaceravit, quandoquidem vehementer indignatur,
Hostis meus in me pernicioſis frendit dentibus,
Et me torvè intuens flammæ similem oculum vibravit.
Inimici etiam homines me hiantes, intuiti sunt
Improbi, & ceciderunt contumelioſis plagis,
Et meam robustis genam manibus percusserunt,
Et contra me congregati sunt, & in unum convenerunt.
Iratus me Deus manibus permisit peccatorum,
Viris impiis prædam & lucrum fieri.
Sano priùs existenti fregit mihi charum cor,
Et me prehendens capitisque & cervicis ad juncturam
Laceravit membratim, & sibi scopum esse posuit.
Ejus enim sagittarii circundederunt me terribiles
Et valde catervatim se condensantes,

Νεφρὸς μὲν ξυνάξειν ἀρειδέϊ δεξιτερῇφι,
Τειχέα τε κ) τειχαχτὰ δίωμεν, ὅτ' ἐλήσιν·
Ἔγχεα πάντα λάρυξε, χολὴν δέ τε χεῦεν ἕραζε.
14 Χρῶτα δέ μοι πληγῆσιν ἐπουτήρησιν ἀραῖξεν,
Ὡς τε ῥίγας μοι ἐπᾶλτο πιλνάσι θ', ὅ τε μάλιστα
Θυμὸς ἐνὶ στήθεσι πέλει ἀδινεϊ βλεμεαίνει.
15 Σάκκον ὀπὶ χρόα βάλ', ἐμὲ δ' ῥάκεϊ ἀμφεκάλυψε
Ῥαγαλέα, ῥυπόωντα, κακῷ μεμορυγμένα κοπρῷ·
Καὶ κονίῃ πεπάλακτο χαίτης, κ) κῦδ θ' ὁλωλε.
16 Δάκρυά μὲν ἀλεγεινὰ φίλας ἐχάραξε παρειάς,
Κνύζωσεν δέ μοι ὄατε πάρ θ πεικαλὸ ἐόντε·
Καὶ δαπάτῃ σκιὴ ἴζεν ὀπὶ βλεφάρεσιν ἐμοῖσιν.
17 Οὐδ' ἔνεχ' ἡμετέρης ἄτης κεκοτήρ' ἄλγεα πάσω·
Οὐ γὰρ ἀπάλαλός εἰμ', ὑδὲ φρεσὶν ἄσυλα εἰδώς·
Οὔτε γὰρ ἐυχωλῆς ὀπιμέμφομ', ὔδ' ἐκατίμεως,
Ἣν αὐτῷ πυ τ' ἔρεξα· λιτὴ δέ μοι ὀξὺν ἀμύναι.
18 Μὴ κεύλης ἐμὸν αἷμα τεοῖς ὑπὸ κόλπεσι, γαῖα,
Μηδὲ βοὴ πολ' ἐμεῖο πόρῃς μυχὸν, ἠχὶ λάθηται.
19 Τ'ψι μάλ' ἐν νεφέλῃς ἐμὸς ἔγγυος οἰκία ναίει,
Καί μοι μάρτυρές ὀξὺν ἐν ὑψόθι ἀστερόεντι.
20 Κερτομέως ἕταροί με, φίλοισι δ' παίγνιόν εἰμι,
Ἀλλὰ Θεῷ ἐλεεινὰ κατ' ὀφρύσι δάκρυα λείβω,
Μυεῖ' ἀπ' ὀφθαλμοῖϊ τάδε μοι ῥέει, ἀχνυμένῳ κῆρ.
21 Ὡς ὄφελ' ἀνθρώπῳ ξύμβλητιν ἔμμεναι αὐτ' ἀνθρώπῳ
Ἀθανάτῳ ξυμβλῆτις, ἐπαυτάων τ' ἐν ἀγῶνι,
Ὡς ὅτ' ἐελδομένῃσι δίκη φίλῳ ἀπὶ φίλοις.
22 Αὐτὰρ ἐγὼ παύρων ἀπεκτιλωμένων ἐνιαυτῶν
Βαιὸν ἐπεὶ ζωοῖσιν ὁμίλεον, ὀδὶ ἐπ ἠερὸν,
Αὐτὰρ ἰὼν (μάλα γὰρ βίος ἄνετο, ἐλγύσι δ' αἶσα,
Ἡμάλα δ' ἀπεβόσκετ', παρὰ μηκεν δέ μοι αἰὼν
Πλεῖνων μοιεφὼν, ὀλίγη δ' ἐπ μοῖρα λέλειπται
Δυσέν, πέρι γάρ με μινυνθάδιον τέκε μήτηρ)
Δύσομαι εἰς ἀίδαο, κ) ἐν τεκέεσι φανέντα,
Εἰς ἀπίλυ γαίλυ ἀμετάτροπον ἴχ θ' ἑπέσθαι,
Ἔνθ' ὄθεν ἤκετ' ἄνειμι· Θεὸς δ' ἀπαίνυτο φῶτα.

ΚΕΦ. ιζ'.

1 Κεῖμ' ὀλιγηπελέων, ὀλίγος δ' ἐπ θυμὸς ἔνεσιν,
Ἡδέ μοι ἀβρανέοντι φεξέσθιον ἄδμα σίτοιο·
Ἡματά

Renes meos confregit immiti dextrâ,
In trésque quatuórque partes discidit, neque miseratus est:
Viscera omnia exhausit, fel autem fudit in terram.
Carnem verò meam plagis densis laceravit,
Utque gigas mihi insiliit ingens, cujus maximus
Animus in pectoribus præ robore tumescit.
Saccum super cutem consui, méq; panni-viles obtexerunt
Laceri, sordidi, malo conspurcati fumo:
Et pulvere sordidatus est decor *meus*, & splendor periit.
Lacrymæ meæ funestæ charas sulcârunt genas,
Deformârunt autem mihi oculos anteà perpulchros;
Et mortis umbra sedit super palpebras meas.
Nec propter nostram culpam graves dolores patior:
Non enim sceleratus sum, nec animo nefaria cogitans;
Neq; enim ob vota *me* incusat, neque ob sacrificia (sibilis.
Quæ illi aliquando obtuli: oratio autem mea est irreprehen-
Nè tegas meum sanguinem tuis sub cavernis, terra,
Nec clamori unquam meo præbeas receptaculum, ubi lateat.
Sublimè admodum in nubibus meus sponsor habitat,
Et mihi testis est in cœlo stellato.
Convitiantur mihi sodales, amicis autem ludibrio sum,
Verùm Deo miserandas sub superciliis lacrymas fundo,
Innumeræ ab oculis quæ mihi fluunt, mœrenti cordi.
Utinam homini fas esset pro homine
Cum immortali congredi, adversaríque *ei* in certamine,
Sicut quando contendit in judicio amicus pro amico.
Ast ego paucis circumvolventibus annis,
Paululum postquam vivis interfui, necdum diu,
Statim vadens (Valde enim vita ad finem properat, propè autẽ
Dies autem processerunt, præteriitq; mihi ævum (fatum,
Plurium partium, exigua adhuc pars reliqua est
Misero, admodum enim me brevis-ævi peperit mater)
Descendam in sepulcrum, & inter mortuos apparebo;
In longinquam terram irrevocabilem gressum concitans,
Illuc unde non ampliùs ascendam; Deus a. abstulit reditum.

CAP. XVII.

JAceo languens, exiguum autem adhuc animæ ineſt,
Et mihi infirmo vitalis spiritus corruptus est:

Dies

Ἡμαλά μὲ ἔσζεσε, μινυθάδη δέ μοι αἰών·
Νωῦ δ' στρεπτὸς εἰμι, πάφοι δέ μοι εἰσὶν ἑτοῖμοι.
2 Οὐ μοι λωβητῆρες ἐπισζόλοι ὧδε πάρειτε;
Τὰς δ' οὐκ ἄντα ἴδεν, ὅτε χερτομίας ἀχέρδους;
Τῶν δ' οὐχ ὕβεως ὄιδα, κ) ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι
Νωλεμὲς, αἳ μ' ἐρέθουσι κ) φρένας; οὐκ ἀνὰ νυκτὰ
Τέτρεμ' ὀϊδμήσω κὰκ' ὀνείδεα, τοῖσιν ἀπ' ὀχθίω
Ὠμμαλα κ) κραδίλιω, κ) μοι γλυκὺς ὕπν ὄλωλεν;
3 Ἀλλά σε λίσσομ', Ἄναξ, σὺ δ' σύνθεο καί μὰ ἄκεσον,
Εἰσ' ἄγε, παρ' ἁπάδες, δδς δ' ἔγγυον ἐγγυάδας,
Ἄμμιν ὃς ἀμφοτέρεισι δίκλιν ἰδύναλα εἰπεῖ·
Τίς δέ μοι ὅρκια πρὸ πάμη, κ) χέρας λάζηται;
4 Τοῖσι γὸ ἄρρενα θυμὸν ἐεὶ ἠπεφοσιν ἔδηκας,
Τῶν δὲ κ) ὠοσπάμιλω πάγχυ φρένας, οἷ ἔκπεσ·
Τῷ ὔ τι σφίσι κύδος ὑπέρτερον ἐγγυαλίξεις.
5 Ὃς φίλον ἠπεόπαισι δόλοις, ἀπατήλια βάζων,
Ἐξελὲ μὴ ἀγγέλλων, κακὸ δ' φρεσὶ βυσσοδομᾶσι,
Τῷδὲ τέκνοις φίλοισι μέσης κταλέξεται ὅστις
Ἐκ κεφαλῆς, ἵνα τις τε κ) ἐλιγόνων ἀνθρώπων
Ὀσθομάδὶ πεπύθηται ἀεικελίλιο ἀλαστᾶ.
6 Θῆκε δέ με λάοῖσι τ' ἄυδιον κ) ἐπόψιον ἄλλοις,
Ἐν δ' ἄρα τοῖσι γελοιὸς ἔλω, ὡς τυμπάτε ἠχῶ,
Πασὶν ὃ νηπάχοισιν ἄθυρμά τε χάρμά τ' ἔδηκε.
7 Φθινύθω δέ μοι ὅστε δ' ἀλλήκτων ὀδυνάων,
Πολλά τε κλαυθμοῖο, χόλό τε δακρυόεντ·
Πάντα δέ μὰ μέλεα σκιῆ ἴκελ' ἔασιν ἀμαυρῆ.
8 Τῷ δ' ἄρ' ἐπ' εὐσεβέας κεν ἔχοι πάφο, ὡς ἐνόησα·
Ὃς δ' τ' ἀμύμων αὐτὸς ἔη, κ) ἀμύμονα ἤδη,
Ὥστε θύελλ' ἐπορέσει ἀτειδαλέω ἠφορῆϊ.
9 Ἀσεμφέως ὃ δίκη ἔπ ἔχει ἀτεμπτοῖο,
Οὔτι ὑποκλίνων, ὅτ' ἀκηρασίη παλαμάων
Ἰθυνέοις ἄνδρεσσιν ἀεὶ μίγα χάρτος ὀρέλλει.
10 Ἀλλ' ἄγε, λύτε φίλοι (σπεῖαι μὴ τε φρένες ἐθλῶι)
Νωῦ ὑπονοσήσατε παλίντερσιν· ὃ γὸ ἐν ὑμμιν
Ἄνδρα πύκα φρονέοντα ἕως ἑνός ὄζιν ἐλέσθ.
11 Ὤ, μοι, ἐπεὶ ἀβέβαιοι ἐμὶ μελανείσεται αἰών·
Ἡματὶ μὰ βεβιάσιται πολυδίνων λυκαβάντων,
Δέδρομέ μοι βίοτος τροχὸς ἅρμασι ὅια κυλιστεύς.
Βελαὶ ὑποκίδναν, ἐμᾶς μελεδήματα θυμᾶ.
12 Ἀλλάπιον ὃ νύκλας ἐς ἡμαλα δακρυόεντα,

Δήλεται

Dies mei extincti sunt, breve autem mihi ævum;
Nunc autem capularis sum, sepulcra autem mihi sunt parata.
Nonne mihi convitiatores blaterones hîc adsunt?
Hos ego, annon coram vidi, quando opprobria locuti sunt?
Horum annon contumelias novi, & oculis video
Continuè, quæ me irritant in animo? annon *etiam* noctu
Vexor, cogitans mala opprobria, quibus turbatus sum
Oculis & corde, & mihi dulcis somnus perit?
At te oro, Rex, tu autem pacíscere, & me audi,
Eia agè, juxtà-depone, da sponsorem ad spondendum,
Nobis qui utrísque jus rectíssimè dicat. (det?
Quis autem mecum fœdera fidelia feriet, & manum prehen-
His enim insipientem animum in pectoribus posuisti,
Eorum etiam damno prorsus sententiam, qualenam dixerunt;
Idcirco neutiquam iis gloriam superiorem præbebis.
Qui amicum decepit dolis, fraudulenta loquens,
Bona quidem narrans, mala autem in animo intus agitans,
Illius liberis charis medio contabescent oculi
Ex capite, ut quis etiam posterorum hominum
De oculorum audiat deformi cæcitate.
Fecit autem me probrum esse, & conspicabilem aliis;
Inter eos autem ridiculus eram, ut tympani sonitus,
Pueris quod parvulis ludicrúmque gaudiúmque fecit.
Corrupti autem sunt mihi oculi præ perpetuis doloribus,
Multóque fletu, luctúque lacrymabili.
Omnia autem mea membra umbræ similia sunt obscuræ.
Super hoc autem pios occupabit stupor, ut observaverint
Qui autem inculpatus ipse fuerit & inculpata noverit,
Tanquam procella irruet in improbum hypocritam.
Firmiter autem justus suæ inhæret viæ
Nequaquam declinans, quippe puritas manuum
Integris viris semper magnum robur auget.
Quin eia, agedum ô amici, flexibilis certè *est* mens bo-
Nunc revertimini denuó: non enim inter vos (norum
Virum sapientem, nè unum quidem, licet sumere.
Hei mihi, quoniam instabilis mea præterit ætas!
Dies mei transierunt circum-volventibus annis,
Cucurrit mihi vita rota currûs ceu volubilis.
Consilia dissipantur, mei cogitationes animi.
Mutant autem noctes in dies lacrymabiles,

Vergit

Δείλετο δ' ἠέλιος, πάρα δ' αὖ μέλας ἔσπερος ἦλθεν.
Ἦ ῥα τὸ μὲ χ' ἀνεκλῖον ἔχει κακὸν, ὑπότε κέν τις
Ἡμαῖα μὴ κλαίῃ πυνικῶς ἀκαχήμενος ἦτορ,
Νύκτας δ' ὕπνος ἔχησιν (Ὃ γάρ τ' ἐπίλησιν ἁπάντων
Ἐσθλῶν ἠδὲ κακῶν, ἐπεὶ ἂρ βλέφαρ' ἀμφικαλύψῃ)
Ἀλλὰ χ' ὧδ' ἀνὰ νύκτα κακὴ μοι γίνετ' ἐρωή.
13 Ἕως ποπδίγμβος ἦμαι ἔχων ἄχε' ἄκειλα θυμῷ,
Τύμβος ὅμοιγε τέτυκτο καλαχθόνιον σκιδεν δω,
Ἔρθά κ' ἐγὼν ἔυδω, χ' χάλκεον ὕπνον ἰαύω,
Δέμνια κατορνὺς, χ' ῥηγεα σιαλόεντα,
Ἀχλυΐ τε σκόπεῖ τ' εἰλυμβός ἠὺτε χλαίνη.
14 Σπῆϊ ἔρῳω, Σύ μοι ἐσὶ πατὴρ σκώληκι ϑ, Μήτηρ,
Μήτηρ μὴ σύ μοι ἦς, χ' ἀδελφεὴ ἰμερόεσσα·
Ταύτης τοι γλυεῆς τε χ' ἁμματος ἐυχομαι ἔϑ).
15 Νῦν δέ μοι ἐλπωρὴ πέδεν, ἢ πάδεν ἔπλετο Ἅρσος;
Τίς τάδε πολλὰ χ' ἑαδλά πεῖ ὄφετας ὀφθαλμοῖσιν,
Ἄασα κ' ἐλπίμενος, ὅπ μοι μετόπιδε γένωνται;
16 Πάντ' ἐφομῶρήσησιν ἐμοὶ, λύσεσί τε δόθεσιν·
Κεισόμεϑ' ἐν κονίησιν ὁμῶ ὑπὸ καὶ δεσι γαίης.

ΚΕΦ. ιη'.

1 Τὸν ϑ μέγ' ὀχθήσας Σαυχαῖος ἀμείβετο Βελδάδ·
2 Ἕως πόσε γᾶν πισῶτα ἀεὶ ἡμῖν μὰλ' ἀγορᾶῖς;
Οὐδ' ἐπίων λήξεις, ἵνα δ' ἡμέων μὺδον ἀκούσης;
Ἄλλο δέ τι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι.
3 Τίφϑ' ἡμέας ἀλόγοισι τόσον ζώοισιν εἴσκεις;
Τίπλε χ' ὑπδυνοῖσιν ὁμῶς ἄνδρεσσιν ἀπίζεις,
Ἠδ' ἀσυφίλοισιν, χ' ἐλεγχίστις ζωόντων;
4 Ἐκπάγλως κεχόλωσο, χ' ἐνδδϑι δυμὸν ἀμύσσεις·
Ἀλλ' ὧδ' ὡς πόλε γαῖά σευ εἵνεκεν ἔσσεῖ ἐρήμη,
Καὶ μάλα πῶρ κοτέοντος ἐνὶ φρεσὶν, ὧδ' ἐπ πάγρη
Κινυμένη σέδεν εἵνεχ' ἑοῖς τερμέσσα δεμέϑλοις
Τ̓ψι μάλα ϑρώσκοισα δ' αἰδέρος ἵξετ' ὄλυμπον.
5 Ἔσσεϑ' ἦμαρ, ὅπαρ πόλ' ὀλώλη φέγγ' ἀλιτρῷ,
Λύχνε σδεντωμβόιο, χ' ὀλυμβόιό τε κείνε·
Οὐ ὀι ἐνὶ ἐλαεφοι ἀπηδὴρ, ὃ φόλλος ἔσται
Σπέρμα πυρὸς σώζων, ἐπεὶ μάλα φλὸξ ἐμαράνϑη.
6 Ἀλλ' ὀι ἀμαυρότατος δόμος ἔσσεται, ὧδέ τις αὐγὴ
Ἀνϑὸ ἐνὶ κλισὶῃ δαίδων ὑπὸ λαμπομβάων,

Λύχνος

Vergit autem in occasum sol, móxq; rursus niger vesper adest.
Certè quidem hoc & tolerabile habet malum, quando aliquis
Dies quidem flet frequenter dolens corde, (omnium
Noctes verò somnus habet: (Hic enim oblivisci facit homines
Bonorum & malorum, postquam palpebras circuntexit)
At neque per noctem mali mihi est intermissio.
Dum expectans sedeo habens dolores infinitos in animo,
Sepulcrum mihi fabricatum est, subterranea umbrosa domus,
Ubi ego dormire queam, & ferreum somnum carpere,
Lectum substernens, & stragula silentia,
Caligine & tenebris obtectus tanquam pallio.
Putredini dixi, Tu mihi es pater; vermi autem, Mater,
Mater quidem tu mihi es, sorórque amabilis.
Hoc ex genere & sanguine glorior me esse.
Nunc autem mihi spes unde, aut unde est confidentia?
Quis illa multa & bona unquam oculis videbit,
Quæ utiq; sperare potero, quòd mihi in posterum futura sint?
Omnia sequentur me, & ingredientur sepulcrum:
Jacebimus in pulvere simul sub cavernis terræ.

CAP. XVIII.

ILli autem valde commotus Sauchæus respondit Bildad;
Quousq; ergò talia inter nos frustrà loqueris?
Nec à verbis desistis, ut & nostrum sermonem audias?
Aliud autem tibi dicam; tu autem in animo perpende tuo.
Quare nos brutis adeò animantibus assimilas?
Quare & viliſſimos tanquam homunciones spernis,
Et *tanquam* errones, & probrosissimos viventium?
Vehementer indignaris & intus animum angis;
At neque sic terra tui gratiâ erit deserta,
Et valde licèt irascentis in animo: nec adhuc petra
Mota tui gratiâ suis tremens fundamentis
Sursum admodum saliens per aërem continget cœlum.
Erit dies, cùm aliquando peribit lumen impii,
Lucernâ extinctâ, defuncto & illo:
Non ei super focum scintilla, nè scintillula quidem erit
Semen ignis servans, postquam valde flamma consumpta fue-
Quin ei obscuriſſima domus erit, nec quis splendor (rit.
Ejus in tentorio luminaribus præ fulgentibus,

Lucerna

Λύχνος ἐπεὶ καλαπίξεθ' ἑὸς, καλαπίξεν αὐτός.
7 Πλαγκτοσύνη ἧ πόλις δεδμήατο, γᾶά τ' ἄνερδε,
Καὶ κεφτερῆ τῷ ἑόντος· ὀπὶ ξεινωπὸν ἀταφὴν
Ἰχνια πίντ' ἔκλιτε παρὲξ ὁδὸν εὐρυχόρειο.
Ἦ σι κακορραφίησιν ἄραρ νόνυμ' ὀλέϊται.
8 Ἐς παλίδα συνόεσαν ἑοῖς ὑπὸ ποσὶ πλανηθεὶς
Ἐμπεσεν ἀρεσθλίησι, κ' ἐν βερόχῳ ἴχνι' ἔθηκε.
9 Μάρψε δέ οἱ πέρνιλι δολερὴ παγὶς, ἀμφὶ ἧ ποσὶ
Πλέκλο φειτεσχωθεῖσα, κακὸς δέ ἑ δεσμὸς ἐδάμνα.
Τοῖο ἧ λπίξωρ ἀλιτήειν' ὀδειμοεργὸς
Πάλλα τ' ἀαρπάζει βίοτον, κ' κλήματα κείρει.
10 Ἦ, τῷ ἔγ' ἂν μέλλη δήσειν πόδας, ἀμφὶ κελεύθῳ
Οὐδὲι ἐπίκιμφθεν πυκινοὶ βερόχοι ἐνθα κ' ἔνθα
Λάθειοι, ἀτερπέδεες, ἵνα μήποτε φυκτὰ πέλωσ'.
11 Δεῖμά μιν ἠδὲ τρόμος σεῖ τ' ἀμφὶ τε θυμὸν ἀτύζει,
Ῥιγεδανὰ βλοσυρεῖσι φερεώτατοι μορμολύκεια
Σμερδαλέον δέρκονλα δελίζεται· ὣς ἄρ ἐκεῖνον
Εἶλε φόβ', κ' φύζα φόβῳ κρυόεντος ἑταίρη.
12 Τᾷ ἧ βίη κ' χάρτις ἀνιηρῷ ὑπὸ λιμῷ
Φθίτεθ', ἑτοιμόλατ' καὶ οἱ ἄγχι παρίστ' ὄλεθρος.
13 Πρωτότοκος δαμάσιο ἐὸν δόμος ἐξαλαπάξει,
Νεῦρα καλαχώων σεαρῷ χροὸς ἐν συνεοχμῷ.
14 Ἐλπωρὴ δ' οἱ πᾶσα δόμων ἄπο κ' κλισίάων
Ὤλετο, κ' θάρσος· συγερὴ δέ μιν ἤγαγεν αἶσα
Ἐς βασιλῆα φόβων, ταμίλιν δέ τε ταρβοσωόων.
15 Οὐκέτ' ἀπ' ἀλλοτεῖη βιότα ἐὸν δίκον ἔδεμε,
Τύνες· ἐῇ τρόμος αἰνὸς ἐπὶ κλισίῃσιν ἔμιμνεν·
Ἡ δ' ἐλελίχθη πᾶσα Θεοῦ πληγῆσα χρανοῦ,
Δεινὴ ἧ φλὸξ ὥρλο θεὲς κυκεσμόσιο.
16 Ἀζαλέη οἱ ῥίζα κ' ἰκμάδος ἄμμορος ἔσαι,
Αὐη ῥίζα τ' ἐνερθεν, ὑπερθε ἧ φρέμνον ἀεικὲς,
Ὄζη τιμενυσμόσιο, μαρυσμόσιο τε καρπῶ.
17 Μήκιμ οἱ ἐκ γαίης ὑπὸ τε κλέος ἐσλὸν ὀλεῖται·
Πᾶσιν ἄσσι, ἄπυστος, ἀνώνυμος ἤμαλα πάντα
Ἔσαι· ἐκ ἀνθρώπεις, τοί κεν μετόπισθε γένωνται.
18 Τῆλε δέ μιν ῥίψουσιν ἀπ' αὐγῆς ἠελίοιο
Ἐς ζόφον ἐκ γαίηθεν ὑποπλάζοντες ἐνιπῇ·
Ἔρρε κακὴ γλαίη, κακὲ δνεῖον, ἔρρε, λεχρίες,
19 Ἔρρ' ἐκ κόσμο θάωτον, ἐλέγχιστ ζώόντων.
Οὐδέ τι μιν παῖδες ποτὶ γόνασι παπτάζουσιν,

Lucerna quippe consumetur ejus, consumetur ipse. (subter,
Peregrinatione autem pedes *ejus* fatigati sunt, membrâque
Quantumvis robustus fuerit: in anguistum callem
Gressus omnes divertit extra viam latam.
Suis malefactis confestim inglorius peribit.
In laqueum funestum suis pedibus seductus
Incidit stultitiâ, & in tendicula vestigium posuit.
Corripuit autem ejus calcem dolosus laqueus pedésque
Implicuit circumfusus, malum autem eum vinculum subegit.
Ejus autem latro sceleratus maleficus
Omnémq; diripit substantiam, & possessiones tondet.
Quacunque is positurus est pedes, circa vias
Terræ infixi sunt frequentes laquei hîc & illic
Occulti, improvisi, ut nè quando potestas effugiendi sit.
Terror eum & tremor undiq; animum percellet,
Horribilia torvis vultibus spectra
Immanè tuentia terrebunt: sic illum
Capit timor, & fuga timoris frigidi socia.
Ejus autem vis & robur luctuosâ fame
Conficietur, paratissimúmq; ei propè aderit exitium.
Primogenitus mortis ejus vires consumet,
Nervos devorans robusti corporis in compage.
Spes autem ei omnis ab ædibus & tentoriis
Periit, & fiducia: infanda autem eum adduxit sors
Ad regem timorum, dispensatorémq; terrorum.
Quoniam de aliena substantia suam domum ædificavit,
Ideo tremor dirus in ejus tentorio mansit.
Hoc autem concussum est totum Dei percussum fulmine;
Ingens autem flamma orta est sulphuris ardentis.
Arida ei radix & humoris expers erit,
Squalida radix infrà, supernè autem truncus turpis,
Ramo reciso, marcescentéq; fructu.
Memoria ei ex terra, & fama bona peribit:
Omnes ignotus, inauditus, incelebris diebus omnibus
Erit inter homines, qui in-posterum nascentur.
Longè autem eum propellent à lumine solis
In tenebras extra terram dimoventes increpatione,
Abi in malam rem, nequam caput, mala bestia, abi dicentes,
Abi ex mundo ocyùs, ignominiosissime viventium.
Neq; ipsum liberi ad genua patrem blandè compellant,

Erit

Τίς ὁι ὖκ ἔσται, ὑδὶ ἔκγονος ᾧ ἐνὶ δήμῳ,
Οὐδ' ἄρα τις φείλοιπος ἑοῖς ἐνὶ δώμασι ναίων.
20 Ἔσται γοῶν μέγα θαῖμα καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι,
Ὡς καὶ τοὺ πρὸ τ' ἐόντας ἔχεν τάφος ὡς ὀρόωντες.
Ἦμαρ ἀναλκαίον καὶ ὀϊζυὸν, ἤ μιν ἵκανε.
21 Τοῖος μὲ πέλεν ὄλκος ἁμαρτηόων ἀνθρώπων,
Ἠδέ τε μοῖρ' αὐτὴ, οἷς ῥέτλια ἔργα μεμήλει,
Οἱ Θεὸν ὖκ ἀλέγουσι, καὶ ὖχ ἅζονται ἐνὶ θυμῷ.

ΚΕΦ. ιδ'.

1 Τὸν δ' βαρυσενάχων ἠμείβετο δῖος Ἰώβος
Ὧμωξεν δ' ἐλεεινὸν, ἔπος τ' ὀλοφυδνὸν ἔειπεν·
2 Ὤμοι ἐγὼ, ὅτ' ἐμεῖο πάρων ὕπο τόσσα πέπονθα.
Εως πότε μὴ χρατερῆς συφελίζετε θυμὸν ἐνιπῆς;
Εως πότε κερτομίοισιν ἐμὲ ζωαρέζετε μύθοις;
3 Τῷ δ' ἄρα νῦν δεκάκις χαλεπῇ μ' ὑβρίζετε λώβῃ,
Οὐδέ πις αἰδώς ὄζετ', ἐπεὶ νόῳ ὔμμιν ἀπωλής·
Οἷα δέ μ' ἀλλοδαπὸν πὶν ὄϊετε καὶ μετιόντα.
4 Πολλάκις ἀρρεδίης εἶχον ἀλιτήμονα πᾶ, ἦα,
Ἡμζροτον, ἀασάμην, φρεσὶ λυγαλέῃσι πιθήσας·
Οὐ γὸ ἀναίνομ' ἐγὼ· (πῆς κεν βεστὸς ὖκ ἂν ἁμάρτῃς)
Ἀλλὰ τί τοῖσι καὶ ὔμμιν ἐμοὶ τάδε πάντα μελόντων·
Ἄτη ἐμὴ παρ' ἐμοὶ, πῆς μηδ' ἀλεγιζέτω ἄλλος.
5 Εἰ δ' ὑμῖν φίλον ὄζεν ἐειζόντεσσιν ἑτάρῳ
Μᾶλ' ἀτὰρ ὐ χτὶ κόσμον ὀνείδεα μυθήσασθε,
Καί μοι ἐπάγχετίασθε ὀϊζύος εἵνεκα λυγρῆς,
Ἠδὲ τ' ἐλεγχείλω καλαχεῦαι, ὃ' ἐμογησα.
6 Ἰὼ, ὅπ Παμβασιλεὺς ἄτη μ' ἐνέδησε βαρείῃ,
Χειεῖ τέ με συφέλιξεν, ἐγὼ δ' κατέπεπτον εἴδαρ
Πεσσομένοις· δεσμὸς δοῖ μοι βάλεν, ἀμφὰ δ' ἔγωγε
Ἐμπεπόμβω, ἰχθὺς ὡς δικτύῳ ἐν πολυωπῷ·
7 Εἶπτ' ἐγὼ βοάσσομ ὑφ' ὕζεος, ὔπις ἀκούει·
Τειρόμβρός τε γένωνα, δίκλυν δέ μοι ὔπις ὀφέλλει.
8 Πάντηθεν ἐμφερέξας ἀδάτας μοι ἔθηκε καλεύσας,
Ἀχλύϊ καὶ νεφέλῃσιν ἐμοὶ ὁδὸν ἀμφεκάλυψεν.
9 Δεινός τ' αἰδοῖός τε μετ' ἀνθρώπῃσιν τετύγμαι
Τὸ πεὶν ἐνὶ θαλίῃσι, χάεις δ' ἀπιλάμπετο πολλὴ·
Νῦν δ' αὖ κῦδος ὄλωλε, θεὸς δ' ἐποαίνυτο πᾶσαν
Ἀγλαΐην, καὶ γέμματ' ἀπὸ κρατὸς ἐλυσε.
10 Παντα χόθεν μ' ἔβραισε, καὶ ὄγκομα, ὡς ὅτε πὴς δρῦς

Λίπη

Filius ei non erit, nec nepos suo in populo,
Nec quisquam superstes ejus in ædibus habitans.
Erit sanè magnum miraculum etiam posteris auditu,
Ut & eos, qui antegressi sunt, tenuit admiratio ut viderunt
Diem necessarium, & calamitatem, quæ eum occupabat.
Talis certè est domus peccatorum hominum,
Istáque sors eorum, quibus nefaria opera curæ-sunt,
Qui Deum nihil morantur, nec reverentur animitus.

CAP. XIX.

Huic verò graviter-ingemiscens respondit divinus Jobus
Lamentabatur autẽ miserabiliter, verbúmq; lamentabi-
Hei mihi, quòd à meis amicis tot passus sum! (le dixit.
Quousque meum gravibus lacessetis animum jurgiis?
Quousque probrosis me proscindetis sermonibus?
Hâc jam decies acerbâ me læsistis contumeliâ,
Nec quis pudor est, quandoquidem mens vobis crudelis.
Veluti autem extraneum quendam me reputatis & extorrem.
Sæpe stultitiæ cedens delinquens fui,
Erravi, peccavi, animo perdito obtemperans;
Non enim inficior ego. (Quis mortalis non peccaverit?)
At quid hæc ad vos? mihi hæc omnia curæ-sunt;
Noxa mea apud me, eam autem non curet alius.
Quòd si vobis libet opprobria dicere,
Et mihi insultare calamitatem ob tristem, (mico:
Temere & non secundum ordinem contendentibus cum a-
Et dedecus offundere, eò-quòd-talia passus-sum:
Scitote, quòd supremus omniũ rex calamitate me implicuit
Manúq; me detrusit, ego verò decidi repentè
Pronus: vincula mihi injecit, statim verò ego
Illaqueabar, piscis ceu reti in multifori.
Si quando ego clamavi præ injuria, nemo audit;
Afflictúsque vociferatus sum, jus autem mihi nemo præbet.
Undique obsepiens impervias mihi fecit semitas,
Caligine & nebulis meam viam circuntexit.
Gravísque reverendúsque inter homines fui
Priùs in prosperitate, venustas autem resplendebat multa:
Nunc autem vicissim gloria periit, Deus autem abstulit
Splendorem, & coronam capiti detraxit. (omnem
Undique me destruxit, & abeo, sicut quando aliqua arbor

Χλωρῷ τερμινθόφι τέρενα χθονὶ φύλλα πελάσσῃ
Αὐτῶν ῥίζῃσι θλιμενέως ἐειπεῖσα·
Ὡς ἐγὼ πίπλω, ἠὲ πᾶσί μοι ἐλπὶς ὄλωλε.
11 Λίλιω μοι κεχόλωται, ἔχει δέ με ἐχθρὸ ἐν αἴσῃ.
12 Τὸ σπὶ μοὶ πυργηδὸν ἀολλίζοντο φάλαγγες,
Κυκλώσαντο δέ με, κλισίη τ' ἔπι τάφρεν ὄρυξαν,
Ἠύτ' ἐναντίοιαν φείκλῳ εἴχες ἀσπίδαν.
13 Αὐτοκασίγνητοί μοι ὑπόφρονες νοσφίζοντο,
Ξεῖνοι νῶϊ μοι ἔασιν, ὀπάονες ὅν περ ἔτυχθεν.
14 Οἱ μοι κεδνότατοι ἠδὲ φίλτατοι ἦσαν ἁπάντων,
Ποιὴ ὁμὲ ἕταροί τε ἐμεῦ ἄπο νόσφι λίαδεν
Τῆλε μάλ', ὡς εἰ πάγχυ λελασμένοι ἦσαν ἐμεῖο.
15 Δωσὶ δὲ ἀμφιπλόισιν ἐμῆς ὡς ξείνοσ ἔοικα,
Ὥστε δὲ ἀλλοδαπός πε ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὀρᾶσθαι.
16 Δῆλον ἐμὸν χαλέσσκον, ὃ δ' οὐκ ἠμείβετο μύθῳ·
Μειλιχίοις ἰκέτῃσιν, ὃ δ' οὐκ ἀΐσσκε λιτάων.
17 Οὐδ' ἄλοχος ξωϊπέκη ἐμεῦ ὅπα φωνήσαι σ',
Ἀλλ' ἐμὲ ἀπέχθηρε, συγερὴ δέ οἱ ὀξὺν αὐτμὴ,
Ἣ μευ ἀπὸ σώματος ῥέει αἰνῶς φθεγγομένοιο,
Καὶ ἀκράειτον ἑοῖς πίλεε ἔασιν ὅ, τι κεν εἴπω.
Εἰ δὲ καὶ ὠφὲρ τεκέων γε φίλων γλυκὺν ἦμαρ ὑμεναίων
Λίομαι, ἀλλ' ἀΐει ὡς μὲν ἐγὼ πείσασ ὀΐω.
18 Νηπιάχοί μ' ἀθέριζον ἀτάσθαλοι· ὡς γὸ ἀνῆσιν,
Οἱ μ' ἐπεκερτομέεσκον ὀνειδίοις ἐπέεσσιν.
19 Ὅσσοι ἔσαν τὸ πρόσθεν ἐμοὶ ξείνοις ἐπάρῳοι,
Οὐτέ ποτ' εἰν ἀγορῇ δίχ' ἐδάζομαι, ὅτ' ἐνὶ βελῇ,
Ἀλλ' ἕνα θυμὸν ἔχοντες ἀεὶ συμφράδμονες ἦμεν,
Οἷσιν ἐπεὶ ὄλωι πανάτολμον ὀΐζυρέν τε νόησαν,
Ἤδη με γιγάντες ἀπήρειψαν φιλότητα.
20 Ὤμοι, ὅτι χρεὼ μὰν λιποσαρκίην ἀμφὶ μέλεσσιν
Ὀστέα συμπεσύασι, κατισχλήκασι δ' ὑγιᾶ·
Τήκομαι ὠτειλῆσι, καὶ ὃν ὅλον μέρος ὄζει
Σώματος, εἰ μὴ ὅλον ὑπὸ ῥίζῃσιν ὀδόντων.
21 Ὦ φίλοι, ἐσὲ φίλοι, ἐλεεῖτέ με, ὅτι μόγησα,
Δύσηνόν μ' ἐλεεῖτε, καὶ ὄκλον θεὸ' ἐνὶ θυμῷ,
Ὅτι θεὸς μ' ἔπληξε καὶ ὅτασε χειρὶ βαρείῃ.
22 Τίφθ' ὅπω, θεὸς ὤς, με δώκετε τειρόμενον αὖος
Ἡ οὐχ' ἅλις, ὅτι δέμας βρύει ἕλκεσι μυδαλόεσσι;
Τίπτ' ἐπ δ' ὑμέας χρεὼ, σαρκῶν μὰ ὑποθημώνας;
Ὠμὸν βεβρώθετε, τάχ' ἂν κόρος ὑμῖν ἐπῆλθε.

Ὡς

Ære recisà tenera terræ folia admovit
Ex ipsis radicibus funditus collapsa:
Sic ego cado, & omnis mihi spes periit.
Valde mihi iratus est, habet autem me hostis in loco.
Illius adversùm me turmatim confertæ sunt phalanges,
Cinxerunt autem me, contráq; tentorium *meum* vallum fo-
Veluti adversorum horrendæ acies bellatorum. (derunt,
Fratres mei procul à *me* recesserunt,
Peregrini nunc mihi sunt, comites qui antea fuerunt.
Qui mihi charissimi & amicissimi erant omnium,
Propinqui pariter & socii à me sorsum abierunt
Longè admodum, ac si penitus obliti essent mei.
Famulis & ancillis meis quasi peregrinus videor,
Velutique alienigena aliquis oculis cerni.
Servum meum vocavi, is autem non respondit sermone;
Blandis *verbis* obsecravi, is autem non audivit preces.
Nec uxor percepit mei vocem loquentis,
Sed me odit, invisus autem ei est halitus,
Qui meo ab ore fluit ægrè loquentis,
Et ingratum est illius auribus, quicquid dixero,
Quanquam per liberos charos dulcésque hymenæos
Oro, tamen neque sic eam ego persuasum iri puto.
Parvuli me spreverunt improbi: ut enim surrexi,
Hi me subsannârunt probrosis verbis.
Quotquot erant antehac mihi jucundi sodales, (cilio,
Neq; unquam in concione diversum dicebamus, neq; in con-
Sed unum animum habentes semper concordes eramus;
Hi postquam omnino-infelicem calamitosúmque senserunt,
Jam me odio-habentes deposuerunt amicitiam.
Hei mihi! quoniam cuti meæ macilenta circa membra
Ossa adhærent, conrabuerunt autem artus,
Consumor ulceribus, & non sana pars est
Corporis, nisi gingiva sub radicibus dentium.
O amici, estote amici; misereminí mei qualia passus sum,
Infelicis mei misereminí, & misericordiam ponite in animo;
Quoniam Deus me percussit, & vulneravit manu gravi.
Cur adeò, tanquam Deus me persequimini afflictum licèt?
Annon satis *est*, quòd corpus scatet ulceribus saniosis?
Quid adhuc vobis opus est, carnibus meis absumptis?
Crudum devoretis, tum fortè satietas vobis aderit.

23 Ὡς ὄφελον μὺδοί μοι ἐνὶ πολυΐστορι βίβλῳ
Γεγράφθαι, ἠμενῆσι καὶ ἑσπομένῃσι πυθέσθαι·
24 Εἴδε χαραὶ λίρεσσιν ἀπηλείπτοισι τυπεῖντο·
Εἴδε σιδηρείῳ κοπίδει κεχαραγμένοι εἶεν,
Ἠὲ μολυβδαίνῃ, ἐνὶ μαρμάρῳ, ἢ ἐνὶ πίσσῃ.
25 Οἶδα γὰ ὡς ζώει, πῇ ἐγὼ ζωάκρι' ὀφέλλω,
Ὅς τ' ἐμὲ μὺν λῦσεν, δῶκεν δ' ἀσφείστ' ἄπτυστα·
Ὡς ζώει σάρξ οἶδα, καὶ ὡς μετόπισθεν ἐπ' αἶης
Στήσεθ', ὅταν κόσμοιο πανύστατον ἦμαρ ἰκάνῃ.
26 Εἰ δὲ σκωλήκεσσιν ἔλαρ τάδε σῶμα γένηται,
Καὶ χρέα μὺ ξυλαί τε καὶ ἕρπετὰ τεκτήνωσιν,
Ἀλλ' ἔμπης ἄμα σαρκὶ Θεὸν πάλιν ὄψομ' ἀναστάς·
27 Αὐτὸς ἐγὼ, ἔκ ἄλλος· ἐμοὶ χάριν, ὄμμασι τέρπεις
Ὀφθαλμοῖς, ὃν δ' ἄλλοις, ὃν δ' ἀλλοτρίοις ὀφθαλμοῖς·
Εἰ καὶ σπλάγχνα σέσηπτε, νεφρεὶ δ' ἀπὸ πάντες ὄλονται·
28 Ὑμεῖς δὲ χρὴ ὧδε λέγειν, Τί νυ τείρεσθε αὐτήν;
Τίφθ' ὕπαν χαλεπῖσιν ἐνείδεσι θυμὸν ἐτάρην
Τρύχομεν; ἢ γὰρ ἐμοιγε παρεσήκασι θέμιστες,
Εὐσεβίην, δρύες ὣς πυκινῆς ἕίζης, ἀραρυῖαι.
29 Δείδητε νῦν ξίφος ὀξύ, τὸ γὰρ ξίφος ἄνδρας ἀλιτρὸς
Τίννυται, ὄφρ' εἰδῆτε δίκην νέμεσίν τε θεοῦ.

ΚΕΦ. κ'.

1 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Σωφὰρ Ναμαθίτης.
2 Τίνεκά μ' ὀτρύνειν ἐμοὶ μελεδήματα θυμῷ,
Τίνεκα καὶ σπεύδω, μεμαὼς κατανάντιον εἰπεῖν.
3 Αἰσχος ἐμὸν, λώβην τε κακὴν, καὶ ἔλεγχος ἄκουσα,
Καί τι ἔπος μ' ἐκφάζει ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἀνώγει.
4 Ἦ ῥα τόγ' ἐ πάλαι ἴδμεν, τεῷ δ' ἐγκάτθετο θυμῷ,
Ἐξ οὗ δὴ πρῶτον ὀπὶ χθονὸς ἄνδρες ἔναιον·
5 Ὅπλ κακοὶ μάλα βαιὸν ὀπὶ χρόνον εὐχετόωντες,
Ἀνδρὸς ὑποφθάλοιο μινυνθάδιον πάλε χάρμα;
6 Εἰ καὶ ὑπερσχὴ αὐτὸς ὃς ὠρανὸν εὐρὺν ἱκάνει,
Εἰ δὲ καὶ ὑψικάρηνος ἐνὶ νεφέλῃσι μιγείη,
Ἀγλαίη τε μέγα φρονέων, καὶ κύδεϊ γαίων·
7 Αὐτὰρ ὅμως ὀλόλυξε διαμπερὲς, ἠύτε κόπρος
Πεμμένη, συγδὴ, τῆς καὶ ὀλοώτατ' ὀδμή.
Καί νύ κέ τις τότε εἴπῃσι ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Πῆ δὴ' ἀνὴρ νῦν ἔζεν, ὅτ' ἐκάπ τε μιν ὀρῶμαι;

Ἀλλ'

Utinam ſermones mei in memoriali libro
Scriberentur, generationibus etiam futuris ſcitu;
Utinam characteribus indelebilibus imprimerentur:
Utinam ferreo ſtylo ſculpti eſſent
Aut plumbo, in marmore aut in petra. (debeo,
Scio enim quòd vivit *ille*, cui ego redemptionis præmia
Qui me quidem liberavit, dedit autem infinitum pretium:
Quòd vivit certò ſcio, & quòd poſthac ſuper terram
Stabit, cùm mundi ſupremus dies venerit.
Etſi lumbricis præda hoc corpus fuerit,
Et pellem meam vermes & reptilia perforaverint,
Veruntamen unà cum carne mea Deum rurſus videbo reſur-
Ipſe ego, non alius mei gratiâ, oculis hiſce (gens:
Videbo, nec aliis, nec alienis luminibus:
Etſi viſcera computruerint, renes autem omnes perierint.
Vos ergò oportet ſic dicere, Quid vexamus eum?
Cur adeò gravibus opprobriis animum amici
Angimus? certè enim mihi aſtant jura
Æquitate, arbores ceu denſis radicibus, connixa.
Timete nunc gladiũ acutum, gladius enim viros improbos
Plectit, ut ſciatis judicium vindictámque eſſe.

CAP. XX.

ILli autem reſpondens dixit Sophar Namatites,
Idcirco me inſtigant mei cogitationes animi,
Ideo & feſtino geſtiens ex-adverſo dicere.
Probrum meum, contumeliámq; malam, & dedecus audivi,
Et aliquod dictum me profari in pectore animus jubet.
Nunquid hoc olim nôſti, & in tuo repoſuiſti animo,
Ex quo primùm ſuper terram homines habitârunt,
Quòd *nimirum* mali valde pauxillum temporis gloriantur,
Hominis ſuperbi breve eſt gaudium?
Quamvis excellentia ejus ad cœlum amplum perveniat,
Et quantumvis ſublimi-vertice nubibus immixtus ſit,
Splendore valde elatus animo, & gloriâ ſuperbiens:
Veruntamen perit funditus, veluti ſtercus
Fœdiſſimum, abominandum, cujus & teterrimus odor.
Et fortè quis tum dicat intuens in vicinum alium,
Ubi iſte vir nunc eſt, quòd non ampliùs ullibi eum video?

Ἀλλ' αὖτὶ τὸ πάρος γε μὴ θερτέρσι φάτεσκεν.
8 Ὤχετ' ἀποπτάμενος σκιερῇσιν ἴσος ὀνείρῳ
Οὐλῳ, ὃς τάχ' ὄλωλεν, ἐπεὶ βλέφαρ' ὕπνῳ ἀνῆκε·
Καί νύ κέ πως ἀκέσῃ διζήμενος ἃ μὲν ἐφθέγξω,
Ἐιδώλοις γὰρ ὁμοῖος ἀποίχεται νυκιπετηείοις.
9 Οὐδέ μιν ὀφθαλμὸς πάλιν ὄψεται, ὃς φίλον ὄπωπεν,
Οὐδέ τι μιν χῆρες, πίν τε θεραπήσιον ἔχσκεν.
10 Τίες δὲ ἱεμένοις κὴ συρεσπὲν ἱλάσκεσθε,
Μειλιχίοισι λόγοισι νόον θέλξοισι πινιχθῦν,
Καὶ πλωχὰς ἐπίεσσι καθάψουσι μαλακοῖσιν·
Κτήματα δ' ὄφρα βίη σφιν ἀφέλεται νηλεὲς θυμῷ,
Ἀψ ἐθέλων ἀφέπω, χείρεσσιν ἕῆσιν ὑπίσσει.
11 Ὀφέα δ' ἧς ἄτης ἐμπλάτου, οὗ ἕορτε
Τὸ φὶν, ἐθ' ἡδώων, ὅτε οἱ βίη ἐμπεδος ἦεν,
Νῦν δ' ἄφα πικεδόνι συνερῇ ἔχεται ἀμφὶ μέλεσσιν
Ἣν διὰ μαχλοσύνην, χαλεπὴ δὲ οἱ νέσσε ὀπηδεῖ,
Ἧδε τέ οἱ ἕσσα ὁμαδέμνιον ἐν κονίῃσιν.
12 Εἰ κὴ ἐνὶ σφίσι γλυκίων μέλι πάλιν αὖτε,
Ἢ οἱ ὑπὸ γλώσσῃσιν ἀπέδαλίη κεκάλυπτο·
13 Εἰ ᾗ κὴ ἐλθυκέος περιδίσεται, ἠδὲ μεδήκων,
Ἀλλ' ἔχετ' ἀσεμφέως, μέαγρ δ' ἐπάλδετε λέξεγγε·
14 Ἀλλὰ μετιλλάχῃ οἱ ἐνὶ σπλάγχνεσιν ἑδωδή,
Οἷά τε πδυκιδαιὴ χόλῳ ἀσπίδος ἐνδον ἐτύχθη.
15 Ὅστις δ' ἁρπαλέως ἄρεϊ κὴ πλῆσιν ἄεύξει,
Ἐξεμέσει πάλιν, ὡς ἔτ' ἐρώγε θεὸς ἁρίων·
Ἀπὸρ κεχρηπαλόων, φάεγος δ' ἐξέσυλαι δίι ᾧ·
Ὡς ὅγ' ἂν ἐξεμέσειεν ἑκὼν ἀκκιτί γε θυμῷ
Χρήματ' ἀφ' κατίδαψε· θεὸς δ' ἐκ γαστέρος ἕλξει.
16 Καὶ τότε μυζήσει θηκατρόφον ὀπίδος ἰὸν,
Καί μιν ἐῇ γλώσσῃ κλείσει δικαπλῆτις ἐχίδνη.
17 Οὐ μὴ ἴδοι πλεμὰς, ἃ νέμαλα καλλιρέεθρα,
Οὐ μέλιτος πλεμὰς, ἃ νέμαλα ῥεύτερες.
18 Οὐ πδ' ἓξ καρπὸν βράσει πάνυ, ἀλλ' ὀπολύσει,
Οὔπω γ' ὁσύμφορος ὧρ ἔὼν κομάτε πεδαμάων·
Χρήματα δ' ὅσ' ἑτέρων ὀπαίνυτο, πίσσα μεδήσει,
Οὐκέτ' ἀναλλόμενος πλούτῳ κλειτεσσι τε πλεῖς.
19 Οὐνεκα τὸν πλωχὸν τεύχεσκεν ἀτιμίῃ θυμῷ,
Ἡδὲ κακῶς ἀφίει κεχρημένον ἄνδρα θερἤτεω·
Οἶκον ἀφ' ἁλλότειον, τὸν τ' ἠδὲ πὶ αὐτὸς ἐδεμὴς,
Εἵλετο, ἠνορέῃ πίσωθ κὴ κάρπῖ χερῶν·

Ἁμμες

At ſemper antehac inter primos apparuit.
Abiit avolans umbratili par ſomnio (dimiſit:
Pernicioſo, quod ſtatim periit, poſtquam palpebras ſomnus
Et tum aliquis diligenter quærens haud ipſum inveniat,
Simulacris enim ſimilis evanuit nocturnis.
Neq; eum oculus iterum videbit, qui priùs conſpexit,
Neq; eum locus, quem antea occupavit.
Filii ejus cupientes vel fæcem-plebis propitiam-reddere,
Blandis ſermonibus mentem mulcebunt pauperum,
Et mendicos verbis placabunt molliibus.
Poſſeſſiones autem quas vi illis abſtulit immiti animo,
Rurſus volens *eos* placare, manibus ſuis reducet.
Oſſa verò ejus noxâ replentur, eò-quòd-taliter fecit
Olim, adhuc pubeſcens, cùm ei robur integrum eſſet,
Nunc autem tabe invisâ occupatur in membris
Suam ob laſciviam, gravis autem eum morbus comitatur,
Qui & cum eo ſimul cubabit in pulvere.
Etſi in ore dulcior mælle fuerit ipſo,
Quæ ei ſub lingua improbitas occulta eſt:
Etiamſi magnopere parcat, neque dimittat,
Sed retineat firmiter, medióque volvat gutture:
Veruntamen transmutatur ei in viſceribus cibus,
Velutíque virulentæ ſel aſpidis intus factus eſt.
Quaſcunq; autem avidè opes & divitias hauſit,
Evomet rurſus, ſicut quando eructat vino-gravatus
Vir crapulâ-laborans, è gutture autem prorumpit vinum:
Ità hic ejectabit volens invito animo
Divitias quas devoravit: Deus autem è ventre extrahet.
Deinde verò ſuget lethiferum aſpidis virus,
Et eum ſuâ linguâ necabit truculenta vipera.
Non videbit fluvios, non rivos pulchrifluos,
Non mellis fluvios, non rivos butyri.
Non unquam ſui fructum comedet laboris, ſed reſtituet,
Cùm nondum guſtaverit de ſuarum opere manuum:
Opésque quantaſcunq; aliis abſtulit, tantas dimittet,
Non ampliùs exultans divitiis poſſeſſionibúsq; multis.
Quoniam pauperem afflixit crudeli animo,
Et malè dimiſit egenum virum mendicum;
Domum alienam, quámq; nunquam ipſe ædificavit,
Abſtulit, fortitudine fretus & robore manuum:

20 Ἄμμορες ἦσυχίης γαίης ὀϊ ἔασιν ἄναλτος,
Νωλεμέως ὀδύνῃσι πεπαρμένοι ὀξείῃσι·
Τῶν δὲ μὲν ἄμορες αἰεί, ἐς αὖριον ὅτι σαώσει.
21 Οὐδέ τι τοίδ' ἔπος ἔσται ἀθέλητον ἐδωδῆς·
Μαψιδίως πε ἂν εἴη ἐὸν παπτήναμψος ὅλεθρον,
Ὅν κε λίσσησι θανών· ἢ γάρ οἱ ὄλωλεν ἅπαντα.
22 Ὡς ἄλις οἱ φῆν ἔῃ, ὀϊόμενος χορέσασθαι,
Ἐξαπίνης χρειὼ μιν ἰκάνεται ἔκτοθεν αἰεικὴς,
Μίαιη τ' ἐν θαλίῃ κρατερὴ οἱ ἐπήλυθεν ἀνάγκη·
Καί οἱ ἀλιτροσύνης φύλα βαρείας χεῖρας ἐπίσει.
23 Ὄφρα μὲν ἀσπασίως μέλλει σίτοιο πάσασθαι,
Ὡς ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα παρακείμενα χεῖρας ἰάλλει,
Τῷ ἔπι αὖλα θεὸς βίβλει βαρυμηνίσιος θυμῷ
Καὶ μίαιη ἐνὶ θαλίῃ (χόρος δέ μιν ὔπνῳ ἔκαιεν)
Ὡς ὅτε ταρχηδὸς νιφάδας κατέχυδεν ἐραζε.
24 Εἰ μὲν γὰρ πολέμῳ ἠλάσατο κάλκεον ἔγχος,
Ἀλλ' ἤτοι ὡς μέλλει σόον ἔμμεναι· ὡς γὰρ ἀρίστη,
Δεινὴ κλαγγὴ ἄρτι σιδηρείοιο βιοῖο,
Λίγξε βιός, νεῦρη δ' μέγ' ἴαχεν, ἆλτο δ' ὀϊστὸς
Ὀξυβελὴς, θάνατόν τε φέρων καὶ κῆρα μέλαιναν,
Τὸν δ' μέσον ἔρυσσε, φίλον δ' ἐξαῦτυτο θυμόν.
25 Ἕλκεϊαι ἐν χολεοῖο λιλαιομένῃ χροὸς ἆσαι,
Ἀντικρὺ δ' ἀπαλοῖο διὰ χροὸς ἤλυθ' ἀνωγὴ,
Καὶ χάλον οἱ διέπειρεν ἀπασσάμπλον ξίφος ὀξύ,
Πᾶν δ' ὑπεθερμάνθη ἑῷ αἵματι, λύσε δ' γυῖα.
Αἰεί μιν τεσμὸς ἀνὸς ἔχει, καὶ πάρος ἄλαστον.
26 Πᾶν δέ οἱ ἐνδομυχὸν σκότος ἔσεται εἰνὶ μελάθρῳ,
Καὶ ἀχλὺς ἐρεβεννὴ ἑῶ ἐνὶ κεύθεσιν εἵκει·
Θεσπεσίης δ' φλόξ, ἣ τ' ἐ φύσιον ἐγείρει,
Πάγχυ μιν ἐκφήσει, καὶ οὐ νύ τις οἱ μετέπεσται
Ἐν κλισίῃσι λέκτροιο, κακᾶς ἄρα ἔσεσθαι αὐτῷ.
27 Οὐρανὸς ἀμφάδιον θήσει κακὸν, ὅππι ἐοῖσι
Νίπτρον· ἢ γὰρ ἔφη λήσειν Θεόν· ἀν δέ τε χεῖρα
Σπάσεται εἰνὶ θέμιστι καὶ αὐτῷ ἧφορον ἐνείκαι.
28 Πᾶς δ' οἱ ὅλος ὄλωλε, Θεοῦ κατομηνίσαντος,
Χρήματα δ' ἐξ οἴκου ἔβην, ὡς ἀπατήλιον ὕδωρ.
29 Ἡ μοῖρ' ἀνέρος ὅδε, ὃς ἂν ὄδετ' αὖσυλα ῥέζων,
Ἠδ' οἱ θέσφατός ὅδε πάλαι τε πεπρωμένος αἶσα
Δυσλιώς· ὣς γάρ οἱ ἐπίκλωσεν τάγε Δαίμων.

ΚΕΦ.

Expers quietis ventet ei erit insatiabilis
Continuè doloribus transfossus acutis:
Quorum verò eum desiderium capit, *eorum* in crastinum ni-
Nec tantillum *ei* sui erit reliquum edulii. (hil servabit.
Frustrà quis ejus expectaverit opes
Quas reliquerit moriens; certè enim ei perierunt omnia.
Dum satìs sibi autumavit esse, putans saturari se,
Subitò indigentia ei supervenit neutiquam toleranda,
Mediáque in prosperitate dura in eum ingruit necessitas:
Et ei improborum greges graves manus inferent.
Quando etiam libenter futurus est cibo vesci,
Ut in escas paratas appositas manus extendit,
Super eum confestim Deus projiciet iracundum furorem
Vel mediis in epulis (satietas verò eum nondum appetebat)
Sicut quando crebras nives defudit humi.
Tametsi in bello vitaverit æream hastam,
At neq; sic salvus futurus est: ut enim fugit,
Terribilis clangor ortus est ferrei arcûs,
Sibilavit arcus, nervus autem valde sonuit, saliitque sagitta
Acuta, mortémq; ferens & fatum nigrum,
Eum verò medium transfixit, charam autem eripuit animam.
Trahitur è vagina cupiens carne satiari,
Penitus autem teneram per carnem venit mucro,
Et fel ejus penetravit rutilans acutus gladius:
Totus autem incaluit ejus sanguine, solvit autem membra.
Semper eum dirus tremor occupat, & pavor ingens.
Universæ autem ei intestinæ tenebræ erunt in ædibus,
Et caligo obscura suæ in penetralibus domi. (cita,
Divinitus-accensa autem flamma, quæq; non follibus fuit ex-
Omnino eum comburet; & siquis ei in-posterum
In tentoriis reliquus fuerit, malè utiq; erit ipsi.
Cœlum manifestum reddet malum, quodcunq; commisit
Insipiens: certè enim putavit fore ut lateret Deum; at terra
Exurget in judicio contra illum suffragium ferre.
Totus autem ei census periit, Deo irato;
Divitiæ autem è domo effluxerunt, ut fallax unda.
Hæc sors viri est, qui non curabat scelera patrare,
Hæc ei fatalis est, olimq; decreta portio
Infelici: sic enim ei destinavit hæc Deus.

CAP.

ΚΕΦ. κα'.

1 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πτολίπορθος Ἰωσὴς
Αἰεν ἐπὶ φίλοισι νόον τανυπεπλία νωμᾷς·
2 Κέκλυτέ μοι μύθων κακὰ τῶν πάροιθε, ἑτοῖσι,
Καὶ τόδε γ' ὑμῖν πᾶσι παρεμμόσιον, ὅσσ' ἐμὲ κεν εἴπω.
3 Πρῶτά με πυθὼν ἐάσαι' ἀμοιβαίους ἀγορεύειν,
(Οὕτω γὰρ θέμις ἐστὶν) ἔπειτα δ' λωβήσασθε.
4 Ἦ ῥα παρ' ἀνθρώποις ὀπιμέμφομαι; εἰ δ' ἄρα, πόθεν,
Ὡς κέ μοι ἐν φίλοισιν ὀειθείη φίλον ἦτορ.
5 Ἀλλ' ἐμέθεν ξυνέτ' ὦκα καὶ ὑμέας θάμβος ἱκάνοι,
Ταῖας θάμβος ἱκάνει ὅτ' ἐσμὸς χεῖρας πτάλλας.
6 Ταῦτ' ὡς ἂν ἐνόησα, πάρος μ' ἔλεγ, ἐν δ' ἄρα θυμῷ
Βαλλόμενος ταρφὺ, ὑπὸ δ' τέμνε ἔλλαβε γῦια.
7 Τίπτε δ' ἔτι ζώοιμι κακοὶ θαλίῃ ἐνὶ πολλῇ;
Τίπτε δὲ καὶ ἐν κακότητι βροτοὶ κεκαλαγηφάσκοιμι;
Τίπτε δὲ καὶ εὐθενέοιμ' ὅτ' ἀτάσθαλα μηχανόωντες,
Ὄλλυμ τε πάτρῃ τε κεκασμένοι ἐν μερόπεσσιν;
8 Ἀσκεδέα σφίσι τέκνα, καὶ ἔκγονοι ἄντα πάσῃσι,
Παῖδας ἄμ' ἀμφιθαλεῖς, παίδων δέ τε παῖδας ὀρῶν.
9 Δάμαι' ἐπ' εἰρήνην εὐκλειτα νεμεσάσσαι
Πανλὸς ἀνὴρ ὁ βίος, πάσης ἀπάτερθεν ἀνίης
Οὔποτε τυπτόμενος κηρὶ μάσῃσι Θεοῖο.
10 Γενναῖός σφισι παῖδες, ὁ δ' ἐκ ἁμάρτιν ὀχῆας·
Αἱ δὲ βίες γείναντι, καὶ οὐδέ πῃ ἀμοτήκησαν.
11 Τυτθὸς ἐκπέμπει καὶ ἑλαθὲν ἠύτε πῶϋ·
Παῖδες δ' ὀρχηθμῷ τε χορεύτυπίσί τ' ἄειστι,
Παρθενικαί τε καὶ ἠΐθεοι ἁπαλὰ φρονέοντες
Ὀρχεῦντ' ἀλλήλων ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἐχοῦσι.
12 Τοῖσιν δ' ἐν μέσοισι παῖς φόρμιγγι λιγείῃ
Ἱμερόεν κιθάριζε, λίνον δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδεν·
Οἱ δ' ἐπεὶ ἂν κιθάρης ἄϊον μελιηδέα φωνὴν,
Γήθησαν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη,
Μολπῇ τ' ἰυμῷ τε πασὶ σκαίροντες ἕπεντο.
13 Ὡς οἱ μὲ χλαίνας ἓν εἰμένοι ἠδὲ χιτῶνας,
Ἀσὶ δὲ λιπαρεὶ κεφαλαὶ, καὶ καλὰ περίσσπα,
Πίνοντες καὶ ἔδοντες (ἐπεστανον γὰρ ἔχοντες)
Ἀρτεσιοὶ βιότοιο ἐπεὶ μόγον ἐξετέλεσσαν,
Ἀμφίδοοι θυάπτοιο ἔσαν δόμον ἄϊδος ἄσω.
14 Οἳ δ' Θεὸν εὐφέλιξαν ἀγλωσσείῃσι νόοισι,

Καὶ

CAP. XXI.

Huic autem respondens dixit prudens Jobus
Semper in pectoribus mentem patientem versans;
Audite meos sermones, mala licèt patientis, ô socii,
Et hoc vobis sit solamen, quod dixero.
Primum me paululùm sinite vicissim loqui,
(Ità enim fas est) deinde autem convitiemini.
Nunquid apud homines queror? quòd si ità *esset*,
Sic utiq; mihi in pectoribus commotum esset charum cor.
At mihi attendite oculis, & vos admiratio occuper,
Vos admiratio occuper, super os manum ponentes. (animo
Hæc quamprimum ergò animadverti, stupor me cepit, ineq;
Cogitans conturbor, tremor autem subtus occupavit membra.
Quare adeò vivunt mali prosperitate in multa?
Quare & in malitia mortales consenescunt?
Quare & prosperè agunt qui nefaria machinantur,
Opibusque & divitiis instructi inter homines?
Incolumes ipsis liberi, & nepotes coràm adsunt,
Filios simul utroque parente florentes, filiorúmque filios vi-
Domos in pace bene extructas incolunt (dent.
Omni absq; timore, omnem citra mœrorem,
Nunquam verberati stridulo flagello Dei.
Generosus ipsis taurus, is autem non aberravit inieni;
Vaccæ autem peperierunt, & non unquam abortierunt.
Parvulos emittunt vel catervatim tanquam gregem:
Liberi autem saltationéq; choreisq; præstantissimi,
Virgunculæq; & juvenes puerilia sapientes
Saltârunt, invicem ad volam manus tenentes.
Hos autem inter medios puer citharâ sonorâ
Suaviter citharizabat, fides autem dulcè resonabant:
Ii autem ut citharæ audierunt mellitam vocem,
Lætati sunt, & omnibus in præcordiis animus gavisus est;
Cantúq; sibilóq; pedibus saltantes secuti sunt.
Sic hi quidem lænas bene induti & vestes,
Sempérq; delibuti unguento capita & pulchros vultus,
Bibentes & edentes, (affatim enim habuerunt)
Divites opum postquam fatum compleverint,
Repentinâ morte abrepti descenderunt ad inferni domum.
Hi autem Deum repulerunt arrogantiâ mentis,

Et

Καὶ μάλ' ὑφρίζων ὅπως ἔκβαλον· ὡς γὰρ ἔφαντο,
Βάσκ' ἴθι σπίτακόδ' ἡμέων ἀπὸ πηλόθι μᾶλλον,
Ἄμμι γὰρ ἐ φίλον ὅτι ἀλιῶσι σεῖο κελεύθους.
15 Ἀθάνατος ἦ πὴ ἐς', ὡπῷ ἵτα λαοξόσμῳ;
Ἦ τί πίσυν πόλε χάρμος, ἐπεὶ ἰκατόξυμῳ αὐτὸν
Πολλὰ μάλ', ὃς δ' ἀνένυσε, κακῶ δ' ἐ γίνε' ἐρωή;
16 Ἀλλ' ἐ δίω μέλλησιν ὑπέρβιοι εὐχετάασθαι,
Οὐδὲ γὰρ ἔμπεδος ὄλβος ἔπι σφίσιν, ἐδὲ πέπυσται.
Τῷ κ' ἐγὼ δολόεσσαν ἀπέπυστο μῆτιν ἀλιτρῶν,
Οὐδέ τι μοι σκολιὴ κείνων ἐπιλύσατο βυλή,
Οἱ ὕβρει εἴκοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται.
17 Ποινάων δυσεβέας ζυλερὴ κατέμαρψεν ὁμίχλη;
Ποσσάκι τε σφίσι λύχνον ἀπέσβεσε πικρὸς ἀϋτμὴ
Ἐλθὼν ἐξαπίνης, δαίδων ὃ σβεννυμένων
Αὐτὸς παυσάμενα ἐδαμάσατο λυχρὸς ὀλεθρος;
Χωόμενος δ' ἄνδρεσσιν, ὅπως ἐθέλησιν, ἐκάστῳ
Ἄλγε' ἔδωκε Θεὸς· τιμὴς γὰρ ἔγ' ἐς' ὀλωάων.
18 Οἱ δέ γε καρδίῃ κλαλάμῃ τελέθυσιν ὁμοῖοι,
Ἦ τάχ' ἀταφαζῆσι πολυστοφάλιγγες ἄελλαι,
Ἢ ἄλιος ἢν τρομέησὶν εὐτρεχάλκης κατ' ἀλωάς
Λαίλαπι μαζίζασι λιγυπνείουσες ἀῆται.
19 Ἀλλοῖε μὲν γὰρ πατρὸς ὑφρασσίλω ἀλεγεινῶ
Παίδεσσιν τεμίσσι Θεὸς κειμήλιον εἶδ),
Οἱ δ' ἀίκλω πίσυνες ἐπαυσίσκοντο τοκῆος·
Ἀλλοῖε δ' αὐτὸς εἷς ἄτης πένεκεν ἀμοιβλῶ
Σχάτιος, ὑδέ τις ὅστις ἀνάβλησις κακότητος.
20 Ὀρθμοῖσιν ἑοῖσιν ἐὸν πανάπλημος ὀλεθρον
Ὄφεται, ἀργαλέον πίεει χόλον Ἀθανάτοιο.
21 Τίπτέ γ' ἐῶ οἶκω ἔπ τέρπεται, ὃν κε λίπησιν,
Ὀρφὰ ὀι ἡμιτελὴς μεσηγὺ κολάεται αἰών;
22 Τίς Θεῶ ἰδρείῃ ὑποθήσεται, ὅρεα δαείη;
Καὶ γὰρ ὅγ' ὑψηλοῖσι δίκας ἀνδρεσσι δικάζει.
23 Ὃς μὴ ὑποθήσκει μέσῃ νεότητος ἐν ἀκμῇ,
Καὶ δ' ἔχει ἤδης ἄνδος, ὅτε κρατὸς ὅτι μέγιστον·
Ὄλβιος, ἀμφιθαλὴς τε, ἢ ἤπυρος, ὑδέ τι ταρβεῖ·
Ψυχὴ δ' ὀι ῥεθέων πλαυρὴν ἀϊδὸς δὲ βεβήκει,
Ὃν πότμον χέουσα, λιποῦσ' ἀδεσπότα, ἢ ἤβη.
24 Ὥρη ἐν ἠλικίῃς, ὅτε μυελὸς ὀστέα τέγγει,
Ὥρη ἐν ἱαρινῇ, ὅτε τε γλάγος ἄγγεα δλύει·

Ὃς

Et valde audax verbum jactârunt; sic enim dixerunt,
Vade agè quàm celerrimè à nobis longiùs,
Nobis enim non libitum est cognoscere tuas vias.
Immortalis autem quis est, illi ut serviremus? (vimus illi
Aut quodnam adeò est emolumentum, quandoquidè supplica-
Multùm valde, ille autem abnuit, mali autem non sit cessatio?
At non diu superbi gloriaturi sunt:
Neq; enim firma felicitas adest iis, neq; fixa est. (piorum,
Quocirca & ego fraudulentam detestatus sum sententiam im-
Nec mihi perversum eorum placuit consilium,
Qui injuriæ cedentes prava machinantur.
Quoties impios odiosa occupavit caligo?
Quotiésq; iis lampadem extinxit acerbus ventus
Ingruens subitò, lucernis autem extinctis
Ipsos funditus oppressit triste exitium?
Succensens autem hominibus, prout voluerit, unicuiq;
Luctus dedit Deus: dispensator enim is est dolorum.
Hi verò aridæ stipulæ sunt similes,
Quam celeriter abripiunt multarum-vortiginum procellæ;
Aut paleæ, quam turbinatim rotunda per horrea
Tempestate flagellant stridulè-spirantes venti.
Interdum enim patris transgressionem miseram
Filiis reservavit Deus thesaurum esse;
Hi autem pœnam solventes luerunt patrem:
Interdum verò ipse suæ culpæ luit talionem
Improbus, nec ulla est dilatio afflictionis.
Oculis suis suum omnino-infelix exitium
Videbit, gravem-bibet iram Immortalis.
Cur suâ domo adhuc delectatur, quam linquet,
Quando ei semiperfecta in medio decurtatur ætas?
Quis Deo scientiam suggeret, ut discat?
Etenim is excelsis causas viris judicat.
Unus quidem moritur medio juventutis vigore,
Atq; habet pubertatis florem, quod & robur est maximum,
Opulentus, utroq; parente-florens, & tranquillus, nec quic-
quam metuit;
Anima autem è membris volans ad inferos descendit
Suam sortem lugens, relictâ corporis-vi & juventâ.
Tempore adolescentiæ, cùm medulla ossa humectat,
Tempore verno, cùm lac vasa rigat:

Atq;

25 Ὃς δέ τ' ἀδδηκέα θυμὸν ἔχων τεπιτυφόμενος ἔρρει
Ἐκ βίου, ὃν δὲ πόλε ψυχὴν ὑπὸ κεῖνος ἐρύσσῃ.
26 Ἴσοι δ' ἐν κονίῃ πάντες καλαχουσι πεσόντες,
Ἐν δ' ἰῇ πυρὶ πάντ' ἀνδρῶν κακός, ἠδὲ καὶ ἐσθλός,
Ὄφρα σκυλήκεσσιν ἔλωρ καὶ κύσμα γένωνται.
27 Ἀλλ' ἐγὼ οὐ δίδα σφετέρων μελεδήματα θυμῶν,
Ὁσσά τ' ἐμὶ ὑβριζόντες ἀμήχανα μηχάσαντο.
28 Ὤ μοι γὰρ ἐξερέεσθε, Πᾶ ὀργάμεθ' ἐξὶ μέλαθρον;
Ποῦ δῆμος ὑψικόμοιο καὶ ἀγακλειτῆς βασιλῆος;
Ποῦ μέγαρ' ἄρχοντος; πόθι δ' οἱ δῆμός τε πόλις τε;
Πόθι δ' ἐν κόλπῳ χθονὸς ἔπεσεν (εἰ δέ που ἔστι)
Δώματα λυσιζόων; πόθι ναιετάουσιν ἀλεῖται;
29 Οὐκ ἂν δὴ πεπύθεσθε, οἳ ἐν περιδοιπ τυχόντες
Τίμιον ἀπαπόωσι, καὶ αὖδὴ οἴδατε τέκμωρ;
30 Ὡς ὑ δῆμ σὸν εἰσὶν ἀτέραλοι ἀλλὰ μίνυνθα,
Ἐκ τε κακῆ ἐπάνθεν ἀμειλίκτῳ πνὶ φεσθοῖ,
Ἐσόκε μοῖρ' ὀλοὴ, καὶ νηλεὲς ἦμαρ ἱκάνῃ.
Καὶ τέκα δ' αὖ θάνατόν τε καὶ ἀθάνατοι ἐρύζουσιν,
Οἱά τε ἐν φυλακῇς, καὶ σφιν σῶς αὐτὸς ὀλεθρος,
Ἦμαρ τὸ ὅτ' ὄπις τε Θεοῦ νέμεσίς τε γένηται.
31 Τίς δ' ἄρα τὰς ἀνδρὸς ὑπερβάσιον ὕβριν ἐλέγξει
Ἀμφαδόν, ἢ εἰς ὦπα ἰδὼν ὀπιμύξεται ἔργων;
Ἢ πὸς ὁ ἀντικρύ γ' ὑποστήσεται, ὅστις ἔοργε;
32 Ἀλλὰ καὶ ὡς, τοῖός περ ἐὼν, κρατερός τε καὶ ἀγλωρ,
Δύσεται εἰς αἴδαο, καὶ ἐν νεκύεσσι φανείσει
Μίμνων εἰνὶ τάφῳ, τύμβῳ ἔνι οἰκία ναίων,
Ἐνθά ἑ ταρχύσεσι κασιγνητοί τε ἕταί τε.
33 Ἐν δ' ὁ μὲν ἐν μαλακὸν καὶ τήλυμον ὕπνον ἀωτῇ
Κείσεται ἀπαπίπων, γλυκερὸν δ' οἱ ἐν ἄγκαι βόλοι
Ἡμεῖς δ' αὖ δειλοὶ αὐτὸν μέτα φῦλ' ἀνθρώπων
Πάντες ὁπαπαπύσσα, περὶ μὲν τ' ἄλλ', αὐτὰρ ἐπ' ἄλλοι
Ὠ τε περὶ ἄπτῃ ἔπιν τεκέων ἀνύσιμα κάρηνα
Μυείαι, ὅσσά τε φύλα καὶ ἄνδρα γίγνεται ἄρη.
34 Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα παμπορέεσθε ματεύων;
Ὡς ἀλίη ὑμέων γε παραίφασίς ἐστιν, ἑταῖροι,
Εἰσέη δ' ὑμετέρεις ἀεσφρεσύνη ἐνὶ μύθοις.

Alter verò amarum animum habens afflictus ægre discedit
E vita, qui nec unquam buccellam jucundam comederit.
Æquales autem in pulvere omnes obdormient,
Inque eodem honore tum malus tum bonus,
Dum vermibus esca & præda fiunt.
At ego bene novi vestri cogitationes animi,
Quótque me injuriâ afficientes nefaria molimini.
Ità enim interrogâstis, Ubi ducis est palatium?
Ubi domus excelsa præclari regis?
Ubi ædes principis? ubi & illi natióque civitásque?
Quali autem in finu terræ sita sunt (ficubi fuerint)
Tecta impiorum? ubi habitant transgressores?
Annon ab iis audivistis, qui in triviis obvii
Vobis occurrunt, & eorum nôstis signum?
Quemadmodum non diu salvi sunt improbi sed paululùm,
Et à malo conservati sunt immiti quâdam clementiâ,
Quoad fatum exitiale, & sævus dies venerit:
Et statim rursus ad mortem vocati repunt
Tanquam è carcere, & ipsis certum *est* grave exitium,
Die illo, cùm vindicta divina ultióque fuerit.
Quis certè talis viri superbam injuriam redarguet
Palàm, aut coràm intuens reprehendet opera?
Aut quis ei cominus rependet, quæcunque patravit?
Veruntamen talis licèt fuerit, fortis & strenuus,
Descendet ad inferos, & inter mortuos apparebit
Manens in tumulo, in sepulcro domos habitans,
Ubi eum humabunt fratréfque amicíque.
Ibi hic quidem mollem & jucundum somnum carpens
Jacebit lubenter, dulces autem ei in convallibus glebæ *erunt*;
Nos autem miseri post eum gentes hominum
Omnes tractim sequemur; antè quidem alii, post verò aliis
Sicut ante eum erant mortuorum debilia capita,
Innumeri, quot folia & flores nascuntur vere.
At quid me istis consolamini frustrà?
Quàm vana vestra est exhortatio, sodales,
Adhúcque vestris stoliditas in sermonibus?

CAP.

ΚΕΦ. κβ'.

1 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Ἐλιφὰς Θαμανίτης
Ὀχθήσας· δὴ γάρ μιν ἔχεν χόλος ἠλιθα πολλός·
2 Ἦ ῥα Θεὸν τις ὀνήσει ἰδύμῃσι μεραμίεσσιν;
Ὡς ἀνὴρ, ὃς ἐνὶ φρεσὶ πιθαλήμῃσι κέκασσο,
Αὐτὸς ἑῷ πινυτῇ μέγ' ἐφάλλεται ἠδ' ὀνίνησιν;
3 Ποῖον ἔλω τόδε χάρμα Θεῷ, εἰ πάντα δίκῃσθα;
Ἠὲ τί οἱ μέγ' ὄνειαρ ἀκήρατα σεῖο κέλευθα,
Εἰσόκε ἀμύμων αὐτὸς ἔῃς, καὶ ἀμύμονα εἰδήῃς;
4 Ἦ ὅτι σεῦ ἄπιθι τρομέει, καὶ λοίγια ἔργα,
Μή τι μιν ὑβρίζῃς, ἢ ἄλλο τι κωτίλον ἔρδῃς,
Τέκνεσά νύ σε ἐλέγξει, καὶ ἐν δίκῃ ἀντίθ' ἕκῃσι;
5 Νηπύτι', ὐκ ἄρα σεῦ ἀλιτήματα μυρί' ἔασιν,
Ἀστοὺς ἀμπλακίῃ, κακοεργίη δ' ἀπερανθῇς;
Οὐχ ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει;
6 Καὶ δὴ ἀγλωσσείῃ κρατερῇσί τε χδοὶ πεπιθὼς
Μάψ ἀτὰρ ἐ χθ' κόσμον ἀδελφεὸν ἠνεκύρεωσας,
Νηλεὲς, ἤ ῥ' οἱ ὠδυσσάμενος δόκες ἀμοιβιδύ·
Τυμνὸν ἕματ' ἀφέλαες, ὁ δ' ὐκ ἔχεν ἀμφιβαλέσθαι.
7 Ἀνδρὶ ἓ κεκμηῶτι πίειν ὐκ ὤπασας ὕδωρ,
Οὐ βρωτοῦ νίσῃ· τὸ δὲ καὶ πολὺ βίγιον ἔστιν,
Ἐστέρεσας δ' ἰόντα ποτῆ, πεινῶντα δ' σίτῳ.
8 Ἀλλ' ὁ μὲν ἔλλαβε γαῖαν, ὃν κρείττος ἧε μάγιστον,
Ὤκεε δ', ὃς πλείσης πίσι πάντων ἔμμορε πιμπλ·
Τῶν δ' ἄλλων σὺ μὲν ὐκ ἔδεο φρεσὶν, ὅτ' ἀλήιζες.
9 Οὐδέ τι χηράων ποτὲ κήδεο, ἐδ' ἐλέαιρες
Ὀρφανικὰς, τοῖσίν τε φίλοι τεθνᾶσι τυκῆες·
Τὰς δὲ κενὰς ἀρίεις, καὶ ἐδ' δε βραχίονα ῥῆξας.
10 Τέκνεχά σε πλεκλαὶ παρίδες ἐκυκλώσαντο
Πάντοθεν, ἀμφὶ δὲ ποσὶ λίνα τενόεντα κέχυντο,
Καὶ τρόμος αἰτνίδιος καὶ δείματα θυμὸν ἀπύζει·
11 Καὶ σκότος ἀμφιχυθεὶς, ἵνα μὴ φάος ἠελίοιο
Ὀφθαλμοῖσιν ἴδῃς, γλυκερὸν φάος ἠελίοιο·
Καὶ ποταμοὶ πλήθοντες, κατερύγιον δέ σε θῆκε
Πλημμυρὶς ἰδιόλεθρος, κατά τ' ἐκλυσεν ἄσπετον ὕδωρ.
12 Οὐ Θεὸς (ὡς γὰ ἔειπες) ὑπέρτατος ὑψόθι ναίει
Ἀκροτάτῃ κευεῇ πολυχανδέος οὐλύμποιο
Τῆλε μάλ', ἢ ὕλιστος ὑπὲρ χθονὸς οὐρανός ἐστιν;
Ἀστέας εἰσάνιδε, σφίσιν ὡς αἰπεινὰ κάρηνα

Τάξαι

CAP. XXII.

Hunc autem vicissim allocutus est Eliphas Thamanites
Iratus: jam enim ipsum occupavit ira-ingens:
Num Deo quis proderit peritâ mente,
Sicut vir, qui animo prudenti ornatus est,
Ipse suâ sapientiâ multùm adjuvatur & utilitatem capit?
Qualis esset hæc voluptas Deo, si fueris justus?
Aut quod ei *adeò* magnum emolumentum immaculatæ tuæ
Etsi inculpatus ipse fueris, & inculpata nôris? (viæ,
Aut quia tuam noxam metuit, & pestilentia facinora,
Nè eum injuriâ-afficias, aut aliud quid impudentius agas,
Idcirco nunc te reprehendit, & in judicio adversarius stetit?
Inepte, annon tuæ iniquitates innumeræ sunt,
Immensa nequitia, malitiáque infinita?
Nonne injuriáque oppressióq; *ad* ferreum cœlum pervenit?
Etenim insolentiâ robustísque manibus fretus
Temere at non secundùm ordinem fratris pignus-abstulisti,
Crudelis, neque ei decentem tribuisti compensationem:
Nudo vestimenta abstulisti, hic.a.non habuit quo indueretur.
Viro autem lassato ad potandum non præbuisti aquam,
Non edulium jejunio: quod & longè durius est,
Defraudâsti sitientem potu, esurientémque cibo.
At ille sanè occupavit terram, cujus vires erant maximæ,
Incoluitque, qui summum præ omnibus sortitus est honorem:
Alios autem tu non curâsti in animo, nec moratus es.
Nec viduarum unquam curam-habuisti, nec misertus es
Orphanorum, quibúsque chari mortui sunt parentes;
Eas verò inanes dimisisti, & horum brachium fregisti.
Quamobrem te contorti laquei circundedêre
Undique, pedibúsque retia funesta circumfusa sunt,
Et terror repentinus, & horrores animum percellunt;
Et tenebræ circumfusæ, ut nè lumen solis
Oculis aspicias, dulce lumen solis;
Et fluvii restagnantes, submersum autem te reddidit
Inundatio tumida, obruítque ingens aqua.
Nonne Deus (sic enim dix'ti) supremas domos incolit
Summo vertice vasti cœli.
Procul admodum, quà celsissimum super terram cœlum est?
Stellas aspice, iis quàm sublimia capita

Γαῖαν ὑφορβεύοντα· Θεὸς δ' ὑπέρτερος ἄστρων.
13 Πῶς ἦν οὗτος Θεός; πῶς ἔγνως; πῶς ἐνόησας;
Ἢ νύ κεν ἀθρήσειε διὰ νεφέων ἐρεβεννῶν;
Ἢ τι διακρίνεις δ' ἠέρος ἀκλυοέσσης;
14 Ἢ μάλα που νεφέλη πεπυκασμένος ἔδεν ὄπωπε,
Τῆλε δ' ὑπὸ χθονός ἐστι βιβὰς ἐπὶ κύκλον οὐλύμπου.
15 Ἀλλ' ὦκ ἐφράσθης, κῆ σῷ ἐγκάθετο θυμῷ
Ὅσιμον ἀείγνωτον, τὸν ἀπάδαλοι ἄνδρες ἔβησαν,
Καὶ ὁδὸν εὐρύχορον, πάλαι ἣν ἐπάτησαν ἀλῆται;
16 Οἱ πάλ' ἀμαλδύνοντ', ὡς ἄνδια πάμπαν ἄωρα·
Τοῖς ἐπεὶ ὧν ποταμὸς πλήθων ἐκέδασε θέμεθλα
Χειμάρρους κατ' ὄρεσφι, κῆ ἄσπετος ὄμβρος ὄρωρεν,
Αὐτῆσι ῥίζῃσι κατήειπον, ἠδ' ὀλέχοντο.
17 Οὕνεκα τετλήκασι Θεῷ ἐειδομένῳ ἀντίω,
Καί μιν ὑποσυρίζαι ὀνειδείοις ἐπέεσσιν,
Ἐρρ' ἡμέων ἄπο δαίμων, Ὀλύμπιε, πάπαι δέ σε χρεώ;
Βάσκ' ἴθι, χάζεο νῶϊ, ἀναχώρει, πολλὸν ὀπίσσω·
Ἀλλά γε τί πλέον ἄν σοι Θεὸς κατὰ δύμιον ἔρξῃ,
Εἰ δώσεται τελέσαι γε, κῆ εἰ τετελεσμένον ὄζοι;
18 Τοῖσι γὰ ἄσπετον ὄλβον ἐνὶ μεγάροισιν ἔδωκε
Θεσπεσίων τε πλάτων· ἄλλοις δ' σφ' αἰ δέ τ' ἀλωαὶ
Καρπῶν βεβείδασι, δύμοι δ' ἔμπλωτο ἐάων.
Τῆλε δέ μιν βιλαί τε χυοίατο μήδεά τ' ἀνδρῶν
Δυσσεβέων, ἐπεὶ ἔ μοι ἀδρεσὶ μῆτις ἀλεγτέων.
19 Ἢ κεν γνοίησα ἀγαθὸς τ' ἀγαθοῖό τε παῖδες,
Ὅσσοι τ' εὐσεβέες μέγα κεν κεχαρίσαιτο θυμῷ,
Ἀσεβεσός τ' ἄρ ἐνῶρτο γέλως ἀνδρεσσι δικαίοις,
Ὡς ἴδον ἀφραδίας διὰ γαῖαν ὀϊζύοντας,
Σφῆσί τ' ἀπαδαλίησιν ὑπὲρ μέρον ἄλγε' ἔχοντας.
20 Ὧδε δέ τις εἰπέσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Ἡμέων ὅπῃ χρῆματ' ἐκείρεο, λείψανα δ' αὖτις
Βρῶσι πελεσχυδεῖσα πυρὸς δήιοιο ἐρωή.
21 Ἀλλ' ἄγε, λῆγ' ἐειδὸς, δάμασον μεγαλήτορα θυμὸν,
Μήτε σύ, Ἰωβ', ἠδὲ λ' ἐειζέμεναι βασιλῆϊ
Οὐρανῷ, ἀλλ' ἐπίπρα φέρειν, ἵνα μείλιχος εἴη·
Νῶϊ δ' ὀλίγησον φίλῳ ὡς, πάρ' ὄρκια τέμνων,
Ὅφρ' ἀγαθὰ σοι μοῖρα, κῆ ἄσιμα πάντα γένοιτο.
22 Τῆ δὴ ὑπὸ σώματος ἔζαι ζωαρκέα θεσμὸν,
Ἠδ' ἔτεα ξωὲς ὦκα, κῆ ἐν φρεσὶ βάλλεο σῆσιν,
Ἢ οἱ ὑπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέει, αὐδὴ·

Terræ supereminentia: Deus autem sublimior astris.
Quî ergò novit Deus? quî percepit? quî sensit?
Nunquid cernere-queat per nubes opacas?
Nunquid discernere-poterit per caliginem obscuram?
Sanè admodum alicubi nube involutus nihil vidit,
Longè autem à terra est gradiens super ambitum Olympi.
At non consideras, & in tuo reponis animo
Semitam valde notam, quam improbi homines iverunt,
Et viam latam, olim quam calcârunt sceleſti?
Qui citò evanescunt, tanquam flores prorsus immaturi:
Quibus postquam fluvius inundans dissipavit fundamenta
Torrens de montibus, & vehemens imber ingruit,
Ipsis radicibus collapsi sunt, & perditi.
Quoniam ausi sunt cum Deo contendere coràm,
Et ipsum repellere contumeliosis verbis;
Abi à nobis ocyùs, Cælicola; quânam re tibi opus est?
Vade agè, converte nunc, & recede multùm retro.
Enimvero quid ampliùs iis Deus gratum facere-queat,
Si possit perficere, & si perfici potest?
Iis enim immensas opes in ædibus dedit,
Ingentésque divitias: sanè autem ipsis: horreáque
Frugibus referta sunt, rectáq; repleta bonis.
Procul verò à me consiliáque sint curæque virorum
Impiorum, quandoquidè mihi non arridet animo astutia im-
Certè lætabitur bonus boníque filii, (proborum.
Quique pii *fuerint*, valde gaudebunt animo;
Immensúsque ortus est risus viris justis,
Ut viderunt stultos per terram ærumnas tolerantes,
Suâque nequitiâ præter fatum tristia patientes.
Sic autem quis dicebat intuens in propinquum alium,
Nostræ nondum divitiæ consumptæ sunt, reliquias autem e-
Devoravit circumfusus ignis infesti impetus. (orum
Quin agè, desine à contentione, cohibe magnanimum spi-
Neque tu, Jobe, velis contendere cum rege (ritum,
Cœli, sed *cum eo* gratiam inire, ut clemens sit:
Nunc .a. cum eo consuetudinè habeas, ut cum amico, fidelia
Ut bona tibi sors, & æqua omnia eveniant. (fœdera feriens,
Ejus jam ab ore recipe vivificam legem,
Et verba percipe ocyùs, & in animo repone tuo,
Quæ ejus à lingua melle dulcior fluit, orationem.

23 Εἰ δ' ὅτε Ἀδάνατόν γε παλίντροτον ἴχθ' ἐπείγῃς,
Στήσεαι ἀσφήλως, δεδμημένος ὡς τὸ πάρος περ,
Τῆλε δ' ἀπαδαλίλυ βίλεες σίδεν ἐκ χλισάων.
24 Χρυσὸν ἀπειρέσιον ταμιεύσεις, ὥστε κονίλω,
Ἥ τε θέρους ὥρῃ πλείσῃ κέχυ' ἀμφὶ κελεύθους·
Νηήσεις τ' ὄβριζον ἀδὼν χαλίκεσσιν ἴσοι·
Οἱ δὲ δ' ἅλις κάτα πολλοῖς ἐν χαλκεόσσιν.
25 Ἀδάνατος σίδερ ἔρμα χ' ἅπαντον ἔσται ἄλκαρ,
Χρυσός δ', ὃς μέγ' ἔρεσμα πέλει μερόπεσσι βροτοῖσιν·
Ἔσται σοι χρυσός τε χ' ἄργυρος ἠλίδα πολλός.
26 Ἐνθά κα ἀγλαὸν φρένα τέρψεαι, ὐλυμπόνδε
Ὄμματ' ἀειρόμενος, καί σε γλυκὺς ἵμερος ἕξει
Ἀθανάτῳ, ὁ δέ σοι μέλλει μέγα χάρμα γενέδδαι.
27 Λισσόμενος χαλέσεις μιν, ὁ δ' ἐμμαπέως ἐπακούσει
Φωνῆς ὐχομένοιο, σὺ δ' ὐχωλὰς ἀποτίσεις.
28 Ἐμπεδον, ὐδ' ἅλιον ἔπος ἐσσεται, ὅττι κεν εἴπῃς·
Εἰ φρεσὶ κ κείνῃς, τόδε σοι τετελεσμένον ἔσαι.
Ἀμφὶ δ' σῇς λάμψει γλυκερὸν φάος ἀτρεκέως.
29 Ὁππότε μυρία φῦλα βροτῶν ὑποδυομένων
Κάππεσον ἐν κονίῃσι, Θεοῦ ὑπὸ χερσὶ δαμέντες,
Φύσεις, ὡς σε φίλα φρονέων Θεὸς υἱὸς ἄειρε,
Δῶκε δ' ἀείζηλον χ' ὑπερέχειν ἐμμένας ἄλλων,
Ἐκφρεπὲς ἐν πολλοῖσι χ' ἕξοχον ἠρώεσσιν·
Ὅς γὸ ἀγλωσσέησι πεπιδότα ῥεῖα χαλέπτει,
Ἀιδοῖ μειλιχίῃ τε κεκασμένον ἄνδρα σαώσει.
30 Πολλάκι πατρίδα γαῖαν ἀμύμονες ἐννασέσσες
Ἐκ μοίρης ἐρύσαντο δίκησί τε χ' ὁσίῃ σφῶ·
Καί νύ κε σὺ συγερὸν νήσῳ ἐπὶ λοιγὸν ἀμύνῃς
Σῇ τ' ἐυεργεσίῃ χ' ἀκηδεσίῃ παλαμάων.

ΚΕΦ. κγ'.

1 Τὸν δ' ἠμείβετο δίῳ Ἰωβ,
2 Ὦ, μοι ἐγὼ, ὅτι νῶι μοι ἀδίδακις ἔπλετο μοιτὶ
Πικρὸν ὀδυρεσθαι ὑπὸ ἀλλήλων ὀδυνάων.
Εἰ γ' ἀδινὸν στενάχω, χ' δάκρυα μυρία λείβω,
Αὐταὶ ἐμὸν στοναχὴς ἀδινώτερον ἔλκος ἐπύχθη·
Οὐ τόσα δάκρυα λείβω, ὅσων ἄχος ἄξιόν ἐστιν.
3 Εἰ δ' ἔυεσιμι Θεὸν, χ' ἐὸν θρόνον εἰσαφικόμην,
Ὡς ὄφελον σῶναι βηλοῦ ὑπὸ στεινοῖσιν

Ἀπὸ

Quod si ad Immortalem retrogradum vestigium urgeas,
Stabis firmiter, ædificatus ut antehac,
Procul verò iniquitatem projicies tuis è tentoriis.
Aurum immensum recondes sicut pulverem,
Qui æstivo tempore plurimus jacet circa vias:
Accumulabis autem obryzi affatim lapillis æquale,
Qui abundè jacent fluviis in limpidis.
Immortalis tuum columen & ingens erit præsidium,
Aurúmq; quod magnum fulcrum est mortalibus hominibus;
Erit tibi & aurum & argentum affatim copiosum.
Tum splendore in animo delectaberis, ad cœlum
Oculos attollens, & te dulce desiderium tenebit
Immortalis, is autem tibi magnum gaudium futurus est.
Orans invocabis eum, is autem extemplo audiet
Vocem precantis, tu autem vota solves.
Ratum, neq; irritum verbum erit, quodcunq; dixeris,
Si in animo quid statueris, hoc tibi perfectum erit.
Circáq; tuas splendebit dulce lumen semitas.
Quando innumeræ gentes hominum arrogantium
Ceciderunt in pulveribus, Dei sub manibus domitæ,
Profiteberis, quòd te benevolus Deus sursum extulit,
Deditq; conspicuum & eminentem esse præ aliis,
Excellentem inter multos & eximium heroas:
Qui enim insolentiâ fretum facilè deprimit,
Verecundiâ mansuetudinéq; ornatum virum servabit.
Sæpe natale solum inculpati incolæ
Fato eripuerunt justitiâ & fortitudine suâ:
Et forte tu invisam ab insula pestem propulsare-queas
Tuâq; bonitate & integritate manuum.

CAP. XXIII.

Huic autẽ graviter ingemiscens respondit divinus Jobus,
Hei mihi! quoniam nunc mihi amarulenta sit querela
Acerbè lugenti præ continuis doloribus.
Etsi vehementer ingemo, & lacrymas infinitas fundo,
Veruntamen meum gemitu vehementius vulnus est;
Non tot lacrymas fundo, quot dolor dignus est.
Utinam invenire Deum, & ad ejus thronum accedere-que-(am,
Utinam starem limine in cœlesti

Ἀντίθ. εἰνὶ δίκη, ὄρρ' ἐντυίαμι δήμιος.
4 Τῷ ὀι ἐειζέμεναι πλαίω, χὴ νεικέστι ἄντίω,
Ἰθυῶαί τε λόγες, ἐπίων θ' ὑπολήμψ' ἀγῶνα,
Γλῶσαν ἐλέγχιστον πεπυκασμένον ἐμπεδομυθοις.
5 Εὐ ἄρα κε γνόιμι ἔπια φρεσὶν, ὅσ' ἀγορεύει,
Φραζοίμιμι τό γε θυμῷ, ὅ μοι κατεναντίον εἴπει.
6 Ἦ ῥα νύ μοι εείσεις Θεὸς δειλῷ ἀνθρώπῳ,
Κάρτεϊ ὧ πίσυνος, χερσίν τε χὴ ἀλκὶ πεποιθώς;
(Ὤμοι ἐγὼ, ἐπεὶ ὄ κέ τις ὀι δύνος ἰσοφαρίζοι)
Οὐ θὺς· αὐτὰρ ἔμοιγε μάλ' πλυθαρσὲς ἐνήκει
Ἀσχέμον ἐν ςήθεσσι, βίλυ ἀμέγαρτον ἐφέλλειν.
7 Ἐνδά κέν ὀι χὶ κόσμον ἐειδμαίνωσι δίκαιοι
Ἀμφαδὸν, ἰέμενοι ὅπ' ἴστεϊ πείραρ ἑλέσθαι.
Καί κεν ἐελπόμιμι νίκλιν χὴ κῦδος ἀρέσθαι
Ἐκ Θεοῦ, ὃς μὴ πᾶσι δίκλιν ἰδύλατα εἴπειν.
8 Ἀλλ' ὤμοι δύσνος, ἐπεὶ Θεός ὄτιν ἀφαυρὸν
Πρόσω ἔβλιν, ἀτάρ ἄ μιν ἐσέδρακον· ἠδέ τ' ὀπίσω,
Ἀλλ' ἀδ' ὡς δυίαμαί μιν ἐν ὀρθαλμοῖσιν ὁρᾶσθαι.
9 Εἰ δ' ὅπ' δεῖα ἔμ φρεὶς ἠὼ τ' ἠέλιόν τε,
Εἰτ' ἔπ' ἀειρέρ' ἐγωσε πιτὶ ζόφον ἠερόεντα.
Οὐ μὶν ὅπ' σκαιὴ, ὅδι μέρμερα ῥέξει, ὄπωπα·
Οὐδ' ὅπ' δεξιτερῇ, πόθι χὸ κεκρυμμένος ὄτιν.
10 Ἀλλ' ἔμπης σάρα κῆνος ἐμὰς ἐδάηκεν ἀταρτὰς,
Πάσλα τ' ἀκηχεμένω ἴδεν ἠδέα, χὴ νόον ἔλνα.
Ὡς ἐμὲ χὸ δοκίμαζεν ἀϊζύος εἰνὶ καμίνῳ,
Ἐκ δ' ἐίμι χρυσῷ ἴκελος πλὺ λαμπτίωνπι,
Ὅς τ' ἔν πυμφαίνῃ κεναθαρσὲς ἐν πυρὸς αὐγῇ.
11 Ἀστεμφέως ἐὸν ἴχνες ἐμοῖς ἐδίωξα πόδεσσιν,
Ἴχνεσιν ἰδυπόρεισιν ἐὸν ἐφύλαξα κέλευθον,
Καὶ ποσὶν ἀκλινέεσσι, χὴ ἐκ ἀσφαρτὶν ὀδοῖο.
12 Οὐδ' μοι ἄφρρος κραδίλν ἀπιχάζετ' ἐφετμίων
Ἂς ἐπέτελε Παπίρ, ζάθεον δ' ἀπὸ θεσμὸν ἔθηκα
Οὐδ' ὧν ἐν κόλπῳ κειμήλιον· ὄφρι μὲν αὖθι
Ἦλθε δὰ τίματος, τόφρ μοι φερεφερέεσσιν ὄτιν
Ἠὲ μέρες σίτοιο, τό μοι ἐπόεικε νέμεσθαι,
Ἠδὺ μέρες σίτοιο, χὴ ἄλφιτα, μυελὸς ἀνδρῶν.
13 Ἀλλ' ἐκ ἔσιν ἀνὴρ θνίων μιθέων ἀφράδιος,
Οὐδ' τις ἄπρικλον, τὸ Θεὸς φρεσὶν ἦσι μιθοιτᾷ,
Οὐδ' ἄλιον θήσει· ὁμὸς ὁι νόος, ἠδ' ἴα βυλή·
Ἔρξεν ὅπως ἐθέλει καὶ ὁι φίλον ἔπλετο θυμῷ.

Τῶν

Adversarius in judicio, ut ordinarem causam.
Utique cum eo contendere auderem, & litigare coràm,
Dirigeréq; sermones, verborúmq; subire certamen,
Linguam argumentis munitus firmis.
Bene equidem scirem verba in animo, quæ loqueretur,
Perpenderem id in mente, quod adversùm me diceret.
Nunquid mecum certabit Deus misero homuncione,
Robore suo fretus, manibúsque & viribus confisus?
(Hei mihi, quandoquidem nemo cum illo viribus comparari
Non certè: verùm mihi robur audax immittet, (queat!)
Intrepidam in pectoribus vim magnam adaugens.
Ibi cum eo secundùm ordinem contendere queant justi
Propalam, cupientes sub arbitrio litem dirimere.
Et tum speravero victoriam & gloriam consequi
A Deo, qui inter omnes judicium rectissimè pronunciavit.
At heu me infelicem, quippe Deus nusquam apparet:
Antrorsum ivi, sed non illum aspexi; etiam & retrorsum,
At neq; ità possum illum oculis videre.
Sive ad dextram vado ad aurorámq; solémque,
Sive ad sinistram ego ad occasum obscurum;
Non illum juxta lævam, ubi strenua fecit, conspexi;
Nec juxta dextram, ibi enim absconditus est.
Veruntamen liquidò ille meas compertas-habuit vias,
Omnésque mœrentis vidit mores, & mentem novit.
Postquam enim me exploraverit calamitatis in camino,
Exibo auro similis multùm fulgenti,
Quod bene rutilaverit purgatum in ignis flamma.
Firmiter ejus vestigium meis pressi pedibus,
Gressibus directis ejus servavi semitam,
Et pedibus non-declinantibus, & non aberravi à via.
Nec mihi retrogradum cor recessit à mandatis
Quæ præcepit Pater, divinam verò legem reposui
Veluti in sinu thesaurum: quicquid ejus
Processerit ex ore, id mihi satius est
Portione cibi, quam mihi convenit distribui,
Suavi portione cibi, & farinâ, medullâ hominum.
At non est homo divinorum consiliorum impeditor:
Nec quis irritum, quod Deus mente suâ molitur,
Nec inane reddet: Idem illi animus, atq; idem consilium:
Fecit ut vult, & sibi jucundum est animo.

14 Τῶτο γὰ ἐξετέλεσε, τό μοι πεπεσσομένον ἦεν·
Ἦτοι πολλὰ τοιαῦτα παρὲξ ἐο ὅτι κὴ ἄλλα.
15 Τὴνεκά μι τρόμος ἕιλεν, ἐὸν λαὸν λᾶσσαι περίσωπον·
Ὡς ἴδον, ὡς ῥίγησα, φόβος μ' ἔχεν εἰσοράωντα.
16 Ἢ γάρ μοι κραδίῃ θεὸς ἐν φήθεσιν ἔλυσεν.
Δάκρυσί τε ξυναχῇ τε κὴ ἄλγεσι θυμὸν ἔπεξεν·
Ἀθάνατός μ' ἐτάρεξεν, ὃς κρήπτις ὅτι μάλιστα.
17 Ὅωιεκ' ἄρ' ὄκ ἔπολωλα, πάρος πάλε ἔργα γλυκέζη,
Αὐτίκα, πρὶν νεφέλη μοι ἐϊζύος ἦλθε μέλαινα,
Ἄτης τε ξυῆερλω ἴδον ὀφθαλμοῖσιν ὁμίχλω.

ΚΕΦ. κδ'.

1 Τὶ πῆ, ἐπεὶ Ἀθάναλος καιρὸς ἔυ δίδεν ἄπασιν,
Μοῖρά τ' ἀμμοείλω τε καὶ αὐτὴ ἀνθρώπων,
Ἀλλ' ἔμπης κακὸν ἦμαρ ἐν ᾧ πίσυζ ἀλείτας
Μέλλει, ἀνὴρ ὃκ ἔγνω ἐνὶ φρεσὶν, οὐδ' ἐνόησεν,
Οὐδ' εἴ τις θεὸν ἴδοι, κὴ ἄζεται ᾧ ἐνὶ θυμῷ.
2 Ὅς μὲν ὄρυς κινεῖ πολυπλήϊς ἀνδρὸς ἐν ἀγρῷ,
Ὃς δὲ βίῃ ἐλάσας ἀλλότρια πώεα βόσκει.
3 Ἄλλοι δ' ὀρφανικὸν ὄνον ἤλασαν, οὐδ' ἔπι φειδὼ,
Καὶ βόα χηρέων ἀμνῶν ἀνεχύρασαν.
4 Ἦδ' ὕβρει εἰκόνες ἀβρόβασίη τ' ἀλεγεινῇ,
Τειρομένῳς πενίηφιν ἀπειρεφέλιξαν ὁδῖτα.
Κεκρύφασι δ' πλωχὶ ὁμῶ ὑπὸ κάθεσι γαίης
Τοῖσι βιαζόμενοι· μάλα γὰ χλωρὸν δέος ἤρει.
5 Ἐκ δ' ἴσαν ἐμμεμαῶτες ὅπ' σφέτερ' αὐτὰ ἔργα,
Νηλεὲς ἐν φήθεσι κὴ ἄχρειον ἦτορ ἔχοντες,
Ἀρχοτέρεσιν ὄνοισιν ἀλίγκιοι, οἵ τ' ἐν ἐρήμῳ
Ἐξ ἄντρων θορέωσιν ἅμ' ἠοῖ φαινομένφιν,
Ἔιτε κύρμα κιχεῖεν, ὅ σφιν καὶ αὐτόματον εἴη·
Καί σφιν ἔρημος ἔδεσμα πόρεν κὴ σφοῖσι τέκεσσι.
Τοῖοι ὑπερφίαλοι κὴ ὑπέρβιοι ὑβρεϊσῆες
Καπηελία λωτεύντα κὴ ἀνδρῶν πίονα ἔργα
Πλάζοντ', ἀλλότριον βίοτον νήποινον ἐδόντες·
Κτήματα μὲ κέρσαν, πολλὰ δ' ὑπὸ λπίδ' ἔλασαν.
6 Ἐς τ' ἦλθον τέμβος βαθυλήϊον ἀλλότριόν τε,
Ἢ μὴν τ' ὀξείας δρεπάνας ἐν χερσὶν ἔχοντες·
Ἐς τ' ἦλθον ταυλῆσι μέγα βείθεσαν ἀλωὴ
Καλὴ, ὑ σφετέρω· μέλανες δ' ἀγὰ βότρυες ἦσαν.

Τὴν

Hoc enim perfecit, quod mihi decretum erat:
Sanè multa iſtiuſmodi apud eum ſunt & alia.
Idcirco me pavor cepit, dum ejus cernerem vultum;
Ut vidi, ut metui, timor me tenuit intuentem.
Certè enim mihi cor Deus in pectoribus diſſolvit,
Lacrymisq; gemitúq; & doloribus animum liquefecit:
Immortalis me perturbavit, cujus vires ſunt maximæ.
Quoniam non perii, antequam hæc opera fierent,
Statim, priuſquam nebula mihi calamitatis advenerit atra,
Infortuniiq; horrendam viderim oculis caliginem.

CAP. XXIIII.

QUare, cùm Immortalis tempora ſat novit omnia,
Fatúmq; & infortunium mortalium hominum;
Tamen malum diem, in quo puniturus eſt ſceleratos,
Vir non novit in animo, neq; obſervavit,
Nec ſi quis Deum cognovit, & veneratur animitus.
Unus quidem limites movet locupletis viri in agro,
Alius verò vi abigens alienos greges paſcit. (perârunt,
Alii autem orphanorum aſinum abegerunt, neq; ſibi-tem-
Et bovem viduarum infirmarum pro-pignore-abſtulerunt.
Atque injuriæ cedentes iniquitatiq; gravi,
Afflictos egeſtate deturbârunt è via.
Occulti autem ſunt pauperes ſimul ſub penetralibus terræ
His oppreſſi: valde enim pallidus metus occupavit.
Exierunt autem incitati ad ſua nefaria opera,
Crudele in pectoribus & ferox cor habentes,
Agreſtibus aſinis ſimiles, qui in deſerto
Ex antris proruunt quam-primum luceſcit,
Sicubi prædam deprehendere-queant, quæ ipſis grata ſit:
Et iis eremus eſcam præbet, & eorum proli.
Tales ſuperbi & inſolentes oppreſſores
Per campos florentes & hominum pinguia culta
Vagantur, alienum victum impunè edentes: (duxerunt:
Poſſeſſiones quidem vaſtârunt, multam autem prædam ab-
Intrarúntq; campum altæ-ſegetis, alienum licèt,
Metebántque, acutas falces in manibus habentes:
Intrarúntq; racemis valde oneratam vineam,
Pulchram, non ſuam; nigri verò botri inerant;

Nam

Τλῶ ϑ' βίη τρυφόωντες ἔχον μελιηδέα καρπόν.
7 Ὅς τις γυμνὸς ἐὼν, ὑδ' ὀι ῥάκος ἀμφιβαλέσϑαι,
Παντύλον μὲν ἀρῆκεν ἐνείμονα χείματος ὥρῃ.
8 Τὸν δ' ὄμβρος κατέδυσεν, ὅταν λάβῃσιν βέῃ ὕδωρ
Ῥοιζηδὸν καὶ ὄρεσφι κελαινῇ λαίλαπι Διὸς,
Ὅς τ' ἐπεὶ ἂν ἄλλῃ ἔυρε ψύχεος ἀλεωρὴν,
Πέτρῃ ὑπὸ γλαφυρῇ ἔνδϑι βορέω ὑπ' ἰωχῇ,
Τῇς δ' ἔχεθ' ἑμπεφυώς, ἵνα οἱ σκέπας ἢ ἀνέμοιο.
9 Ὀρφανικὸν δέ τι πῶϒον, φίλας ὅτε χεῖρας ὀρέξῃ
Ἠΰ τι μειδιόων ἐνὶ νηπίῃ ἀλεγεινῇ,
Μαζῷ ἀπαπαίσαντο χ' ἑὸν κόλπιον πιϑήσῃς,
Νηλεὲς ἧπερ ἔχοντες· ἐνηχύσαντο ϑ' πνιγερόν·
10 Οὐσ' αὐτῷ τι διδῶσι ῥάκος, τό μιν ἀμφικαλύψῃ,
Γυμνὸν δ' ἐλθεῖν αἰ, γυμνὸν τ' ἐῶσι νέεσϑαι.
Οἱσί δ' ὑπ' ἀρχαλέῳ λιμῷ φίλα γῦα λέλιωτε,
Καὶ καμάτῳ, σφῶϊ δὲ ζωρικὰ δῴγματ' ἀπύρων
Σίνται, ἀμαλλάων ἵνα μιν δ' ὑπναίαι' ἔειδοι.
11 Οἱ δ' ἐν ἀλωῇσι λιπαρὸς τρυφόωσιν ἐλαίας,
Καὶ ϛαφυλὰς τραπέσι φιλαχείποις ὀπὶ λίωσῖς,
Ἀρυέμεν οἶνον σρισὶ τ' αὐτῆς κ' τέκοι σοφῷ.
Οὐπερ πίνοντες πολυκλαύτα δ' ἴψαν ἄρεντο.
12 Ἔνϑα δ' ἄμ' ὁμωῇ τε κ' ἐυχωλῇ πέλεν ἀνδρῶν
Ὀλλυμένων τε κ' ὀλυμένων· ῥέε δ' αἵματι γαῖα·
Τῶν ὕδεις τε βίη τε σϑένρεον ὕεσσιν ἴσαν
Ἄσει δεινόντων, σφῶϊ ϑ' τόνϑ' ὧρνυ' ἀεικὴς
Καπετλὶν ἀτειμήσων· ὅμαδος δ' ἀλίασε ὀρώρει.
Ἀλλ' ἐκ αἴ κα Θεός γ' ἄτην πίνυσδε ἄμελλεν,
Οὐδ' ἀεσφοσύνῃ, ἐκάϛ τάδε ἔρια νοήσῃ.
13 Σχέτλιοι ἐκ ἴσασιν ὅπη φέϑ', ὑδ' ὅπη ἰὼν,
Οὐδ' ὅπη ἠέλιϑ φαεσιμβρότος εἶσ' ὑπὲρ αἶαν,
Ἥιες κ' νεφέλῃ κεκαλυμμένοι· ὑδέ πῃ αὐτοὺ
Ἠέλιϑ φαέϑων ὀπιδέρκεται ἀκτίνεσσιν,
Οὐδ' ὁπόϑ' ἂν εἰέκῃσι ϖρὸς ἑρανὸν ἀστεροέσσα,
Οὐδ' ὅταν ἂψ ὀπὶ γαῖαν ἀπ' ἑρανόϑεν ϖροτραπῇ·
Ἀλλ' ὀπὶ νὺξ ὀλοὴ τέτατα δειλοῖσι βροτοῖσιν.
14 Ἄνερ, ἄνερ, βροτολοιγὲ, μιαιφόνε, τεχνεσιπλῆτα,
Καὶ σὺ ϖρὸ ἠελίοιο, φοὶν ἂν φαεῖ ἀβλῆτες ἰὼς,
Ὄρνυσαι ἐκ λεχέων, κεχεμένον ἄνδρα φονεύσων,
Ἠΰτε ϑ' κλέπτης ἀλάλησαι νυκτὸς ἀμολγῷ.
15 Μοιχὸς ὁ νυκτιπλανὴς ϑλεερὸς ἐλάλιξεν ὀπωπὴς,

Eam autem per-vim vindemiantes habebant dulcẽ fructum.
Qui nudus fuerat, neque ei panniculus, quo indueretur,
Torâ nocte eum dimiſerunt ſine-veſte hyberno tempore.
Illum autem imber rigavit, cùm copioſa fluxerit aqua
Cum ſonitu de montibus atro turbine ruens,
Qui quando non aliud invenit à frigore refugium,
Petra ſub concava dormit boreæ ſub tegmine,
Hanc autem tenet adhærens, ut ei munimentum ſit à vento.
Orphanum autem puerum, charas cùm manus extendat
Suave quid ſubridens in infantia miſeranda,
Ab ubere avulſerunt vel è ſinu nutricis,
Immane cor habentes: pignus autem acceperunt à paupere:
Neque illi ullum dant panniculum, qui ipſum tegat,
Nudum autem venire, nudúmq; ſinunt redire.
Quibúsque gravi fame chara membra ſoluta ſunt,
Et labore, ab iis almos manipulos abſtulerunt
Noxii, *ut* nec manipulis frui-queant meſſores.
Qui autem in pomariis pingues vindemiant olivas,
Et uvas calcant meri amantibus in torcularibus,
Promerentes mercedem ſibique ipſis & proli ſuæ,
Nunquam bibentes valde-aridam ſitim exemerunt.
Tunc verò ſimul ejulatus & inſultatio erat virorum
Perdentium & pereuntium: fluebat autem ſanguine terra:
Horum injuriáq; viſq; ad ferreum cœlum pervenit (randus
Gladio percutientium, illorum .a. gemitus excitabatur miſe-
Per urbem vulneratorum; tumultus autem ingens ortus eſt.
Verùm non ſtatim Deus noxam puniturus erat,
Neque ſtultitiam, etſi hæc opera obſervaverit.
Improbi non nôrunt ubi lux, aut ubi aurora,
Aut ubi ſol hominibus-affulgens vadit ſuper terram,
Caligine & nebulâ tecti: neque unquam eos
Sol lucidus aſpicit radiis,
Nec quando progreditur ad cœlum ſtellatum,
Nec quando rurſus ad terram de cœlo defertur;
Sed nox pernicioſa ſuperfuſa eſt miſeris mortalibus.
Vir, vir, homicida, inquinate-cæde, murorum-deſtructor,
Et tu ante ſolem priuſquam appareat immortalis aurora,
Surgis è lecto, egenum hominem occiſurus,
Veluti autem fur erras mediâ nocte.
Mœchus noctivagus doloſos torſit oculos,

Sedit

Ἦσο δ' ἐνὶ μεγάροις ποτιδέγμενος, εἰσόκα δύῃ
Οὐρανῷ ἀγλαὸν ὄμμα, φίλος δ' ἐπὶ ἕσπερος ἔλθῃ,
Ἕλκων νύκτα μέλαιναν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.
Ἥμος δ' κνέφας λῇ, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαὶ,
Φῆ ῥ' ὡς ὅτι μιν ὄμμα δαδέχοι ὀξύτατον ὤρ,
Τοίη γε νεφέλη κεκαλυμμένος ἐυχετόωτο.
Ἀνοι μὴ (τέχναι δ' κακῶν πολυμήχανοί εἰσι
Πάσης δ' ὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, ὄφρ' ὀνομλύω,
Οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν γλῶσσαι, δέκα δ' στόματ' εἶεν)
Ὀρχηθμῷ ἀνὰ νυκτὸς διωρύξαντο μέλαθρα,
Λαοὶ πάντες σφι καθ' ἥμαρ ἔλωρ φερέλοντο χθονὸς.
Οὐ φιλέῃσι φάος, σκότιος δέ τε ἶμερος αἱρεῖ.
Ἄλλοις μὲν ῥ' ἀέκητι ἐὺν φάος, αὐτὰρ ἐκείνοις
Ἀσπασίη τρίλλιστος ἐπήλυθε νύξ ἐρεβεννή.
Ἡ τ' ἄλλοισι φάος τερψίμβροτον ἤγαγεν ἠώς,
Ἐχθρὴ τοῖσι πέλεν, σκιὴ ὡς θανάτοιο μέλαινα.
Εἰ δέ τις ὀφθαλμοῖσιν ἴδοι, ἢ ἔργα πύθοιτο,
Περχύρεον δ' ἄρα τὼς γε νέτος θανάτοιο κάλυψεν,
Ἀχλυόεις τε φόβος σὺν φρένας ἀμφιμελαίνας
Ἐδδεισαν μὴ ὀπίζαφελῶς, χάζοντο δ' ὀπίσσω·
Ὡς ὅτε τις τε δρυόχοα ἰδὼν παλίορσος ἀπῆκε
Οὐρεος ἐν βήσσῃς, ὑπό τε τρόμος ἕλλαβε γυῖα·
Ὣς οἱ μὲν ῥίγησαν, ἐπεὶ κέ τις ἀθρήσειεν.
Λινά τε δεδλίδες φύλαδ' ἐμπάζοντο ἕκαστος,
Λαυψηρῇς ὑδάτεσσιν ἐοικότες ὄγκα ῥέουσι.
Τῶν δέ τε μοίρῃσιν ὅλλυ κὴ κλήματα πάντ' ὀπὶ γαῖαν,
Οσσά σφιν πάρος ἔσκε, καπὴ ὑπόλοιπεν ἐπαρὴ,
Εἰλέ τε, κὴ ἐπέδαπτεν ἄφαρ δεσπόλῃσι ἑοιτύς.
Οἱ δ' ἄρα πίν' ἀλόωνται νόσφιν ἀπ' ἄλλων,
Οὐ χρεὼ εἰσιχνεύσι βεσσάδ', ἃ πίονα ἔργα
Ἀμφαδίλλι, ὅτ' ὄλιμον ἀλωάων ἐειδηλέων.
Ὡς χθόνα φυχρὴν, ἢ ἐξ ὕδατος χρύσαλλον
Αὐχμὸς κὴ θέρμη, πάφος ὣς κατέμαφεν ἀλείτην.
Γαστὴρ, ἢ μιν ἔπκλε, λελασμένη ἔστετο αὐτῆς,
Τοῦ κὴ τεθνεώτος ἰδ' ἐν κονίσι τεθέντος
Τεύξῃσι σκάληκας ἐν ἔγκατα δῖα θάλεσθαι,
Δημὸν ἐρεπτόμενοι, ὀπιπευέσθην κείρεσθαι.
Ὠλεσ' ἴν' ἀδ' ὄνομ' αὐτῆς ἐν ἀνθρώποισι λίπηται,
Οὐδέ οἱ ὀφρύνοισι πάρα μνημήιον ἔσται.
Ῥήγνυσ' ὑπερβασίῃ, δρυσὶν ἰκέλη, ἄρρ' ἐν ὄρεσσι

Σιώ

Sedit autem in ædibus expectans, donec occiderit
Cœli splendidus oculus, amicúsque hesperus supervenerit,
Trahens noctem nigram in almam terram.
Quando autem tenebræ erant, obumbrabantúrq; omnes viæ,
Putat, quòd nullus oculus eum cernet, acutissimus licèt;
Tali enim nebulâ obtectum se gloriatur esse. (narum sunt:
Alii quidem (Technæ verò malorum multarum-machi-
Omnes autem non ego dixero, neque nominavero,
Etiamsi mihi decem linguæ, decémque ora essent.)
Tenebricosam per noctem perfoderunt domos,
Quas priùs sibi interdiu prædam elegerunt esse.
Non amant lucem, tenebrarum verò eos desiderium capit.
Aliis quidem invitis occidit lumen, sed iis
Grata multoties-rogata venit nox obscura.
Quæque aliis lucem mortales delectantem duxit, aurora
Invisa his est, umbra velut mortis nigra.
Quòd siquis oculis aspiciat, aut opera rescíscat,
Densa certè eos nubes mortis texit;
Caliginosúsque timor subiit præcordia nigra:
Metuerunt quidem vehementer, recessérúntque retro.
Ut cùm quis draconem conspicatus resiliens fugit
Montis in saltibus, tremórq; occupavit artus:
Sic hi quidem horruerunt, postquam quis *eos* conspexerit.
Gravitérque metuentes fugam cogitárunt unusquisque,
Velocibus undis similes ocyùs fluentibus. (terram,
Eorum verò sortem omnem & possessiones cunctas super
Quæcunque ipsis priùs fuerunt mala perdet execratio,
Occupátq; & dissipat citò sæva erinnys:
Solitarii autem hi vagantur seorsum ab aliis,
Non cœtum ingrediuntur hominum, non pinguia sata
Propalam, nec viam vinearum florentium.
Sicut nivem frigidam, aut ex unda glaciem,
Æstus & calor, sepulcrum sic celeriter opprimit peccatorem.
Uterus qui ipsum peperit, oblitus erit ejus,
Cujus etiam mortui & in pulveribus positi
Apparabunt vermes in viscéribus convivium lautum,
Adipem rodentes, & renibus-obtensum carpentes.
Periit, (ità) ut nec nomen ejus inter homines relinquatur,
Neque ei apud posteros monumentum erit.
Frangitur iniquitas, arboribus similis, cùm in montibus

Simul

Σωὶ τ' ἔυρές τε, νότος τ' ἔπεσι, ζέφυρές τε λυσαὶς·
Αἱ δ' ἅμα πρὸς ἀλλήλας ἔβαλον ταυύπτερας ὄζας
Ἠχῇ θεσπεσίῃ, πάντοσε δέ τε ἀγνυμένῃσιν.
21 [a]Ἡ δ' ὑμὼν τεῦ ἔσκε, καὶ οὐκ εἰδυῖα πόνοιο,
Τὴν ῥα βίῃ ἕλασε πρύχεσκεν ἀπλωὶ θυμῷ
Σχέτλιος, αἰὲν ἀλιτρός, ἐρυκείεσκε δ' ἀέλλη,
Καὶ κακὰ πολλ' ἔρδεσκεν ὅσ' ἀ σύμπαντες ὀτ' ἄλλοι.
22 Ῥυσάζει βειαρὲς ὦ κάρτεϊ· ὡς ὅγ' ἀνέσῃ,
Οὔτις δὴ τὰ πάροιθεν ἐπ ζωοῖσι μετέῆναι,
Ἔλπετο δ' ὡς τότε οἱ δαπάτῳ ἐμαρτο ἀλῶναι
Λαὸς ἀλεώ, ἐπεὶ ὅγε μαίνεϊ ὑκέτ' ἀνακτῶς.
23 Εἰ δ' ὀἰ δῶκε θεὸς σόον ἐμμενῶναι, ἀλ' ἀπολέσθαι,
Εὐκηλόν τε μίνυσθα καὶ ἀρτιέα ζώοντα,
Ἀλλά γε καὶ μετόπισθ' ἄτλα καὶ ἄφραδα ἔργα
Τίννυθ' ὑποδρα ἰδὼν, μάλα τ' ἐκδικον ὄμμα πταίνων.
24 Τυῖδὸν ἀείρονται, πάντων δέ σ' ὑπέρτεροί εἰσι
Δυσσεβέες, τάχα δ' αὖ κατερήεπον ἐν κονίῃσιν·
Οἰχνεῖ δ' ὡς τε καὶ ἄλλοι ὅσοι βεβρυί εἰσ' ὀπὶ γαίῃ,
Πανσυδίῃ, νώνυμοι ἐν ἀνθρώποισιν ἐόντες,
Ἀκλειεῖς τιθᾶσι, θεὸς δ' ἐδρέψατο κῦδος,
Ὡς ὅτε τις σαχύων ὑποκόψῃ ἄκρεα κάρπωα.
25 Ἀλλ' εἰ τὰ οὐκ ἔστιν ἐπίσμυον, ὡς ἀγορεύω,
Τίς δὴ μοι τὸν μῦθον ὀνόσσεται, ὅσσοι ἐτήτυμοι,
Ἢ πάλιν ἐρέει τίς σ' ὑμμι ψεῦδος ἐλέγξει,
Δείξει τ' ἐυρεσιεπὲς, ὡς ἀ πεπυσμένα βάζω;

ΚΕΦ. κε'.

1 Τὸν δ' μέγ' ὀχθήσας Σαυχαῖος ἀμείβετο Βελδάδ·
2 Οὐλύμπου βασιλεύς, ὃς ὑπέρτατα δώματα ναίει,
Πάντων μοῦ κρατέει μένος, πάντεσσι δ' ἀνάσσει,
Καίρατος ὑμμέδων τε τέλειε μήστωρ τε φίλοισι,
Οἷος δ' ἀσχέμεν ἦσαι ἐρ' ὑμηλοῖσι θρήνοισι,
Πάντα δ' ἐπ' εἰρυῖν δίπτει στρατὸν ἀστραιόνων.
3 Ἦ ῥα πη ὀξὺν ἀεθμὸς ἐπερχόμενον στρατάων;
Ἢ πή ἐς' ὀπὶ γαῖαν, ἐρ' ὃν θεὸς ὐκ ἀνέτειλεν
Οὐρανόθεν γλυκερόν τε φάος καὶ ἐπήρατον αὐγήν;
4 Πῶς ἔν βροτὸς ἀνὴρ ὅσος θεοῦ ἄντα φανείη,
Ὅς τε ἀνητὸς ἐὼν, ἀνητὴ δέ ἑ γείνατο μήτηρ;
Αἰκὰ θεῷ ἐείσῃ, πῶς ὲν δίκῃ ἔσσετ' ἀμύμων;

Ἀλ-

Simul eurúsq; notúsq; ingruit, zephyrúsq; graviter-ſpirans:
Hæ autem inter ſe concutiunt extenſos ramos
Sonitu immani; fragor autem *ſit* fractarum.
Quæ autem mulier ſterilis fuit, & neſcia partûs,
Eam violentiæ impotens vexavit immiti animo
Durus, ſemper peccans, injuriâ autem affecit viduam,
Et mala multa patrabat, quot non univerſi alii.
Per-vim-trahit ſtrenuos ſuo robore: poſtquam hic ſurrexe-
Nemo diu confiſus eſt ſe ampliùs vivis interfuturum, (rit,
Expectat autem quòd ſibi morte decretum eſt occupari
Triſtitiæ quandoquidem hic furit non ampliùs tolerabiliter.
Quòd ſi ei det Deus ſalvum eſſe, nec perire,
Securúmq; paululum, & incolumem viventem,
Nihilominùs poſtea noxam, & ſcelerata opera
Punit torvè intuens & admodum vindicè oculum intendens.
Paululum exaltantur, omnibúsque ſuperiores ſunt
Impii, ſtatim verò collapſi ſunt in pulvere;
Abeunt ſicut & alii, quotquot mortales ſunt ſuper terram,
Prorſus, ignobiles inter homines exiſtentes,
Inglorii moriuntur; Deus autem decerpſit gloriam,
Sicut cùm quis ariſtarum ampútaverit ſumma cacumina.
Quod ſi hoc non ſit verum, ut dico,
Quis mihi ſermonem reprehendet, quotquot *eſtis* ſocii,
Aut contradicet? quis inter vos mendacium redarguet,
Oſtendétq; manifeſtè, quòd non prudentia loquor?

CAP. XXV.

Huic autè valde indignatus Sauchæus reſpondit Bildad,
Cœli rex, qui ſupremas domos incolit,
Omnes quidem ſuperat ſolus, omnibúsq; imperat,
Princeps altipoténsq; eſt, dúxque terroris,
Solus verò quietè ſedet ſuper excelſum thronum,
Omnémque in pace regit exercitum cœlicolarum.
Num quis eſt numerus cœleſtium exercituum?
Aut quis eſt in terra, ſuper quem Deus non oriri-ſecit
Cœlitus dulcémque lucem, & gratum jubar?
Quomodo igitur miſellus homo juſtus coram Deo appare-
Qui & mortalis fuerit, mortalíſq; eum genuerit mater? (ret?
Si cum Deo contendat, quomodo in judicio erit inculpatus?

Verùm

5 Ἀλλ' ἴδε τείρεα πάντα, τά τ' ὄρνυσι ἀστεφάνωτα·
Ἀστέρες ὡς λαμπουσι, ὡς αἰγλήεσσα σελήνη
Ἄμμι βεβοῦσι δοκεῖς ἐν δ' οὐθμηοῖσι Θεοῖο
Ἀστέρες ὡ λαμπουσι, νὺ δ' αἰγλήεσσα σελήνη·
Πολλὰ γὰρ οἱ, ὦ Ἴωβε, τὰ κἀλ' ὡ καλὰ πέρανθ).
6 Πῶς ἂν ἄνθρωπος, σκώληξ ὃς ἐστὶ, δίκαιος ἔπυχθης;
Ἢ πάις ἀνθρώπου, σκώληξ ὃς ἐστὶ, δίκαιος ἔπυχθης;

ΚΕΦ. κς'.

1 Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ἴωβος,
2 Ὦ πόποι, ἢ μάλα δεινὸς ἀνὴρ τε λιγύς τ' ἀγορητής·
Ὡς σύ γ' ἄκικυν ἄνισα τεοῖς ἐπέεσσιν ὄρνυσ,
Καὶ ὀλιγοδρανέοντι πῶ ὡ μῦθος, ἠδέ τις ἀλκή,
Σῆς ὑποθημοσύνῃσι βίλυ κὴ κάρτος ἐνῆκας;
3 Ὡς σύ γ' ἐν ἀφρεδέεσσι πέλοις βιληφόρος ἀνὴρ,
Τοῖσί τ' ἀλεξίκακον κὴ ἀμύσσονα μῆτιν ὑφαίνοις;
Ὡς ἦδη μάλα πᾶσαν ἀληθείλω κατέλεξας.
4 Καὶ τίνι ταῦτα λέγεις; τίνθ' αὖ κεκαφηότα θυμὸν
Ζωρεῖς; τίς δ' ἀμπνύθη, ἐπεὶ σὸν μῦθον ἄκουσε;
5 Καὶ γὰ ἐγὼ σάφα οἶδα, ὅ οἱ δένος ὐκ ὀπιπτές·
Οὐδ' ἄρα μῆνον ὕπεθεν, ἐν αἰθέι κὴ νεφέλῃσιν,
Ἀλλά γε κὴ ὑπένερθεν, ἐν ὕδασιν ἠδὲ θαλάσσῃς,
Πάντων κοιρανέει νέκυες κἀλαπτηγετῶτες,
Οἱ δ' ἁλὸς ἀσπυρίπιο μυκοίταλα βένθια ναίουσ
Αὐτὶς ἀνεκλάδησαν ὑφ' ὕδασι τῖο ἔκητι.
6 Τῷ δ' μυκοὶ ἀίδαο, κὴ οἰκία δεινὰ πέραν)
Σμερδαλέ', ευρώεντα, τά τε ευγέσσ' ὄφ ἄλλοι.
Ῥεῖα δ' ἀείζηλοί οἱ ἐειννύες ἐν νεκύεσσι
Φαίνονθ' ἐξ ἐρεβέδοφι, χάνεν δέ τε τάρταρος ευρὺς,
Αὐτίμαλα δ' πύλαι μύκον ὑλομδόιο βερέθρος
Ἔβλεσεν δ' ὑπενέρθεν ἄναξ ενέρων Ἀϊδωνεύς,
Δείσας δ' ἐκ θρόνε ἄλτο, κὴ ἴαχε, μή οἱ ὕπερθε
Γαῖαν ἀναρρήξειε Ποσὶν ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
7 Ὅς βορέω ἐπέτασεν ὑπὲρ κενὸν, ὑλόθι γαῖαν
Οὐδενὸς ἐκκρεμάσας, ἢ δ' ἴσα) αὐτοθέμεθλος·
Ἦ, σι βειδοσύνῃσι διαμπερὲς ἐν ἀσαρῶι.
8 Ὑδατα δ' ἐν πυκινοῖσιν ἑοῖς νεφέεσσιν ἔδησεν,
Οὐδέ ποτ' ἐρμὶν νεφέλη βείθηκε ὄφ ὄμπες,
Τοσσῶτόν τε βάρος φορέει ὑγκύμονι κόλπῳ.

Βιλῶ

Verùm aspice sidera omnia, quæ cœlum comprehendit:
Stellæ quàm lucidæ, quàm splendida luna
Nobis mortalibus videtur! in oculis verò Dei
Stellæ non lucidæ, nec splendida luna:
Multa enim ei, ô Jobe, quæ pulchra sunt *aliis*, non pulchra
Quomodo ergò homo, vermis qui miser est? (videntur.
Aut filius hominis, vermis qui miser est?

CAP. XXVI.

ILli respondit deinde patiens divinus Jobus,
Papæ, certè admodum gravis vir, suavisq; orator!
Ut tu debilem virum tuis verbis juvisti,
Et languenti, cui nec spiritus, nec ullum robur,
Tuis monitis vim & fortitudinem inspirâsti?
Ut tu inter stultos queas-esse consiliarius vir,
Iisq; salutare & insigne consilium texere?
Adeò jam prorsus totam veritatem enarrâsti.
Et cui ista dicis? cujus denuò anhelantem spiritum (diit?
Vivificas? quis autem respiravit, postquam tuum sermonẽ au-
Etenim ego apertè novi, quòd ei potentia *est* invicta:
Nec solùm supernè, in æthere & nubibus,
Sed etiam infernè, in aquis & mari,
Omnia gubernat: cadavera mortua,
Quæ maris infructuosi penitissimas profunditates incolunt,
Iterum reformantur sub undis ejus libitu. (sunt
Ei autem penetralia inferni, & sedes terribiles in-conspectu-
Horrendæ, squalidæ, quas horrent alii.
Facilè autem conspicuæ ei furiæ inter manes
Apparent ex erebo, hiátq; tartarus vastus,
Sponte autem suâ portæ crepuêrunt exitialis barathri,
Timuit autem subtus rex inferorum Lucifer,
Territus autem solio exiluit, & clamavit, nè ei desuper
Terram rescinderet Pater hominúmq; deorúmque.
Qui aquilonem extendit super vacuum, sursum terram
De nihilo suspendens; hæc autem stat per-se-habens-funda-
Suis ponderibus perpetuò bene compacta. (mentum,
Aquas verò in densis suis nubibus ligavit,
Nec unquam finditur nubes gravata licèt usquè,
Tantúmq; onus gestans prægnanti gremio.

9 Βηλῶ θεατεσίοιο φαεινὸν χάρμα θέσθην ὄμμα,
Ὃν θρόνον ἐκ ἀνέφλυε, νέφη δ' ἐπέπαυντο ἔπ' αὐτῷ·
Ἠέρα κάκχευεν πολλὴ, ἠχλυσε δ' ὄλυμπον.
10 Ὅς τε κὴ αἰγιαλὸν μεγάλη ῥήγνυθε θαλάσσῃ,
Κύμασι δ' ἔρκος ἔδηκε, τό τ' ἐ θέμις ὀξὶ περῆσαι,
Εἰσόκεν ἦμαρ νυκτὶ, κὴ ὕμασι νὺξ ὑποείκῃ,
Φωλός τε σκότός τε φέρῃ μέλεσσιν ἀμοιβιλί.
11 Ἀστερόεις δεδόνητο πόλος, κὴ κίονες ἄνδρες
Οὐρανοῦ ἐκδάμασσαν, ἑλὼ τρομέοντες ὁμοκλήν.
12 Πόντον δ' ἦρι βίηφι διέκρινεν ἔνθα κὴ ἔνθα,
Οὖτα δ' ὑποφριάλης φρεσὶ παλιλλίμνοισι πιθήσας.
13 Αἰθέρα δαίδαλλεν πολυΐδρείῃσι νόοιο,
Οὐρανὸν ἐυαρεπέων ἔασε ποικίλμασιν ἄστρων·
Δεινὸν ὄφιν, μέγα σῆμα, πέλωρον, θαῦμα ἰδέσθαι,
Σκρεζόλον, πολύλικτον, ἑῆς τεκτήνατο χερσί.
14 Καὶ τὰ μὲν ἔργα Θεοῦ· ὁ δ' ὑπέρτερος ἐπλέτο φήμης.
Ὡς ὀλίγης μοίρης αὖτις πέρι πεπιδανόμεθα.
Δεινὴ ἡ βεσπὴ ὅτ' ἀπ' ὑρανόθεν σμαραγίσῃ,
Τίς σάφα γινώσκοι τὶ νύ οἱ μῶμον ἤτελε θεῖον;

ΚΕΦ. κζ'.

1 Ἦ Ἔρα βαρυσθενέχων, ὅπω δέ τε λῆξ' ἀγορέων,
Αὐ δ' ὄχε λάζετο μῦθον, ἔπος τ' ἔφατ', ὤμοσε δ' ὅρκον·
2 Οὐ μὰ Θεοῦ ζωλὼ, ὃς ἀκήρατον ἄρδεται αἰεὶ
Κάρπος ἄεισον ἔχει, δώλαι δέ τε πάντα τέλεσται,
Ὅς βιλιὼ μοι ὄλεσε, κὴ ἐξέλετο φρένας ἐσθλάς,
Ἠδὲ νόον μοι πικρὸν ἐπὶ φίλεσσιν ἔθηκεν,
3 Οὐποτ', ἕως ζώω, κὴ ἔχω ζωαρκέα ποιλὼ,
Καί μοι θεατεσίη μάρψει ἐν βίνεσσιν αὐτῳ,
4 Οὐ τις ἀκύσει ἐμεῖο κακὸν ἔπος, οὐδ' ἀσύφηλον,
Οὐδέ τ' ἀταθαλίη μοι ἀμείψεται ἔρκος ὀδόντων,
Οὐπινα κλεψινόοισι παρεπλάγξω φρένα μύθοις,
Οὐδέ ποτε γλώσσης μειλίγμασιν ἠπεροπεύσω.
5 Οὐδὲ δικαιώσω ὑμέας τόδε μηδὲ γένοιτο·
Οὐδέ τ' ἀποῤῥίψω μὰ ἀκηρασίλω παλαμάων,
Εἰσόκε τεθναίλω, κὴ μόρσιμον ἦμαρ ἐπίλθοι·
6 Ἀλλὰ δικαιοσύνης μὰ ἀπείξ ἔχομ', οὐδὲ μεθήσω·
Οὐ με χρυσαλδίοις ςυφελίξει ὀνείδεσιν ἦτορ,

a Εως

Liminis divini splendidam detinuit faciem, (eum:
Suum thronum non revelavit, nubem autem expandit super
Caliginem offudit multam, obscuratum autem est cœlum.
Qui etiam littus magno circumjecit mari,
Fluctibus autem vallum posuit, quod nefas est transilire,
Dum dies nocti, & diei nox successerit,
Lucísque tenebrarúmq; tulerit gratam vicissitudinem.
Stellatus intremuit polus, & columnæ summæ
Cœli conterritæ sunt, ejus metuentes increpationem.
Pontum suâ vi discidit hinc & illinc,
Sauciavítque superbos mente prudenti fretus.
Æthera variegavit peritiâ mentis,
Cœlum pulchrorum induens pigmentis astrorum;
Dirum serpentem, ingens portentum, monstrum, mirabilem
Tortuosum, volubilem, suis fabricavit manibus. (visu,
Et hæc quidem opera Dei: ille autem superior est famâ;
Adeò exiguam portionem de illo audivimus:
Horrendum verò tonitru quando è cœlo fragorem dat,
Quis certò novit quid sibi mens velit divina?

CAP. XXVII.

Dixit graviter ingemiscens, nondũ a cessavit à concione,
Iterum verò ille cepit sermonem, verbùmq; dixit, juravítque juramentum;
Per Dei vitam, qui incorruptibilis immortalis semper
Robur optimum habet, potéstque omnia perficere,
Qui judicium meum perdidit, & abstulit mentem sanam,
Et animum mihi amarum in pectoribus posuit,
Nunquam quoad vivam, & habeam vitale spiraculum,
Et mihi divinus maneat in naribus spiritus,
Quisquam audiet ex me malum dictum, neq; ignominio- (sum.
Neque iniquitas mihi transibit septum dentium,
Nullius fallacibus seducam mentem sermonibus,
Nec unquam linguæ blandimentis decipiam.
Neque justificabo vos, id verò absit,
Neque abjiciam meam integritatem manuum,
Donec moriar, & fatalis dies veniat:
Sed justitiæ meæ mordicus adhæreo, neque dimittam:
Non me clandestinis incesset contumeliis cor,

Ἔως πότ' ἔτι ζώω καὶ ὁρῶ φάος ἠελίοιο.
7 Ὅς μ' ἀπιχθήσῃ, καὶ δή μ' εἶσεα εἰδήσῃ,
Καί μοι ἐναντίβιον, κακά τε φρονέων, ἐπρήσσῃ,
Ἴσῃ μοῖρ' αὐτῷ καὶ ἀταλάφρονι ἀνδρὶ γένοιτο.
8 Τίς γὰρ ἔτ' ἐλπωρὴ σκολιόφρονι ἠπεροπευτεῖ;
Εἰ καὶ ὀι δεκάκις τε καὶ εἰκοσάκις τόσα εἴην,
Οὐτά τέ οἱ νωῖν ὄζῃ, καὶ εἰ πάρεν ἄλλα γένοιτο,
Ἦ νυ τι οἱ χαλεπὴ πλῆτο πολὺς ἤματι κείνῳ,
Ὁππότ' Ἄναξ τ' ἀπὸ οἱ μελιηδέα θυμὸν ἔληται;
9 Ἦ ῥ' ἔο λιωομένοιο Θεὸς φέρων ἐπακούσει;
Εὐχωλῆσιν ἐῆσι μάλ' ἵλαον ἆας ἐρείσει,
Ἄτη ὅτε συγερὴ χαλεπός τέ μιν ὀλίγον ἱκάνῃ;
10 Ἦ ῥα νυ χάρμα Θεὸς μέγ' ὀιήσεται, ᾧ τε πεπίθῃς;
Τῷ δ' ἐπαγαλλόμῳ φρένα τέρψεται ἤματα πάντα;
Φωνῇ τ' ἀλλήλῳ ἰκέτης γε ὀιήσεται εἶ);
11 Τίμμι δ' ἐγὼ φέφορον ὑποδήσομαι, ὄφρ' ὀπίκαζον,
Ἄασα Θεῦ κλυτὰ ἔρια, τάλαι τά τε χερσὶν ἔρεξε
Θαύματα, δεινοσίης δείξω κειμήλια βιλῆς.
12 Εἰ δ' ὔμμες πάρα ἴστε, καὶ ὀφθαλμοῖσιν ἴδησθε
Πάντα μάλ' ὡς ἐγένοντ' (ἐπεὶ οὐκ ἀδαήμονές ἐστε)
Τίπτ' ἔτι μαψιδίοισι φίλῳ ἐειδάνεσθ' ἑταίρῳ;
13 Αὐτὴ μὲν πάλε μοῖρα κακῶν, καὶ δέσφατα ἄσσα,
Καὶ πόθ' ἁπ' ὀφρύθιν λέλακεν γέρας ἄγχιρε ἀγαυοῖ,
Οἵ τ' ἄλλως πτύχεσσιν ὑπέρβιον ὄβριν ἔχοντες.
14 Τῶν εἴ τις λέκτροιο φίλοις δώρεσσι κάμῃσι,
Καὶ πολύτεκνον ὄλῃ, ἀλλ' ἔμπης γείνατο παῖδας
Αἰνομόρους, καὶ τέσσι μινυνθαδίης τέκε μήτηρ·
Ἦ γὰρ ἐπὶ πολέμῳ ἀνδρῶν ὑπὸ χερσὶ δαμέντες
Φασγάνῳ ἀμφήκει βεβλήατο, ἠὲ ὀλέοντο,
Ἦ καὶ (ὅς οἰκῆτος θανάτου δειλοῖσι βεστῆσι)
Λιμῷ τεθνήκασιν, ἐπεὶ σίτοιο χάπλον.
15 Ἦν δέ τις ὀι φίλοιπος ἐν ὀιζυόεσσι γένηται,
Ἐς τάφον ἄκλαυτος καὶ ἀθαπτος κείσεται, ὄφρ' ἔτι χῆρα
Ἀμφ' αὐτῷ κλαύσῃσι λίγα κωκύσασι γυναῖκες,
Ὠδὺ δέ τις εἰπάσῃ, καὶ ἐξάρχουσα γόοιο,
Ὤμοι ἐγὼ δειλή, ὤμοι δυσαειτοτόκεια.
16 Ἀργυρέων εἰ σωαγείρη ἀθέσφατον ὅστε κονίλῳ,
Χλαίνας τ' ἠδὲ χατίσκας, ἐυνήτας τε τάπητας,
Καὶ πλησὺν ἐδητὸν ἀπείρεσιον, ἠύτε πηλὸν,
Ὅς πάσης ἐν ὁδοῖσιν ἀεὶ κέχυτ' ἠλιθα πολλός.

Ὅς

Quamdiu adhuc vivo, & video lumen ſolis.
Qui autem me oderit, & non amica conſilia noverit,
Et mihi ex-adverſo maláque cogitans inſurrexerit,
Æqualis ſors illi & improbo homini contingat.
Quæ enim ſupereſt ſpes obliquum-animum-habentis hy-
Etiam ſi ei decies, ac vicies totidem eſſent, (pocritæ?
Quot ei nunc ſunt, & ſi alicunde alia acceſſerint,
Nunquid ei profuerint divitiæ multæ in illo die,
Quando ſupremus Rex ei dulcem animam eripiet?
Nunquid eum ſupplicantem Deus proclivis audiet?
Precibúsque ejus valde propitiam aurem inclinabit,
Damnum cùm inſeſtum gravísque ei calamitas ſupervenerit?
Nunquid oblectamentũ Deus ei magnũ erit, cui confidat?
In nihilo autem exultans animitus delectabitur dies omnes?
Vocéque jugi ſupplicem ſe ei profitebitur eſſe?
Vos verò ego lubens docebo, neque celabo,
Quæ Dei præclara opera *ſint*, olim quæque manibus fecit
Miracula, divini oſtendam theſauros conſilii.
Quòd ſi vos *ipſi* certò nôſtis, & oculis vidiſtis (eſtis)
Omnia prorſus ut fiebant, (quandoquidem haud imperiti
Utquid adhuc inanibus *verbis cum* charo contenditis amice?
Hæc certè eſt portio malorum & fatalis ſors,
Et hoc cœlitus nacti ſunt præmium viri inſolentes,
Quíque alios affligunt ſuperbâ violentiâ freti.
Horum ſiquis lecti charis pignoribus ornatus ſit,
Et abundet liberis, at certè genuit filios
Malo-fato, & eos brevis-ævi peperit mater:
Aut enim in bello hoſtium manibus ſubacti
Gladio ancipiti percuſſi ſunt & periere;
Aut etiam (quæ miſerrima mors *eſt* miſeris mortalibus)
Fame mortui ſunt, quandoquidem cibo caruere.
Quòd ſiquis ei ſuperſtes inter poſteros fuerit,
In ſepulcrum indefletus deſcendet, nec viduæ
Circa eum fuſæ ſtridulè ejulabunt fœminæ,
Ità quæpiam dicens, & incipiens luctum, (*filium*!
O me miſeram! ó me infauſto-omine-enixam-optimum-
Argentum ſi congeſſerit immenſum ſicut pulverem,
Lænásque & tunicas, & bene-notos tapetes,
Et copiam veſtimentorum infinitam, tanquam lutum,
Quod omnibus in viis ſemper ſpargitur admodum multum,

Ὅς κεν ἐπιμάσσητο, πόνῳ δέ τ' ἀχέϊ θέσει·
Οὐδ' ὀι χαλκήσουσι τόσα ἀργυρείοιο τάλαντα,
Οὐδὲ τόσ' ἔμμαλα καλὰ· θεὸς γάρ οἱ ὄλβον ἀπέρεψε
Ἀνδρείοισι ἰδυνόοις τάδε πάντα δάσασθαι.
18 Οσσά δ' ὀι ἀγλαΐηφι τετεύχατο δώματα καλὰ,
Χρύσεα, μαρμαίεντα, δοκοὶ δέ οἱ ἄφθιτα ἔσθεν,
Ἀλλὰ τὰ μὲν τ' ἀδληχρὰ πέλει, ὡς οἰκία σητὸς,
Ἥύτε τε σταθμὸς ποιμνήϊος, ἄδρεύοντος,
Ὅς τ' ἔχα πὰρ ἔειπε σμικρῆς ἀνέμου ὑπ' ἰωῆς.
19 Ἐυκλήιων κατέλεκτο, πολὺς δέ οἱ ὄλβος ὀπήδει,
Ἔρρετο δ' ἐξ ὕπνοις, ἠὲ ἄδε τι ὀι φρεσὶν εἶπεν,
Ὀρθωθεὶς ἀνέωξε, καὶ ἀδὲ τι λοιπὸν ὄπωπεν.
Ἔστερος ἀφνεὸν λίπεν, ἠὲ ἔυρε πνιγερήν.
20 Δείματά μιν κατέμαρψεν ἐπήτεμα, ἄλλο μετ' ἄλλο,
Ἥύτε κύματα μακρὰ πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
Ἠδὲ κακαὶ δὴ νυκτὸς ἀνηρείψαντο θύελλαι.
21 Ἔυρες ὀπισθέρχων μιν ἀρήϊφασιν (ὤρχατο δ' αὐτὸς)
Τῆλέ τ' ἀπεσφήλιξεν ἐρεμνῇ λαίλαπι θύων.
22 Λυγρὰ δ' ὃ πᾶλλ' ὀπὶ δὶ ῥίψει θεὸς, οὐδ' ἐλεήσει,
Ἀσσάπιόν κεν ὀι εἴη ἐὰς ὑπὸ χεῖρας ἀλύξαι.
23 Ἀνδρῶν εἰν ἀγορῇ χειρῶν κέρτος αἰὲν ἐπ' αὐτῷ
Ὄρνυτ' ἀεικέλιον, πολλῶν δ' ὀπισενεπίοντων
Ἐξ ἑνὸς μὲν ἔκλεψε κατηφείη τε καὶ αἰδώς.

ΚΕΦ. κη'.

1 Ἀργύρῳ ὀξὶ μέταλλον ὑπὸ χθονὸς, ἢ ἀνορύχθη,
Καὶ χρυσῷ ἕδος ὄξιν, ὃν ὕστερον ἐν χοάνοισι
Τέκτων ἀμφιπονεῖ) ἰλύσης πεφαπίσεται.
2 Μητέρος ἐκ γαίης ὀλοὸν τέκος ἦλθε σίδηρος,
Ἐκ λίθε ἐλκόμενον χωνεύεται ἐν πυρὶ χαλκός.
3 Ἦ χὸ θνητὸς ἀνὴρ πολυϊδρείηφι νόοιο
Βῆ ῥ' ἐς ὑπηχθονίους τε μυχὸς, δῦ δ' ἔγχαλα γαίης
Σμερδαλέ', ἀχλυόεντα, φάος τ' ἐνὶ κεύθεσιν ἧκα,
Χρήματα μασσάων, καὶ πᾶν πολύπημον ἐρεύνῶν,
Ἦ χαλκὸν, ἢ χαλκοῖο γονὴν, ἢ ἀσήμαλα χρυσῦ·
Τιμιώτατος δ' ὑπένερθε λίθος, καὶ πάντα μέταλλα
Δευτὸν ἐπ κόλποιο, καὶ ἐκ ζαμάθοιο βαθείης
(Τοῦτον κεν φαίης σκιὴ ἐν θανάτοιο μελαίνῃ
Ἔμμεναι, ὅσσα ἔρυξε· τόσον χάσεν εὐρεῖα χθών)

Ἐξα-

Ille præparare queat, labor autem inutilis erit,
Neque ei proderunt tot argenti talenta,
Neque tot vestes pulchræ: Deus enim ei opes eripiens
Viris justis dabit hæc omnia distribuere.
Quæque ei splendidè extructa sunt ædificia pulchra,
Aurea, fulgentia, videntur autem ei immortalia esse,
At hæc quidem infirma sunt, quasi domicilia tineæ,
Velutique stabulum pastorale vile,
Quod citò utique corruit exiguo venti flatu.
Locuples decubuit, multæ que ei opes supperebant,
Surrexit autem è somno, & nihil quicquam ei supererat,
Oculos aperuit, & nihil quicquam reliquum vidit.
Vesper divitem liquit, aurora invênit pauperem.
Terrores eum apprehenderunt crebri, alius post alium,
Sicut fluctus longi multisoni maris,
Et malæ per noctem abripuerunt procellæ.
Eurus ingruens eum abripuit (evanuit autem ille)
Procúlque amovit nigro turbine furens. (ferebitur,
Tristia autem multa super eum projiciet Deus, neque mi-
Gratum utique ei foret illius manus effugere.
Hominum in concilio manuum complosio semper contra
Orta est probrosa, multis verò exsibilantibus (illum
E sedibus eum suffuratus est mœror & pudor.

CAP. XXVIII.

ARgento est vena sub tellure, ubi effoditur,
Et auro locus est, quod postea in vasis-fusoriis
Faber elaborat peritâ mente.
Matre è terra pernicioſa proles venit ferrum,
E lapide extractum conflatur in igni æs.
Certè enim mortalis homo prudentiâ mentis,
Intravit subterraneos spécus, penetravit .a. in viscera terræ,
Horrenda, tenebricosa, lucémque cavernis immisit,
Divitias inquirens, & omne pretiosum scrutans,
Aut chalybem, aut æris venam, aut semina auri:
Pretiosos autem subtèr lapides, & omnia metalla
Vasto è sinu, & ex arena profunda
(Hunc certè diceres umbra in mortis nigra
Esse, qui fodit, adeò dehiscit lata terra)

Ἐξάγαγε τερφρώσδε, τὰ δ' ἠελίῳ ἴδεν αὐγάς.
4 Εἰ δέ ποτ' ἐξαπίνης ὕδωρ ῥέεν ἔνθεν βόθρε
Τηλόσ' ἀναβλύζον, (σφαραγεῦντο γὸ ὕδατα χαίτε)
Εἰ τ' ἄλλως καθ' ὄρεσσιν ὀπαζόμεν Θεοῦ ὄμβρῳ
Χειμάῤῥες ἐπόρεσε, κ' ὅππως ὄζι πόθεσε
Σπήλυξα ἀμφοτέρεσις, μινύθει δὲ τε ἔργ' ἀνθρώπων·
Ἐνθ' ὀχετηδὸν ἀνὴρ πολαμὸν τόματ' ἄλυσδε ἄλλο
Τρέψεν ἐπισμύρων ὕδατος ῥόον ἠδεμονάων,
Χερσὶ μάχελλαν ἔχων, ἀμάρης δ' ἐξ ἔχμαλα βάλλων,
Ἢ διὰ σωλιώνων· τὸ δέ τ' ὦκα ῥέον κελαρύζει,
Κῦμα παλιῤῥόθιον, φθάνει δέ τε κὰν τὸν ἀγοῦλα.
5 Γαῖα φίλη γλυκερὴν πέλει θρεπτήορος ἄρτε,
Τὴν δ' ὑπὸ νηδύϊοις ἀνερύγεται ἐνδομυχὴν πῦρ.
6 Σαπφείρων ἕδος εἰσὶ λίθοι ὑπὸ κεύθεσι γαίης
Μητέρος, ἣ πλυτόχευσον ἔχει ἐνὶ γαστὶ κονίλω.
7 Ἔστι μὲν ἀτρεκὴς πίδ ὅτι ποτ' ὄρνεον ὄδεν,
Οὐδέ πε αἰγυπιὸς ἴδεν ὄμμασιν, ὃν ῥά τε φασὶν
Ὀξύτατον θήρεσσι ὑπερφίαλων πτιλιωῶν.
8 Τὼ ὀδὲν ἄτ' ἀῤ' ἴσαν σκύμνοι χαεσπῆιο λέοντος,
Οὔτε λέων βλοσυρὸς εἰείει δεινοῖσι πόδεσσι·
Τὼ δ' ἐπάπτσεν ἀνὴρ χαίης κεκμηλία διφῶν.
9 Ὅς τ' ἐπεὶ δὴ ἴδεν θησαυρὸν ἐβλιτο νέρθεν ἐόντα,
Πέτρας ἐδροπάλιξε, βίῃ κ' χερσὶ πεποιθὼς,
Πέτρας ἐστιφέλιξε, κατίστεφεν δ' κάρηα
Ἠλιβάτων ὀρέων, τὰ δ' ῥιζόθεν ἐξεειπόλα
Κάπτεσε ῥοιζηδὸν, βυνοὶ δ' ἀνεκυμβαλίαζον.
10 Ἐν σκοπέλοισι μέσοις πολαμὸν βαθυδινήενλας
Ὤρυχε, πᾶν πολύτιμον ἐὸς τ' ὀφθαλμὸς ὄπωπεν.
11 Εἴρχει πλειόντων πολαμὸν ἀλεγεινὰ ῥέεθρα.
Ἰσχαράα μέγα κῦμα, τὸ δ' ὐκ ὑπεράλλεται ὄχθας.
Εἰ τι καλαχρυσθῆι, πίχα δ' ἠγαγεν αὐτὸ φόωσδε.
12 Πᾶ δ' ἄρα τις δύναται σοφίᾳ διζήμεν εὑρεῖν;
Ἢ κ' τις πύλε χώρες ἐχερεσώπις ἐρείνης;
13 Οὐ γάρ τις ποτὲ δίδεν ὀπιχθονίων ἀνθρώπων
Ὡς ἐείπμες ἔνι, πάντων τ' ἀντάξιον ἄλλων.
Οὐ βροτὸς εὑρετός ὅτι, κ' ὃ ζωοῖσιν ὀπηδεῖ.
14 Οὐκ ἐν ἐμοὶ, φάμεν, στερεὸς ἀπαυλίατο βυσσὸς,
Οὐ παρ' ἐμοὶ, φαμόν, κρατερῶς ἀπέπτατο θάλασσα.
Οὐ τις μιν χρυσῷ φρίατει κὰν μυελα δόιη,
Οὐδέ ποτ' ἀργυρίῳ, κὰν ἄσπετον ὄγκον ἐνείκει.

Οὐδὲ

Eduxit in lucem; ea autem ſolis viderunt jubar.
Quòd ſi quando repentè unda fluat intra fodinam,
Surſum ſcaturiens, (diſtenta enim erant ubera terræ)
Sive aliter de montibus auctus Dei imbre
Torrens ingruat, & nullo-modo licet pedibus
Stare ambobus, minuuntur autem opera hominum:
Tum aquæ-ductor homo fluviorum oſtia aliò aliud
Avertit ſcienter, aquæ rivum deducens,
Manibus ligonem habens, & ex alveo obices amovens,
Aut per tubos; celeriter autem fluens immurmurat
Unda retrograda, præcurrit autem & ipſum ductorem.
Terra amica parens eſt homines-nutrientis panis,
Ejúſq; ſub viſceribus eructatur inteſtinus ignis.
Sapphirorum locus ſunt lapides ſub penetralibus terræ
Matris, quæ auro-abundantem geſtat in utero pulverem.
Eſt quidem ſemita, quam nulla unquam avis novit,
Neq; vultur conſpexit oculis, quem etiam aiunt
Acutiſſimè cernere inter aërias volucres.
Hanc viam nec iverunt catuli fulvi leonis,
Neque leo torvus calcat horrendis pedibus;
Eam tamen calcavit homo terræ theſauros ſcrutans.
Qui cùm theſaurum ſperaverit ſubtus exiſtentem,
Petras concuſſit vi & manibus fretus,
Petras dimovit, ſubvertítque cacumina
Celſorum montium, hi autem radicitus collapſi
Cecidere cum-ſónitu, colles autem ſubvertebantur.
In rupibus mediis fluvios profundi-vorticis
Fodit, omne pretioſum ejus oculus vidit.
Coërcet inundantium fluviorum gravis fluenta,
Siſtit magnum fluctum, hic autem non tranſilit ripas.
Siquid abſconditum ſit, ſtatim eduxit illud in-lucem.
Ubi autem quis poteſt ſapientiam quærens invenire?
Aut quis eſt locus prudentiæ amabilis?
Nec enim quis unquam novit terreſtrium hominum
Quàm pretioſa ſit, omniúmq; *rerum* inſtar aliarum:
A mortali inveniri non poteſt, & vivis non adeſt.
Non *eſt* in me, dicens, ſtrenuè abnegavit abyſſus,
Non apud me, dicens, fortiter recuſavit mare.
Nemo ipſam auro emit, etſi innumera der,
Neccdum argento, licèt immenſum pretium ferat.

Neque

Οὐδὲ γὸ ἂν ἄμφω σοφίη ἀπάλαλε γένοιντο,
Οὐδ' εἴ πς τόσα ἤδοιη, ὅσα φάμαδός τε κόνις πε,
Οὐδ' εἴ κεν δεκάκις τε κ) εἰκοσπήχεα δῶρα.
16 Χρυσὸς ὁ ὄβρυζ@ μέγ' ἀνάξιός ὄτιν ἐκείνης,
Οὐδὲ τίση πιπ' ὄνυχ@ κ) σαπφείριος.
17 Τῶ ὅτε χρυσὸς πλυδαίδαλ@ ἰσοφαρίζοι,
Οὔτε κρύσαλλ@ χαδαρός· πίω δ' ὅπς ἀμείζοι
Καλῶν ἀπὸ λίθων ἑπτήμοιο χρυσοῦ.
18 Οὐδέ πς ἔστ) μνήμη ἐρυθρὸ κοραλίοιο,
Μάργαρα πλεραπῆ ὀδ' ἐν λόγῳ, ὀδ' ἐν ἀειθμῷ·
Τέτο γ' λωΐτερον πάντων πέλε μαργαριτέων,
Δῖα φρένις, πνυτός τε νόο@, κ) θυμὸς ἐχάρων.
19 Ἀξίη ἡ τόσση πέλεται ξανθοῖο τοπάζε,
Ὅς κ) ἀπ' Αἰθιόπων μελενέοντο τηλόθ' ἐόντων·
Οὐ χρυσὸς καθαρός τῶ ἐὰν κ) πολλὸν ἄπεφθος
Ἰσοπαλὴς, ἐπεὶ ἄπορθ' ὁμοίης ἐμμορε πιπῆς.
20 Τένεκα ἡ σοφίη πόθεν ἤλυθε πότνια μήτηρ
Ἡ κ) πῆς πέλε χῶρος ἐχεφρεσύνης ἐρατεινῆς;
21 Παντὸς ὅτι ζώντες κ) ἐπὶ χθονὶ ἑρχομένοισιο
Ῥηΐδιως λάθεν ὄμμα, κ) ὐκ ἤντησεν ὀπωπῆς·
Οὐδέπω ὡς' ἀείδηλος ὑπερφιάλοις πέλελωΐς,
Οἶσι κ) ὀξύτατον κεφαλῆς ἐκδέρκεται ὄστε.
22 Πόντιος κ) θάνατος ὀδυμάονες ἠρνήσαντο,
Καὶ ἕνα θυμὸν ἔχοντες ὁμόθρονον ἴαχον αὐδὴν,
Ἡμεῖς μὲν κλέος ὅτιον ἀκόρμθ', ὀδέ τι ἴδμθ.
23 Ἀλλὰ Θεὸς κ) ὁδὸν νοέει, χῶρόν τε γινώσκει,
Πᾶ σοφίη μίμνει σάφα ἴδυῖα, κ) ὁππόθι ναίει.
24 Πάντοσε γὸ παπλαίνει ἐπ' ἐσχάτα πείρατα γαίης,
Πῖλε δ' ἀπ' ὠκεανόθεν πανεπίσκοπον ὄμμα πταλύγει.
25 Ὁππότε βυκλαίων ἀνέμων λαυλιπὶ κελάδα
Θῦκεν, ὅπως βομβηδὸν ὑπὸ νέφεσι κλονέωνται,
Σπῖσε δ' ἐπὶ πάσσιγι βαρυπνείοιλας ἀήτας,
Τὰς γ' παλαιτάδεσκε, κ) ὕδασι μέτρον ἔδωκεν
Ἐυ κ) ὀπιπμόως· γάθμη δ' ἴθυνε θάλασσαν,
Καὶ ῥόον ὄρρα φέρεσθε, κ) ὐκ ἐπὶ χέρσον ὀρώσα·
(Πείρατα γὸ τάων εἰ μὴ χτὶ κόσμον ἄρηρεν,
Αὐτικα σύγχυτο πάντα, κ) αἰδέει μίσγεσθ πόντος)
26 Καί τ' ὄμβρεσιο ῥοῆσιν ἀτέρμονα θεσμὸν ἔθηκεν,
Ὅρρ' ἀλιναῖς ψεκάδεσσιν ἅλις πλήσιατ' ἄρρατα·
Βρονλῆ τε τεσσαῦ τε πλήρσε δῖαν ἀταρπὸν,

Ὀφρα

Neque enim ambo ſapientiæ æquiparanda ſunt,
Nec ſiquis tot daret, quot arenáque pulviſque,
Neque ſi deciéſque, & vicies-infinita dona.
Aurum obryzum valde indignum eſt illâ,
Neque tantum pretium eſt onychis & Sapphiri.
Cum ea nec aurum affabre-factum comparari-queat,
Nec cryſtallum purum; eam autem nequis permutare-velit
Pulchris pro lapidibus pretioſi auri.
Neq; ulla erit mentio rubri coralii,
Gemmæ pellucidæ nullo in pretio nec numero:
Hoc autem præſtantius omnibus eſt margaritis,
Divina prudentia, ſolérsq; animus, & mens ſapiens.
Valor non tantus eſt flavi topazii,
Qui ab Æthiopibus venit longè ſemotis:
Non aurum, purum licèt ſit & multùm excoctum,
Par *ei eſt*, quia nunquam ſimile ſortitum eſt pretium.
Ergò ſapientia unde venit veneranda mater?
Aut quis locus eſt prudentiæ amabilis?
Cujuſque ſiquidē viventis, & ſuper terram *lucem* videntis.
Facilè latuit oculum, & non occurrit in conſpectum:
Necdum eſt conſpicua aëriis volucribus,
Quibus acutiſſimè ex capite cernunt oculi.
Perditio & mors gemellæ abnegârunt,
Et unum animum habentes concordem ediderunt vocem,
Nos quidem famam tantùm accipimus, nihil ſcimus.
At Deus & viam intelligit, locúmq; cognoſcit,
Ubi ſapientia manet clarè novit, & ubi habitat.
Undiq; enim circunſpicit in extremos fines terræ,
Longè de cœlo omniſcium oculum extendit.
Quando procelloſorum ventorum celeres vias
Poſuit, ut cum ſtrepitu ſub nubibus tumultuarentur,
Statuit autem in lance graviter-ſpirantes ventos,
Eósque libravit, & aquis menſuram dedit
Bene & ſcienter, amuſſi autem æquavit mare,
Per alveum *ſuum* ut flueret, & non in terram erumperet:
(Limites enim horum niſi ſecundùm ordinem fixi eſſent,
Statim confunderentur omnia, & ætheri miſceretur mare)
Etiam & pluviæ ſtillationibus æternam legem poſuit,
Ut crebris guttis ubertim rigarentur arva;
Tonitruóq; fulgetróq; diſcidit divinam ſemitam,

Ut

Ὄφρα σιφλαλέῳ πάταγος καθ' ὅλυμπον ὀρώρῃ,
Ἀλλοιωθοίου πυρὶ νέφεϊ διὰ φοινιμώσου.
27 Ταῦτ' ὅτε μὲν τάφεσσι θεὸς κοσμήσατο πάντα,
Διὶ τότε μὲν θηέτο, καὶ ᾧ πιμπάζετο θυμῷ
Ἐν διαγινώσκων, καὶ ἐρυνήσας μὲν ἔτετμῳ.
28 Ἀνέει δ' εἶπεν· Ἰδὲ, σοφίη πάλε δείμα Θεοῖο,
Ἡ ᾗ φυγὴ κακότητος, ἐχεφεσύνη ἐσθλοσύνη.

ΚΕΦ. κθ'.

1 Ὣς φάτ' τὸν δ' ὅπε φερσεφόνεεν εἰν ἐτάρεισιν,
Ἀλλ' ἄνεω ἐγένοντο· πάλιν δ' ὄγε μῦθον ἔειπεν·
2 Εἰδ' ὡς ἠδώσιμι, βίη δέ μοι ἔμπεδος εἴη,
Ὡς φερτέρεις μήνεσι καὶ ἤμασιν, ὄφρα θεὸς μοι
Ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίσατο, καί μ' ἐφύλασσε.
3 Τοῦ καὶ ἐμῇ κεφαλῇ σκέδασν πέρι λαμπομένοιον
Θεσπέσιόν μοι φέγγος ἀνὰ ζόφον ἴχνος ὁδήγει,
Ἀσφαλέως δ' βέβηκα διὰ κέφας ὑπὸ ὀλιζόν.
4 Ὡς ὅτε μοι ἥβης χαρίεσσαν ἄνδρος ἔχοντι
Βκλὴ Ἀθηναίοιο φέει κλισίηφιν ἐμιμνεν.
5 Ὡς πάρος, ὄφρ' ὑπὸ μοι σωὶ μὺν Θεὸς, ἀμφὶ δ' τέκνα.
6 Ὡς ὅτε βοτῦρῳ πάντ' ἴχνιά μοι ἐλόεσσα
Πιδήεν, γλυκερῷ, λιστὴ δ' ἀναδέδρομε πόσφ,
Βλίσσε δέ μοι λιταρὸν μελιηδέα νάματ' ἐλαίη.
7 Εἰπὲ· ἐγὼν ἀρόρεσα, πύλινσι ἴωμι; ἢ χθὶ ἄζυ
Ἤλυθον, ἢ ἐν ἀγυιῇ ἐμιὸ ἔντωσα καθέδριν·
8 Ὡς ἴδον, ὡς ἐκρυφθεν ὁμῶ θαλερεῖ αἰζηοί,
Μίμνειν δ' ἔ πέλμησαν, ἐμὸν δ' ἄζοντο φέρσωπον,
Αἰδώς τέ σφεας εἶλεν· ἀνέστην δ' αὖ ἅπα γέροντες,
Ἔστη δ' ὡς μ' ὁρόωντε, σέβας τ' ἔχεν ἄνδρες ἐσῆστν.
9 Ἰφθιμοι βασιλῆες ἀκὶὼ ἐγένοντο σιωπῇ,
Αἰδὼ εἴξαντες, δεῖσαν δέ τέ μὰ παρεόντες
Ἀντίον εἰπέμεναι, ὅπι μάσακα χεῖρα πιθύτις.
10 Δὶὼ δ' ἄνεω ἔσησαν ἀγακλυτοὶ ἡγεμονῆες,
Τῶν καὶ σιγαλέω κολλίθη γλῶσσα λάρυγγι.
11 Οὐας ἐμὶὼ φωνὶὼ ὡς ἔκλυεν, ὡς μακάρεζεν,
Ὡδε δέ τις εἰπεσκεν, ὅτ' αὐδήσασθαι ἄκουεν,
Ὦ μάκαρ Ἰωβε, μοιρηγενὲς, ὀλιόδαμον,
Τεισιμάκαρες μέν σοί γε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
Γασὴρ δ' ἢ σ' ἐλόχευσε μακαρτάτη· ὡς πε ἔειπε

Ut horrendus fragor per cœlum excitaretur,
Saliente igni nubem per diſruptam.
Hæc cùm in-principio Deus ordinavit omnia,
Jam tum ipſam aſpexit, & *in* ſuo perpendit animo
Bene discernens, & ſcrutatus eam invênit.
Homini autem dixit; Ecce, ſapientia eſt timor Dei,
Fuga autem mali, prudentia amabilis.

CAP. XXIX.

SIc dixit; eum verò nemo allocutus eſt inter ſodales,
At muti facti ſunt; rurſus autem is ſermonem dixit:
Utinam ſic pubeſcerem, vires autem mihi integræ eſſent,
Sicut *in* priſtinis menſibus & diebus, dum Deus mihi
In omnibus laboribus adfuit, & me cuſtodivit.
Cujus etiam circa meum caput lucernis fulgentibus,
Divina mihi lux per caliginem greſſum dirigebat,
Tutò autem incedebam per tenebras nunquam vacillans.
Sicut quando mihi juventæ gratiſſimum florem habenti
Conſilium Immortalis circa tentorium manſit.
Sicut antea, cùm adhuc & mecum Deus, & circa *me* liberi.
Sicut quando butyro omnes greſſus meos lavi
Pingui, dulci, lævis autem eminuit rupes,
Effuditque mihi pinguis ſuaves latices olei.
Siquando ego ſurrexi ad portam iturus, aut per urbem
Veni, aut in compito meam apparavi cathedram: (venes,
Quamprimum viderunt, abſconderunt ſe ſimul florentes ju-
Manere a. non ſuſtinuerunt, meúmq; reverebantur vultum,
Pudórque ipſos cepit; ſurrexerunt verò illico ſenes,
Steterúntq; ut primum me cernerent, veneratióq; tenuit vi-
Magnanimi reges muti erant ſilentio, (rum unumquemq;.
Pudori indulgentes, verebantúrq; me præſente
Coràm proloqui, ſuper os manum ponentes.
Diu autem muti ſteterunt præclari principes,
Eorum etiam taciturno adhæſit lingua palato. (dicavit,
Auris meam vocem quamprimum audiit, beatum-*me* præ-
Sic autem quiſpiam dicebat, cùm loquentem audiit,
O beate Jobe, bono-fato-nate, fortunate,
Ter-beati tibi pater & veneranda mater,
Venter autem qui te enixus eſt, feliciſſimus: ſic aliquis dixit;

Sermonem

Μῦθον ἀγασσάμενός μοι ὅτ' ἔκλυε φωνήσαντος.
Καί μ' ὀρθὴν ἀνὰ πᾶσαν ἐπιπρέπειν, ἐμοί τ' ἐπιμάρτυρες ἔσκεν.
12 Ὡς πλωχὰς ἐσάωσα δίκλιν, καὶ ἄκεσα λιτάων,
Λώβην πηνύσθω, καὶ ὑπέρτιον ὕδειν ἀλάλκων·
Ὡς τε πατὴρ ἠθέλησα, καὶ ἐπίτροπος ὀφανικοῖο,
Πρόφρων δ' ὁτὲ ἐπάμυνα, τῷ ἐκ ἐπιτρόπους ἦεν.
13 Ὅς τ' ὀλιγοπέλεε, σθένεϊ δὲ οἱ ἦεν ὀλεθρος,
Εὐχετο χεῖρ' ὀρέγων, καί μοι μάλα πολλ' ἱκτάζων,
Γαῖαι σι, ἄναξ, ἱκέτης δέ τοι εὔχομαι εἶ)ι·
Σοὶ ἢ Θεὸς πόσις ἔσκε, ὅσα φρεσὶ σῇσι μνωόμενος.
Ὡς ἔρατ' ἐυχόμενος, τῷ καὶ Θεὸς ἔκλυεν αὐδῆς·
Δηθὰ σφιγομένης χάρης ἐγέλασσε φίλον κῆρ
Γηθοσύνῃ, τοῖος γὰρ ἐγὼ οἱ ἐπίτροπος ἦα.
14 Ἦν ἢ δικαιοσύνῃ ὀπιζόμενος ἦϋτε χαλκῆναν,
Ἣ δέ μοι ἐυστομίη οὐ διάδημα καὶ ἐδνὸς.
15 Ὁμμάτα μὲν πυφλοῖσιν ἦα, χωλοῖσι ἢ ταρπὸ.
16 Ἀιεὶ ἢ πλωχοῖσι, πατὴρ ὡς, ἦπιος ἦα,
Ἠρήνησα δίκας, ὅτ' ἐν ἀνδράσι νείκος ὄρωρεν,
Ὄφρα διαγνοίην ἠμὲν κακὸν ἠδὲ καὶ ἐσθλόν.
17 Γαμφηλὰς συνέαξα πελωρίοις ὑβριστῆρας,
Λαῖδα δ' ὀι γλυκερὴν μέσσων ἐξήρπασ' ὀδόντων.
18 Ἔνδα δ' ἐγὼ διαλήρι καὶ εἰρήνῃ πεπιθὼς,
Ἄφοβος, ἠύχη τεθηπόμαι εἰνὶ καλιῇ,
Οἶκῳ ἐν ἠμετέρῳ ὀπὶ γήραϊ ἴξομαι ἤδη,
Ἡμέλα μὲν μάλα μυεῖ ὅσα φάμαθός τε κόνις τε.
19 Ῥίζα δέ μὲ καλοῖσιν ἐπίδνατο ἀμφὶ ῥεέθροις,
Παντυχίῃ τ' ἐμὸν ἔρνος ἔχειν τεθαλυῖαν ἐέρσῃ.
20 Ἀιεί μοι κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισι τεθήλει·
Κυκλοτερὲς μέγα τόξον, ὃ μοι παλάμῃφιν ἀρήρει,
Ἐμπεδον, ὡς νεότευκτον, ἀεὶ πέλεν, ἀλλ' ἐτανύσσα,
Ἀμφότερον, πίσυνός τε βίῳ, πίσυνός τε βίῃφι.
21 Φθεγγομένῳ δ' ἄρα μοι μάλα μῦθον ἠδ' ὀπίδνῃ
Ἄνθρωποι, σιγῇ ποσὶ ἕζομεν, εἰσόκεν αὐτὸς
Φαίην, ἐξοχοι μοι ἀμύμονα μῶπιν ἀκοῦσαι.
22 Ὡς τ' εἶπον τὰ με δυσὶ ἐνὶ σήμασι κέλδεται,
Οἷσ' ἄνευ ἐγένοντο, καὶ ἂ μὲ πὶς ἀντίον ἠνδα,
(Αἰδὼς γάρ σφιν ἐπῆλθε) καὶ ἃ θεσπεσίζαλο μύθῳ·
Τοῖσιν δ' ἡμέτερος σάκος λόγος ὡσεῖ ἔερσι,
Καί μοι ἀπὸ γλώσσης μέλιος γλυκίων ῥέεν αὐδή.
23 Ὡς δ' ὅτε δίψας ἀλαὴ ὀπωρινὸν ὄμβρον ἔμιμνε,

Γαῖα

Sermonem admirans, me cùm audiit loquentem.
Et me oculus vidit, mihíq; testis fuit.
Quòd pauperis servavi jus, & audivi preces,
Contumeliam ulcíscens, & superbam injuriam propulsans;
Velutíq; pater eram & tutor orphani,
Propensus autem ei opitulatus fum, cui auxiliator non erat.
Quíq; languebat, propè autem ei erat mors,
Precabatur manus extendens, & me valde multùm orans,
Obsecro te, rex, supplex autem tibi esse profiteor,
Tibi verò Deus det, quanta animo tuo concupiscis.
Sic dixit precans, cujus etiam Deus audiit vocem.
Diu afflictæ viduæ risit charum cor
Præ lætitia, talis enim ego ei auxiliator fui.
Eram autem justitiâ indutus tanquam pallio,
Mihi autem integritas quasi diadema & vestimentum.
Oculi cæcis eram, claudísque pedes.
Semper autem pauperibus pater ceu lenis eram,
Investigavi causas, cùm inter homines rixa orta est,
Ut discernerem tam malum quàm bonum.
Maxillas confregi terribilis oppressoris,
Prædámq; ei dulcem è mediis eripui dentibus.
Tum verò dixi prosperitate & tranquillitate fretus,
Intrepidus, quietus moriar in nido,
Domo in nostra ad senectutis limen perveniam,
Dies mei valde innumeri (erunt) quot arenáq; pulvísq;
Radix autem mea pulchra diffundebatur circa fluenta,
Totâq; nocte meum germen habuit floridum rorem.
Semper mihi gloria splendida inter homines floruit;
Orbicularis magnus arcus, quí meis manibus aptus erat,
Firmus, quási recèns fabricatus, semper fuit, at *cùm* tetendi,
Utrumque, fretúsq; arcu fretúsq; robore.
Loquentem utiq; me valde audiverunt, & obtemperârunt
Homines, tacitè expectantes dum ipse
Loquerer, cupientes meum inculpatum consilium audire.
Cúmq; dixissem quæ me animus in pectoribus jussit,
Hi muti erant, & nemo mihi vicissim respondit,
(Pudor enim eos occupavit) nec compellavit dicto.
Iis verò noster stillavit sermo tanquam ros,
Et mea à lingua melle dulcior fluebat oratio.
Sicut autem quando sitibundum arvum autumnalem imbrem expectat, Terráq;

Γαῖά τε καρχαλέη χάνεν ὕστερ ὀφθαλμοῖσι,
Ὡς ὅτι γ' ἐσπάσατο κεχανότες, εἰσόκ' ἐπ' αὐτοὺ
Λαμπὰς ἀπ' ἐυκελάδοιο μελίφρονα γῆρυν ἔχυδα.
24 Εἰ ποτ' ἐγὼ μείδησα, γέλως δ' ἐλάθοξεν ὀπωπῆ,
Ἀλλ' ὅτι γ' ὦ πείθοντε, πάρος νυ γὸ ἔπι θάμιζον,
Δεινὸς ἐὼν κ' σεμνὸς ἐν ἀνθρώποισιν ὁρᾶσθαι.
Ἀλλ' ὡς ὄφελόν μοι ὄσσε κατηφείη σκιόωντε.
Οὐδέ τ' ἐλεγχείη ἐπεπίλναλο, ἀλλὰ μάλ' αἴθρη
Πέπλαλο ἀνηέρελος, λάκκη δ' ὀπιδέρροθον αὐγὴν.
25 Ὡς βασιλεὺς γραπῆρι μέγ' ἔξοχος ἔπλετο πάντων,
Ἀρχὸς, (ὃ γὰρ τ' ἀνδρεσσι μεγαφέρτατα ἀρχαθύουσι)
Μυρομένων δέ τ' ἔτελλε νόον, κ' θυμὸν ἐγείρειν·
Ὡς ἔμ' ἀείζηλον θῆκεν Θεὸς ἠματι κείνῳ,
Ἐκφερεπῆ ἐν πολλοῖσι κ' ἔξοχον ἠρώεσσιν,
Ἀιὲν ἀειδύοντα, μέγαν σημάντορα λαῶν.

ΚΕΦ. λ'.

1 Τοῖος ἔην τὸ πρόσθεν, ἅμ' αἰδοίοῖός τε φίλος τε,
Καὶ θεὸς ὡς πάντεσσι τετιμένος ἐν μεγάροισιν.
Ὤμοι ἐγὼ, νυῦ αὖτε μεπάχοτα πάντα γίνονται·
Νῦν δέ μοι ὀπιστέροισι γέλως κ' παίγνιόν εἰμι,
Τῶν κεν ἐγὼ πατέρας θεὸς μετ' ἐμοῖσι κύνεσσι
Τὸ πρὶν ἀνιωάμην καλλίτριχα μῆλα φυλάσσειν.
2 Οὐ γὸ πώποτέ με κρατερὸι ὧν ἔοντες ὄνησαν
Ἢ ἔπεϊ, ἢ ἔργῳ, ἢ χείρεσιν, ἠὲ βίηφιν,
Ἀιὼν δέ σφιν ὅλωλε περιπλομένων λυκαβάντων
Αὐτως, ἀκλειῶς, τείρεσθο ὑ γήρεϊ λυγρῷ.
3 Οἱ πενίη λιμῷ τε φίλον τετιμένοι ἦτορ,
Οἰοπόλοι ἐφίσσοντο διὰ χθονὸς ἀπερυκέτοισ,
Καπετοῖσιν δέ τ' ἔρημον ἀλώμενοι ἔνθα κ' ἔνθα,
Ἦ, τ' αἰεὶ κραναὴ, λυκάων δέ τ' ἐφαίνετο γαῖα.
(Πλαγκτοσύνης δ' ὐκ ἔστ κακότερον ἄλλο βροτοῖσιν.)
Οἱ δ' ἔνεκ' ὀλομένης γαστὸς κακὰ κήδε' ἔχοντες
Πλάγχθεν, ἐπεί σφεας ἵκετ' ἄλη, κ' πῆμα, κ' ἄλγος·
4 Τίλλον δ' ἐν θάμνοις μαλαχὴν (λιμὸς γὸ ἄνωγε
Σχέτλιος) ὀκ μέσσων πολίω πεφυότες ἀκανθέων,
Ἀρκεύθοιό τε ῥίζαν, ἵνα σφιν ἔδεσμα γένοιτο.
Ἐξ ἀνδρῶν γλυκερὴ ἀσύφηλοι ὡς μέλανάσι
Τῆλε μάλ' ἐσυφέλιχθεν, ὑποπλαγχθέντες ὁμίλῳ·

Τοῖσι

Terráque ficca inhiat pluviæ ſerotinæ,
Sic hi ſteterunt hiantes, donec ſuper eos
Gutture à dulciſono vocem fudi mellifluam.
Siquando ego ſubriſi, risúsq; ſignavit faciem,
At ii non crediderunt, antea enim neutiquam ſolebam,
Gravis quippe fui & modeſtus inter homines viſu.
At neq; ſic mihi oculi erant obnubilati verecundiâ,
Neq; probrum appropinquavit *fronti*, ſed valde ſerenitas
Pandebatur abſq; nube, lucidúsq; circumfulſit ſplendor.
Sicut rex *in* exercitu longè eximius eſt inter omnes,
Ductor (is enim homines excellit inter congregatos)
Lugentiúmq; demulcet animum, & ſpiritum excitat:
Ità me conſpicuum fecit Deus die illo,
Eminentem inter multos & eximium heroâs,
Semper præcellentem, magnum imperatorem populorum.

CAP. XXX.

TAlis eram olim, pariter venerandúsq; charúsque,
Et, Deus ceu, omnes honoratus inter homines.
Hei mihi, nunc viciſſim mutata omnia ſunt: (ſum
Nunc autem iis, qui me juniores ſunt, deridiculo & ludibrio
Quorum ego patres ponere cum meis canibus
Antehac recuſarem, ut bene-villoſas oves cuſtodirent.
Non enim unquam me, fortes licèt fuerint, juverunt
Aut dicto, aut facto, aut manibus, aut viribus;
Ætas verò iis periit volventibus annis
Incaſſum, ſine-gloria, confecti autem erant ſenectâ triſti.
Qui paupertate inediâq; charum afflicti cor,
Et per campum deſertum vagantes huc illuc,
Solitarii fugiebant per terram infructuoſam,
Quà ſemper aſpera, ſterilisq; apparebat terra.
Vagatione autem non eſt pejus aliud mortalibus.
Illi verò gratiâ pernicioſi ventris malos dolores ferentes (lor.
Jactati-ſunt, quandoquidē iis contigerit error, & damnū, & do-
Vellebant autem inter frutices malvam (fames enim ſuaſit
Improba) de mediis herbam colligentes ſpinis,
Juniperiq; radicem, ut iis edulium foret.
Ex hominum generatione viles tanquam extorres
Procul admodum exturbati ſunt, errare-coacti à cœtu:

Τοῖσι δ' ἔπ' ἰὺζοντες ἴσαν ζρεπτὰ, ὡς ὀπὶ λητῇ.
6 Κρύδδην δὴ τότ' ἔναιον ἐν ἀγκιστι, ἢ ἐνὶ βήσσης,
Γαίης ἐν ῥωχμοῖσι, μυχαίτατος ἢ πέλε κάλπη,
Ἔν τ' αὐλοὶ γλαφυρῆσιν, ἢ ἐν πέτρῃσι βαδεῖης.
7 Λόχμης ἐν πυκινῆσιν ὄνοι ὣς βρωμῶσαντο
Λιμῷ τειρόμενοι, ὑπὸ δὴ κνίδησιν ἄγερθεν.
8 Ἀφραδίων πατέρων αὐτὰ πανομοίια τέκνα,
Καὶ σφιν ἔσαν νόμιμοι ἐν ἀνθρώποισι γενῆες,
Μᾶλλον δεικάλιοί τε ἢ ὄπιδανοὶ ἠθονὸς αὐτῆς,
Ἦτ' αἰεὶ ὑπὸ ποσὶ πεζομένη στεναλίζει.
9 Νῶϊ δή με καρτομέουσι πάρος τὸν τοῖον ἐόντα,
Καὶ τοῖοί τε ἐόντες, ἐπεδδίοις ἐπέεσσιν·
Οἱ μὲν ἐφεμίδοντες, ἐγὼ δέ τ' ἐπάμιός εἰμι.
10 Αἰνῶς με συγώουσιν, ἐμεῦ τ' ἄπο νόσφι λίαδεν,
Ἀλλ' (ὅπερ αἰσχρὸν γ' ὀϊδὶ καὶ ἀνθρώποισι πυθέδδαι)
Οὐδέ τ' ἐμεῖο ἄδοντες ὀπιπτύουσιν ὀπωπήν.
11 Ὤωεκ' ἐμοῖο Θεὸς νόμιμον ἀνέλυσε βιοῖο,
Καί με λίνοις ἅλατο, ἄτην τ' ἐνέδησε βαρεῖαν,
Τέκνα τ' ἀναιδείλιν ὀπιπλύοις, διὰ τὸν ἵππον
Δόσμαι' ἀπερρίξαντο, καὶ ὀκνείσαντο λεπάδνα.
12 Κεῖρε περιδδῆσαι ὀπὶ δεξιὰ μοι ἀνόρυσσαν,
Παῖδες νηπάχοι, ὀϊ ὑπ' ἀνείκεσι πεδήνης,
Ταρσά τέ μεν ἔκρυσαν, ἵν' ἐν κονίῃσι πέσοιμι,
Καὶ ὁλοὰς μοι ἔχωσαν ὁδὰς, ὡς πήμασι κύρω.
13 Ἴσχιά μεν σφήλασιν ἀπευθέλιξαν ἀταρπὰς,
Δηλήσαντο δ' ὁδὰς, ζῶναι δ' ἂν ἐμπεδὸν ὄζιν.
Ὄφρα μὲν ἀπόρχοισιν ἐπεζόμενοι κακότητος,
Καὶ τυτθοί τε ἐόντες, ἀρωγὸς δ' ἔ σφιν ὀπηδεῖ.
14 Πανσυδίῃ ὥρμησαν ἐμοὶ ἔπι δέκελοι λύκοις,
Ὡς ὁπότε πλήδην πολαμὸς πεδίονδε κάτεισι
Χειμάῤῥους, ὅς τ' ὦκα ῥέων ἐκέδασε γεφύρας.
Ἀμφὶ μοὶ ὡς τείρει κῦμα κυλινδόμενοι βεβάασιν
Ἤματι λιγαλέῳ, χαλεπὸ ὅτ' ἐπῆλθεν ὀϊζύς.
15 Δείματα παυλαχόθεν μοι ἐπόρσαν ἄλλο μεθ' ἄλλο,
Καὶ ψυχὴν ἐδίωξε, πίναξε δέ μοι φίλον ἦτορ,
Ὡς ἀνεμόφ ζαὴς πίων σημάντωρ πίναξε
Καρφαλέων· ταχύπολμος ἐμοὶ μιλανείοισιν ὄλεος
Ὡς νεφέλη, τὴν ῥεῖα διεσκέδασ' ἠὺς ἀνέμοιο.
16 Νῦν δέ μοι ἐκκίχυτο ψυχὴ ὑδάτεσσιν ὁμοίη,
Ἄπη με συγερὴ καὶ νηλεὲς ἦμαρ ἐμαῤψεν.

Οὐέα

In eos autem vociferantes ibant homines, velut in latronem.
Clanculum tum habitabant in vallibus & in saltibus,
Terræ in anfractibus, penitissimus quà erat sinus,
In speluncis cavis, & in rupibus profundis.
Sylvis in densis sicut asini rudebant
Fame confecti, & sub urticis congregati sunt.
Insipientium patrum ipsi consimiles filii,
Et iis erant obscuri inter homines parentes,
Viliorésq; & contemptiores tellure ipsâ,
Quæ semper sub pedibus pressa gemit.
Nunc autem mihi convitiantur, priùs licèt talis fuerim,
Et tales licèt *ipsi* sint, contumeliosis verbis;
Hi quidem dicteriis-*me*-incessunt, ego verò despicatui sum.
Graviter me oderunt, & à me procul abalienati sunt,
Verùm (quod turpe est etiam hominibus audire)
Neq; meam erubescunt inspuentes faciem.
Quoniam mei Deus nervum dissolvit arcûs,
Et me retibus mortis, damnóq; illaqueavit gravi,
Ideo impudentiâ induti velut equi
Vincula diruperunt, & excussérunt lora.
Juvenes recèns-pubescentes ad dexteram me adorti sunt,
Pueri parvuli, qui adhuc olent nutricem,
Pedésq; meos agitârunt, ut in pulvere caderem, (ciderem.
Et pernicioſas in me aggesserunt vias, ut in infortunium in-
Gressus meos supplantantes deturbârunt ex semita,
Vastârúntq; vias, stateq; non est integrum.
Calamitatem meam maturant festinantes ad malitiam
Parvuli quantumvis existentes, adjutor autem iis non adest.
Totis-viribus irruerunt in me impetuoso furore,
Quemadmodum cùm inundans fluvius in campum decurrit
Torrens, qui velociter fluens dissipat pontes.
Circa me ceu ingens fluctus convoluti venerunt
Die funesto, sæva cùm ingruit calamitas.
Terrores undique me invaserunt, alius post alium,
Et animam persecuti sunt, quasi árúntq; mihi charum cor,
Sicut ventus vehemens palearum acervum conquassat
Aridarum: caduca mea transit prosperitas
Veluti nubes, quam facilè dissipavit vis venti.
Nunc verò mihi effusa est anima aquis similis,
Calamitas me gravis & crudelis dies prehendit.

17 Ὀσσία μὲν ὀδυρώσι πεπαρμένα νυκλειπῆσιν
Ἀλγεῖ, νεῦρα σέσηπε, κακὴ δ' ἔ γίνεθ' ἑρωή.
18 Νῦσος ἣ κραιπνὴ καὶ σωδὶς αἰματίεσσα
Εἰμαθ' ἑκηβολίαν λο, χαπὼν δέ μοι ἀμφὶ μέλεσσι
Λύθρῳ ἄπαις τεταλακλο, καὶ αἵματι, καὶ κονίῃσι.
Πάσχουσί με σιζύξεν μᾶλλον νόσος, ἢὲ πρὶν ἐδύς.
19 Ἐς πλόον μ' ἐφόρτεν Ἀκήρατος, ὃς δ' ἐμαίνθην,
Ἀιχρεσίῃσιν ἣ μέλεσσι μέλαν' ἀμφίζανε τέρμη,
Χρὼς δέ τέ μοι κανόνιτο· τέρμη ὅλος εἰμὶ, κόνις τε.
20 Πρὸς σε, Ἄναξ, ἐβόησα, σὺ δ' ἔ βοάωλος ἀκούεις·
Ἐς σὲ ἰδὼν ἔσηκα, σὺ δ' ἐκ ὄπτε' ἰσαμψίοιο.
21 Δεινὸς ἐμοὶ ἐτέτυξο καὶ ἄχιος, ὄφ' ἁγανόφρων·
Ἀντίσιον δ' ἄρ ἐμοιγε τεῶν κρήτος ἔπαλτο χειρῶν.
22 Λαίλαπι θαπσίῃ με ἀνήρπασας, ὕψι δ' ἀέρθην,
Ἐμβεβαὼς ὀχέεσι τυχυφοβλίγγος ἀέλλης.
Γῆα δέ μὲν λῦπας, διά τ' ἔρισας ἄφεα πάντα.
23 Εὖ γὸ ἐγὼ τόδε ὄιδα καὶ φρένα καὶ κατὶ θυμὸν,
Ὡς με πάγ' ἐς θανάτο πανδήμιον ὄικον ὀμήσεις,
Πᾶσιν ὅτι ζωοῖσι πεπεφιμένον ὄφρὶ καθεύδειν.
Μοῖραν δ' ὑπνά ἐπεμι περιδρομὲς ἀνθρώπων.
24 Ἀλλὰ μὴν ὠδὲ Πατὴρ ἐπὶ τύμβῳ χεῖρας ὀρέξει,
Ὡς νέκυας θανάτοιο δυσηχέος ἐξαναλύσῃ,
Ἐι καί ὀι ἐν βιότῳ δύη ἀρημένοι αἰνῇ
Χρσὸν ὀρεκτῆσιν μιχάλ' ἐυχετόωλο ἤκασος.
25 Οὐκ ἀνδρεὸς δυσηνὴς ὀδύρετό μοι φίλεν ἦτορ
Ὃν πότμον γρόωνθ', ὅτε μιν μόρες αἰπὺς ἵκανεν;
Οὐ πλωχῆ ὁλοσυρόμενος πάσαν ἀλγεα θυμῷ;
Οὐχ, ὅτε πε πὶν ὄπωπα καὶ χρὸϊ εἵματ' ἐχεῖλα,
Τειρόμενον λιμῷ, δικτίς μ' ἔλεν εἰσορόωλα;
26 Ἀλλ' ὅτας ἀγανὸς ἦσθ' ἐὼν καὶ μείλιχος αἰεί,
Ὄρρ' ἀγαθὸν μοι ἔολπα παρέσεσθ', κακὸν ἦλθεν,
Ὄφρα φάος δ' ἧμιν πεπδέγμενος, ἦλθεν ὁμίχλη.
27 Σπαίρχμα δέ μὲ ῥέεν ἔνδον, ἅ, τε φλέγεν ἐνδόμυχον πῦρ·
Οὐδέ π ἐν καὶ ἄπαυμα μελαναίων ὀδυνάων·
Περφυδείλη δέ με λυγρὸν εἰζύος ἧμαρ ἔκανεν.
28 Αἰεὶ δ' ἐν σήδεσι φίλον τέλπωλύος ἦτορ
Ἐρπύζων ἀλάλημαι ἀνὰ ζόφον ἠερόεντα,
Οὐδέ πῃ' ὀδ' ὁρόω γλυκερὸν φάος ἠελίοιο.
Στὰς δ' ἀνδρῶν ἐν ὁμίλῳ ἀχάστονον ἤυσιν αὐδίω.
29 Οἷα καπήλιος γενόμην ὀρίεσσιν, ἑταῖρες

Σχεδε-

Ossa mea doloribus transfossa nocturnis
Mœrent, nervi putrescunt, maliq; non est relaxatio.
Morbus autem validus & vibex cruentus
Vestes deturpârunt, tunica verò mea circa membra
Sanie tota inquinatur, & sanguine, & pulvere.
Undique me constrinxit magis morbus quàm vestis.
In lutum me præcipitavit Immortalis, ego verò contamina-
Deformibus autem membris niger adhæsit cinis, (tus sum,
Corpꝰ verò meũ pulvere fœdatur, cinis totus sum, pulvísque.
Ad te, Rex, clamavi, tu autem clamantem non audis;
Ad te respiciens steti, tu autem non curas stantem.
Terribilis mihi factus es & crudelis, neq; clemens;
Adversarium autem mihi tuarum robur est manuum.
Procellâ ingenti me abripuisti, sursum verò elatus sum,
Insidens currui versatilis turbinis.
Membra verò mea solvisti, & discidisti artus omnes.
Bene enim ego hoc novi mente & animo,
Quòd me statim ad mortis communem domum vehes,
Omnibus ubi viventibus statutum est dormire.
Fatum verò neminem arbitror fugiturum hominum.
At neq; Pater in sepulcrum manus extendet,
Ut defunctos morte tristi exolvat,
Quantumvis eum in vita ærumnâ oppressi gravi
Manibus extensis multùm precarentur singuli.
Nonne hominem miserum lugebat mihi charum cor
Ejus casum deflenti, cùm ad eum sors gravis pervenit?
Nonne pauperem commiserans pertuli dolores animo?
Nonne cùm alicubi quenquãm vidi laceras corpore vestes ha-
Afflictum fame, miseratio me tenuit intuentem? (bentem,
Veruntamen sic clemens licèt fuerim, & mitis semper,
Dum bonum mihi speravi adfuturum, malum venit;
Dum & lumen sedebam expectans, venit caligo.
Viscera autem mea fervent intus, eáq; urit intestinus ignis:
Neq; ulla est intermissio nigrorum dolorum:
Prævenit autem me funestus calamitatis dies.
Semper autem in pectoribus charum afflictus cor
Repens erro per tenebras obscuras,
Neq; unquam video dulce lumen solis;
Stans verò hominum in cœtu gemibundam edo vocem.
Veluti frater factus sum serpentibus, socius

Στρεβλοκαμήλοισι, γλαύκαισί τε τυκίσειήσι.
30 Χρὼς δέ μοι ἀμφὶ μέλεσι μελάντερος ἠὲ πίσσα,
Ὀσέα τε φλέγεται πυρὸς ὣς καύματι νέσω.
31 Πέπυθ' νῶι ἐμόν ὄζι μέλος, καὶ θρῆνος ἀοιδὴ
Ἡδεῖα πρὶν ἔοῦσα· τὰ δὴ νῦν πάντα λέλοιπεν,
Ἀσμά τε καὶ κιθάρη· φόρμιγγος δ' ἀπὸ λιγυείης
Τέρπομ' ἀεὶ κλαυθμοῖο, χοιοῦ τε δακρυόεντος.

ΚΕΦ. λα'.

1 Σὺν θεσίλω ποίησα μετ' ὀρθωμοῖσιν ἐμοῖσι
Αἰνδῖός τ' ἐὺῶν, καὶ μήποτε παρθενοπίπης·
Τίπτέ μοι ὦν ἁλικῶπις ἐνὶ φρεσὶ μέμβλετο κούρη;
2 Τίς γὰ ἀπ' ἐρανόθεν μόρες; ἢ τίς δέσφαλος ἄτη;
Ἠὲ πὶς ἴχετο μοῖρα θεοῦ μεγάλοιο ἄκοπι;
Ἠὲ πὶς ἔπλετο κλῆρος ἀπ' αἰθέρος ὑψόθεν ἐλθών;
3 Οὐκ ἄρ' ἀτασθάλλονίας ἐπ' ἀνέρας αἰπὺς ὄλεθρος;
Οὐ πότμος παράδοξος ἐπ' αἴσυλα μηχανόωνίας;
4 Οὐκ ἄρ ἐμὰς ἄθρησεν ὀδὺς Θεὸς, ἔργα τε πάντα,
Ἴχνιά τ' ἔυ ἐνόησε, καὶ ὣς πεπάσατο θυμῷ;
5 Εἰ σταλερὼ ἔτεινον ὀδὸν μαπὶς ἀλεγεινῆς,
Ἐς ἣ κακὼ ἀπάτῳ ἧιξα πεφρεσὶ θυμῷ,
Κραιπνοῖσίν τε πόδεσσι, ὀλοφώια δύσεα εἰδώς·
6 Εὖ μὲ ταλαπτίζοι τις ἐνὶ πλάστιγγι δικαίῃ,
Τῷ κ' ἀκηρσίλω Θεὸς εἴσεται, ἢ μοι ὀπάσει.
7 Εἰ δ' ἐμὸν ἴχνος ἔκλινε παρὲξ ὁδὸς ἰθυπόροιο,
Εἰ ἣ μετ' ὀρθωμοῖο βολὰς ἐμὸν ἦτορ ἔδαινεν,
Εἰ τις ἐμοὶ ἔνι μῶμος ἕλω, ἑμέμνε ἣ χεῖρας·
8 Δὴ τότ' ἐγὼ σπείρεσιμι, καὶ ἄλλος καρπὸν ἔδοιτο,
Ῥιζόθεν ἐξαπόλοιτο καὶ ἔκγονος, ὅν κε φυτεύσω.
9 Εἰπότε θελξινόου κάλλος μ' ἀπάπησε γυναικὸς,
Εἰπεῖ ἐρωτοτόκοισιν ἀπιπαλάχθω φρένα μύθοις,
Εἰ δολερὲν λόχον εἶσα πύλης ἐπὶ γείτονος ἀνδρός·
10 Δὴ τότ' ἐμὴ ἄλοχος, λέχος αἰχμώωσα καὶ ὐνλω,
Ἄλλῳ ἀλεξεδοι, λάθρη φιλότητι μιγεῖσα·
Ἄλλοι τ' ἀγκὰς ἕλοιεν ἐμὴν μάρ-γαντες ἄκοιτιν.
11 Ἡ γὰ σχέτλια ἔργα τάδ' ἔοτεται, διά τε πολλὰ
Τίννυσθ', ὡς ἐπέοικε, δικασπόλοι, ὅτ τε θέμιστας
Πρὸς Θεῦ εἰρύαται· ἐπεὶ ἐκάτ' ἀνεκτὰ πέλονται.
12 Ὡς δ' ὅτε πῦρ αἰθηλον ἐν αἰθύλῳ ἐμπέσῃ ὕλῃ,

Πάντῃ

Struthocamelis, bubonibúsque nocturnis.
Cutis autem mihi circa membra nigra *est* ut pix,
Oſsáque uruntur ignei æſtu morbi.
Leſſus nunc meum eſt melos, & lamentatio cantilena
Suavis quæ antea fuit: hæc utiq; jam omnia defecêrunt,
Canticum, & cithara: lyra autem pro canora
Satior uſq; fletu luctúq; lacrymabili.

CAP. XXXI.

PActum feci cum oculis meis
Verecundúsq; eſſe, nec unquam virginum-inſpectator:
Cur mihi ergò formoſa in animo curæ-eſſet puella?
Quæ enim cœlitus ſors? aut quæ divinit⁹-obtingens portio?
Aut quod advenit fatum Dei magni voluntate?
Aut quæ eſt hæreditas ab æthere deſuper veniens?
Nonne improbè-agentes ſuper homines grave exitium?
Nonne interitus inopinatus ſuper mala machinantes?
Nonne meas aſpexit vias Deus, operáq; omnia,
Greſsúsq; bene animadvertit, & ſuo dinumeravit animo?
Si lubricam calcavi viam vanitatis miſerandæ,
Et ad malam fraudem rui proclivi animo
Velocibúsq; pedibus, pernicioſa conſilia agitans:
Bene me ponderet quis in lance juſta,
Unde & integritatem Deus ſciet, quæ mihi adeſt.
Quòd ſi greſſum meum diverti extra viam rectam,
Síque poſt oculorum jactus meum cor ivit,
Siqua in me macula fuit, polluítque manus:
Tum ego ſeram, & alius fructum edat,
Radicitus deſpereat & nepos, quem procreavero.
Si unquam flexanimæ forma me decepit mulieris,
Si unquam amatoriis ſeductus ſum mente ſermonibus,
Si doloſas inſidias poſui ad fores vicini viri:
Tum mea uxor lectum dedecorans & cubile
Alteri molat, clàm amore mixta;
Aliíq; ulnis teneant meam complexi conjugem.
Certè enim improba facinora hæc erunt, qualia multa
Puniunt, uti fas eſt, judices, quíq; leges
A Deo tuentur: quippe haud-ampliùs toleranda ſunt.
Quemadmodum autem cùm ignis ſplendidus in denſam incidit ſylvam,

Πάντα τ' ειλυφόων ἄνεμος φέρει, οἱ δέ τε θᾶμνοι
Περῤῥίζοι πίπτουσιν ἐπειγόμενοι πυρὸς ὁρμῇ.
Ὣς νύ κε τῶν ἀλίτημα πάλαι μοι χείμαι' ἔκφερε,
Περῤῥίζον τ' ἐμὸν ὄλεον ὀπιπευτῆρες ἀμάθυναν.
13 Εἰ γε δίκλιν ἀθέτησα, κ' ἐκ ὀδόμιν ποτὲ μοιρῆς
Δμωός τε δμωῆς δ', ὅτε μοι ἔειδα θεοφέρεντο.
14 Ἀλλὰ τί ποιήσω, ὅτ' Ἀκήρατος ἄμμιν ἀνασσῇ,
Κείνη δ' ὃς μάλα πᾶσι θεμιστοπόλοισιν ἀνδάσει,
Ὅς πασέων τ' ἔφορος κ' ὀπίσκοπος ἀμπλακιάων;
Τί θεῶτον, τί δ' ἔπειτα, τί δ' ὑστάτιον καλέξω;
15 Οὐκ ὅ με ποιήσας ἐνὶ γαστέι, τεύξε κ' αὐτίνᾳ
Οὐκ ἴσον δέμας ἀμφοτέρεσιν εἰς ἔπλασε τέκτων
Μητέρες ἐκ γαίης ὁμογάστριον, ἔκ τε κονίης;
16 Εἰ δέ πο' ἀκεφάλοιν εἶμι πλαγκτοῖσιν ἐέλδωρ,
Οὔτι διδύμους ἐμεῦ, ἀγανὸς δέ μοι ὄικλος ὄλωλεν·
Εἰ χάρη ἀλεγεινᾶ, ἐφυσείζοντος ἐμεῖο,
Ἐφδιάτ' ὀρθμοί τε, διδάκρυτά τε παρειαί·
17 Εἰ κ' μανυφάγησα, κ' ἀξεινοτερα τραπέζης
Ὅσος σῖτιν ἔδηδα, κ' ὀρφανὸν ἐκ ἐκάλεσσα
Δαῖτα πρὸς ἠμετέρῳ, ἵνα μοι ὁμοδόρπιος εἴη·
18 (Κηδόμενος δ' ἀμφοῖν, χήρης τε κ' ὀρφανικοῖο,
Τὸν μὲν ἐγὼ κατὸ παιδὸς ἐκόμιζον πὸ' ἀπίταλλον,
Ἀμφαγαπαζόμενος ὡσεί τ' ἐμὸν υἱὸν ἐόντα,
Τὴ δ' ὀπίεσεν ἐλυ ἐξ ἔμεθ γείνατο μήτηρ·)
19 Εἰ πλωχὸν λύχνει ὀλιγοδρανέοντα νόησα
Ἤματι πῷ ὄτε πὴρ τε χιὼν ἐπάλυνεν ἀρούρας,
Δαΐδιμον χλαίνης κ' ἀλεξανέμοιο χρῄσας,
Οὐδέ πω οἱ ῥάκος ἦν ἀνέμια σκέπας, ἠδ' ἀλεωρὴ
Χείματος ἀρταλέη· ὁ δέ μοι τρομέεσκε παρασταθ'
Βαμβαίνων, ἄραβος ᾗ διὰ σῶμα γίνετ' ὀδόντων,
Χλωρὸς ὑπαὶ ῥίγεος, τὸ δ' κ' οἰκτιστον ἰδέσθαι·
Εἰ τοῖόν ἴδον ποτὲ χειμοδόητα γενέθλῃ·
20 Μᾶλλον δ' ἄ μιν ἔθαλπον ἐμῷ ὑπὸ κόλπῳ μιλον,
Ὅς δ' ἐκάθιδεν ἐμῆς κεκαλυμμένος οἰδὸς ἀώτῳ,
Ἰξὺς δ' ὀι θερμάνθη, ὁ δ' ἔυχετο χεῖρας ἀνασχών,
Χαῖρε, ἄναξ, ὅτι σοι μάνῳ ζωάγχι' ὀφέλλω.
21 Εἰ παῖδ' ὀρφανικὸν κεστρεῦ ποτε νειὸ πέδιλον,
Θαφσήσας, ὅτι μοι φίλος ἔπ ἔνασπόλος ἀνὴρ
Ἡμῦσος εἰνὶ πύλῃσιν, ὁ δ' ἐμὸν ἦλθεν ἀρωγὸς,
Ὅς κε πάχ' ἕνεκ' ἐμεῦ σκολιὰς κείνειε δίκασας·

Τόφρα

Quem & quoquo-versùs convolvens ventus fert, frutices autẽ
Radicitus cadunt, impulsi ignis impetu:
Sic & hæc iniquitas dudum mihi divitias vastâsset,
Radicitúsq; meas opes miserandum-in-modum consumpsisset.
Si jus contempsi, & neglexi aliquando querelam
Famulíque, famulæque, cùm mihi litem intentârunt:
At quid *tum* faciam, cùm Immortalis nobis surgat, (rat,
Judicétq; *inter nos* qui omnino omnibus juris-consultis impe-
Qui omniúmque inspector & observator peccatorum?
Quid primum, quid proximum, quid ultimum dicam?
Nonne qui me fecit in ventre, fecit & illum?
Nonne par corpus ambobus idem formavit artifex
Matre de terra couterinum, déq; pulvere?
Quòd si unquam irritum erat pauperibus desiderium,
Nihil dante me, mitis autem mihi misericordia periit;
Si viduæ luctuosæ, injuriosè-tractante me,
Corrupti sunt oculi, lacrymísque-oppletæ genæ:
Si & solus-comedi, & inhospitalis mensæ
Solitarius cibum edi, & orphanum non vocavi
Epulas ad nostras, ut mihi conviva esset:
(Curam autem gerens utriusque, viduæque & orphani,
Hunc quidem ego à puero bene-nutrivi & educavi,
Valde-diligens tanquam meum filium existentem;
Illi autem custos eram, ex quo me genuit mater.)
Si pauperem frigore languentem sensi
Die illo, quando nix conspergit arva,
Carentem pallio & ventos-arcente tunicâ, (fugium
Nec uspiam ei panniculus fuit à vento tegumentum, neq; re-
A frigore duro: is autem mihi tremuit astans
Crepitans-ore, stridor autem per os fiebat dentium,
Pallidus præ frigore, quod & maximè miserabile visu:
Si talem vidi unquam hyberno-frigore-perire:
Potiùs verò non eum fovi mearum sub velleribus ovium,
Is autem dormiit meæ tectus ovis floridâ-lanâ, (tollens,
Lumbi autẽ ejus calefacti sunt; is autem precabatur manus at-
Salve, rex, quoniã tibi soli vitæ-conservatæ-præmia debeo:
Si puerum orphanum validâ unquam manu oppressi,
Confisus, quòd mihi amicus erat judex vir
Sedens in porta, is autem propè venit adjutor,
Qui utiq; statim mei gratiâ perversa tulerit judicia:

Tum

22 Τόφρά μοι ἀμφ' ὤμοιο διαρραῖσάτο πεῦρα
Πάντα, καὶ ἐκ κοπύλης πᾶσιν ἐν κονίῃσι βεβλᾶσιν
Πρυμνὸς ἀπ' ὀστεόφιν, κληῖδων ἀγγυμφόρων.
23 Ἀργαλέος δ' ἐμοὶ καὶ φερτὸς ἐείσατο πότμος,
Ὃν Θεὸς ὑζεσιῆσιν ὑφορμαίνοισιν ἐρῆκε,
Τλῆναι δ' ἐκ ἔνι μοι, ἐπεὶ παντὸς πέρατος ἦεν.
24 Ἦ πού' ἔλω πλέτῳ πίσυνος καὶ χρήμασι πολλοῖς,
Ἦ χρυσῷ πιμπλῶσι καὶ ὀβρύζῳ ἐπεπόϊστο,
Φῆν δέ οἱ, Ἐλπωρὴ σύ μοι εἶς, καὶ ἔρεισμα, καὶ ἄλκαρ·
25 Ἦ ἐχάρην, καὶ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γεγήθει,
Οὕνεκ' ἔλω ἀφνειός, ἅλις δέ μοι ὄλβος ὀπήδει·
26 Ἦ φάος ἠελίοιο μέγα σίλβοντος ὄπωπα,
Ἢ αἰγληέσσης νυκλιδέρμου ὄμμα σελήνης·
27 Καί με κρυπταδίοισι παρὲκ νόον ἤγαγε θάλαμον,
Χεῖρα δέ μοι στόμ' ἔκυσε, θεὸν δ' ὡς ἀσπάσιον ἔπρα·
28 Σχέτλια καὶ τάδε ἔρδα, καὶ ὑπὲρ δίκαν ἔμπεδον ἦα.
Οὕτω γάρ κεν ἀνηναίμην Θεὸν ὑψιμέδοντα.
29 Ἦ δέ μοι ἦτορ ἰάνθη ἐπ' ἀνέρι ὀλυμβίοιο,
Ὅς με μάλ' ἤχθηρεν, καὶ οἰζύσαιτο ἐπίρθιμ·
(Οὐκ ὀπίη δ' ἀείλῳ ὀπὶ βροτῷ εὐχετάασθαι·
30 Οὐδέ ἑ' ἀμβλοεπὴς σῆμα μὰ θυμοβόρα κείρῃ
Πολλὰ καὶ ἐρέβεται, συλεῖς δ' ἐπικέλσετ' Ἐερυνύς)
31 Ἦ δ' ὄχ' ἡμέτεροί γε ἐφέστιοι ὡς ἀρόρουσιν,
Ἀιδ' ἀπὸ μὲ μάρψαντες σίγκας καὶ πόνα δμῆσαν
Ὠμον βεβρωθοιμὶ, ὅτ' ἐ κύρεσ ἄμμι τιτύκται.
32 Οὐκ ἐν ἀγυιῆσι ξείνης ἴδιον αἰθειοκοιτεῖν,
Ἀλλ' ἀνέωγα θύρας, ἵν' ὁδοιπόρον ἄνδρα δεχοίμην.
33 Ἦ δέ ἑ' ὑφασίας μὰ ἔσκεπον, ὥσπερ Ἄδμητον,
Ἐνδομύχης, κακότητα δ' ἐνὶ στήθεσφιν ἔκαδον.
34 Ἦ ῥά με πιμπλῆς λαῶν ἐπάραξεν ὅμιλος;
Ἦ ῥά νυ φῦλα βροτῶν μοι ὀτείδεσε θυμὸν ἄτυξεν,
Ὥστ' ἄνεμ' μ' ἦδη ἐνὶ δώμασιν ἀχαλόωσα,
Οὐδ' ἔρτοσα θύραζε φόβῳ βεζολιπὴς οἰκῳ;
35 Ὡς ὄρελόν πε ἐμοὶ ἀείκοον ἔας ἐρείδειν,
Εἰ δ' ἀπαμειδομένῳ με Θεὸς κατενάντιον ἔπτοι,
Καί κε τὸ βλοίμιλω, τόδε μευ πάλαι ὄζεν ἐέλδωρ·
Ὡς ὄρελ' ἀντίδικος χεάλαι νεμερτέα βίβλον.
36 Τὴν δ' καλαφάσθα φέρων κεν ἐπήραλον ἄχθος
Βαίλω, ἢ στεφανηδὸν ὀπὶ κεφάροισι πτείλω.
37 Πάντα δ' ἐυκείνας ἐμά τ' ἴχνια πιμπασαίμιλω,

Τῷδε

Tum mihi circa humerum diffindantur nervi
Omnes, & ex ossium-sinu cadat in pulveres brachium
Extremum ab osse, compagibus ruptis.
Grave enim mihi & horrendum videbatur exitium
Quod Deus oppressoribus superbis intulit,
Tolerare autem non potui, siquidem omnium-supremus est.
Si unquam fui divitiis fretus & opibus multis,
Si auro pretioso & obryzo confisus sum,
Dixíq; illi, Spes tu mihi es, & fulcrum, & præsidium:
Si lætatus sum, & animus in pectoribus gavisus est,
Propterea-quòd eram dives, affatímq; mihi opes suppetebant:
Si lumen solis valdè fulgentis aspexi,
Aut splendidæ noctivagum oculum lunæ;
Et mihi clanculum animum seduxit dæmon, (honoravi:
Manum verò meam os deosculatum est, & velut deum astrum
Nefaria & hæc facinora, & non-amplius toleranda judici;
Sic enim abnegâssem Deum altipotentem.
Si autem mihi cor lætatum est de homine pereunte,
Qui me valde odit, & contra eum in-ærumnis-versantem ela-
(Non enim fas *est* misero homini insultare. (tus sum:
Nec futile os meum exitialia illi
Multa imprecabatur, odiosásque invocabat Diras)
Si non nostri vel domestici sic dixerunt,
Utinam eum corripientes carnes & pinguem adipem
Crudum devoremus, quoniam satietas nobis non est.
Non in plateis peregrinos vidi sub-dio-cubantes;
Sed aperui januas, ut itinerantem virum exciperem.
Si autem transgressiones meas velavi, veluti Adamus,
Intùs-latentes, malitiámq; in pectore occultavi.
Nunquid me numerosus populorum consternavit cœtus?
Nunquid nationes hominum mihi opprobriis animum per-
Adeò ut tacitus sederem domi mœrens, (celluerunt,
Nec prorepens foris, timore percitus gravi?
Utinam quis mihi attentam aurem inclinaret,
Utinam respondens mihi Deus ex-adverso diceret;
Hoc certè velim, hoc meum dudum est votum.
Utinam adversarius scriberet veracem librum.
Illum autem super-cervice gerens gratum onus
Incederem, aut in-modum-coronæ temporibus imponerem.
Omnes autem bene-discernens meos gressus recensérem,

Ei

Τῷδε κ) ἄωτον ἰὼν ὡς ὄρχαμος ἀντιζολοίλω.
38 Ὕβρει ⊖ εἰ ἐπιμέμφεϊ ἐμεῖ ἐείσωλος ἄρκος,
Ἠπίωντο δ' ἀνάκλα πολύσονοι ἄυλακες ἄμπ,
Οἷά τε ἀλλότριον βίη ἁρπάξαντα πίλεθρον.
39 Εἰ φάγον ἀμφιάτης μελιηδέα καρπὸν ἀρούρης,
Ὡς τῷ ἄκαπνα δύων, ὠδ' ἄξιον ὦνον ἐδωκα,
Μπεμιλμός σφιν ὄλεθρον, ὅσοι πάρος ἐκπίσαντο.
40 Γαῖα φύοι τριβόλους, κ) ὑ ζωαρκέα πυρὸν,
Ἀντὶ δ' σίτοιο θρεψίνορ ⊖ ἄρια γένοιτο.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἐπέων ἀπεπαύσατ' Ἰωβ ⊖.

ΚΕΦ. λβ'.

1 Οἱ δ' ἄρα τρεῖς σύμπαιγες ἀκλὺ ἐγένοντο σωπῇ,
Μῦθον ἀγασσάμενοι, μάλα γὸ κρείεροῦς ἀτέπιπν,
Ὅσσεκά τε φρεσὶν ἦσι δόασατο πάγχυ δίκαι ⊖
Ἐμμενέαι, εὐσεβίη τε κεκασμένη ⊖, ὅτ' ἀλιήμων.
2 Βαζαῦ ⊖ δ' Ἔλιος Βαραχήλ υἱὸς ἀμύμων,
Ῥαμμάδης γλυεῆφιν, εἰ φρεσὶ χώσατο λίλιν,
Ἦ ῥα μάλις' ἐπέων κεχολωμένη ⊖, ὧν φάτ' Ἰωβος·
Εὐχετο γὸ καθαρὸς κ) ἀναίπιος ἔμμεναι ἀντίω,
Οἷα δικαιότερός τῳ ὀϊόμενος θεῦ εἶ).
3 Τριοὶ δ' ὁμῶς ἐπάρασιν ὀπιζαρέλως χαλέπηνεν,
Ὡς ἄνεφ ἔσησαν, ἀτὰρ κατέκειναν Ἰωβον,
Οὐδέ τ μιν νίκησαν ἐναντίοις ἐείσασες.
4 Ἧστο δ' δὺ ἀκέων ποδέγμενος εἰσόκ' Ἰωβ ⊖
Σιγήσῃ, κ) ἔπαρσι, ὅπ ῥεγλυέστεροι ἦσαν.
5 Ἀλλ' ἐπεὶ ἓν ἐνὸς ἅμα τρεῖς ἀκέοντας ἐπάρας,
Οὐ γάρ σφιν πάρα μῦθος, ἰδ' ὅπ ἀμείβετ' Ἰωβον,
Ἀσπερχὲς μυρόμενε, χόλος δέ μιν ἄχριος ἦρει.
6 Καὶ τότε δὴ θάσσησεν, ἀμειβόμενός τ' ἔπος ηὐδα,
Κλῦτε φίλοι, κ) μή τι κότῳ ἀγάσησθε ἕκαστος,
Ὅσσεκα δὴ γλυεῆφι νεώτερός εἰμι μεθ' ὑμῖν·
Ὀπλότερος γλυεῆ μὺ ἐγώ, ὑμεῖς δ' γέροντες,
Τῷ αἰνῶς δείδοικα, κ) ὐ τόλμησ' ἀγορεύειν
Ἀιδὼς γὸ νέον ἄνδρα γερεσιτέρῳ ἀντίον εἰπεῖν.
7 Ἦ ῥ' ἐφάμην, Πολιοκρόταφοι πεπνυμένοι εἰσί·
Πκλυετεῖς φθέγγοιντο κ) ἤματα πολλὰ διδάσκοι,
Ὅσσπως κέρδιος ἔη, ὅπ χρηΐζει μπτις ὀπηδεῖ·
Ὅσπς ἄρα πρεσβύτερος γεγόνει, ὄγε πλείονα ἴδηκ.

Ψυχὴ

Ei etiam propiùs accedens quasi princeps occurrerem.
Injuriæ si incusabat me ferax ager *meus*,
Criminabantúrque dominum queruli sulci terræ,
Utpote alienum vi rapientem jugerum:
Si edi inempti dulcem fructum agri,
Velut sine-fumo sacrificans, neque dignum pretium dedi,
Machinatus iis interitum, quicunque antea possederunt:
Terra ferat tribulos, & non salubre triticum,
Próque frumento viros-nutriente lolium nascatur.
Sic utique fatus à verbis destitit Jobus.

CAP. XXXII.

HI autem tres ad-unum-omnes muti erant silentio,
Sermonem mirati, admodum enim strenuè prolocutus
Quòd & animo in suo sibi videbatur omnino justus (fuerat,
Esse, pietatéq; instructus, neque pravus.
Buzæus verò Elius Baracheli filius insignis
Ramaides genere, in animo succensuit valde,
Sanè maximè ob verba iratus, quæ dixerat Jobus:
Gloriabatur enim se purum & innocentem esse apertè,
Quasi justiorem se existimans vel Deo esse.
Tribus verò pariter sociis vehementer indignatus est
Quòd taciti steterunt, veruntamen condemnârant Jobum,
Nec eum vicerant ex-adverso contendentes.
Sederat autem diu silens, expectans donec Jobus
Tacuerit, & amicij quoniam grandiores-natu *eo* erant.
Verùm postquam sensit simul tres tacentes socios,
Non enim ipsis suppetebat sermo, & nemo respondebat Jobo,
Acriter incaluit, ira autem eum gravis tenebat.
Tum verò cepit animum, respondénsq; sermonem dixit,
Attendite amici, & nihil irá reprehendatis unusquisque,
Quoniam natu minimus sum inter vos.
Junior quidem natu ego, vos verò senes,
Quamobrem graviter metui, & non ausus sum loqui:
Pudori enim *est* juveni viro seniori ex-adverso dicere.
Certè dixi, Cani cati sunt:
Annosi loquantur, & dies multi doceant
Quomodo utile sit, quia senectutem consilium comitatur,
Qui utique major natu est, is plura novit.

Anima

8 Ψυχὴ δ' ἐν βροτῷ ἔζει, καὶ ἄνθεος ἐν φρεσὶ δόλιμον,
Θέσπις ἔπεπνοιη, νόον ἐν ςήθεσι δηδόσα.
9 Οὐκ αἰεί γε πολυχρόνιοι πολυΐδριες ἄνδρες
Πρεσβύτερες γηρέφι τάχ' ἂν φρεσὶ νήπιος εἴη·
Πολλάκι δ' ἁπλότερός κεν ἀνὴρ πίτνυμβα βάζοι.
10 Τέκνον ἔφην, Καὶ ἐμεῦ νῦν κέκλυτε κερτόμα ἔπη,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ ςήθεσι κελεύει·
Ἢ γὰρ ἐγὼ καὶ ἐμὸν δείξω νόον, ἠδ' ἐπακούσω.
11 Νωλεμέως ὑμέων μύθους ποτιδέγμενος ἦμαι,
Τμετέρεσιν λόγοις ἀεικέα δῆς ἐκλινα,
Ὡς ἀπαλῇ πλίζεσθε μετὰ φρεσὶν ὀρμαίνοντες
Τί ῥέζωμεν, τί δ' ἔπειτα, τί δ' ὑςάπον καλαλέξαι·
12 Τμέων ὄ ξυνέηκα, καὶ ἐν μάλα πάντ' ἐνόησα,
Οὐδέ τις ἔσκεν ἐν ὑμμιν ὃς ἐν νείκεσσιν Ἰωβον
Ἀντίοιος ἐπέεσσι, καὶ ἀπτῆ μῦθον ἐλεγξε.
13 Οὐκ ἐτ', ὀδ' ἐποιχ' ὑμέας πάλε μυθήσασθαι,
Ἡμεῖς μὲ σάφα ἴδμεν ὅπως πάλε ἔργα γένηται,
Ἄλλοις ἰδρείη ἔχ ἐυρετὸς, ἄμμι δ' μένοις.
Κεῖνος γάρ τε Θεοῦ πληγῇ καὶ χερὶ δαμασθεὶς
Ἤκεπεν, οὐδέ τι μιν δειλὸς βροτὸς ἐςυφέλιξεν.
14 Οὐδὲ γὰ ὀδ' ἐμέθεν κατενάντιον εἶπεν Ἰωβος,
Οὐδέ τι μιν μύθοισιν ἀμειλόμαι ὑμετέρεσιν,
Ἀλλ' ἐρέω, ὅ, τ' ἐμοιγε δοάσατο κήρδιον ἔδ).
15 Δίω δ' ἀνέω ἐςῶσι τεθηπότες, ἦ μάλ' ἔκαςον
Εἶλε πάφος, σγή τε τάφη κρυόεντος ἐτύφη.
16 Αὐτὰρ ἐπεὶ μίμνεσκον, ἐδ' ὅπε ἀμείςετ' Ἰωβον
Ἀλλ' ἀκέων δίω ἦςο, καὶ ὑ φρεσπλύζατο μύθω·
17 Ἦ ῥ' ἐφάμιν, Καὶ ἐγὼν ἀπαμείλομαι, ἦ θέμις ὄςιν·
Οὐδ' ἀκέων ἔσομ', ἀλλ' ἐρέω, κέλεται δέ με θυμὸς,
Ἐξείπω, καὶ πάντα δίξομαι, ἅπερ οἶα.
18 Μύθων ἐμπλεός εἰμι, φέρει δ' ἐγκύμονα θυμὸν,
Ὠδίνω μεμαὼς ἔπια φρεφόωσδε τεκέσδε.
19 Ὡς δ' ἀκοὶ σφειρόωσι βεβυσμένοι ἠδίος οἶνος,
Ὡς δ' ἔνδον παφλάζει ἐρεμνὸς ἄμματι λυχνῷ,
Στεινόμενος δ' ἀφείζει, ἐελδόμενος πυ ὀδοῖο,
Τῶ δ' ἀναβλύζων δορέει, τάχα δ' ἔρραγεν αὐτὸ
Βειδοσύνη, ὁ δέ τ' ὦκα καλειδόμενος καλαρύζει·
Ὡς τέ μοι οἰδάνει κραδίη φρεσὶν ὀρμαίνοντι,
Ζεῖ νόος ἐν ςήθεσι, φερεσένεται δέ τε, χειλέων
Πῶμα διαῤῥῆξαι μεμαὼς, καὶ ἔρκος ὀδόντων.

Τὸν δὲ

Anima autem in homine est, & entheus in præcordiis ge-
Divinus afflatus, mentem in pectoribus dans. (nius,
Non semper longævi multiscii *sunt* viri,
Grandior ætate fortean mente infans fuerit:
Sæpe etiam junior vir prudentia loquatur.
Ideo dixi, Etiam me nunc audite juniorem licet,
Ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet;
Certè enim ego etiã meam ostendam sententiam, neq; celabo.
Indesinenter vestros sermones expectans sedebam,
Vestris dictis attentam aurem admovi,
Dum diligenter quærebatis, & in mente deliberantes
Quid primum, quid deinde, quid postremum dicere:
Vobis autem attendi, & bene admodum omnia observavi,
Nec quis erat inter vos, qui bene redarguit Jobum,
Adversariis dictis, ejúsque sermonem refutavit.
Non licet; neque decet vos hæc fari,
Nos certò scimus quomodo hæc opera se-habeant,
Ab aliis scientia nequit inveniri, *à* nobis autem solis.
Ille enim Dei plagâ & manu domitus
Cecidit, nequaquam illum miser mortalis dejecit.
Neque enim adversús me locutus est Jobus,
Neque ei sermonibus respondebo vestris,
Sed dicam, quod mihi visum est satius esse.
Diu autem taciti steterunt attoniti, sanè admodum unum-
Cepit stupor, silentiúmque stuporis frigidi comes. (quemq;
At postquam expectavi, & nemo respondebat Jobo,
Sed tacitus diu sedit, nec compellavit *eum* dicto:
Sanè dixi, Etiam ego respondebo quatenus fas est;
Neque taciturnus ero, sed dicam, jubet autem me animus,
Eloquar, & omnia percurram, quemadmodum sentio.
Sermonibus plenus sum, fero autem gravidum animum,
Parturio gestiens verba in-lucem edere.
Sicut autem utres turgescunt repleti suavi vino.
Id autem intus æstuat cohibitum vinculo sævo,
Arctatum autem spumat, cupiens alicubi viam,
Sursum verò ebulliens ruit, mox autem rupti sunt ipsi
Præ plenitudine, id autem celeriter defluens immurmurat:
Sic mihi tumescit cor in animo cogitanti,
Fervet animus in pectore, distenditúrque, labiorum
Operculum perfringere cupiens, & septum dentium.

Idcirco

20 Τέκνα τ' ἐξερέω, ἵν' ἀναπνεύσω ὀλίγον περ,
Νημερτὲς σύνιξιν ἀνείξω, ἀπλεγέως τ' ἀγορεύσω.
21 Μή νύ τις ἀζοίμην ἀνδρῶν χαείνεια πεύσεται,
Μηδέ τινι ψεύδεσι χαειζοίμην μαλακοῖσιν·
Ἐγθερὲς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς ἀΐδαο πύλῃσιν,
Ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθει ἐνὶ φρεσίν, ἄλλο δὲ βάζει.
22 Εἰ δ' πολυπλανέων ἐθέλοις μειλίγματα μύθων,
Ἀμυλίσιοις λόγοις φρένας ἀμφὶ κ' ἔαλα θέλγοις,
Τῷ, ὃς πρίν μοι ἔδωκε, πάλιν ἂν κ' ἐμὸν ἀπόρεξε·
Οὐ γὰρ ὀπὶ ψεύδεσι πατὴρ Θεὸς ἔσκε δικαιός.

ΚΕΦ. λγ'.

1 Κέκλυθι γὰρ μάλ', Ἴωβε, κ' ἀμὸν μῦθον ἄκουε,
Ὅ, τί κε νῶϊ εἴπιμι, τεῷ ἐγκάτθεο θυμῷ.
2 Μάσακος ὠΐγνωτο πύλαι, ὅν σ' ἔσυτο φωνή,
Γλῶσσά μὰν ἀγαλέης ῥῆξε σφρηγῖδα σιωπῆς.
3 Φθέγξομαι ἰθυπόρα κραδίης ὑποφήτορα μῦθον,
Χείλεά μὰν πυτιὴν μάλ' ἀειραμένως καθαλέξει.
4 Καὶ γὰρ ἐγὼ βροτός εἰμι, γόνῳ δέ μοι ἔνθεν ὄθεν σύ·
Τῷ τε σὺ μὴ πάρεϊ, σπιτὶς δέ τ' ἐγωγε τέτυμαι,
Πνοιαῖσιν ἀθανάτοις ἔργον, θεόπλαστον ἄγαλμα,
Οἷσιν κ' σὺ πάλεις, ζωὸν δέ τε ἄθμα θεοῖο
Στάξέ μοι ἐν ῥίνεσσι, κ' ἐμῳύσησεν αὔτμιλον.
5 Εἰπέ μοι, εἰ δυνάσαι, καί τι φίλον ἔπλετο θυμῷ,
Ὄρσεο πῆπον, κ' ἀμείβεο, εὐκεύεσο λόγοισιν.
6 Ὡς ἐθέλειν μὲ ἔφης, τὸ δέ σε πάλαι ἦεν ἑέλδωρ.
Εἰ δ' ἄγε λ' αὖτις Ἀναξ ἐπέων ὑποδύμῳ ἀγῶνα,
Σοί τ' ἐείδω φερέμεν· ἐπεὶ μία τ' ἄμμι γλυέθλη,
Ὅς τ' ἄλλας πέπνυσι, δαὴ ἔν τε τεχήσατο κ' μέ.
Καὶ γὰρ ἐγὼ κανίπη πεφυρμένος ἔργον ἐτύχθην,
Ὡς ἄλλοι βροτοί εἰσιν ὅτι χθονὶ σῖτον ἔδουσι,
Καί τέ μοι ἐκ πιλοῖο δόμας πεπλασμένον ὀστέ.
7 Τῷ σ' ἐγὼ ἔ τι δείδιμ' ἀγλωσσείησι πεφήσας,
Οὐδέ τι ἐν φόβον ὄρσω ἀταρπιτεῖς ἐπέεσσιν,
Οὐδέ τι, ἃ γὰρ ἔοικε, βαρείας χεῖρας ἐπίσω·
Θάρσει, μηδέ τι πάγχυ μὴ φρεσὶ δείδιθι λίην.
8 Οὐας ἐμὰν σοι ἔκλυσα, σέθεν δ' εἰπὴν ἄκουσα,
Ἦ μάλ' ὑψηφίαλον ἔπος ἐκέλευες· ὡς γὰρ ἔφησθα,

Idcirco eloquar, ut respirem vel pauxillùm,
Verax os aperiam, audactérq; dicam.
Non revereat hominum gratiosos vultus,
Nec cuiquam mendaciis gratificer blandis:
Inimicus enim mihi ille æquè-ac inferni portæ,
Qui aliud quidem occultat animo, aliud verò loquitur.
Quòd si fallacium didicissem lenimenta sermonum,
Blandis verbis animos circa & aures mulcens,
Ideò qui priùs mihi dedit, statim etiam vitam auferret:
Non enim in mendaciis pater Deus erit auxiliator.

CAP. XXXIII.

AUdi ergò me, Jobe, & nostro sermoni ausculta,
Quod nunc dixero, tuo repone animo.
Oris apertæ sunt januæ, erupit autem vox,
Lingua mea molesti rupit sigillum silentii.
Edam recti cordis integrum sermonem,
Labia mea prudentiam valde disertè enarrabunt.
Nam & ego homo sum, genus autem mihi indè, unde tibi:
Idcirco tu nè metue, mortalis quoq; ego factus sum,
Spiritûs immortalis opus, à-Deo-formatum monumentum,
Qualis etiam tu es, vitam verò spiritus Dei
Stillavit mihi in nares, & inspiravit halitum.
Dic mihi si potes, & tibi lubitum est animo,
Surge, & mihi responde distinctis sermonibus.
Sic velle te dix'ti, hoc autem tibi dudum erat desiderium,
Utinam ipse Dominus verborum subiret certamen,
Tibiq; litem intentaret: ecce ego vice Dei:
Neq; (verò) me metuas, quandoquidem una nobis origo est,
Quiq; alios fecit, is bene fabricavit & me.
Etenim & ego pulvere maceratum opus sum,
Sicut alii mortales sunt in terra pane vescentes,
Etiam & mihi ex luto corpus fictum est,
Quocirca te ego non terrefaciam insolentiâ fretus,
Nec tibi timorem incutiam asperis verbis,
Nec tibi (non enim decet) graves manus inferam:
Confide, neq; prorsus in mente timeas valde.
Aurem meam tibi inclinavi, téq; loquentem audii;
Certè valde arrogans verbum jactâstiz ità enim dix'ti,

9 Ἡ μὲν ἐγὼ καθαρὸς, καὶ ἀμύμων, ἄσπιλά τ' εἰδὼς,
Οὐ δέ γ' ἀλείτης εἰμὶ ἄτη δέ μοι οὐκ ἔνι πάμπαν,
Οὐδέ τ' ὑπερβασίη, ἐπεὶ νόος ὄζεται ἀτηδίης.
10 Ῥεῖα Θεὸς γ' ἐθέλων καὶ ἀναίτιον ἄνδρα δαμάζοι,
Εὖρε δ' ὀπαδείλιμον μορφῆς, ἵνα μ' αἰτιόωτο,
Θῆκέ με δυσμενέων καὶ ἀναρσίοις ἀνδράσιν αἶσαν.
11 Ταρφὰ μὲν ἀστεμφέως ἐνὶ χοινίκεσσιν ἔπηξεν,
Ἴχνια πάντ' ἐνόησε, καὶ ἐφράσατ' ὀκπόθι βαίνω.
12 Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι·
Τῶτ' ἀκαλὸν ἔκπαγλον, ἀπαδάλῳ ἀνδρὶ ἐοικὸς·
Οὐδὲ καθ' αἶσαν ἔρηδε, Θεὸς γὰρ φέρτερος ἀνδρῶν,
Τῶπερ καὶ μείζων ἀρετὴ, τιμή τε, βίη τε.
13 Τίφθ' οἱ ἐρευξόμεθα ἐθέλεις; ἐπεὶ οὐδέ τι σε χρὴ.
Μὴ γὰρ πάντας, Ἰωβε, Θεοῦ ὑπέλπεο μύθους
Ἐκδήσειν· χαλεπὸν τοι ἔσσυλ' ἀγαθῷ περ ἐόντι.
Οὐ γὰρ ὅγ' ἀμφαδὰ θῆκεν ἐὸ μελεδήματα θυμῷ,
Οὐδέ τις ὄψιν σάφα οἶδε, πεῦ εἵνεκα τοιάδ' ἔρεξεν.
14 Ἀθάνατος μὲν ἄπαξ, καὶ δεύτερον αὖτις ἔκπεφνε,
Ἀνὴρ δ' οὐδέπω ἔγνω ἐνὶ φρεσὶν, ὁσσ' ἐνόησε,
Νήπιος, οὐδ' αὖτὸς ξυνίει ὅπα φωνήσαντος.
15 Ἐν δ' ἄερα νυκτιγοίῃς, καὶ φάσμασι, νυκτὸς ἀμολγῷ,
Ὁππότε φῦλα βροτῶν μαλακῷ δεδμημένοι ὕπνῳ
Ἡδὺ μάλα κνώσσουσ' ἐν ὀνειρείῃσι πύλῃσιν·
16 Ἐνθά περ καὶ ἀνῷγε Θεὸς μερόπεσσι βροτοῖσι,
Καὶ μάλα πολλ' ἐπέτελλε, καὶ ὡς σφρηδὶ χάραξεν
Ἣν ὑποδημοσύνην, ἵνα μὴ ληδέσατ' ἐρεμέων.
17 Ὄφρ' ἀνδρὸς μεμαῶτος ἀπ' ὄργια θυμὸν ἐρύξῃ,
Καὶ δή μιν καταπαύσῃ ἀγλωσσίης ἀλεγεινῆς.
18 Ἄλλοτε μὲν σοφίῃσιν ὁἱ ἐπήρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
Ζωλύ τε ξίφεος, ἰλυγλὺ ῥύετ' ἐξ αἰδαο.
19 Ἄλλοτε δ' αὖ κάκ' ἔδωκε Πατὴρ, ἓο πειρηπίζων·
Ὡς ὁ μὲν ἐν λέκτρῳ κεῖται κρατέρ' ἄλγεα πάσχων,
Ὀξείης ὀδυνῃσι πεπαρμένος ὀστέα πάντα·
20 Ἀκμίλον πόσις καὶ ἐδητύος, οὐδέ μιν ἄρτε
Σίτε τε γλυκερεῖο φέρειν φρένας ἵμερος αἱρεῖ,
Ἐξ ὀλιγηπελίης, συγέει δέ τε δαῖτα θάλειαν.
21 Σάρκες δ' οἱ φθινύθουσιν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι,
Αἱ πάρος ἐξώδησαν, ἀτὰρ νῦν ὀκ ὀρώωνται·
Ὀστέα δ' ὀρύσσει, τὰ καὶ πάρος οὐκ ἐφάανθεν.
22 Ὡς δ' σεροπλὴξ δέδι, πάσσον φρεσὶν ἦσιν ὀϊδεῖς,

φῆ

Certè quidem ego purus, & integer, rectáq; sciens,
Neq; improbus sum, noxa autem mihi non ineſt omnino,
Neq; transgreſſio, quandoquidem mens eſt pia.
Facilè Deus volens vel inſontem virum peſſundet;
Invenit autem prætextum reprehenſionis, ut me crimineturq;
Poſuit me inimici & inſenſi hominis in loco.
Pedes meos turò in cippo fixit,
Greſſus omnes obſervat, & animadvertit, quocunq; vado.
Aliud verò tibi dicam, tu autem in animo perpende tuo;
Hoc non bene dixiſti; improbo viro ſimilis-es,
Neq; rectè locutus-es, Deus enim præſtantior hominibus,
Cujus & major virtus, honórque, potentiáque. (porro:
Quare cum eo contendere vis? quandoquidem neque te o-
Nè enim omnia, Jobe, Dei ſperato conſilia
Te ſciturum: difficilia tibi erunt, bonus licèt ſis.
Non enim hic in propatulo poſuit ſui cogitationes animi
Nec quis ergo novit, quamobrem talia fecit.
Immortalis quidem ſemel, & iterum deinde locutus eſt,
Homo autem nec dum novit in animo nec ſenſit,
Inſipiens, nec ipſius percepit vocem loquentis.
In dormitationibus verò & viſionibus, nocte mediâ,
Quando gentes hominum molli obrutæ ſomno
Valde ſuaviter dormiunt in ſomniorum portis;
Tum aures aperuit Deus hominibus mortalibus,
Et admodum multa mandavit, & veluti ſigillo ſignavit
Suum monitum, ut nè obliviſcerentur præcepta.
Ut viri propenſi ab incepto animum inhibeat,
Et eum deſiſtere faciat à ſuperbia gravi.
Interdum quidē benevolus ab eo propulſat ſævum exitium,
Vitámq; à gladio, animam liberat ab inferno.
Interdum autem viciſſim mala dat Pater, eum tentans:
Ità hic in lecto jacet graves dolores patiens,
Acutis doloribus transfixus oſſa omnia.
Jejunus potûs & cibi, neque eum panis
Cibíque dulcis circa mentem appetitus tenet,
Præ languore abhorrétq; ab epulis lautis.
Carnes ei contabeſcunt in flexilibus membris,
Quæ priùs turgebant, at nunc non videntur;
Oſſa autem prominent, quæ antea non apparebant.
Ità hic capularis eſt, ſepulcrum animo ſuo præſagiens,

Φῆ ῥ' ὃ δίλῳ ζωοῖσι μετέμμεναι, αὐτὰρ ὁι ἦδη
Ἄγγε παφέσηκεν θάναθ' καὶ μοῖρα κραταιή.
23 Εἰ δέ πς ὁι γε πάρεσι μετάγγελος, ἢ σοφήτης,
Κήρυξ ευσήκης, ὁπιμάρτυρες ευνομιάων,
Εἰς ὑπὲ χιλιάδων, πολλῶν τ' ἀντάξιος ἄλλων,
Ὅσπις ὁπίσσατο ἦσι φρεσὶν ἄρπα βάζειν,
Ὅς κέν ὁι ευσεξίης δείξῃ ὁδὸν, ὄφρα πίθῃ.
24 Αὐτὰρ ἔπειθ' ἵλαος Ὀλύμπιος ἔσσεται αὐτῷ,
Καὶ φήσει μιν πόλμα ἀδικεῖν ἐξαναλύσειν,
Οὕνεκα λύτρον ἔτελμε, καὶ ἀγλαὰ δξαι' ἄποινα.
25 Ὡς ὄγε λωφήσει τε κακὴν, καὶ νῆσον ἀλύξει,
Χρὼς δέ ὁι ἀκμήωὸς γελόων παλιναυξεῖ δημῷ,
Ὡς φεῖι, ἐπ' ἀγλαίηφι γαιόωτ' ἀμφὶ μελέεσι.
Γῆά τε καὶ σάκος λιπαρώτερα, ἢ ἄπαλοῖο
Παυδὸς, τὸν δ' ἀπίταλλε πατὴρ ἀλίῃ ἐνὶ πολλῇ.
Αὖ δ' ἀναδήλήσει ἦδης χαείζατο ἄνδρα.
Ὡς γὰρ ὁ θεὸς Ἄναξ, ἐδλαῶν ἔνεκ' ὄασι ὄργε,
Γῆρας ὑποζύσας ἥησει νέον ἡδώνδε.
26 Ἀθάνατον λιτανεύσει, ὁ δ' ἤπια δίωσα εἰδὼς
Ἐυχωλῆσιν ἑῆς ἀεικόσον ὕας ἐρείσει·
Χάρμη γηθόσωσ θεὸν εἰσόψεθ' ὁπωπῇ·
Ὡς ὁ μὲν ἧς ἀρετῆς Θεοῦ ἐυνομίησιν ἐπαυρεῖ,
Ὅς τε δίκλω πέσκε, καὶ ἄϊσιμα ἔργ' ἀνθρώπων
Ἐυσεξέων, μή πς ὁι ἀτεμβόμβυος κόσι ἴσπ.
27 Ἄνδρας ὁπιπλεύει, ὅθ' ὁ ἔπι ἔειπεν, Ἄμαρτον,
Ἐκ τε δίκλω ἔλασα, σκολιάς τ' ἔκειρα δμιγας,
Οὐδέ π μοι χαίσμησεν, ἀτὰρ καὶ μᾶλλον ἀάσθω.
28 Ῥύσεται ἣν ψυχὴν, ἢ δ' ὐκ ἀΐδος δε βέβηκεν,
Ἀλλ' ὅγ' ἔπ ζώει, καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο.
29 Πολλάκι τι πάδε πάγλα Θεὸς βεστὸν ἄνδρα ἔορδε·
Φάρμακα πολλὰ μὲν ἐλλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δ' λυγρὰ
Ἀυτὸς ἔχει, τοῖσίν τε βροτὸν ὀρίνας ἐξακέσσατο.
30 Ὄφρ' ἀνδρὸς ψυχὴν πάλιν ἐλθεῖν, ἠδὲ λείσῃ
Δοίη, καὶ παλίορσον ὑπὸ σιδερέῃ αἴδαο
Ἐξαγάγοι σφεφόωσδε, ὁ δ' ἠελίῳ ἴδοι αὐγὰς
Τυμδόδεν ἐξαναδὰς, καὶ ἔπ ζωοῖσι μιλεῖν.
31 Τέκνεκά τοι ἐρέω, σὺ δ' σύνθεο, καὶ μὰ ἄκουσον,
Σιγῇ ἀτερέμας ἦσο, τεῖν δ' ἐγὼ ἄρπα λέξω.
32 Εἰ δέ π σοι ἔπος ὀϊστὸν, ἀμείξεο, μηδ' ὁπιθάσσῃς,
Ἄυδα ὅ, π φρονέεις, ἐδίλω δ' συνήορος εἶμ'.

Σῆς

Putat non diu vivis intereſſe, ſed ei jam
Propè imminet mors & fatum violentum.
Quòd ſi quis ei adeſt internuncius, aut interpres,
Præco juſtitiæ, teſtis æquitatis,
Unus è millibus, multorúmq; inſtar aliorum,
Qui noverit animo ſuo ſana loqui,
Qui ei pietatis monſtret viam, ut obtemperet:
Statim deinde propitius Cœlicola erit illi,
Et dicet ſe illũ ab interitu acerbo liberaturum, (nis pretium.
Quoniam lytrum invenit, & ſplendidum accepit redemptio-
Ità hic reſpirabit à malo, & morbum fugiet,
Caro autem ei florida renidens recreſcente adipe,
Sicut priùs præ ſplendore nitebit circa membra,
Membráq; & carnes nitidiores, quàm teneri
Pueri, quem educavit pater lautitia in multa.
Denuóq; regerminabit juventutis gratiſſimus flos.
Sic enim eum divinus Rex, bonorum ergô quæ fecit,
Senectutem abradens faciet juvenem pubeſcentem.
Immortalem orabit, is autem kenia conſilia ſciens
Precibus ejus proclivem aurem arriget.
Gaudio hilaris divinam intuebitur faciem.
Ità hic quidem ex ſua virtute Dei æquitate fructum-capit,
Qui jus colit & honeſta opera hominum
Piorum, nequis ſuâ fraudatus abiret portione.
Viros contemplatur, eorum verò ſiquis dicat, Peccavi
Judiciúmq; perverti, & iniquo-jure judicavi cauſas,
Nec quicquam mihi profuit, verùm etiam magis læſus ſum;
Liberabit ejus animam, ea autem non ad-inferos deſcendit,
At ille adhuc vivit, & videt lucem ſolis.
Sæpe hæc omnia Deus mortali viro fecit.
Pharmaca plurima quidem bona mixta, multa autem triſtia
Ipſe habet, quibus mortalium mentes ſanet.
Ut viri animam revocabilem, & reparabilem
Det, & reducem ab inviſo inferno
Educat in-lucem, is autem ſolis videat jubar
E-tumulo reſurgens, & adhuc vivis interſit.
Ideo tibi dicam, tu autem animadverte, & me audi,
Silentio quietus ſede, tibi autem ego ſana dicam.
Sin verò aliquod tibi verbum ſit, reſponde, nec celes,
Eloquere quod ſentis, volo autem patronus eſſe,

Σῆς τε δικαιοσύνης ἐπιμάρτυρα μῦθον ἐνισπεῖν.
33 Εἰ δέ τι καὶ πάρα μῦθος, ἐμῆς ἐπικέκλυθι φωνῆς,
Σιγῇ νῦν ξυνίει, καὶ ἐγὼ πυκινῶ σε διδάξω.

ΚΕΦ. λδ'.

1 Ἦτοι ὅγ' ὡς εἶπεν Βαρακήλ υἱὸς ἀμύμων
Οὐσ' ἐπέων ἔπ λῆξεν, ἰδὼν δ' ἀκέοντας ἑτοίμους
Κύκλῳ ἐζομένους, ἔπια πλεχέοντα μεσσήνδα·
2 Κέκλυτέ μοι μύθων μάλα δὴ πεπυμένοι ἄνδρες,
Κλίνατε δ' ὦτά μοι πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχοντες.
3 Δείπνα γὸ νῦτε γλῶσσα πολύτροπα καὶ μάλα πολλὰ
Κεῖνεν ὀπιζομένους, (ἢ γὸ σώματος δίκη ὄζει)
Παντοίων δ' ὀδμὰν λάβε γλώσσα, καὶ φύσιν ἔγνω·
Ὡς ἅς τ' ἐπέων ἴσωρ καὶ μάρτυρός ὄζιν,
Ἄαν' ἔστά τε καὶ ὄκι, τά δ' ἡδέα πικρά τε, ἦδη.
4 Ἀλλ' ἄγε δ', ὡς ἂν ἐγὼ εἶπω πειθώμεδα πάντες·
Μήπω ὑφήναμὸν, καὶ ὀπφεσσαίμεδα βελλὸν,
Ὄφρ' ἦν εἰδῶμὸν τί νυ φέρτατόν ὄζιν ἑλέσδ.
5 Κυδιόων γὸ Ἰωὸ ἔφη, Ἐγὼ εἰμι δίκαιο,
Ἐκ δ' δίκλιν μοι ἔλασε Θεὸς, καὶ ἔκλεψε θέμιστας·
6 Ἦ ῥά νύ π ψεύδός γ' ἐρέω κατ' ἐμεῖο δικάζων;
Ἀλλ' ἐ χρὴ ψάδιδς ὀπιζόμενον σάφα εἰπεῖν.
Ἕλκο μὸν ἄμοτον, καὶ ἀνίκητον πέλεν ἄλγος,
Τὸ δ' ἐκ αἰτίη ὄζιν ἀναίδασιν ἀλεγεινή.
Ὡς ἔφαδ' ὑφαρπάξας, καὶ ἀγλωσσείησι πιθήσας.
7 Ὦ πόποι, οἷ δή νυ Θεὸν βροτοὶ αἰπόωνται;
Ἐκ κείνε γάρ φασι κακὰ ἔμμιγέμ· ἀλλὰ καὶ αὐτὸ
Σαφήσιν ἀναδυλίησιν ὑπὲρ μέρον ἄλγε' ἐχέσιν.
Ὡς ἐκ ἔστ' Ἰώδ ὀνεσότερος βροτὸς ἄλλο,
Ὅσ ὃ ἐλεγχείῳ καὶ μυκτερισμὸν ἔπνεν,
Ὡς ὅτε δ' ἁλμυρὸ πὸς λαιψότατον πέλε ὕδωρ.
8 Ὅσ ῥ' ὁδὸν αὐτὸ βαῖνε μετ' ἀνδρέσσιν αἰὲν ἀλιτροῖς,
Καί σφιν ὁμάρτησε, πῶς φίτλια ἔργα μεμήλει.
(Ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει Θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον.)
9 αὖ πάλιν αὐτὸς ἔφη ὑποπλίσῃ νόσιο,
Οὐδὲ γὸ ὅδ' ἔτο μέγ' ὀφέλεται, ὃδ' ἐνίκησε
Ἀνὴρ, ὃς τε Θεοῖο τεταρπέται φίλον ἦτορ.
10 Ἀλλὰ πίδεδε καὶ ὔμμες, ἐπεὶ πείδεδε ἄμεινον,
Κέκλυτέ μοὶ μύθων, ὅσσοι πυκινόφρονές ἐσε.

Ὃν

Tuæ'que juſtitiæ teſtem ſermonem proferre.
Quòd ſi tibi non ſuppetit ſermo, meæ auſculta voci;
Tacitè nunc attende, & ego prudentiam te docebo.

CAP. XXXIIII.

UTique ſic dixit Baracheli filius inſignis;
Nec dictis adhuc deſtitit, videns autem tacentes ſocios
Circùm ſedentes, verba alata dixit;
Audite meos ſermones admodum licèt cordati viri,
Inclinatéque aures mihi prudentia mente conſilia habentes.
Cœnas enim ut lingua varias & multiplices
Dijudicat peritè, (hic enim oris mos eſt) (novit:
Omnigenorum autem obſoniorum capit guſtus, & naturam
Sic auris verborum arbitra & teſtis eſt,
Quæ'que vera *ſunt* & non, quæ'que jucunda acerbáque, ſcit.
Sed agitè, ut ego dixero, pareamus omnes;
Conſultationem ineamus, & capiamus conſilium,
Ut bene ſciamus quid optimum eſt eligere.
Glorians enim Jobus dixit, Ego ſum juſtus,
Jus autem mihi pervertit Deus, & fefellit cauſam:
Nunquid mendacium dicerem meipſum condemnans?
At non oportet mentiri ſcientem vera dicere.
Vulnus meum ingens, & inſanabilis eſt dolor,
Ejus autem cauſa non eſt iniquitas gravis.
Sic dixit grandiloquus, & arrogantiâ fretus.
Papæ! quomodo Deum mortales culpant!
Ex eo enim inquiunt mala eſſe: at illi ipſi
Suâ ſtultitiâ præter fatum dolores patiuntur.
Adeò non eſt Jobo vilior mortalis ullus,
Qui probrum & ſubſannationem bibit,
Sicut cùm ſitibundus aliquis copioſam bibit aquam.
Qui viam eandem iniit cum viris ſemper improbis,
Et iis comitem-ſe-præbuit, quibus ſceierata opera curæ-ſunt.
(Sic ſemper ſimilem ducit Deus ad ſimilem)
Et rurſus ipſe dixit ſuperbiâ mentis,
Neque enim adeò magnopere amplificatur, neque juvatur
Vir, qui Deo delectaverit charum cor.
At obedite vos, quia obedire melius;
Audite mea dicta, quotquot ſapientes eſtis.

Οὐ μὴν πω κάκ' ἔοργεν Ἀναξ, πάϑε μηδὲ γένοιτο,
Οὐδέ πις Ἀσσυρίων πάρ' ἀπαδαλίη ἀλεγεινή.
11 Ἀνδρὶ γὰρ ὧν ἔργων ἀντάξιον ὤπασε μισθὸν,
Δῶκεν δ', ἢ δεμις ὅδιν, ἐκάεργος ὀϊστεύσας.
12 Οὐ νύ κεν ἔδ' ὕβρει εἴκων Θεὸς ἄσυλα ῥέζοι,
Οὐτέ ποτ' Ἀθάνα[Θ] σκολιὰς κείνεις δέμιστας.
13 Τίς μὴν ὀϊκία σαθερῆς ἐπιείλατο γαίης;
Τίς χθονὸς εὐρυχόρεσο μέδων, ᾧ κόσμ[Θ] ἀπείρων,
Ὦ, λαοὶ τ' ὀπιτιεάσαται, καὶ πᾶσα μέμηλεν;
14 Εἰ βεστὸν ὀξὺ νοήσῃ, ἐὸν δ' ἀπὸ δυμὸν ἕλιται,
Πνεῦμά τε καὶ ζωὴ πάλιν εἰς ἓϑ τ' αὐτὸν ἀγείρῃ,
15 Πᾶσ' ἅμα σὰρξ ἀπολεῖται ἐπήρειμ[Θ], ἐς ὃ κονίλω
Ἄνδρες ἀλ. λύσωνται, ὅϑεν πάρος ἐκγεγάασιν.
16 Εἰ τοι ἐγὼ φρονέων δυμὸς ἐνὶ σήϑεσιν, Ἴωβε,
Σωΐστο, καί μοι ἄκκισον, ἰδ' ἐν φρεσὶ βάλλεο μῦδον.
17 Ἦ ὄγε κοίρανθ[Θ] ἔσαι, ᾧ ἀ φίλα εἰσὶ δέμιστες,
Ὅς τε δίκλω ἐχϑαίρει, ἰδ' ὃς ὄϑετ' ἄσυλα ῥέζων;
Ὅς τ' δικαιότατος πέλει πάντων ἔξοχον ἄλλων
Ἔπλετο, καὶ μὴ πᾶσι δίκλω ἰδύῤῥατα εἶπε,
Καδδὲ τὸ τὸδ' ἔτλης δικάσαι, καὶ ἐ νεικέσαι ἀντίω;
18 Ἦ ῥά νύ πις χ[Θ] μοῖρεν, ἐπισβόλ[Θ], Ὦ ἄρα, φησὶ,
Σχέτλι[Θ] εἰς, καὶ ἀλιτρὸς· Ἀπάδαλοί ἐσε, μέδονλες;
Τίς χδ' ὧν ὣς τόλμησε λιγύς πρὸ ἑὼν ἀγορητὴς
Νεικέμεν βασιλῆας ὀνειδίοις ἐπέεσσι;
19 Πῶς ἔν ἐκ ἀπέοικε Θεῷ τάδε μυθήσασθ;
Ὅς πᾶσι ζηπῆσι καὶ ἀδανάτοισιν ἀνάσσει,
Ὅς τ' ἐκ αἰδέσσαι βασιλῆων σεμνὰ πρόσωπα,
Οὐδ' ὄϑετ' ἀρνειῶν πλαγὸς χδ' ἐναντίον αὐτῦ
Πλκσίῳ ἔς' ἀπάλαι[Θ], ὁμοίης τ' ἔμμορε τιμῆς·
Ἴσον χδ σύμπαντες ἐὼν ἔργον παλαμάων.
20 Ἐμμαπίως ἅμα τύσδε τέλ[Θ] ϑανάτοιο κάλυψε,
Τάρβησαν δ' ἄρα φῦλα βροτῶν ἐνὶ νυκτὸς ἀμιλχῆ,
Αὐτίκα δ' ὀπιτύϑησαν ἀκίδειοι, οἱ δέ τ' ἄνακτες
Ἐξ ἐδέων ἐειπόντες, ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον ἔδας,
Οὐ βεστὸ, ἀλλὰ Θεοῦ πλαγὴ καὶ χεὶ δαμέντες.
21 Τῶ μὴν χάρ τ' ὀρθαλμοὶ ἐπ' ἀνδρῶν εἰσι κελεύϑες,
Πανδικρεὶς δέ τ' ἐόντες, ὀπιρωπῶσι πίλαις,
Ἀνθρώπων ὕδειν τε καὶ ξυνομίλω ἐφορῶντες·
Παπλαίνων ἐς ἕκαστον ἰδὲν πάντ' ἴχνια φωτῆ.
22 Οὐ τόσσον σκῶτός ἐστιν ἐνὶ σκιόεσσι μελάϑροις

Νέρϑεν,

Neutiquam sanè mala fecit Dominus, id verò absit,
Nec ulla *est* apud Immortalem improbitas gravis.
Viro enim suis operibus dignam præbuit mercedem,
Dedit autem, quatenus fas est, unicuique quale fecit.
Nequaquâ injuriæ indulgens Deus nefaria patrare queat,
Neque unquam Immortalis perversa tulerit judicia.
Quis ei gubernaculum stabilis mandavit terræ?
Quis telluris vastæ imperator, cui mundus ingens,
Cui populi sunt commissi, & tot curæ sunt?
Si hominem acriter observet, ejus verò vitam auferat,
Spiritúmque & vitam retro ad seipsum recolligat,
Omnis simul caro peribit densa, inque pulverem
Homines iterum solventur, unde priùs nati sunt.
Si tibi prudens animus in pectoribus, Jobe,
Attende, & me audi, & in animo perpende sermonem.
Num ille princeps erit, qui non chara sunt jura,
Quique jus odit, & non moratur scelerata perpetrans?
Quique justissimus præ omnibus longè aliis
Est, & inter omnes jus rectissimè dicit,
Tu nè eum audes condemnare, & reprehendere palam?
Num quis secundùm decorum, rabula, O rex, inquit,
Improbus es, & transgressor; Scelerati estis principes?
Quis enim ità ausus fuerit, eloquens licèt sit orator,
Increpare reges contumeliosis verbis?
Quomodo ergò non dedecet Deo hæc dicere?
Qui omnibus mortalibus & immortalibus imperat,
Quique non reveretur regum graves vultus,
Neque curat divites: pauper enim in conspectu ejus
Diviti est æqualis, paréque fortitur honorem:
Æquale enim omnes ejus opus *sunt* manuum.
Confestim simul hos finis mortis obtexit,
Conterritæ autem sunt nationes hominum extremâ nocte,
Statim autem pereunt imbecilles, regéisque
E solio lapsi mordicus arripuerunt immensum solum,
Non hominis, sed Dei ictu & manu domiti.
Ejus enim oculi super virorum sunt vias,
Omniáque videntes, versantur per civitates,
Hominum injuriam & justitiam inspicientes. (num.
Circumspectans in unumquemq; videt omnes gressus homi-
Non tantæ tenebræ sunt in umbrosis domiciliis

Subtèr,

Νέρθεν, ἄτερ κῆρες μέλαν⊖ θανάτοιο νέμονται,
Ὄσσον δυσηχέας δμωὰς ἀνέρας ἀμφικαλύψαι,
Εἰπέρ τι ἐθέλω᾽ ἔρδειν τι κρύδδα Θεοῖο.
23 Εἰπε οἱ ὀϊζύσασε κακῶν ἔνεχ᾽ ὅσσα ἔοργεν,
Ἦν δ᾽ ἀπίθ πίσυς, Θεὸς δέ ἑ σφλώσσεν,
Ἀλλὰ μὴ ἀδ᾽ ὅτω πλέον, ἢ θέμις ὄξι, πέπονθεν,
Ὅφρα Θεῷ εἴσῃ, ἕο τ᾽ ἐν δίκῃ ἀντί⊖ ἔλθῃ
Ὕγειε⊖ εἵνεκα τῆσδ᾽ δικαιότατα γὰ Ἐερνῦς.
24 Ῥαῖσε ἡ μυείκ φῦλα μεγαθενέων βασιλήων,
Ὀπδανίς τε καθείσιν ἐφ᾽ ὑψηλοῖσι θρόνοισιν.
Ὄυτω γὰ νέμει ὄλδον Ὀλύμπι⊖ ἀνθρώποισιν,
Ἐδλοῖς ἠδὲ κακοῖσιν, ὅππως ἐθέλησιν, ἑκάστῳ.
25 Τῶν δ᾽ ἓν γινώσκει ὕδειν κὴ ἀτέδαλα ἔρχα,
Καδδ᾽ αὐτοὺ ἀνὰ νύκλα μέσην βάλε χεῖρ βαρείη,
Ὀυτάμυοι δ᾽ ἄρα τοίγε καλίεπον ἐν κονίῃσι,
Πρηνέες ἐν κονίῃσι κατήειπον, ἠδ᾽ ὀλέκοντο.
26 Πλῆξε ἡ τὴν ἀναφανδὸν, ὅθι πλεῖς⊖ πῖλε λαὸς,
Πάντες ἴν᾽ ἀθρήσωσι, Θεοῦ τ᾽ ὄπιδα τεμέωσιν.
Ὧδε δέ πε τότε εἶπε ἰδὼν ἐς πλῆσιον ἄλλον,
Οὐκ ἀρέλᾳ κακὰ ἔρχα, κιχάνει πότμος ἀλείτῃσι,
Ὡς ἀπόλοιτο κὴ ἄλλ⊖, ὅ, πε πεισῶτά γε ἕδζοι.
27 Ὄπι Θεοῦ ἀπονόσφι μετάτροπον ἴχν⊖ ἔθηκαν.
Ἀλ᾽ τ᾽ ἀνεχώρησαν, χάζοντό τε πολλὸν ὀπίσω,
Καί σφισιν ἐ πε μέμηλεν ἐνὶ φρεσὶν ὅσσα τ᾽ ἔρεξεν,
Ὅσσα τ᾽ ὀπί σφιν ἔτειλε, κὴ ἐκ ἀλέγιζον ἐφετμέων.
28 Ὅι μὲν ἐχυδείζεσι, βοὴ δ᾽ ἄσδε⊖ ὁρώρει
Πτωχῶν λᾳγαλέων, τύς τε τεύχεσι βίφι,
Ἡ δέ τι ἠρανὸν ἶκε, κὴ ἅαλα βάλλε Θεοῖο
Πτωλὸς μὴ βοάασκε, Θεὸς δ᾽ ἀΐεσκε λιτάων.
29 Ὅς δ᾽ ὀπύτατα κατάπαυμα διδῷ, τίς τάρ⊖ ἐνόρσει;
Τίς δέ μιν ἀθρήσει, ὅθ᾽ ἑλὼ ἐκάλυψεν ὀπωπήν,
Ἠμὲν ὅταν ξυνὸν τε κακὸν πολέεσι πεθῆσιν,
Ἀνδρεσσι κὴ δήμῳ κεχολωμένῳ⊖, ἠδ᾽ ἑνὶ μύνῳ;
30 Κοιρανέειν ἐκ εἶα ἐν ἀνδρέσσιν ἠδ᾽ ἐπιφάτα,
(Σκίπλεέν τ᾽ ἠδὲ θέμιστας ὃ γὰ βασιλεῦσιν ἔδωκε)
Μή τι κακοῤῥαθίῃσι καλαπτύχῃ πολίτας
Δημοδόρους, πῷ τ᾽ αὖτ᾽ ἀῖσυλα ἔρχα μεμύλῃ,
Μὴ λαοὶ παχίδεσσιν ἐνιπλεχθῶσι βαρείῃς,
Μήπως ὡς ἀξῖσι λίτε ἀλόντε πακάρχαι
Ἀνδρεάσι δυσμενέεσσιν ἔλας κὴ κύρμα γένωνται.

Τῷ

Subter, quæ Parcæ nigræ mortis incolunt,
Quantæ impios possunt homines obvelare,
Etsi fortè velint facere aliquid clam Deo.
Siquis afflictus fuerit malorum ergò quæ commisit,
Suámq; noxam luerit, Deus autem ipsum ignominiosum-red-
At neq; sic plus, quàm fas est, passus fuit, (diderit,
Ut cùm Deo contendat, eíq; in jure obviàm veniat
Propter injuriam hanc: justissimæ enim *sunt* Erinnyes.
Pessundedit autem innumeras gentes præpotentium regum,
Nulliúsque-notæ *homines* collocavit in excelsis thronis.
Sic enim distribuit Cœlicola felicitatem hominibus,
Bonis arq; malis, prout vult, unicuique.
Quorum autem bene cognoscit iniquitatẽ & mala opera,
Eos nocte mediâ dejecit manu gravi,
Vulnerati autem illi ceciderunt in pulvere,
Proni in pulvere ceciderunt, & perierunt.
Percussit verò eos in-propatulo, ubi plurimus erat populus,
Omnes ut viderent, Deiq; vindictam timerent;
Sic autem quispiam tum dicat intuens in vicinum alium,
Non bene-succedunt mala opera, assequitur interitus pecca-
Sic pereat & alius, quicunq; talia fecerit. (torem;
Quoniam secessum à Deo retrogradum gressum posuerunt,
Rursúmq; regressi sunt, receserúntq; longè retro,
Et iis nihil curæ-est in animo, ex iis quæ fecit,
Quæq; ipsis mandavit, & non curarunt *ejus* præcepta.
Hi quidem injuriosè-agunt, clamor verò ingens oritur
Pauperum miserorum, quos vexant violentiâ:
Ille autem ad cœlum pervenit, & aures perculit Dei;
Pauper quidem clamavit, Deus autem audiit preces.
Qui cùm requiem dederit, quis tumultum excitabit?
Quis autem ipsum aspiciet, cùm suam absconderit faciem,
Sive cùm commune malum multis dederit,
Vitis & populo iratus, sive uni soli?
Imperare non sivit inter homines hypocritam,
(Sceptrum & jura hic enim regibus dedit)
Nè malis-machinationibus opprimat cives
Populi-vorator, cui semper injusta opera curæ-sint,
Nè populi laqueis implicentur gravibus,
Nè veluti nexibus lini capti omnia-venantis
Hostibus præda & lucrum fiant.

Quam-

31 Τῷ σε χρὴ, ὦ Ἴωβε, Θεῷ τοιαῦτ' ἀγορεύειν,
Ἰλαδί μοι, Βασιλεῦ, καὶ μείλιχον ἔνθεο θυμόν·
Ὤ, μοι ἐγὼ, ὅτι πόλλ' ἐπαθον, καὶ πολλ' ἐμόγησα·
Οὐκέθ' ἁμαρτήσω, μὴ βίλτερον ἄλλο τι πάσχω.
Εἰσὶ γὰρ δείξον ἐμοῖσι, τό, τ' ἐ δύναμαι· αὐτὸς ἰδίδξ·
32 Εἰ δέ ποτ' ἀασάμην φρεσὶν ἠλιθίῃσι πιθήσας,
Οὐκ ἂν ἔτ' ἀνθ' ἁλίτοιμι, κακὰ δέ μοι ἐστὶ' ἐρωή.
33 Ἦ τάδε ἔργ' ἔσται, ὥς σοι φίλον ἔπλετο θυμῷ;
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα Θεοῦ ἐν γούνασι κεῖται·
Καὶ γὰρ ὅγ', εἴτ' ἐθέλῃς, ὑποπτεύῃ, εἴτ' ἀνανεύεις,
Οὔτοι ἐγὼ· τῷ καὶ σὺ περαύσκεο ὅ, τι τοι ὄιδα.
34 Μᾶλλον δ' αὖ πινυτοὶ καὶ ἐχέφρονες ὄιοπ ἔασιν,
Οἱ φρεσὶ πανκαλίμῃσι κεκασμένοι ἐν μεσάτοισιν,
Εἰπτιεν, καὶ ἐμοὶ νῦν ἐμπαζοίαλο μύθων.
35 Νήπιός ὄτιν Ἴωβος, ἐπεὶ ἀνεμώλια βάζει,
Πολλά τ' ἐν ἄμμιν ἔειπεν, ὅσ' ἐ πεπνυμένος ἀνήρ·
Ὡς ἔ οἱ χάεις ἀμφιφερεύεται ἐπέεσσιν.
36 Ὦ Πάτερ ἡμέτερ, ὦ Βασιλεῦ, ὕπατε κρειόντων,
Εἰδε καὶ ἄλλοι τέλειος δοκιμάζοις τῶτον Ἴωβον,
Καί κε τὸ βελόμιλυ, καὶ κεν πολὺ κέρδιον εἴη,
Ὅωεχ' ἑοῖς ἐπέεσι συνήορές ὄτιν ἀλιτρῶν.
37 Θῆκε δ' ὑποσπίλιν ἐπ' ἀταδικλίν ἀλεγεινῆ,
Σχέτλια δύνεα δίδε, Θεὸς δ' ὃ πείθετο βελῇ·
Χερσί τε συμπλατάγησεν, ὀνείδεά τ' ἄμμιν ἔθηκε,
Καί τ' ἔπια φρεσὶν ἦσιν ἄκοσμά τε πολλά τε ἤδη,
Μελ' ἀπὸ ὃ χθὶ κόσμον ἐειζόμβαι Θεῷ αὐτῷ.

ΚΕΦ. λέ'.

1 Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκλιὴ ἔσαν, οὐδέ τις ἔτλη
Ἀντιβάλλειν, χαλεπὴν γὰρ ἐπισαμβύσς ἔσπε ἑοῖσας·
Σιγῇ τόγ' ἔζευλο, πάλιν δ' ὄγε μῦθον ἐνισπεν·
2 Ὦ πόπε, ἦ ῥ' ἀγαθός περ ἐὼν ὑπέροπλον ἔειπες;
Καὶ μάλ' ὑπερφίαλον ἔπος ἐκβαλες, ὡς ἀγορεύων,
Ἦ ῥὰ ἔγωσε δικαιότερες Θεὸς εὐχόμαι εἶ]·
Ἦ οἷεις, ὕπ τῶτο ἔπεσθ' χθὶ μοίραν ἔειπες;
3 Ἀλλ' ἔπω καὶ ἐφαῖα, Τί γὰ μέγα ἔσται' ὄνειαρ,
Ἢ τί νύ μοι ὄφελος κεκαθαρμένῳ ἀμπλακιάων;
Ἠὲ τί μοι πρόσκειται, ἐπεὶ μάδον ἔμμεναι ἐθλός;
4 Τύνεκ' ἀμειδόμεθ' χάσω νημερτέα φωνὴν,
Ἀνηρ

Quamobrem te oportet, ô Jobe, Deo talia fari,
Propitius esto mihi, Rex, & placidum sume animum:
Hei mihi! quia multa passus sum, & multa pertuli:
Non ampliùs peccabo, nè durius aliud quid patiar.
Eia agè, ostende mihi, quod non possum ipse cernere;
Siquando peccavi menti pernicioſæ obtemperans, (satio
Non ampliùs iterum delinquam, à-malo autem mihi erit ces-
Num hæc opera erunt, sicut tibi placitum est animo?
Sed profectò hæc Dei in genibus posita sunt:
Etenim ille, sive velis, rependet, sive recuſes;
Non ego: quare etiam tu eloquere quod nôsti.
Potiùs autem sapientes & cordati qui sunt,
Mente prudenti instructi inter homines,
Dicant, & meos nunc curent sermones.
Ineptus est Jobus, quoniam vana effutit,
Multáq; inter nos locutus est, qualia non sapiens vir *dixerit*;
Adeò non ei gratia coronat verba.
O Pater noster, O Rex, supreme principum,
Utinam vel usq; ad finem tentares istum Jobum,
Et quidem illud velim, & quidem multò utilius esset,
Quoniam suis sermonibus advocatus est improborum.
Addidit autem rebellionem iniquitati gravi,
Sceleſta consilia novit, Dei autem non paruit consilio;
Manibúsque complosit, contumeliásq; nobis dedit,
Qui verba animo suo inconditáq; multáq; novit,
Ut temere & non secundùm ordinẽ contendat *cum* Deo ipso.

CAP. XXXV.

Sic dixit; illi autẽ omnes muti erant, nec quis ausus est *eum* Interpellare; difficile enim *videbatur*, scientes quantumvis
Taciturni illi sedebant, rursus .a. hic sermonẽ dixit; (fuerint:
Proh malum! bonus certè quanquam sis, superbè locutus es,
Et valde insolens verbum effutiisti, sic dicens,
Sanè ego justiorem Deo me profiteor esse.
Num putas, quòd hoc dictum rectè dixisti?
Verùm sic etiam locutus es, Quod n. magnum erit emolu-
Vel quæ mihi utilitas purgato à peccatis? (mentum,
Aut quid mihi ampliùs-supereſt, postquam didici esse bonus?
Idcirco respondens fundam veram vocem,

Palámq;

Ἀντικρὺ δ' ἐρέω ἅμα σοὶ ἠδ' σοῖς ἑτάροισιν.
Χρὴ μὲν δὴ τὸν μῦθον ἀπηλεγέως ἀποειπεῖν,
Ἢ, ἅτε δὴ φρονέω τε, καὶ ὡς τελέεσθαι ὀΐω.
5 Οὐρανὸν εἰσανίδῃς, ὁ μητέρες ὑψόθι γαίης
Πέπταται ἀστερόεις, νεφέλαι δ' ἠέρα ζόφῳ,
Αἱ σέο πολλὸν ὕπερθε φορεύμεναι ἠερέθονται·
Τάων ἦν ὕπερθε πόλις, ὅσον ἠερνὸς ἐς ἀπὸ γαίης.
6 Καδδ' ἀπὸ τί σφι ἔρξας ἀμήχανον, ὁππόθ' ἁμάρτῃς
Ἠὲ τί μιν πολλῇσιν ὑπερβασίῃσιν ἔοργας;
Ἢ τί καὶ αὐτὸς, Ἰωβε, τεῖς κακότητος ἐπαυρεῖς;
7 Ἀλλὰ καὶ οἱ τί σύ γ' αὖτε δηθὺς, εἰ ἔοσι δίκαιοι;
Ἠὲ τί οἱ ὄφελος; τί δ' ὅγ' ἔλλαβε σῆς ἀπὸ χειρός;
Τὸν δ' ἀγαθός τε κακός τ' ἀ σίνεται ἠδ' ὀνίνησι.
8 Σεῖό γ' ἀπαδαλίῃ τάχα ἴψεται ὕας Ἀδάμας,
Οἰῷ καὶ σύ περ ἔοσι, κακὸν τ' ἀνέρεσι φυτάσῃς·
Σεῖό κεν εὐρομίη χεράσμη μερόπεσι βεστιῆσιν,
Ἤ ἔπει, ἢ ἔργῳ χάριν ἀνθρώποισι φέρουσα.
9 Πολλοὶ ὑπερφίαλοι καὶ ἀπάδαλοι ἄνδρες ἔασιν,
Οἷσ' ὕβρει ἐξαίνες, ὀπιπεύμενοι μῦθοι σφῶν,
Τείρουσι πλωκὰς ῥηξιφοείῃ τε βίῃ τε,
Τῶν ἢ βιαζομένων σπαραχὴ ἁλίαστος ὄρωρε,
Καὶ ῥυσαζομένων· ἐπὶ δ' ὑγείσαο βεκχίων
Μαίνεται ὀβειμοεργὸς, ἓν ἀδένῳ ἀκ ὀπιεικτόν.
10 Οὐδέ πις ἐν τοῖς δέοισι δηίρεται, οὐδὲ μεταλλᾷ,
Εἰπών, Πῆ Θεὸς ἐδ' ὃς μ' ἔπασεν ἄδην ἐόντα,
Ἠδ' ἔκαμεν τάχων, τῷ καὶ πόνος εἰμὶ καὶ ἔργον,
Ὅς τ' ἀδρότατα ἀνὰ νύκτα διδοῖ ἠδείαν ἀοιδήν·
11 Ὅς φρένιν ἀνθρώπες δέδαεν, καὶ μήδεα πυκνὰ,
Ζώων τ' ἄμμιν ἔδωκε πίειρ φρένας ἐμμεῦσαι ἄλλων,
Θηρῶν τ' ἀχερνόμων, καὶ πτερυγίων πετεινῶν;
12 Ἐνδα δ' ἄμ' οἰμωγή τε καὶ εὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν
Ὑγιεῖ ὀλομένης, καὶ ὑπερφιάλων ἔτεκ' ἄτης,
Δηὶ δ' ἀχέων Θεὸς ἦσι, καὶ ἀκ ἀΐοντι ἐοικώς.
13 Οὐδὲ γὰρ ἀράνιος φορέων ἀὸν ἔας ἐρείδει
Μαιμώδιες ἐπέεσι Πατὴρ, μαπὴν τ' ἀλεγεινῶν·
Οὐδέ ποτ' Ἀδάνατος κενεόφρονι ἔκλυεν αὐδῆς,
Ἀνέρος ὅτ' ἀλέγιζεν, ὃ, πις τ' ἀνεμώλια βάζοι.
14 Εἰ καὶ ἔφης, Οὔπω μιν ἐγὼ δυώμαι ἄντα ἰδέσθαι·
Ῥεῖα δ' ἀείγνωτος πέλεται Θεὸς ὅις ἐνὶ ἔργοις,

Ἰχνια

Palámq; edicam pariter tibi & tuis sociis.
Oportet enim responsum *liberè*-&-apertè dare
Quemadmodum nunc sentio, & ut fieri puto.
Cœlum suspicias, quod sublime supra terram
Expanditur stellatum, nubésq; considera animo,
Quæ longè suprà te evectæ suspenduntur:
Illis superemines Dei sedes firma semper,
Tantùm suprà polum, quantùm cœlum distat à terra.
Contra eum .a. quid fecisti incommodũ, quando peccave-
Aut quid *in* eum multis transgressionibus commisisti? (ris?
Aut quânam-in-re is, Jobe, tuam malitiam luit?
Sed & ei quid tu rursum das, si es justus? (tuã?
Aut quodnam ei emolumentum? quid autem is capit manu de
Ei autem bonúsq; malúsq; nec nocet nec prodest.
Tua utiq; iniquitas citò lædet filios Adami,
Qualis & tu es, malúmq; hominibus parias:
Tua utique justitia prosit hominibus mortalibus
Aut dicto aut facto gratificans viris.
Multi superbi & improbi viri sunt,
Qui insolentiæ obtemperantes, obsequentes robori suo,
Affligunt pauperes fortitudinéq; viribúsque;
Horum verò violenter-tractatorum gemitus gravis oritur,
Et per-vim-tractorum; adhuc autem oppressoris brachium
Furit immane, cujus robur insuperabile.
Nec quis inter istos quærit, nec interrogat.
Dicens, Ubi Deus est, qui me formavit nihil existentem antea
Et elaboravit fabricans, ejus enim labor sum, & opus,
Qui noctem per intempestam dat suavem cantilenam;
Qui prudentiam homines docuit, & consilia varia,
Animaliáq; nobis dedit mente superare cætera,
Ferásq; agrestes, & aërias volucres?
Tunc verò simul ejulatus & preces erant virorum
Propter injuriam perniciosam, & superborum noxam;
Diu autem tacitus Deus sedit, & non audienti similis.
Neq; enim cœlestis lubens suam aurem accommodat
Inanibus verbis Pater, vanitatíq; miserandæ;
Nec unquam Immortalis vana-cogitantis audiit vocem,
Virum neq; respexit, qui inania loquitur.
Etsi dixeris, Neutiquam ipsum ego possum coràm videre;
Facilè tamen innotescit Deus suis in operibus,

Vestigia

Ἴχνια παμφανόωντα, ἀείζηλοι δέ οἱ αὐγαί.
Πάρ δέ οἱ ὀξὺ δίκη, παρ᾽ ᾗ κείσης, ἠδὲ θέμιστες·
Τῷ τε σὺ θαρσήσας μάλα πείθεο, καί σ᾽ ὀπίσσω.
Νῦν δ᾽ ἐπεὶ ἔχ ὅπω πίσυνος Θεῷ ὀξὺν Ἰωβ,
Ὅς μὴ ὀφυιὰ νύσσ χλεπτιλὴ οἱ ἔθηκαν ὀϊζυὸν·
Ἀλλ᾽ ὅδ᾽ ἀνὴρ ἄχεϊ μεγάλῳ βεβολημένος ἦτορ
Οὐκ ὄιδ᾽, ὅδ᾽ ἐνόησε τί οἱ τόσσον ὄιτον ὀρέλλει,
Σχέτλιος, ὃν τε κατ᾽ αἶσαν ἔχει ἰότητι Θεοῖο.
Τέκνεκα λαοσσόρης τε ἀκοντοεπὴς τε Ἰωβ,
Τὸ μὲν ὑπὸ γλώσσης μάλα πυκνὰ ἔπεϊ αὐδή·
Πολλὰ μὲν ἐκπάγλως, ἀτὰρ ἃ πεπυμένα βάζει.

ΚΕΦ. λς'.

1 Ὣς Ἐλιφ μὲν ἔφη· τὸν δ᾽ ἦπες ἀμείβετο μύθῳ·
Τέκνεκα δ᾽ αὖτις ἐνίαυε, καὶ ἀκέπ λῆξ᾽ ἀγορεύων.
2 Νῦν μ᾽ ὀλίγον ἆρ ἔα, σεῦ πομπεύμενος ἦσο,
Καί τοι ἐγὼ μάλα πᾶσιν ἀληθείην καλαλέξω,
Ὡς ἔτι μοι πλέον ὀξὺ Θεοῦ ἔνεκ᾽ ἀντίον εἰπεῖν.
3 Τηλόθεν ἀρξάμενος πεπυμένα μηδὲ ἐράνεων
Φθέγξομαι ὧν πυθόμεσθα παλαίφαλα θέσφαλα φαίνων.
Ἐξερέω δ᾽ θέμιστας ἐπιφρονέων Βασιλῆος
Τὰ δ᾽ δικαιοσύνην τε καὶ εὐνομίην καλαλέξω,
Ὅς μ᾽ ἄρα φρεσὶ ἴσας, ἓν εἰδὼς τεκλοσυναων.
4 Ψεύσομαι, ἢ ἐπέων ἐρέω; κέλεύ δέ με θυμός·
Ἀιχθὸν γὸ ψεύδεσθαι ὀπιζόμενον σάφα εἰπεῖν.
Νημερτέως ἔν τοι μυθήσομαι, οὐδ᾽ ὀπικόσω.
Πάρ δέ τοι ἰδρυόθη, ὃς γνώσιος ἄχρον ἵκανεν,
Ὅς τ᾽ ἠδὴ τά τ᾽ ἐόντα, τά τ᾽ ἐσσόμενα, σεῦ τ᾽ ἐόντα.
5 Καρτερὸς ὀξὺ Θεὸς, τὸ τε σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν,
Ἀλλ᾽ οὐκ ἠπεδανῆς ἀνδρῶν ἀμέλησε χυθλῆς,
Οὐδὲ βεστοὺ ἀθέριζεν ἀκιδνοτάτας ἆρ ἐόντας.
Ἦ μάλα καρτερὸς ὀξὺ, τίς οἱ μῦθος ἰσοφαείζοι;
Ὡς πάντων πέρι τ᾽ ὀξὺ βίλω, πέρι τε φρένας ἠδλάς,
Ἀμφότερον, βασιλῆός τ᾽ ἀγαθὸς, κραταρός τ᾽ αἰχμητής.
6 Τῶν δέ θ᾽ ἁμαρτύρων, ὃς ῥήτλια ἔργα μέμηλε,
Ζωλὺ οὐκ ἐρύλαξε, κὴ οὐκ ἐπίωσεν ἀλιτρὸς,
Ἀυτὶ ᾗ φρετέρησιν ἀταθαλίῃσιν ὄλοντο.
Πωχῦ λάζαλέν μάλα κήδεται, ἠδ᾽ ἐλεαίρει,
Ἐν τε δίκλω παρέχαν, θυμαλγέα θ᾽ ὕδειν ἀμύνων.

Οὗποτ᾽

Vestigia conspicua, præfulgentes autem ejus *sunt* radii:
Apud eum verò est justitia, apud *eum* judicium & jura:
Cui tu confisus admodum-pare, & te permitte.
Jam verò quoniam non ità fretus Deo est Jobus,
Is quidem iratus gravem illi intulit miseriam;
At iste vir dolore magno sauciatus cor
Non novit, neq; animadvertit, quid sibi tantam calamitatem
Miser, quam & meritò patitur voluntate Dei. (auget,
Quocirca futilis & multiloquus *est* Jobus,
Cujus à lingua valdè inanis fluit oratio;
Multâ quidem strenuè, sed non prudentia dicit.

CAP. XXXVI.

SIc Elius fatus est; ei autem nemo respondit sermonem:
Ideo rursus infit & nondum destitit verbis.
Nunc me paululùm sine, tacitè expectans sede,
Et tibi ego valde omnem veritatem dicam,
Adeò adhuc mihi pl⁹ est quod Dei gratiâ ex-adverso urgeam.
Longè exordium-sumens prudentia consilia scrutans
Eloquar, quæ fando accepimus, vetera oracula pandens;
Enunciabo autem jura cœlestis Regis,
Ejus autem justitiámq; & æquitatem declarabo,
Qui me fabricavit sapienter, peritus artifex.
Mentiar, aut verum dicam? movet verò me animus:
Turpe enim mentiri scienti vera dicere.
Vere igitur tibi loquar, neque occultabo.
Juxta te autem situs est, qui ad cognitionis apicem pervenit,
Quíq; novit præsentia, & futura, & præterita.
Fortis est Deus, ejúsq; robur non debile,
At non infirmum hominum neglexit genus,
Neq; mortales contempsit, impotentissimi licèt sint.
Certè admodum fortis est; quis ei viribus æquiparetur?
Adeò omnes excellit potentiâ, mentéq; sanâ,
Utrumque, réxq; bonus, validúsq; bellator.
Peccatorum autem, quibus nefaria opera curæ sunt,
Vitam non servavit, & non salvavit transgressores;
Ipsi autem suis flagitiis perierunt.
Pauperis miseri admodum curam gerit & miseretur,
Benéq; jus præbens, molestámq; injuriam propulsans.

7 Οὗτοι ἀπ' ἐυσεβέων ἀγαλὼ ἔτρεφεν ὀπωπὴ,
Ὀρθαὶ μοὶ δ' ἐεὶ αἰὲν ἐπ' ἀνέρας εἰσὶ δικαίως,
Ἰθυνόους τε καθεῖσεν ἐφ' ὑψηλοῖσι θρόνοισι,
Τιμὴν ὄρεα λάχωσι μετ' ἰφθίμων βασιλήων.
Ἐνθά σφεας ἵδρυτε διαμπερὲς, οἳ δέ τ' ἄειδεν.
8 Εἰ δέ πὴ ἐν κλοιοῖς ἢ ἀλυκοπέδῃσι δέδεντο,
Μόχθε τ' ἀγηλάοιο σχεῖ σφίσι δεσμὰ κάχιωτο.
9 Τόφρα δ' ὄγε σφ' ἀνέφηνε, ἀειφανέως τ' ἀπέδειξεν,
Ὅσσα κακὰ ῥέζεσκον ἀτασθαλίῃσι νόοιο,
Ἄτλω τε σφετέρῳ, ἢ ὑποβασίλῳ ἀλεγεινῷ.
10 Ὀυατα δέ σφ' ἀνέῳξε, ἢ ἐς φρεσὶ μήδεα πυκνὰ
Θῆκεν ἐπιζαμίως, ἵνα μὴ ληθοίαι' ἑοιτμέων,
Ἀλλὰ κακὰ ἀπάτερθε παλίντροπον ἴχνιον ἔχοιεν.
11 Εἰ μετόπιθε πίθωνται (ἐπεὶ πείθεσθαι ἀμεινον)
Ἀζόμενοι φρεσὶν ἦσιν ἐρημοσύνας τε ἢ αὐτὴν
Δὴ τότ' ἀναπήσουσι βίον, θαλίῃ ἐὶ πολλῇ,
Χάρμασί τε γλυκερῇσι κυλινδομένων ἐνιαυτῷ.
12 Εἰ δ' ἔμπης ἀπίθησαν ἑῷ μυοεικέϊ θεσμῷ,
Φθίσει σφεας ἄορ ὀξὺ, φίλης τ' αἰῶνος ἀμέρσει,
Ἀκλεεῶς τ' ὀπολεῦνται ἀϊδρείῃσι νόοισι.
13 Οἱ δ' ὁλοφρονέοντες ἀμηχανοι ἠκεσπάσαντο
Μῆνιν νηήσαντο κακὴν ἐς μόρσιμον ἦμαρ.
Οὐδὲ γὰ ἐυχωλὰς εἰς ὑρανὸν ἐυρὺν ἱεσιν,
Εἰ μέ πού' Ἀθάναλος χαλεπὸν σφισι δεσμὸν ἔθηκε.
14 Τῷ ἔπι πρὶν θάλασσαν, πρὶν γῆρας ὄλβον ἰκέσθαι,
Αἰνόμορες ζήσκουσι, μινυνθαδίοις σφισι δ' αἰὼν
Τήκεται ἐν μάχλοισι, μέσῳ πόρων τ' ἐν ὁμίλῳ.
15 Πτωχὲς αὖτε δύης ἢ ὀϊζύος ἐξανέλυσεν,
Ἐν πάντεσσι πόνοισι πεπειρήμενός τε φύλαξεν.
Ὀυατα δέ σφιν ἀνῷξε, βίη ὅτ' ἐπάλδει ἢ ὕβρις.
16 Οὗτω καί κέ σε ῥεῖα μετηγαγεν ἐκ γενετῆς
Χῶρον ἐς ἐυρύτερον, τῷ ὑ κείνεος ἔμμελλες
Καὶ ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα πρηκέμμεν χείρες ἔαλλες
Ἔδων πολήος μυοεικέα δαῖτα τραπέζης.
17 Τιὴν δ' πρόφρων ὁλοφώϊα δῶκε ἀλεγεινῶν
Μήδεά τ' ἐκτέλεσας, τῷ σ' ὑ σόον ἔμμεναι ὄιω,
Ἀλλά σε νῦν νέμεσίς τε κακὴ ἢ μοῖρα κιχάνει.
18 Αὐτὸς δὴ χόλῳ δεῖ, Θεοῦ δ' ἐπιπίλνεο μῆνιν,
Μή σε βάλῃ, ὑπὸ δ' μελιηδέα θυμὸν ἕληται.
19 Τόφρα μὲν ὑ πείσεις γε φέρων ἀφραδέσσι· ἄπινα.

Οὐδ'

Nunquam à piis mitem avertit vultum,
Oculi autem ejus semper super justos sunt viros,
Rectæque-mentis-*viros* collocavit in excelsis thronis,
Honorem ut nanciscantur cum validis regibus;
Ibi eos constituit perpetuò, ii verò exaltati sunt.
Quòd si unquã in collaribus & compedibus vincti fuerint,
Ærumnæque gravis iis vincula circumfusa sint:
Tum verò ille ipsis ostendit, manifestóque declaravit,
Quanta mala patraverint improbitate mentis,
Noxámque suam, & transgressionem gravem.
Aures autem iis aperuit, & in mente consilia prudentia
Posuit scienter, ut non obliviscantur mandata,
Sed à malo seorsum retrogradum vestigium habeant.
Si postea obtemperent (quandoquidẽ obtemperare præstat)
Reverentes animis suis præceptáque & ipsum;
Tum verò exigent vitam, prosperitate in multa,
Gaudiisque dulcibus volventibus annis:
Sin verò non obediant ejus placidæ legi,
Perdet eos gladius acutus, charâque vitâ privabit,
Turpitérque peribunt inscitiâ mentis.
At dolosi versuti hypocritæ
Iram accumulant malam in fatalem diem:
Neque enim preces in cœlum amplum mittunt,
Siquando Immortalis grave iis vinculum imponit.
Quare adhuc puberes, priusquam senectutis limen contin-
Infausti moriuntur, breve autem eorum ævum (gant,
Consumitur inter libidinosos, medióque cinædorum in cœtu.
Pauperes *vero* contrà ærumnâ exolvit & calamitate,
In omnibus laboribus præsénsque servavit:
Aures autem iis aperuit, oppressio cùm venerit & injuria.
Ità etiam te facilè transferre-poterit ex angusta-*via*
Locum in ampliorem, ubi non arctatus fores:
Et in escas paratas appositas manus extenderes
Edens pinguis gratum convivium mensæ.
Tu autem promptus pestifera consilia peccatorum
Cogitationésque perfecisti; ideo te non salvum esse puto,
At te nunc Nemesis mala, & Parca assequitur.
Gravis jam ira est; Dei autem verere furorem,
Nè te percutiat, & dulcem vitam abripiat:
Tum eum non flectes ferens licèt infinita dona;

Οὐσ' εἴ οἱ λευκόπις τε καὶ εἰκοσάκις τόσα δοίης,
Οσσά τέ σευ πάσης ἔσκε, καὶ εἴ ποθεν ἄλλα γένοιτο,
Αλλ' οὐδ' ὡς ἔπι θυμὸς ἐὸς πείσεσθε ἔμελλε,
Ψυχλύ τι λῦσαί τε φίλῳ, τά τ' ἄποινα δέχεσθε.
Πάντα δ' ἀποβλητ' ὅτι Θεῷ ἐεικωδία δῶρα,
Οσσά κέ τις δι'ῃ μεμαὼς ψυχλὺ ἐρύσαιτο,
Μάψ· ὃ γὰρ οὐκ ἀλέγει, ἐπεὶ ἃ πλέτοιο μεμηλώς.
Οὐδ' ἄρα οἱ φίλα εἰσὶ τόσα χρυσοῦ τάλαντα·
Αλλήν οἱ ἡδὲ βίη οὐδ' ἐν λόγῳ οὐδ' ἐν ἀεθμῷ·
Λίλιο γὰρ κρατερὸς πέλει πάντων ἔς ἀνθρώπων.
Μήπω ἰμείρεο νυκτὸς, ὅτ' αἰφνιδίῳ πνὶ πότμῳ
Λαοὶ ἀποφθινύθουσιν ἅμα σφετέρῳ ἐνὶ χώρῳ·
Οὐ γάρ τις θεόθεν φυγέει κακὸν, εὖ' ἀνὰ νύκλα.
Φράζεο, μὴ ματίης ὄθεο φρεσὶ, μηδ' ἀλίτημα
Σοὶ μελέτω πρὶν κῆρι, τὸ γάρ ῥ' ὅτε θεσπεσίους.
Ῥεῖα δ' ἀσύγνωτος Θεοῦ ἀνδρὸς γίνεται ἀλκὴ,
Οἷσίν τ' ἤθελε κῦδος ὑπερτερέειν ἐγγυαλίξαι.
Τίς κεν ἀλεξίκακον βυλὴν, ὡς αὐτὸς, ὑφαίνοι;
Τίς κέν οἱ ἰδρείλυ τε διδάσκαλος ἰσοφαρίζοι;
Τίς μὴν οἱ, ἠὔτε πομπὸς, ἐλὼ ὁδὸν ἡγεμόνδυσε;
Τίς δέ μιν ἔυ ἐδίδαξεν, ὅπως ὄχ' ἄεισα γένηται;
Ἠὲ τίς οἱ ποτὲ ἔργον ὑπόστεται, οἷ ἔοργεν,
Αντία τεικείων, Ὡς ὁ τόδε καλὸν ἔρεξας;
Αλλὰ σὺ μήποτε λήθῃ ἀγάασθαι τὰ ἃ ἔργα,
Καὶ μεγαλιζέμεναι, τά τε ἀνέρες αἶψ' ὁρῶνται.
Πᾶσι γὰρ ἐς' ἀείδηλα· τίς ἂν βροτὸς ἀγνώσαιτο;
Ῥεῖα δ' ἀνὴρ ἐθέλων κε διαιδὸν ἀθρήσειεν,
Οὐ τε καὶ ἀμελύτατον κεδνῆς ἐκδέρκεται ὄστε.
Παμμενέδης ὁ μὲν ὧδι, καὶ ἡμεῖς ἔπι μὲν ἴδμεν
Οἰ δσσος ἔπλετ', ὁμῶς ἠΰς τε μέγας τε·
Αργαλέῳ γάρ τ' ὧδι Θεὸς βροτῷ ἀνδρὶ δαμᾶσαι·
Αρδιτός· οἱ ζωὴ, ἑτέων ὃ τίς ὄιδεν ἀεθμόν·
Λεπτοτάτας μὲν φρῶνας ἐϋῤῥαδάμαγγ' ἔέρσης,
Τδαπέσας τε μάδας κατέχδυεν ἐρεζε·
Αιδὴρ δ' οὐκ ἀχάεισος, ἐπεὶ πὴν ἱκμάδα γαίης,
Αυδις ἀναῤῥοιδέῖ, πὰν ὀπιπεῖ ἀμοιβὼ,
Τετὸν ἀψ' ἐς ὅδὸν, σεβόμεν ἀντίξιον ἀτμοῦ,
Τχῦ ἀπελύζων, τό, τε πεὶν χθονὸς ἐκμύζησε.
Τήκεται ἠελίῳ νέφ' ὑγκυον, αὖλα δ' ἐπ' ἄνδρας
Τερφιὰς βανίδας, καὶ λαζεύτατον χέει ὕδωρ.

Τίς

Neque si ei decies ac vicies totidem dares
Quot tibi antea fuerunt, & si alicunde alia acceſſerint.
At nec dum ità futurum eſt, ut animus ejus perſuadeatur
Animam tibi liberare charam, & redemptionis-pretium acci-
Omnia autem rejectanea ſunt Deo inſignia dona, (pere.
Quæcunq; quis dederit valdè-cupiens animâ *ſuam* redimere,
Fruſtrà: ille enim *ea* non curat, quandoquidem non *eſt* divitia-
Nec utiq; illi grata ſunt tot auri talenta: (rum ſtudioſus,
Robur ei & vires neque in ratione neque in numero *ſunt*;
Valde enim fortis præ omnibus eſt hominibus.
Nondum deſidera noctem, quando repentino quodam in-
Populi diſpereunt ſimul ſuo in loco; (teritu
Nec enim quis divinit⁹-*miſſum* fugiet malũ, neq; per noctem.
Conſidera, nè reſpice vanitatem in animo, nec iniquitas,
Tibi curæ-ſit in corde, hoc enim miſeriæ prætuliſti.
Facilè autem notum Dei hominibus ſit robur,
Quibus velit gloriam præſtantiorem præbere.
Quis ſalutare conſilium, ſicut ille, texere-queat?
Quis eo ſcientiâ doctor *ſe*-conferre-audeat?
Quis ei, velut dux itineris, ſuam viam præivit?
Quis autẽ eum benè docuit, quomodo quàm optimè *res* fiant?
Aut quis ei unquam opus reprehendet eo-quòd-tale fecit,
Coram *ſic* objurgans, Quàm hoc non rectè feciſti?
At tu nunquam obliviſcere admirari ejus opera,
Atque magnificare, quæ homines ſemper vident:
Omnibus enim ſunt manifeſta; quis mortalis ignoraverit?
Facilè enim vir, ſi velit, ad diſtantiam intueatur,
Cujus vel obtuſiſſimè ex capite cernunt oculi.
Permagnus hic eſt, & nos neutiquam eum ſcimus,
Qualis & quantus eſt, pariter bonúſque magnúſque:
Difficilis enim eſt Deus mortali homini cognitu:
Incorruptibilis ei vita, annorum verò *ejus* quis novit nume-
Minutiſſimas guttulas bene-ſtillantis roris, (rum?
Aqueáſque guttas defudit in terram.
Aër verò non ingratus, poſtquam bibit humorem terræ,
Iterum regerit, rependens decentem compenſationem,
Pluviámque viciſſim dat, progenitore condignam vapore,
Humidum rejectans, quod priùs è terra ſuxit.
Diſſolvitur ſole nubes gravida, mox autem ſuper homines
Crebra ſtillicidia, & abundantem fundit aquam.

29 Τίς κ' ἔρχον ξωϊῆ νεφεληγερέταο ἄνακτος,
Ὅτεσιν νεφέεσι φερεσίφρι ὄρανὸν ἐρυκὼ,
Ὡς νεφέλαι ἐπίτασιν ἐπ' αἰθέρος δῖα τάπλα
Αὐτῆ ἐνὶ κλισίῃ, μέγα δ' ἐσμαράγησεν Ὄλυμπος;
30 Ἄλλοτε μὲν σκιόεις πέλεν ὄρανὸς, ἄλλοτε δ' αἴθρη
Πέπλατο ἀννέφελος, λάκιε δ' ὀπιδνὸν ὄμβρῳ αὔλη·
Ἄλλοτε χιονέη νεφέλη σκέπε δαιδάλεος
Βέντεα καὶ ῥίζας, ἤχλυσε δ' ὄντος ὑπ' αὐτῆς.
31 Πολλάκι γάρ τ' εἴωθε Πατὴρ πυκινοῖσι νέφεσσιν
Ἀνδράσιν πίσυνος ὑπερφιάλοισιν ἀλεγεινῆς,
Ἤματ' ὀπωρινῷ, ὅτ' ὀμβρείῃ μέγας ὄμβρος
Λαίλαπι θεσπεσίῃ, μινύθει δέ τε ἔργ' ἀνθρώπων·
Πολλάκι δ' αὖ νέφεσι θρεψήνορα σῖτον ὀρέλλει·
Ὄφρα δὲ ἁρδμοὶ εἶσι διὰ ψεκάδων ἀδινάων
Κύλιξ ὀκ νεφέλης αἰεὶ νέον ἐρχομένοιο,
Οὐρανόθεν δ' ὑπὸ ἐπ' ἄνδρεσιν εἰαρινοῖσιν,
Αἱ μὲν τ' ἔνδια ἄλις πεπότηται, αἱ δέ τε ἔνδια,
Τόφρα μάλ' εὐθενίη μέλλει μετόπωδε γεγάθζ
Καρπῶν παντοίων, μέγα δ' βείδκσιν ἀλωαί.
32 Πορφυρέης νεφέλῃσιν Ὀλύμπου ἀμφεκάλυψεν
Ἠελίοιο σέλας, πεδέ τε σκιόεσσαν ὁμίχλην
Ἐσπέ μιν, ἠὺτε λεπτὴν εὐνητήν τε γυναῖκα,
Καί τ' ἀνέσαι φάεσι νέφεος δ' ἐφεζομένοιο
33 Τῆ κ' ῥηϊτεροῖο κ' ἀλλοιοτέρου κεραυνὸς
Σμερδαλέος κτύπε ὦρτο, μέμυκεν δ' ὄρανὸς εὐρύς·
Κτήρεα δ' ἀγγέλλουσιν ὁμοφόωνα πνοιὴ φωνῆ
Ἀτμὸν, τὸν νοέουσιν ὑπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἰόντα.

ΚΕΦ. λζ'.

1 Τῷ δ' ἔπι κ' κραδίη μοι ἐνὶ στήθεσι πεπάσεται
Αἰνῶς δειδιότι, τρομέουσι δέ μοι φρένες ἐντός·
Ὡς δ' ὅτε κινήσῃ ζέφυρος βαθὺ λήϊον ἐλθὼν
Λάβρος ἐπαιτίζων, ὅπι τ' ἠμένι ἀσαχέεσσιν·
Ὡς μοι ἐκινήθη κραδίη φρεσὶν ὀρμαίνοντι.
2 Ἀλλ' ἄγετε, ξυίετ' ἄνα Θεῦ ὅπα φωνήσαι,
Τμέων καὶ βάλλοι ἐὴ παλαιοδρόμῳ ἠχῇ,
Ἥ τέ οἱ ἐκ λαιμοῖο πλυσιάρηρε ῥέεν αὐδή.
3 Τλιὸ μὲν ὅλκ ἴδυνεν ὑπ' ὄρανὸν, ἀστεροπλιὸ δ'
Χειρὶ λαβὼν ἐτίναξεν ἀπ' αἰγλήεντος ὀλύμπου,

Ἡ

Quis opus intelligat nubium-congregatoris regis,
Qualibus nubibus cingit cœlum latum,
Quemadmodum nebulam expandit super aërem tanquam ta-
Ibi in tentorio *suo*, valdè autem reboat cœlum. (petem
Modò caliginosum est cœlum, modò serenitas
Panditur absq; nube, candidus autem circumfulget splendor:
Interdum cæruleâ nube obtexit maris
Profunda & radices, obscuratus autem pontus est sub ipsa.
Sæpe enim solet Pater densis nubibus
Homines punire ob transgressionem gravem,
Die autumnali, cùm ingruit magnus imber
Turbine ingenti, minuuntur autem opera hominum:
Sæpe autem vicissim nubibus viros-alentem cibum auget:
Quando enim irrigationes sunt per guttas frequentes
Cava ex nube semper recèns venientes,
Cœlitus autem volant super floribus vernis,
Et aliæ hàc confertim volant, aliæ illàc,
Tum admodum abundantia postmodum futura est
Fructuum omnigenorum, affatim autem onusta-sunt arva.
Obscuris nebulis Cœlicola circuntexit
Solis corpus, umbrosámque caliginem
Induit illi, quasi tenuem & bene-netam tunicam,
Et prohibuit lucere per nubem supervenientem:
Quâ etiam ruptâ, & exiliente fulmine,
Horribilis fragor oritur, remugit verò cœlum amplum;
Jumenta autem nunciant unanimi quâdam voce
Vaporem, quem sentiunt à terra sursum euntem.

CAP. XXXVII.

SUper hoc etiam cor mihi in pectoribus palpitat,
Vehementer timenti, tremunt autẽ mihi præcordia intus:
Sicut cùm moverit zephyrus altam segetem veniens
Vehemens irrumpens, *illa* ingruit spicis;
Sic mihi movetur cor *in* mente cogitanti.
Verùm agitè, percipite ecyùs Dei vocem loquentis,
Vestras aures feriat ejus cum-strepitu-currens sonus,
Quæque ei ex ore grandisona fluit vox.
Illam toto direxit sub cœlo, fulgur verò
Manu accipiens concussit à splendido cœlo.

Ἡ δ' τ' ἀκοντιδεῖσα Θεῦ ταχυδινεῖ παλμῷ
Φειδίῃς μαρμαρυγῇσιν ἀεὶ ξίλβουσα ποτὴ
Ῥίμφα μάλ' αἰόσσα δ' αἰθέρος, αὖλα δ' ἰκάνει
Γαῖαν ἀπειρεσίλιμ, τερμέι δέ τε φῦλ' ἀνθρώπων.
4 Τόφρα τις ὑφανόθεν φωνὴ βρέμει, αὐτὰρ ὑπ' αὐτῆς
Κόσμ☉ ὅλ☉ σμαράγησε, βοὴ δ' ἄσβες☉ ὀρώρει.
Ἔνθ' Ὑψιρεμέτης μεγάλ' ἔκτυπεν, ἀμφὶ δ' ὄλυμπος
Σμερδαλέον κονάδιζε, μέμυκεν δ' ἄπειτος αἰθήρ,
Σάλπιξεν δ' ἔδος ὑφίνιον, βρέμε δ' εὐρεῖα χθών,
Ἐδδείσαν δ' ὑπένερθεν ἄνακ ἐνέρων Αἰδωνεύς.
5 Δεινὸν δ' ἐξερέησι Πατὴρ ῥηξήνορι φωνῇ,
Βεσπήσας δ' ἄρα δεινὸν ἀφῆκ' ἀργῆτα κεραυνὸν,
Δίνῃς ἐκ κλύπος ὦρτο κεραυνὸς παλλομένοις.
Ὡς μεγάλ' αὐτὸς ἔρεξε, τά τ' ἔ δυνάμεσθα νοῆσαι.
6 Ὅς τ' εἶπεν νιφετὸν, χαμάδις ῥέε, δεῦε δ' ἀϊάν,
Βάσκ' ἴθι, μηκέτι μίμν' ἀνεμώλι☉ ἐν νεφέλῃσιν.
Ὡς ἔφατ' ἔδδεισεν δ' ἀνὴρ, ἀλ' ἐπείθετο μύθῳ.
Αὐτίκα ταρσεσὶ πιφάδες πίπτησιν ἔραζε,
Εἰερὸς δ' ὅια κέχυνται ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν,
Ἡ δ' τ' ἰάνθη γῆ λευκῷ χαύδωσα χιόνι.
Ὡς δ' αὕτως ἐπέτελλε Πατὴρ ὑετῷ τε ἀλ' ὄμβρῳ,
Οἱ δ' ἄλφα τερπόμενοι ἐλῷ τερμέσσιν ὁμοκλεῖ.
7 Ἔνθα πόνε κατέπαυσε, λ' ἐσυμμένοισι ὦρ ἔργων
Χεῖρας ἐρυκακέων, καμάτοιο δ' ἵμερ' ἐρωή.
Ὄφρ' ἔυ εἰδῶσιν δεινοὶ βεροὶ οἷ ἔσρεεν.
8 Ἥμαρ τῷ χθονίοις ὑπὸ κεύθεσιν ἐυπέζοντας
Θῆρες, λ' ἀπέσιν ἐνὶ γλαφυροῖσι κέονται.
9 Ἐκ νότε ἀργέσαο πολύσρο☉ ἄρνυτ' ἀέλλη,
Πνοιῇ ἅμα λιγυρῇ θεοδινέα βόμβον ἰεῖσα,
Λαίλαπ μασσόμενος κονίσαλον ἀμφὶ κελεύθες·
Ἥ τε καδαλούμένη ἰοειδέα πόντον ἐείνει,
Πολλὸν δ' τερόεν κῦμα κυλίνδ☉, ὑλόσ δ' ἄχνη
Σκίδναται ἐξ ἀνέμοιο πολυπάγκλοιο ἰωῆς.
Ψῦχος δ' καὶ ῥιπῆς αἰθριηδέ☉ βορέαο
Γίνεδ', ὅ, τε χρυσερῆσιν ἀεὶ χθόνα πύλεν ἀήτας.
10 Πάχνη ὀκρυόεσα δ' ἄδμαλος ἶκε Θεοῖο,
Ἅλφα δ' κῦμα πίπτεν ἐυῤῥεῖ☉ πολαμοῖο
Στεινόμενον, λαοὺς δέ δ' ὑπερέχυλο κύσαλλος.
11 Τρύχει δ' ἀεσμοῖσιν πυκινὸν νέφος, ἤχθετο δ' αὐτὸ
Τειρόμενον, βείδει δ' ὑδάτων ἐγκύμονι κόλπῳ.

Ἄλλοτε

Illud autem intortum Dei celeriter-volubili vibratione
Horrendis radiis usquè coruscans volat
Perniciter admodum ruens per aerem, statim autem pervenit
Ad terram immensam, tremunt autem gentes hominum.
Tum quædam de-cœlo vox fremit, at illâ
Mundus totus perstrepit, fragor verò ingens excitatur.
Tum Altitonans immanè sonuit, undique autem cœlum
Horrendùm crepuit, remugiit autem immensus æther,
Resonuit verò sedes cœlestis, insonuitq; lata tellus,
Timuit autem subtus rex inferorum Lucifer.
Horrendùm autem intonuit Pater strenuâ voce,
Tonans autem horrendùm, demisit candens fulmen;
Terribilis verò fragor ortus est fulmine vibrato.
Adeò magna ipse fecit, quæq; non possumus intelligere.
Qui dixit nivi, In terram defluе, riga autem solum,
Vade agè, nec ampliùs mane irrita in nubibus.
Sic dixit; timuit verò nix, & paruit dicto.
Statim crebræ nives cadunt in-terram,
Lanæq; instar funduntur super fertilem tellurem,
Terra autem exhilaratur niveâ resplendens veste.
Similiter mandavit Pater pluviæq; & imbri,
Hi autem confestim fluunt ejus metuentes increpationem.
Tum à labore quiescere-fecit, quantumvis festinantibus (ad opera
Manus coercens, laboris autem fit cessatio;
Ut bene sciant miseri mortales quale fecit.
Die illo subterraneis cavernis cubant
Feræ, & speluncis in cavis jacent.
Ex noto celeri versatilis oritur procella,
Flatu cum sonoro divinitus-motum sibilum emittens,
Turbine flagellans pulverem circa vias:
Quæ & desiliens purpureum mare commovet,
Multus autem tumidus fluctus volvitur, in-altum verò spuma
Spargitur venti vago fluctu.
Frigus ab impetu serenitatem-patientis boreæ
Fit, qui gelidis semper terram verberat flatibus.
Gelu horridum per spiraculum venit Dei,
Statim verò fluctus concrescit bene-fluentis fluminis
Arctatus, lævis autem superfunditur glacies.
Fatigat irrigationibus densam nubem, premitur verò illa
Lassata, onustaq; est aquis gravido sinu.

Interdum

Ἄλλοτε δ' αὖ ἐκέλευσεν ἐπὶ χθόνα πυκνὸν ἰόντα
Μαρμαρυγὰς νεφέων, ἠδὲ χολόεντα βέλεμνα.
12 Δινήθη τάδε πάντα Θεοῦ μεγαλοιο ἕκητι,
Ἀμφί τε γῆν ἐλέλικτο δίκτυχάϊ τροφάλιγγι,
Βαλλὼ δ', ἣν σφ' ἐπίστελλε, χθόνα καὶ χθ' κόσμον
Ἐμμαπέως ἐτέλεσεν, ἓν τ' ἐπιπείθετο μύθῳ.
13 Εἶτ' ἄερα δυσεςέας κρατερῇ μάστιγι θάξῃ,
Εἶτ' ὄμβρησιν δίκτυχ ἐὼν πολυκαπέα γαῖαν
Ἴλαον, εὐσεβέεσσί τ' ἐπὶ φρεσὶ θυμὸν ἰλύῃ.
14 Κέκλυθι γῆν μάν, Ἰωβε, καὶ ἀτρέμας ἧσο μίνυνθα
Θάμβῳ καὶ σιγῇ, τά τε θαύματα σκαλόεντα
Μέρμερά τ' ἔργα Θεοῖο τεῷ ἐγκάτθεο θυμῷ.
15 Οἶσθά γ' ὅπως ἔσησε Θεὸς νέφεα σκιόεντα,
Ἠὲ ἧ φόως ἀνέρλυκε κελαθεσσέων νεφελάων;
16 Οἶσθά γ' ὅπως ἄερα τὰ ἰσόῤῥοπα ὕψι κρέμανται,
Ὄμβρησι θ' βαρέεσσι καὶ ὕδασι βεβριθῦαι;
Οἰσά τε θαύματα ῥέζει, ὃν φρένες ἄρτιαι εἰσιν,
Ἀκρότατός τε νόος πάντων πέλει μήδεα εἰδώς;
17 Πῶς ἅβεθερμάνθη τὰ σὰ εἵματα, θάλπετο ἧ χθὼν,
Ἀτρέμας ὅτ' ἔυδεσκε μιῇ βορέαο καὶ ἄλλων
Ζαχρειῶν ἀνέμων, ὅτε μὲν λιαρὸν νότιος,
Τὸ ἧ Θεὸς πνοιῇσι μαλακλιὴ φορέσηκεν αἰῆναι;
18 Ἦ ῥα σὺ αἰθέρα δῖον ἅμ' αὐτῷ ἐξεπέτασας;
Οὐρανὸν ἢ πολύχαλκον ὑπὲρ χθονὸς ἐξεπέτασας,
Σπλανὸς ὅ, τε σιδαρός τε πέλει χυτὸν δια κάτοπτρον;
19 Ἀλλὰ σὺ νῦν ἡμῖν ὑπόθεο, καὶ μῦθον ὄπαζε,
Οὐ γάρ πω σάφα ἴδμεν ὅπως ἀπαμειψόμεθ' αὐτόν.
Τόφρα ἠωτέρεσσιν ἐπὶ ςήθεσσιν ὁμίχλη.
20 Τίς νύ κέν οἱ δείξειεν ἐμὸν λόγον; αἰχά τις εἴπῃ.
Οἰά τε μαρμαρυγὴ θείης ἐ λαφύξει ὀπωπάς.
21 Φέγγος ὑπαὶ νεφέων ὖκ ἂν βροτὸς ἀθρήσειεν,
Οὐ τε καὶ ὀξύτατον κεφαλῆς σκλέρκα ἧ ὄσει.
Ἀλλ' ἄνεμος ζαὴς νέφεα σκιόεντα δονήσας
Θῦεν μάστιγι λιγυρῇ, ἐκάθηρε δ' ὀλυμπον,
Αὐτίκα δ' ἠέρα μὲ σκίδασεν, καὶ ἀπῶσεν ὁμίχλας·
Ἐκ τ' ἔφανον πᾶσιν σκοπαὶ, καὶ φῶτες ἄκροι,
Καὶ νάπαι, ἠερανόθεν δ' ἀῤ' ὑπερράγη ἄσπετος αἰθήρ.
22 Αἰθὴρ ἐκ βορέαο φαεινοτάτῃ κεχυσῖο
Πέπλατο ἀννέφελος, λαμπὴ δ' ἅλαδ' ἦλθε γαλήνη·
Τὴν καὶ ὑπὸ ῥιπῇ μενέσσιν ἀθέσφατος αἰθὴρ

Σπλέων

Interdum autem dispersit in terram almam
Coruscationes nubium, & ardentia tela.
Circumaguntur ista omnia Dei magni voluntate,
Circáq; terram gyrantur perpetuâ vertigine,
Consilium autē, quod ipsis mandat, per terram & per orbem
Dicto-citiùs perficiunt, ejúsq; obtemperant verbo:
Sive impios duro flagello persequatur;
Sive imbribus humectet suam aridam terram
Propitius, pisq; in pectore animum lætificet.
Audi ergò me, Jobe, & quietè sede pauliſper
In stupore & silentio, & miracula stupenda
Magnáque-&-egregia opera Dei tuo repone animo.
Nôstin' quomodo statuit Deus nubes opacas,
Rursum autem lucem ostendit dispersis nubibus?
Nôsti quo pacto illæ æquilibres in-sublimi pendent,
Imbribus licèt gravibus & aquis onustæ?
Qualiáq; mirabilia facit, cujus mens perfecta est,
Summúsq; intellectus supra omnes consiliis pollens?
Quomodo tepefiunt tuæ vestes, fovetur autem tellus,
Quietè quamdiu dormit vis boreæ & aliorum
Vehementium ventorum, præter tepidum notum,
Ejus autem Deus flatum mollem immisit ut spiret?
Nunquid tu ætherem divinum unà cum illo extendisti?
Cœlum aut solidum super terram expandisti, (culum?
Quod splendidum simul firmúmq; est, fusile tanquam spe-
At tu jam nobis suggere, & sermonem præbe,
Non enim certò scimus quomodo respondebimus illi;
Tanta nostris in pectoribus caligo.
Quis ei ostendat meam orationem? si quis loquatur,
Fulgor quodammodo divinæ eum absorbebit facici.
Lucem sub nubibus mortalis videre-nequit,
Cujus vel acutissimè ex capite cernunt oculi.
At ventus vehemens nubes atras agitans
Impetuosè-ruit cum flagello stridulo, purgavit autem cœlum,
Illico autem caliginem dispersit & amovit nebulam;
Apparéntque omnes speculæ & vertices prominentes,
Et saltus, cœlitúsque erumpit ingens sudum.
Serenitas ex aquilone splendidior auro
Expanditur sine-nube, lucidáque ad-mare venit tranquillitas;
Cujus etiam ex flatu subridet ingens æther

Coruscans

Σπλέων ἀγλαΐηφι, γέλασε δ' ὑπὸ πᾶσα πεδίοιο
Ἀϊγλὴ λαμπετόωσα, γέγηθε δέ τε φρένα πιμπλώ.
Ὡς ἔν σφι δαλέεσσι Πανυφορτάτοις ἔπλετο κῦδος,
Τῶν καὶ λαμπρότατόν τε φάος, καὶ δεινὰ θερσαπτής
23 Εὑρεῖν ἠδὲ δαμάσσαι Θεῶν φύσιν αἰὲν ἐόντος,
Καὶ μάλα φῶτ' ἀπαφίσκειν δολόφρονι εἰρεμόωντι.
Ὅς τ' ἐπέκαρσε βίηφι, καὶ οἱ κρατὸς ὑπέκυσεν,
Ὅς πάντων πέλει τ' ἐυνομίων, πέλει τ' ὀξὺ δέμισας,
Εὐδικίων τε νόσιο, καὶ ἀδίκου πότ' ἄνδρα χαλέπτειν
Ἠδὲ λιφαίλαος, ὡς ὑβριστῆρες ἀγαυοί,
Οἱ τ' ἄλλως πρόχεσι βίῃ ὑπερθυμορέοντες.
24 Τέκνα μὲν τερμέεσσιν ὑπαχθόνιοι ἀνδράσι,
Ἀζόμενοι Βασιλῆα, πρὸ κ φρένες ἔναδεν ἀνδρῶν,
Οὐδέ πιν' αἰδέσθη πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχοντα.

ΚΕΦ. λη'.

1 Ὣς φάτ' ἀπιλεγέως· ἄνεω δ' ἔσησαν ἑταῖροι
Μῦθον ἀγαπάζωσι· μάλα γὰρ κρατερῶς ἀπέειπεν.
Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔπειτα Θεὸς θεσπέσιπεν Ἰωβον
Μεσσόθεν ἐκ σρόβίλοιο, μέγαν δ' ἐλέλιξεν ὄλυμπον·
2 Τίς ῥ' ὅγε κλέπτας μῆτιν ἀϊδρείῃσι νόοισι,
Νήπιος, ἄδε τ' ὑπισάμβῳ φρεσὶν ἄρπα βάλλειν;
Οὐ γὰρ κληὸν ἔειπε· δοκεῖ δέ μοι ἀπινύσειν.
Δαιμόνι', ἢ χθηπόν σε Θεοῦ ἀνεγγύσταο
Δήνεα ἱερυδὸς, μάλα τῶ πολυϊδρείῃ ἐόλλα.
3 Ἀλλ' ἄγε νῦν, ἀάρεσι, φρὶ ἢ ζώνῃσι βλῆό ἰξύι,
Ἀνὴρ ἶσα, φίλε, μήσαο ἢ θήλειες ἀλκῆς.
Εἰπὲ μοι εἰρεμόῳ νημερτέα, μηδ' ὑπικύδοις,
Θυμὸς ἐπεί σε ἀνῆκε Θεῷ ἐελδα θερσήρεδς.
4 Εἰπέ μοι, εἰ ξυνίεις, Πῦ ἔπλεο, ὁππότ' ἐγώγε
Καβέδομόμην σαθρῆς ἀπὶ ναΐλα θεμείλια γαίης;
5 Τίς δ' ὃο δῆκεν ὅρους τῆς χοίνῳ (εἰ τό γε ἴδιδα)
Αὐτῷ μίσχησεν, καὶ ὑπὶ σαθμῶν ἴδωιεν
Εὐ καὶ ὑπισυφόως; ἢ ἢ κρέμαι' ἰσοπαλεῖ
Βειδοσυήσιν ἔῆσι, καὶ ὑ ῥέπει ἔνδα καὶ ἔνδα.
6 Πῶς δὲ ἐρηρέδαι τὰ θεμείλια; τίς τε κατ' ἀρχὰς
Πρῶτιν λᾶαν ἔδηκε, καὶ ἐρρίζωσεν ὑπερθεν;
7 Ὁππότε θεσπεσίῃσιν ὁμῶ κελάδησαν ἀοιδῆς
Φαιφόροι, ὃι κάλλιστοι ὑπ' ὀργυῷ ἀστέρες εἰσί·

Καὶ

Coruſcans ſplendore, ridet verò omnis circùm terra
Candore fulgens, gaudet autem *in* animo paſtor.
Quàm ergò horrenda Supremi-omnium eſt gloria,
Cujus & clariſſimúmque lumen, & terribilis vultus!
Invenire non poſſumus Dei naturam ſemper exiſtentis,
Quantumvis diligenter inquirentes perſcrutantésque;
Qui inſtructus eſt viribus, & ei robur invictum,
Qui omnes æquitate tranſcendit, & jure,
Juſtitiâque mentis, & nunquæm hominem deprimere
Vult iniquè, ſicut oppreſſores inſolentes,
Qui alios affligunt vi ſuperbientes.
Idcirco ipſum metuunt terreſtres homines,
Venerantes Regem, cui ſapientia non placuit virorum,
Nec quenquam reveretur prudentia mente conſilia agitantem.

CAP. XXXVIII.

Sic dixit intrepidè; taciti autem ſteterunt ſocii
Sermonem mirati: admodum enim ſtrenuè fatus erat.
Verùm & ipſe deinde Deus affatus eſt Jobum
Turbine de medio, & magnum quaſſavit cœlum.
Quis ille *eſt* qui abſcondit conſilium imperitiâ mentis,
Inſipiens, neſciúsque in animo ſana dicere?
Non enim rectè dixit: videtur utique mihi imprudens-eſſe.
Infelix, certè difficile *eſt* tibi Dei æterni
Conſilia ſcrutari, valde licèt multarum-rerum peritus fueris.
Quin agè nunc, bono-animo-ſis, zonâ autem cinge lumbos,
Vir eſto, amice, memineris autem ſtrenuæ virtutis.
Dic mihi interroganti vera, neque occultes,
Animus quandoquidem te compulit Deo litem offerre.
Dic mihi, ſi intelligas, Ubi eras, quando ego
Jeci ſtabilis inconcuſſa fundamenta terræ?
Quis ejus poſuit terminos? quis funè (ſi id ſaltem nôſti)
Ipſam menſuravit, & ad perpendiculum direxit
Bene & ſapienter? ea autem pendet æquilibris
Ponderibus ſuis, & non vergit huc & illuc.
Quomodo ei fixa-ſunt fundamenta? quis in principio
Primum lapidem poſuit, & radicavit inferné?
Quando divinis ſimul ſonuerunt cantilenis
Phosphori, qui pulcherrimæ in cœlo ſtellæ ſunt;

Et

Καὶ πάντες Θεῦ ἶες ἄμ' ἐπάγλως ἀλάλαξαν,
Χάρμη γηθόσυνοι, σεύτεσσν πατέρ' ὑμεῖοντες,
Ἀμφὶ δ' σάλπιγξεν μέγας ὄρανὸς, ὀι δ' ἐπέεσσιν.
8 Ἦ τίς ἀμαιμάκετον πύλαγος ἐκείρξε θύρησιν,
Ὅφρ' ἔτ γ' ἐμέρυσν ἦεν, ὑποχθονίων δ' ὑπὸ κόλπων
Ἀμβολάδὶν ἀνέκλυζε, κὴ ὡς ὅτε καπνὸς ὄρυσσε·
Δεινὸς δ' φλοῖσβος πόντοιο βρασσομένοιο
Σμῦδαλέος τ' ὤρωρε νεηγενὲς ὄβριμος ἐόντες
9 Ἀμφὶ μιν, ὡς χλαῖναν, νεφέλιν βάλον, ἠδὲ χαλύβα
Σπάργανον ὡς αὐτῷ ἦν κυανόπεπλος ὁμίχλη.
10 Ἔνθα μιν, ὡς πρὶν ἔταξα, πύλαι κὴ ὄφιες ἔθησαν,
Ἀκλαὶ τε σφεδλῆτες ἐρυμνάι, ἀμφὶ δ' κῦμα
Βέβρυχεν ῥόθιον, λιαὶ δ' ἀναδίδρεσμε πέτρη·
Καὶ μάλα σφ πάφλαζεν ὕδωρ, μόρμυρε δ' πόντος
Αἰγιδηῶ μεγάλῳ πεπιδημένος, ὃς δ' κὴ αὐτὸν
Ἰφανάα, τῷ ἁ πρόσσω ῥέεν ἱεμένοις σφ.
11 Ὡς γὰρ ἐγὼ ἐπίστελλον, ὁμοκλήσας τε σφεσήνδων,
Ὠκεῖαν, ἰφι μάχ, πῖ δ' μαίνεαι ἐκάτ' ἀνεκτῶς;
Δεῦρ' ἄγ' ἰὼν, πολύρλοισβ', ἰδὲ μὴ τάδε τέρμαθ' ὑπείρῃς,
Ἔνθα μάλ' ἴφθι ῥοιὴ, ὑπερόφια δ' κύματα πασῦς·
Εἰ δ' σ' ἐγὼ τόνδ' ἔρυσα ὑπερβαίνοντα κιχήσω
Κύματ' ἀφαλέῳ, τὸ δέ τοι κὴ ῥίγιον ἔσαι.
Ὡς ἐφάμην· ὁ δ' πασῦσιν ἐὸν ῥόον, ἔφθ δ' κῦμα.
12 Ἦ σύ ποτ' ἀντολίην πάξας, λυκόφως τε κέλευσας
Γινώσκειν ὀν χῶρον ὁμῶ ὄρκῳ τε φυλάσσειν·
Ἠῶ τε κροκόπεπλον ἀτ' ἠερνόθεν ἐγείκας,
13 Ὀφρά κε πλεσδαπῆς ὀπιφάσκῃ πείρατα γαίης,
Ὡς ἂν φρεσμοσύνῃσι τεῆς ὑποφαινομένων
Ἀμπλακιῶν, νώνυμνοι ἀπάσδαλοι ἀέρες ἄλλα
Πρόσσω κακῶς ἀπόλοιατ' ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης;
14 Ἦ τ' ἐπεὶ ὃν νυκτὸς νεφέλιν ἀπέδυσε μέλαιναν,
Αὐτίκα παντοίη πέλε, μέγα θαῦμα ἰδέσδαι,
Παντοδαπῆς χροιῆσι κὴ ἴδμεσι μεσδιόωσα
Ἀγλαομόρφοισιν, πολυπίκιλ', ἠύτε πηλός,
Ὃν χερσὶν δαίδαλλεν ἰλύσιος τεκτήσασι·
Κηροὶ δ' λειπῆλες ἄδην γελόωσι, φορεύντες
Χλεΐναν πορφυρέην τε κὴ ἀνθεμόεντα χαλκᾶα.
15 Ἔνθ' ἀνδρῶν ὕβρεις κὴ λοίγια ἔργα πέραντα·
Ὡς γὰρ ἐμεῦ ἰότητι φάν τ' ὑπὸ πάμπαν ὄλωλε
Δυσσεβέσι, σιδαρός τ' ἄγη ἐξ ὤμοιο βεβηχώς.

Ἦ

Et omnes Dei filii simul mirificè jubilârunt
Gaudio læti, suum patrem hymno-celebrantes,
Circùm autem resonuit magnum cœlum, hi .v. accinuerunt.
Aut quis indomitum pelagus circunclausit ostiis,
Cum adhuc embryo fuit, subterraneis autem à cavitatibus
Ferventer ebulliit, & velut ex utero erupit:
Horrendus autem sonitus ponti effervescentis
Terribilisque excitatus est quantumvis recèns-nati?
Ei quasi pallium nubem indui, & tunicam;
Velut fasciæ ei erat atrata caligo.
Deinde eum, ut priùs ordinavi, januæ & vectes strinxerunt,
Litoráque prominentia munita, undique autem fluctus
Fremuit impetuosus, lævis autem eminuit petra:
Et valde licèt efferbuerit unda, murmuraveritque mare
Litore magno præpeditum, id verò ipsum
Coërcuit, ideóque non ultrà fluxit cupiens licèt.
Ità enim ego mandavi, increpánsque affatus sum,
Oceane, siste impetum, quid verò furis non-ampliùs tolerabi-
Huc ades, grandisone, & nè hosce limites transeas, (liter?
Hìc siste fluxum, tumidósque fluctus compesce.
Quòd si te ego hunc terminum transilientem deprehendero
Fluctu audaci, id verò tibi durius erit.
Sic dixi; ille autem sedavit suum fluentum, sistebátq; fluctum.
Anne tu unquam Orientem dispositi, diluculúmq; jussisti
Scire suum locum simul & tempus observare?
Aurorámq; croceum-peplum-gestantem de cœlo misisti;
Ut longinquis illucescèret finibus terræ,
Ut consilio tuo detectis
Peccatis, ignobiles improbi homines statim
Funditus malè perirent de terra spatiosa?
Quæ simul ac noctis nebulam exuit atram,
Statim omnifaria fit, valdè mirabile visu,
Omnigenis coloribus & speciebus renidens
Splendidis, multiformis, veluti argilla,
Quam figulus variegavit scienti animo.
Pulchra autem prata affatim rident, gestantes
Palliúmque purpureum & floridam tunicam.
Tum hominum insolentia, & immania facinora apparuere.
Sic enim meo consilio & lumen prorsus defecit
Impios, & rigidum fractum est ab humero brachium.

Túne

16 Ἦ σύ ποτ' ἐς παλὰς κατελήλυθας ὠκεανοῖο;
Βένθεά τ' ἀσπετα κ) ὑγρὰ διαμέτρα θαλάσσης,
Ἠὲ βυθὸν πάντοσε κ) ἄχρι διῆμα πάτησας;
17 Ἦ ῥά τοι ὠΐγνωτο πύλαι σκιόεντος Ἀΐδαο;
Κηρός τε συγχῆς ἴδες ἀχλυόεντα δυσπέρα,
Ἦ, σκιὴ ἀλωμένη ναίει μέλανος θανάτοιο;
18 Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, κ) ἀτρεκέως κατάλεξον,
Εἰ κόσμε πλάτος ἴδες, κ) εἰ σοι τοῦτο μέμηλεν,
Εἰς ὅσον εὐ εἶπε κύκλος ἀστερόεσσα γαῖης;
19 Πῆ ἢ φάος ναίει; ποδὶ δὲ σκότος τε πόλις τε;
Πῆ ζόφος δίκον ἔχει; ποδὶ δ' ἀχλύος ὁδὸς μέλαθρον;
20 Ὀφρά μιν ὄκα δ' ἄγοις ἑκάστιον εἰς κελεύθε,
Ἔκποτ' ἀποπλαγχθεῖσαν ἴδοις ἀπὸ παντοίδος ἄπης.
21 Ἦ ῥά νυ ταῦτ' ἐῢ ἴδυιας, ἐπεὶ πολυίστορός ἐσσι,
Πάντων τε θεσπέσιος γένεαι, κ) πλεῖστα γινώσκεις;
22 Θησαυρὸς νιφετοῖό ποτ' ἐλθες ὀφθαλμοῖσιν;
Ἦ κειμήλια τάδε πολυσμαράγοιο χαλάζης;
23 Δήϊον ἐς πόλεμον τά τέ μοι τοιόδε βέλεμνα
Κεῖται αἰὲν ἐτοῖμ', ὅτε ἀνδρῶν κράατα βάλλω
Ἀντιβίων, τοῖσίν τε κοτεόμαι ἤματι λυγρῷ.
24 Πῆ ἢ φάος μεμέρισται ἀπ' ἠερνὲ αἰτερόεντος,
Πῆ παυσιπάλερος ἔνερθε ἐπείγει; ἢ πόθεν ἐλθὼν
Σκίδναται ἠελίοιο Κίη, ὅτε λαίλαπι δύων
Θεσπεσίῃ μέγ' ὄρωρε δι' αἰθέρος ἀστυλέτοιο;
25 Τίς δ' ὀχετὸν ὄμβρεσιν κ) ὑετῷ δίμον ἔδωκε,
Δεινῆ τε βρεντῆ, ὅτ' ἀπ' ὀφρύσιν παλαγήσιν,
Βρεντῆ τε στεροπῆ τε δέμας δῖαν ἀταρπόν;
26 Ὄφρ' ἄβατον πεδίον, λυπρὴν κ) ἐρημάδα γαῖαν,
Δύσῃ πεδήεν τε βαθὺς, τεθαλυῖά τ' ἔέρσῃ.
27 Ἦ ἵνα δι-φαλέη πρότερον ὄφ ἄοιμος ἔῦσα,
Ἦδη καρποτόροιο κορεσσαμένη ὄμβρεσιο
Ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ βλασταλέα κλειὰ φυτεύσῃ
Ἀνθεσι παντοίοισιν ἐπηετανὸν γαθόωσα.
28 Τίς δ' ὄμβρεσιο πατὴρ; πίνα δ' ὑετὸς δίδε γονῆα;
Ποίης τοι γλυεῆς τε κ) αἱμάλος ἔυχεται εἶδ);
29 Ἠὲ πὸς ἀμβρεσίης ἔτεκεν ῥαδάμιγγας ἑέρσης;
Κούσαλλον πὸς ἔπικλε κ) ἔγχεα ποῖον ἑόντα;
Τίς δὲ τέ ὁι μήτηρ; τέο δ' αὖτ' ἐκ γαστέρος ἦλθε;
Νὺξ ὅτε πηγλὶς ἦ, ψυχρὴ πὸς ἐγείναλο πάχνη;
30 Ὥστε λίθῳ ἐβέβυσο κ) ἔση λοιχὸ ῥέεθρα

Ψύχεϊ

Túne unquam in fontes descendisti Oceani ?
Profunditatésque instabiles & humida fundamenta maris,
Aut abyssum ponti & sævam undam calcâsti?
Nunquid tibi apertæ sunt januæ umbrosæ necis?
Parcæque inviſæ vidisti tenebricosa ostia,
Ubi umbra pernicioſa habitat nigræ mortis?
Sed agè, mihi illud dic & verè narra,
Si mundi latitudinem nôsti, & ſi tibi hoc curæ ſit,
In quantum amplæ ambitus circuncurrit terræ ?
Lux ubi habitat? ubi ei populásque civitásque?
Ubi tenebræ ædes habent? ubi caliginis eſt domus?
Ut eam domum reducas edoctus ejus ſemitas,
Siquando aberrantem videas à natali ſolo.
Nunquid hæc bene nôsti, quoniam multorum-dierum es,
Omniúmque primus natus-es, & plurima cognoſcis ?
Theſauros nivis unquámne vidiſti oculis?
Aut tot acervos reconditos crepitantis grandinis?
Funeſtum in bellum quæ mihi gravia tela
Jacent ſemper parata, quibus hominum capita vulnero
Inimicorum, quibus iratus fuero die ſævo.
Quà autem lux diſpertitur ſub cœlo ſtellato?
Quà expanſis-alis Eurus impellitur? aut unde progreſſus
Spargitur ſolis vi, quando procellâ ruens
Ingenti valdè oritur per aerem ſterilem ?
Quis canales imbribus, & pluviæ viam dedit,
Horrendóque tonitruo, quando de cœlo fragorem-dat,
Tonitruóque fulgetróque diviſit divinam ſemitam?
Ut imperviám terram, ſterile & deſertum ſolum
Riget pinguis gutta, floridúſque ros.
Tellus ut ſitibunda, antea quantumvis deſolata fuerit,
Modò frugifero ſatiata imbre
Tempore verno germina pulchra progigneret
Floribus omnifariis affatim reſplendens.
Quis imbris pater ? quem pluvia novit parentem?
Quali ex genere & ſanguine gloriatur ſe eſſe?
Aut quis ſuavis genuit guttas roris? (rem?
Glaciem quis genuit & nutrivit vel condenſavit, talem exiſten-
Quænam autem ei mater fuit? cujus etiam ex utero venit?
Nox cùm gelida fuerit, frigidam quis genuit pruinam?
Veluti lapide obſtructa ſunt & ſtant limpida fluenta

Ψύχει παγωδίνλα, πάπηγε ἡ ζένδιΘ ὄμμα,
Καὶ τότε δ' ὕδωρ ἐπι κυλίνδεται εασμάμόν τε.
31 Πλειάδας δ', Τάδας τε, καὶ ὀλὲ δύονλα Βοώτην,
Ἄρκτόν θ', ἣν καὶ Ἅμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν,
Ἣ τ' αὐτὸ στρέφεται, καὶ τ' Ὠρίωνα δοκεύει,
Ἀλλά τε τείρεα πάντα τά τ' ὀρανὸς ἐστεφάνωται,
Ὥρη ἐπὶ σφετέρη ἀνατελλέμεναι σάρα δίεδα;
Πλειάδων ἢ μελιηγέων ἐπιτελλομένάων
Σρίγξαι ἐπρροίλιμ δυάσαι, ἢ δυσμυάων
Σταξαι ὡς γλυκὺ νᾶμα, τότε δὴΘ ὨρίωνΘ
Λῦσαι, καὶ σιδαρᾶ δυσχείμερα δεσμὰ Βοώτεω;
32 Ζώδιά τ' ἐν ἰδύναι ἐν ἀστερόεσσιν κύκλω,
Ἀρκλᾶρέν τε χέρνιβα σωὶ ἰάσιν, ὥστε καὶ αἶσιν
Ὀυρανὸν εἰσανιόντας ἐὸν μέρμον ἐκπολυπεῦσαι;
33 Ἀιθέρος ἀκαμάτοιο δίωνεκα τεχὸν ἔγνως,
Ὡς σφαῖραι πόλον ἄμφι κυλινδόμεναι ξρωφῶσαι,
Ἐν δέ τ' ἐπιχθονίοις ἔργων χαρίεσσαν ἀμοιβὴν
Νωλεμέως ἀνύσαι θεσπεσίων λυκαβάντων;
34 Ἦ ῥα σὺ χαλκεόφωνΘ ἐς αἰθέρα δ' ἄχεις αὔσεις,
Ὅσσον τ' ἐννεάχλοι ἐπάσσον, ἢ δεκάχλοι,
Σμερδαλέα βοόων, ἵνα σ' ὕδαλα πολλὰ καλύψῃ
Πεπλεόθ' ἁρανόθεν τεταλέων καλαπκομυάων;
35 Ἄγγελον ἐς γαῖαν πέμψεις ψολόεντα κεραυνὸν,
Βάσκ' ἴθι φάλε, λέγων; σὺ δ' ἀκόντησας ὃκ νεφελάων
Θάειδά τε στεροπὴν ἠδὲ φλογόεντα βέλεμνα;
36 Τίς νόον ἐν στραπίδεσι, τίς ἢ φρένας ἐντὸς ἔθηκας;
Ἠὲ τίς ἴδμῃ ἔδωκε δρυῶν φύσιν, ἔρνά τε ζώων;
37 Ὁμβροτόκων νεφέων τίς ἀθέσφατον ὄιδεν ἀείθμόν;
Ἢ τίς ἐτωσείης ὑδάτων ἐγκύμονα; ἀσκὸς
Ἰφανάα, ἵνα μή τι καλαβρέξωσιν ἀρύσας
Στάγμασιν ἀμβροσίοισι, κύων ὅτε λάμπε πυραυγίς·
38 Ἦυτε πέπηγε χθὼν, ξρομδάντο ἢ βώλακες αἶψα,
Ἤμαπ τῳ, ὅτε τε πλείσ κόνις ἀμφὶ καλάθας;
39 Ἀχλύσεις κραλερῇσιν ἔλωρ καὶ κύρμα λέκσιν;
Ἀυτοῖς καὶ τίκεσιν τάξεις μθοεσκέα δαῖτα;
Καὶ σκύμνων πόσιΘ καὶ ἐδητύΘ ἐξ ἔεσν ἵησεις,
40 Ὅφρα χτ' κρύδδω κέατα πυκινῇ ἐνὶ λόχμῃ
Σίνται, ὑποχθονίοις ἀντρσις ἔνι φωλάδσνλες;
41 Τίς δ' ὠπίσαλο δύπτν ἀπάσεισιν κρεάκεσσιν,
Ὅππότ' ἀνὰ λειμῶνα νεοσσοὶ, νήπια τίκνα,

Χήτεϊ

Frigore concreta, congelatúrq; abyſſi facies,
Et tum aqua haud-quaquam volvitur cupiens licet.
Pleiadésque, Hyadésque, & ſerò occidentem Bootem,
Urſámque, quam & Plaustrum cognomine vocant,
Quæ ibidem vertitur, atq; Orionem obſervat,
Aliáq; ſidera omnia quibus cœlum coronatum eſt,
Tempore ſuo educere certò nôſti?
Pleiadum autem mellifluarum orientium
Cohibere influentiam potes, aut occidentium
Stillare velut dulcem laticem, vímq; Orionis
Solvere, & robuſti tempeſtuoſa vincula Bootæ?
Signáq; zodiaci bene dirigere in ſtellifero circulo,
Arcturúmq; ſenem cum filiis, ut ordine
Cœlum conſcendentes ſuum curſum abſolvant?
Ætheris indefeſſi ſempiternam rotam nôſti,
Quomodo *ſcilicet* ſphæræ circa polum volubiles vertuntur,
Et in ſublunaribus rerum gratam viciſſitudinem
Perpetuò præſtant circumlabentibus annis. (raberis,
Túne ferream-vocem habes? ad ætherem autem uſq; vocife-
Quantùm novies-mille clamant, vel decies-mille,
Horrendùm vociferans, ut te aquæ multæ tegant
Cadentes cœlitus nubibus liquentibus?
Nuncium in terram mittes fuliginoſum fulmen,
Vade agè, nequam, dicens? túne jaculatus es è nubibus
Impetuoſúmq; fulmen & flammantia tela? (ſuit?
Quis intelligentiam in prærcordiis, quisve mentẽ intus-po-
Aut quis ſcire dedit arborum naturam, operáq; animantium?
Imbriferarum nubium quis ingentem novit numerum?
Vel quis cœleſtes aquis gravidos utres
Cohibuit, ut nec omnino irrigent agros
Stillicidiis dulcibus, canis cùm fulſerit rutilus;
Quando concreſcit humus, in-grumos-coëunt autem glebæ
Die illo, quo plurimus *eſt* pulvis in viis? (terræ,
Venaberis fortibus prædam & eſcam leonibus?
Ipſis & proli apparabis gratas epulas?
Et catulis potûs & cibi deſiderium eximes,
Dum latenter cubant denſa in ſylva
Noxii, ſubterranei in antris delitescentes?
Quis autem paravit cœnam impaſtis corvis,
Cùm per pratum pulli, parvula proles,

Χητεῖ τε βρώμης ἀλαλήμενα ἔνδα καὶ ἔνδα,
Καὶ θεὸν ἱλάσκονται ὅπα τιμιχέειαν ἱέντες;

ΚΕΦ. λϑ'.

1 Οἶδας ὅταν πίπτωσιν ἰοὶ δαΐδες ἀγροὶ αἰγῶν;
Ἢ ὅτε τεκέστοκων ἐλάφων γόνος ὠδῖνας;
2 Μηνῶν δοιὰς ἐτέλεσεν, ὃν ἔγκυος ἐκτελέωσι,
Ποσσήμαρ κυέουσι, καὶ ὠδῖνι δοιὰ τέκωσι;
3 Ὀκλάδὸν ὠδῖνεσι λοχεύμενα εἶλα τέκνα,
Τὰς δ' τ' ἔχει βέλος ὀξὺ μογεστόκια εἰλειθυίης,
Δεμνά τε καὶ κραιπνοῖς, πικρὰς ὠδῖνας ὀρέλλον.
4 Ζαρκηδόνα σφίσι τέκνα, καὶ ἓν κακορεσμὸν ἐδωδῆς,
Ῥεῖά τ' ἀεξόμενα λιπαρεῖς εἵλβουσι μέλεσσιν,
Ἠέρμα δ' ἐκ κοίτης τυτθοῖς ἕρπουσι πόδεσσι,
Νηπίῃ τ' ἀλεγεινῇ ἀποπλαγχθέντα γονῆος
Οὐκέτι μιμήσονται ἐπίσχοπον ἴχνος ἐπείγειν.
5 Τίς τὸν ἀναγκαῖον ἀφῆκεν ἀδμήσιν, ἄμματα λύσας,
Κραιπνὸν, ἀελλοπόδην, κρατερώνυχον, αἰπὺν ὄναγρον;
6 Τῷ μὴ ἐγὼ πίσυρα δόμος ἐν ἐρημάδι γαίῃ,
Οἰοπόλος δ' ὄγ' ἔναιεν ἐπὶ χθονὸς ἀπειρέσιον·
7 Τῆλε δ' ἀπὸ πληθὺν μισοπτόλις ὄρεος ἀλᾶται,
Δῆμον ἀλυσκάζων, καὶ δ' ἐσσυμένως κικλήσκει ὅμιλον,
Οὐτέ τοι ὑβριστὴν κραταιρῆς ἀΐσσεται ὁμοκλῆς,
Ποιμένος ὅτε βοῆς ἐμπάζεται, ὅτ' ἐλατῆρος.
8 Οὔρεος ἐν βήσσῃσιν ἀεὶ νεοθηλέα πόλιν
Μασσῶν ἀλάληται, ἀπὸ χλοερεῖό τε χέρτου
Ἔσχε νομὸν, φέρβει μιν ἀΐδιον πετσήεντος αἶα.
9 Νηπύτιον, ἢ εἶδες ὅπη μενεχάρματα δαμάσσαι
Ἀγρότερον δύνασαι, ἵνα τοι πειθοῖ ἕπηται,
Καὶ σήμη, χρὶ λάβρον ἔδαν ὡς βοῦς ἐπὶ φάτνῃ;
10 Ἦ, βοῦ ὡς, ὁἰ ἀν' ὄχμον ὑπὸ ζυγὸν αὐχένα δήσεις,
Ἐλκέμεναι, ἵνα τ' ἄλκα δίωκέα φερτάμοιλο
Νειῷ ἐν εὐρείῃ, ἕϊκει δ' ὑπὸ βῶλον ἀείρῃς;
11 Τῷ ᾧ βίηφι πίπτοισας, ὅτι κρείσσι φρεσὶ ἔβλεπεν;
Οὐνεκά τ' ἄλκιμός ἐσσ', οἱ ἐπιτρέψεις τὰ σὰ ἔργα;
12 Φής ῥά μιν ἐκ τειμῆδος εἰς μήλοπα καρπὸν ἐπίσειν,
Οἰκαδέ τ' ἀξέμεναι, θέρεος φερεσιτελοῦντος,
(Ἢ δμώων δίκη ὄζῃ, βοῶν τ' ὀρθοκραιράων)
Εὖ τ' ἐπιδησάμενοι μιν ἐυκλιμάχῳ ἐν ἀλωῇ;

Præq; inopiâ cibi vagantur huc illuc,
Et Deo ſupplicant, vocem raucam edentes?

CAP. XXXIX.

NOſti, quando pariunt villoſæ ſylveſtres capræ? (riunt?
Aut quando hinnulos-ferentium cervarum genus partu-
Menſium nôſti numerum, quem prægnantes implent,
Quoto die fœtant, & tempus nôſti partûs?
Incurvando-ſe parturiunt enitentes charam prolem,
Eas autem tenet telum laborem-afferentis partûs
Acre & validum, amaros dolores augens.
Pingues ipſis filii, & bene ſaturati cibo,
Faciléq; creſcentes nitidis renident membris,
Senſim verò è cubili parvulis repentes pedibus,
Infantiâq; præ miſeranda aberrantes à parentibus
Non-ampliùs meminerunt reducem greſſum incitare.
Quis onagrum dimiſit liberum, vincula ſolvens,
Velocem, rapidum, validis-ungulis, procerum onagrum?
Cui ego feci domos in deſerta terra,
Solivagus verò hic habitat in ſolo infructuoſo:
Procul à multitudine oſor-urbis ſolus vagatur,
Populum vitans, abhorrétq; à multo cœtu,
Nec unquam exactoris rigidas audit minas,
Paſtoris nec clamorem curat, nec agaſonis.
Montis in ſaltibus ſemper recèns-virentem herbam
Perquirens vagatur, de viridíq; gramine
Habet paſtum, paſcit eum copioſè herbida tellus.
Inepte, putásne te unicornem domare
Sylveſtrem poſſe, ut tibi obediens ſit,
Et ſtet, hordeum album edens tanquam bos ad præſepe?
Num, ut bovi, ei ad ſulcum jugo collum ſubjicies,
Ad trahendum, ut & ſulcum continuum findat
Novali in amplo, cedat autem gleba aratro?
Ejus autem viribus confiſus es, quoniam robore excellit?
Et quia robuſtus eſt, ei committes tua negotia?
Putáſne eum ex agro tuum pomacei-coloris frumentum la-
Domúmq; adducturum, æſtate circumvertente, (turum,
(Qui ſervorum mos eſt, boúmq; erecta-capita-habentium)
Tutóq; repoſiturum illud bene-extructa in area?

13 Σὺ πέρι καλλιπέπλα χ' ἀγλαὰ εἵματ' ἔδωκας
Ὀρθοπυγοστίχοισι ταπυπτώγεσσι τεῶσιν;
Οἱ δέ τ' ἀναλδόωσι περιγνεσσί τε κάλλεί τε σφῷ
Κύκλῳ ὀπτικόωσιν ὅλον δέμας ἀιολομόρφῳ,
Πυκνοῖς ὀφθαλμοῖσι πεπασμένῳ ἔνθα χ' ἔνθα,
Θαῦμα ἰδεῖν· πέρι σὺ πτέρυγάς τε τρεδεκαμήλως
14 Ἠδ' ἐπεὶ ὦν τέκεν ὠά, χαμαὶ λίπεν, ὠδέ τι θάλπει
Οὐ τέκον ἀμφικαλυψαμένη πτερύγεσσι φίλῃσιν,
Ὡς ἔδος ἐρνίθεσσι· τὰ δ' ἐν λιαρῇσι κονίῃς
Θάλπεται ἀκτίνεσσι χ' ἑωλέπτῳ ἠελίοιο.
15 Νηπύτιος, ὠδὲ τό γ' ἴδμεν ἐνὶ φρεσίν, ὠδ' ἐόησε
Θῆρες ὅτ' ἐγκύρσαντες ἐλιὼ ὑποφώλιον ἐυτιλῶ
Τειρέμεναί τε ἔμελλον ὑπαὶ ποσί, ῥαισέμεναί τε.
16 Μήτις δυσμήτηρ, χ' ἀπιλνέα θυμὸν ἔχουσα,
Ἣ ὅτω τεκέων νοσφίζεται, δίκα ἧς αὐτῆ
Οὐκ εἰδῦῖα τέκοιο· σιδηρεόν νύ οἱ ἦτορ·
Ἣ ὅτι μὰλ αὖτως κρατερῇς ὠδῖνας ἄλυξε
Δυσπονέος τοκετῖο, ἑῶν ἀμέλησε νεοσσῶν
Σχετλίη, ὠδέ σφιν φρίδεται μή τι πάθωσιν·
17 Οὐ γάρ οἱ ὠδὲ θεὸς νόον ἐν ζήθεσσιν ἔδωκεν,
Ἰδρείῃ δ' ἀνέηκεν, χ' ὐκ ὅπασε φρένας ἐσθλάς.
18 Ἣ δ' ὐκ ἀμφιποτᾶται ἐν αἰθέι χ' ἠερίῃσιν,
Ἦτ' ἄλλων θάμις ἔξην ὑπερκρεανίων πτιλιῶν,
Ὑγρῇ χ' ἠχηέντε κάρη χ' ἱζάνε ἄειρεν
Ἰσὸν ὅπως, πέρυγας λαὸς ἰσῆα δ' ὡς πετάσασα
Ῥίμφα θέει δι' γαῖαν ἅμα πνοιῇς ἀνέμοιο,
Οἷά τις αὐτομάτη πεζὴ νηῦς, τῇ ἄρα μῆνοι
Ἰκμῆνοι ἔχει ὅπαδε κυβερνητῆρες ἔασι·
Πὰρ δ' ἐλάσασα γελοίασ' ὁμῶς ἱππᾶα χ' ἵππαι,
Ἀμφότερον, θάσσαν τε θέειν, μείζων δ' ὀρμαδός.
19 Ἣ ὄα σὺ κἀρὶ ἔδωκε ἀρηΐῳ ἀλκίμῳ ἵππῳ,
Ὠκέϊ, χαλκόποδι, κρατερώνυχι, κυανοχαίτῃ;
Ἀμφὶ τέ οἱ φειτρὼ ἔασι παχὺ αὐχένα βεβριθυῖαι
Πολὺ δέ οἱ σέρνει, δολιχὸν δέμας, ἐυρέα νῶτα,
Γυραλέη στερνή, διὰ δ' ἀρήσατο πεδίοιο
Κυδιόων, ὑψοῦ τε κάρη ἔχει, ἀμφὶ δ' χαῖται
Ὦμοις αἰωνοῦνται, ὁ δι' ἀγλαΐῃφι πεπιδὼς,
Ῥίμφα ἑ γαῖα φέρει, νεύσοί τε δεινὸν ἐθείραι.
20 Ἣ ῥα μὲν ὡς πέπλους ἑδέξατο, ὅς τε καδ' ὕλλου
Δενδρέῳ ἐρεζόμενος ὅπα λειριόεσσαν ἔπεσσι,

Ἣν

Túne pennas pulchrè-expanſas & ſplendidas veſtes dediſti
Orrhopygium-notis-diſtinctũ-habentibus, extenſis-alis pavo-
Hi .a. ſuperbientes plumíſq; pulchritudinéq; ſuâ (nibus?
Circulo obumbrant totum corpus variegato,
Frequentibus oculis conſperſo hinc & indè.
Mirum viſu: pennásne tu plumásque *dediſti* ſtruthiocamelo?
Quæ poſtquam peperit ova, humi relinquit, neq; fovet
Suum fœtum circuntegens alis charis,
Ut mos *eſt* volucribus: illa autem in tepido pulvere
Foventur radiis & excluduntur ſolaribus.
Inſipiens, neque id novit in animo, neq; animadvertit
Feræ quòd ingruentes ejus irritum cubile
Conterere fortean futuræ ſint ſub pedibus, diſperderéque.
Mater mala-mater, & durum animum habens,
Quæ ſic à prole alienata eſt, quaſi ipſa
Neſciá partûs: ferreum certè ei cor:
Quæ cùm fruſtrà adeò validos dolores vitavit
Laborioſi partûs, ſuos negligit pullos
Improba, nec de iis metuit, nequid patiantur.
Neque enim ei Deus intelligentiam in pectoribus dedit,
Scientiam verò negavit, & non præbuit mentem ſanam.
Ea autem non circumvolitat in æthere & nubibus,
Qui aliarum ritus eſt aëriarum volucrum,
Surſum verò villoſúmq; caput & pectora erigit
Malum ceu *navis*; alásq; veluti alba vela expandens
Celeriter currit per terram pariter cum flamine venti,
Quaſi quædam automata pedeſtris navis, cui ſoli
Secundi venti à-tergo gubernatores ſunt:
Præteriens autem deridet pariter equitémq; & equum,
Utrumque, velociórq; curſu majórq; viſu.
Nunquid tu robur dediſti bellicoſo forti equo,
Celeri, æripedi, ſolidam-ungulam-habenti, nigris-ſetis?
Ejúsne horrendo induiſti craſſam cervicem tonitruo?
Amplum ei pectus, oblongum corpus, lata terga,
Reflexum collum, pertranſit verò campum
Exultans, altéque caput tollit, circum autem jubæ
Humeros diffunduntur, ille autem ſplendore fretus,
Celeriter ipſum genus ferunt, nutant autem horrendùm comæ.
Eúmne tanquam cicadam terrefacies, quæ in ſylva
Arbori inſidens vocem ſuavem emittit,

Ἦν δέ πν' ἢ ἐλθόντα ἴδῃ, ἢ δ' ἄπιν ἀκούσῃ,
Δεῖσιν ὀπιζαφελῶς, μάλα τε χλωρὸν δ' ὅς ἕιλε·
Μήσατο μὲν φύζης, θαλερῆς δέ τε λήσατ' ἀϊσθείς·
Ὡς σύ γ' ὀι ἐν σήθεσι φόβον καὶ τάρβος ἐνώρσεις;
Ἀλλ' ὄγε φυσιόων ἀναρυομδεῖ πωλιῶ ἀντιμίῳ
Θερμὸν ἀπὸ στόματος καὶ συμερδαλέων ἀπὸ ῥινῶν.
21 Πλείοσιν ἄγκεα ποσὶν ὁρώρυχεν ἀλκὶ πιπτοιδώς,
Καπτιδλίον σχιόων πυκινῆς ἠντισε φάλαγγος,
Δεινόν ὦρ σάκεσίν τε καὶ ἔγχεσι πτερικύπης,
Ἀρᾶται δ' πάχισα μυχήμῳαι ἐν δαῒ λυγρῇ.
22 Οὐτ' ἄρα μιν δίος ἰφεὶ ἀκήριον, ὅτέ τ λίλιω
Ταρβεῖ, ἐπειδὰν πρῶτον ἐείζηται λόχον ἀνδρῶν.
Οὐδὲ γὰρ ὁι ἠμυδὰν ἀλυσκάζοντι μάχεδζ,
Οὐ πλάσσειν, καὶ ὀπιπλάζειν πολέμοιο γεφύρας
Χλμκῦ ὑφὸ στερεοπῆς, ξίφεός δ' ὑπὸ μαρμαρυγάων.
23 Αἰνὰ μὰλ' ἄγλα δέδορκεν ἀσκαρδαμύκλοισιν ὀπωπῆς
Αἰζηοῖσι λόχον πιπυκασμένον αἰχμητῆσι,
Καὶ χαλκὸν σιλαγεῦντα, καὶ ἀσπίδια σίδηεον.
Βῆ δ' ὁλὰ θεσμάχων, τύλε δὴ κλεναπτον ἀυτὴ
Λίγξε βιὸς, κανάχησι φαρέτρη, κλάγξε δ' ὀϊστὸς,
Ἀμφὶ δ' ἀρ ὦμοισι βεβίκε τάφια παμφανόωντα,
Αἰγλη δ' ὑρανὸν ἷκεν, ἐκίνηδεν δ' φάλαγγες,
Στὰν δ' αὐτῇ κατίναντι ἀολλέες ἀγχιμαχηταὶ
Φεβξάμδες δόρυ δηοὶ, σάκος σακεῖ θεσελύμενοι·
24 Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν πρώτοισι κὶς ὀδνεῖ βλεμεαίνων,
Οὐτε δέ ὁι βλοσυρῇσιν ὀπαιπίοισι δαφοινὸ
Λαμπήδων ὠρεί τε πυρὸς σέλας αἰθομένοιο,
Ἀφλοισμὸς δ' ὦρὶ στόμα κίνετο μαρναμένοις.
Ποσσὶν ὁρώρεκλαι πλεμιζέμεν, ἔνδα κονίλω
Ῥοιδδεῖ πνδιόων, χθόνα τε ῥώδωσι λαφύσσει.
Ἄφρεε δ' σήθια, ῥώονῖ ἐρύθδε δ' χαῖτα,
Ὁπλάων δ' ὑπένερθε κονίσαλος ὄρνυτ' ἀειρὴς.
Αὐταὰρ ὅτε πολέμοιο θεσάγγελος ἴαχε σάλπιγξ,
Φωνῇσ τ' ἐχεχύδιμον ἀρπῖος αὐλὸς ἔπκε,
Δή τότε ἄρ' ὀρεξεν, ἐελδόμδος πολέμοιο,
Ἔχετο δ' ὀρδωθεὶς, ὐδ' ἔστιεν δίοτι πόδιοιν,
Σάλπιγγος δ' ὅπω λιγέα ῥόθον ἰέμδοιο ὦρ
Φησὶν ἀκούμδαι, κρατερὴ γὰρ ἐ λῦσσα πέδυκεν.
25 Ἐν σάλπιγξι μέσῃσι μάλα μεγάλως χεεμπζει,
Δεινὸς, καγχαλόων· χάνυται δ' ἄρα τε φρένα χάρμη,

Τηλόθεν

Sin verò aliquem aut venientem videat, aut sonum audiat,
Timet vehementer, valdéq; pallidus metus *eam* occupat;
Meminit quidem fugæ, floridi autem oblivíscitur cantûs:
Ità tu illi in pectoribus timorem & metum incuties?
At ille anhelans eructat multum vaporem
Calidum ab ore & terribilibus à naribus.
Tolutim-incedens valles pédibus fodiit, robore confisus,
Per planitiem gradiens densæ occurrit phalangi,
Terribiliter licèt scutisq; & lanceis horrescenti,
Optat autem primo-quoq; tempore misceri in prælio tristi.
Nec certè eum timor cohibet excors, nec omnino
Metuit, postquam primùm ingressus fuerit cohortem vitorum.
Neq; enim ei honestum fugitanti pugnare,
Non trepidare, & circunspicere belli transitus
Æris præ fulgure, ensisq; præ fulgore.
Torvè admodum coràm tuetur inconnivis oculis
Juvenibus cohortem condensam hastatis,
Et æs fulgidum, & scintillans ferrum.
Pergit autem per primam-aciem; tum etiam adversùs illum
Crepuit arcus, sonuit pharetra, strídit sagitta,
Circa humeros resonuerunt arma splendida,
Fulgor *ad* cœlum pervenit, commotæ autem sunt phalanges,
Stant ei ex-adverso conferti propugnatores
Munientes lanceas lanceis, clypeos clypeis densis.
At ille inter primos incedit robore superbiens,
Oculi autem ejus torvis supercíliis truculenti
Splendent veluti ignis flamma ardentis;
Spuma autem circa os oritur pugnantis.
Pedibus porrigitur ad-pugnandum, tum pulverem
Absorbet anhelans, & terram naribus haurit.
Spumat autem pectus, quassantur verò supernè jubæ,
Sub ungulis autem pulvis excitatus est turbineus.
At cùm belli prænuncia sonat tuba,
Vocémq; pugnæ-excitatricem mavortia buccina emittit,
Utíq; tum aures arrigit cupiens belli,
Surgit autem erectus, neq; stat suis pedibus,
Tubæ autem nondum canorum clangorem cupiens licet,
Putat se audire, valida enim eum rabiis subiit.
Inter tubas medias valde altùm hinnit,
Terribilis, exultans-præ-lætitia: gestit autem in animo præ pugnâ,

A-

Τηλόθεν ὀσφραίμενος κλαγγῆς τε καὶ ἱαχῆτος,
Βρυχᾶται δ' ὀχεμάων τε μαιμώντων ἀλαλητῆ.
26 Σεῖο ἕκητι Ἴρηξ ὠκυπέτεσσι ὦρτο πτερυξὶ
Κίρκος, ὅ,τε ἀμικτῆσι φόνον φέρει ὀρνίθεσσι,
Καὶ νότον ἀμφιπτάται ἀγαλλόμενος πτερύγεσσι·
27 Σεῖο δ' ἐρημοσύνῃ μίγας αἰετὸς αἰθέρα τέμνει
Ὑψιπόρος, ὃς πᾶσι μεταπρέπει ὀρνιθοισιν,
Ὑψοῦ δ' ἐν νεφέλῃσιν ἀναιδέα πῆξε καλιήν·
28 Ναίει ἐπὶ προβόλῃσι καὶ ἠρεμέεσσι πέτῃσι,
Ἠλιβάτῳ, μεγάλῃ, μίμνει δ' ἐπὶ ῥωγάλι πέτρῃ,
Ἀκλιλιπὶ, σιδαρῇ, ὅθι οἱ δόμος ὄβριμος ἐστὶ καὶ εἴλαρ.
29 Ἔνθα μὲν οὔκ ἄλλος σκοπὸς ἔζεται, οὐδ' ἀπὸ δόξης,
Πάντοσε παπταίνας, εἴτε μία χθόνα κιχείη,
Τῆλε δ' ὑπὸ σκοπιῆς ἐίδεν νέκυν ὄμματι γηρῷ,
Ὀξύτατον δὲ δέρκεθ' ὑπαυρίων πελειῶν.
30 Ὠμηστὰς ἔδρεψε νεοσσοὺς ἁρπάξ δυμῷ
Σαρκοφάγος, πῷ αἶψ' ὁμίλησεν νεκύεσσιν.

ΚΕΦ. μ'.

1 Ὣς φάτ' ἀπειλήσας ἱερὴν ἰς Ἀθηναίην,
Οὐδ' ἐπέων ἔπι λῆξε, πάλιν δέ τε μῦθον ἔειπεν,
Ἀψ τ' ἀπαμείβετ' Ἰωβον, ἀμοχλήσας τε φερέσθαι·
2 Τίς νύ κε πλημύσειε Θεῶν, εἰδαινέμεν ἄντιν,
Μοῖραν δ' ὁππόθι χὠποθέσθαι, ὅπερ σοὶ λῶιον τε νόημα
Τειπλῆ τεσσαπλῆ τ' ἀποτίσει, ὅς μιν ἐλέγξαι
Τλαίη· ἀγαλλόμενον δὲ Ὀλύμπιον ἀντιφέρεσθαι·
Δυσήνωρ δέ τε πᾶσιν ἐμοὶ μάλιστα ἀντιόωσιν.
3 Ὣς φάτο· ῥίγησεν δ πανύστατος δίῳ Ἰωβος,
Δηρὸν δ' ἀκόνων ἔσχεν, δίῳ δέ μιν αἰνὸν ἴκανεν.
Ὀφρὰ δέ μιν ἐρεείνεν, ἀποπειρίζε δ' ἔννεπε μῦθον·
4 Ὤμοι ἐγὼ δειλὸς, καὶ ἐλέγχιστος ζωόντων·
Ἦ ῥα κατ' Ἀδανάτου τόμα νήπιον αὐτὸς ἀνοίξω;
Οὐκ ἐς, ὅδε ἔοικα τεῖν, Πάτερ, ἀντίον εἰπεῖν·
Τὴνεκ' ἐγὼν ἐθέλω ἐπὶ μάσσιμα χερσὶ πιέζειν.
5 Ἢ μὲν ἅπαξ ἐφάμην, καὶ δεύτερον αὖθις ἔειπον·
Ἀλλά μοι ὐκέτι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐτόλμα
Ἀντίον εἰπάμενος πρήσσειν πάλιν, ἀλλά μ' ἄνωγε
Σιγῇ ἀτρεμέως ἧδε, ἑταὶ πολὺ λώϊον ἦτορ.
6 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Θεὸς ἠδὲ φανήσι
Λαίλαπος ἐν μέσσῃς, πρέμε δ' ὄρεσσι ὑρὺς ὑφ' ἁμῇ,

Σείσατο

A-longinquo olfaciens clangorem & prælium,
Tonitrúq; ducum, & pugnantium clamorem.
Tuóne arbitrio accipiter pernicibus-alis concitatur ad vo-
Circus, qui parvis cædem adfert avibus, (landum
Et notum circumvolat exultans pennis?
Tuóne præcepto magna aquila aërem ſcindit
Altivolans, quæ omnes excellit volucres,
Surſum autem in nubibus impudentem fixit nidum?
Habitat in prominenti & obſcura rupe,
Sublimi, magna, manétq; in prærupta petra
Excelſa, firma, ubi ei domus eſt & præſidium.
Ibi non vana ſpeculatrix ſedet nec citra opinionem *ſuam*
Undiq; circunſpiciens ſicubi magnam prædam deprehendere
Longè autem à ſpecula vidit cadaver oculo acri, (queat,
Acutiſſimè enim cernit inter aërias volucres.
Crudis-veſcentes alit pullos adipe candido
Carnivoros; ideo ſemper verſatur inter cadavera.

CAP. XL.

SIc fatur apertè ſacra vis Immortalis,
Necdum dictis deſtitit, rurſus autem is ſermonem dixit,
Iterúmq; reſpondit Jobo, objurgánsq; *eum* allocutus eſt,
Ecquis audeat cum Deo certare cominus,
Conſiliúmq; ei ſuggerere, prudentiámq; mentis?
Tripliciter quadruplicitérq; luet, qui ipſum redarguere
Auſit: difficilis enim Cœlicola *eſt* cui reſiſtatur:
Infelicium verò filii meo robori occurrunt.
Sic ait: exhorruit autem patiens divinus Jobus,
Diu autem tacitus ſtetit, timor verò eum gravis apprehendit.
Tandem autem eum allocut⁹ eſt, pium autem dixit ſermonem;
Heu me miſerum, & viliſſimum viventium!
An adversus Immortalem os ſtolidum ipſe aperiam?
Non licet, neq; decet tibi, Pater, contradicere:
Idcirco ego volo os manu opprimere.
Sanè ſemel dixi, & ſecundò iterum locutus ſum:
At mihi non-ampliùs animus in pectoribus auſus eſt
Ex-adverſo fari tertiò rurſus, ſed me jubet
In ſilentio quietè ſedere; quandoquidem longè meliùs ità *eſt*.
Illi autem viciſſim reſpondit Deus ſolitâ voce
Turbine de medio, tremuit autem cœlum amplum ſub ipſo,
Movit

Σείσατο δ' εἰνὶ θρόνῳ, ἐλέλιξε δ μακρὸν ὄλυμπον.
7 Ὤ πέπον, ἀνὴρ ἴδη, σὺ δὲ ζώοντι βοᾷς ἐξῦϊ,
Θάρσει, μηδέ τι πάγχυ μὴ φρεσὶ δείδιθι λίθω,
Εἰπέ μοι εἰρωμένῳ νημερτέα, μηδ' ὀπιθύσῃς.
8 Δαιμόνι', ἦ ῥά νύ μοι ἀνεμώλια πείματα θήσεις;
Ἀλλὰ μάλ' ἄπως ἔξιν ἐμὸν νόον ἠδὲ μύθοισιν
Οὔτε παρεξελθεῖν δολὸν βροτὸν, οὐδ' ἀλιώσαι.
Ἦ σε δίκαιόσεις αὐτὸν κατ' ἐμεῖο δικάζων;
9 Ἦ ῥά τι, ὥς τε Θεῷ, μέγας ὀκτερίσυσο βεβαχίαν,
Ὅς τε κὴ ἀμπεπαλὼν φρεσὶ φλογόεντα χαραυνὸν;
Δεινὸν δ' ἐζέντησας ἀπ' αἰθέρος, ἠΰτ' ἐκεῖνος,
Φωνῇ ἐεγγύπτῳ; στερόπην δ' ἅμα γενεὴ πάσαξας;
10 Ἀλλ' ἄγε νῦν, εἴ μοι δώσασα μύθος ἰσοφαρίζειν,
Λάμπε δ' ἀγλαΐης ὄθεν ὀπιπύρος ἀλκῆς,
Καλλεῖ κὴ χάεσι σίλβων κὴ μαρμαρυγῇσι,
Μειδιόων βλοσυρῶσι φερεσσάπασιν, ἀμφὶ δ' ὤμοις
Βάλλεο, θεσπεσίῃ σὺν δ' ἴννυσο φέγγος ὀπωπῆς.
11 Μῆνίν τε, θρασὺ τε χόλον, νέμεσίν τε, κὴ ἄτην
Κίδναθι πᾶσαι ἐπ' αἶαν· ὅπη τ' ἴδῃς ἄνδρας ἀγαυοὺς,
Ῥίπτε, κὴ ἔνθα μάλιστα σὸν ἐκδίκων ὄμμα πίτνε·
12 Βάλλε δ' ὑπόδρα ἰδὼν, ἵν' ἕρεζε πίσυσιν ἕκαστος,
Ἄνδρας ὑπερφιάλως κὴ ἀλιτοεργας, ὄφρα κὲ εἰσὶν·
Ἐξ ἑδέων συφέλιξον ἀλιτροσύνας, ὄφρα κὴ αὐτοὶ
Πρηνέες ἐν κονίῃσιν ὀδὰξ λαζοίατο γαίαν.
13 Λαξ ἐν γάθεσι βαῖνε, ποδῶν δ' ὑπὲρθε κονίη
Κρύπτον ὁμῶ κακὰ φῦλα βροτῶν ὑπερηνορεόντων
Δήσας κακκεφαλῆσι, τοὺ δ' σκότος ὄσσε κεκάλυπται.
14 Τόφρα δ' ἐγὼ φέρουσαν ὑπεξέσομαι, ὄφρ' ἀναδύσω,
Ὡς σὲν δξίτερή τοι ὑπὸρτερον ἔνεκα ὄρεξεν.
15 Ἀλλ' ἴδε νῦν ἐλέφαντα πιλώσιον, ὀξυμόγυον,
Ἦ μάλα θαῦμ' ἐτέτυκτο πιλώσιον, ὄφρ' ἐφίκει
Θκεῖ γ' ὀρεσκῴῳ, ἀλλὰ ῥίῳ ὑλήεντι
Τ-ηλεθάων ὀρέων, ἢ κὴ νέφεϊ σκιόεντι.
Τὸν δ' ἅμα σοι πείσω, ἵν' ἀρούρης καρπὸν ἔδοιτο.
Οὐδὲ γάρ ἐσθ' ἅρπαξ σὶ θήρεσιν, οὐδέ τι σίντης,
Τοῖός γε κὴ πάντες ἐὼν δίμας, ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ
Βόσκε) ἐν χλοερῇσι πολυκτήμοισι τε βήσσῃς,
Ἠΰτε βῦς ἀγελαῖος ἐν ἀσφοδέλῳ λειμῶνι.
16 Ἀκτὶς δὲ λαμπόεσσι βίη κὴ κάρτος ὀπηδεῖ,
Νειάτῳ ἐν χανεῶνι κὴ ὀμφαλῷ ἔπλετο κίκυς.

Οὐρὴ

Movit autem ſe in ſolio, concuſſitque magnum polum:
O timide, vir eſto, zonam circunjice lumbis,
Confide, neque prorſus in mente timeas tantopere,
Dic mihi interroganti vera, neque occultes.
Miſer, túne mea irrita judicia reddes?
Sed nullo-modo fas eſt meam mentem nec cogitationem
Aut prætergredi miſerum mortalem, aut fruſtrari.
Vel num juſtificabis teipſum me condemnans?
Nunquid tibi, tanquâ Deo, magnum extenditur brachium,
Quod & vibrans projicit flammeum fulmen?
Horrendùm autem tonuiſti ab æthere, velut ille,
Voce grandiſonâ? fulgetrúmq; ſimul manu vibrâſti?
Quin agè nunc, ſi mecum potes viribus æquiparari,
Fulge per ſplendorem impetuoſo indutus robore,
Pulchritudine & gratiis coruſcans, & nitore,
Subridens terribili vultu, circùm autem gloriâ
Amictus ſis, divinæque indue lucem faciei:
Irámque, acrémque furorem, Nemeſínque, & Aten
Sparge totam in terram; quáque vides viros ſuperbos,
Præcipita, & ibi maximè tuum vindicem oculum extende:
Percute autem torvè intuens, ut in terram cadant ſinguli,
Viros ſuperbos & arrogantes, quicunq; ſint;
De ſedibus deturba improbos, ut illi
Pœni in pulveribus mordicus prehendant terram.
Pedem in pectus imprime, ſúbque pedibus pulvere
Abſconde ſimul malas gentes hominum ſuperbientium
Ligans capite, eos autem tenebræ oculos operiant.
Tum verò ego lubens concedam, neque inficiabor,
Quòd tua dextera tibi ſummam gloriam præbuit.
At ecce nunc elephantem ingentem, immania-membra-ha-
Certè admodum monſtrum eſt ingens, neq; ſimilis (bentem;
Belluæ montanæ, ſed cacumini ſylvoſo
Excelſorum montium, aut etiam nubi opacæ.
Quem unà tecum feci, ut terræ fructum comederet.
Neque enim eſt rapax inter feras, neque prædator,
Talis licèt & tantus ſit corpore, ſed ſemper
Paſcitur in viridibus & aſperis ſaltibus,
Sicut bos armentalis in herboſo prato.
Immenſa ejus lumbis vis & fortitudo adeſt,
Imo in ventre & umbilico eſt robur.

Caudâ

17 Οὐρὴ δὲ ὧς κέλευες, τλῶ δ' ὰς μάλα ῥίμφα δύνησεν·
Ὄρνιχες ἁρμονίησιν εὐπλεκέεσσι πέλοντο,
Νόμισιν δ' ἐλίκεσσι καὶ ἴυγξιν ἐρήκωντο.
18 Χαλκῷ μὲν χρὸ ἔοικε, πίμας δ' αἷματι σιδήρῳ,
Ἄφεα καὶ γυιοβαρεῖς ὀξείοισιν ἀρήρει,
Ὡς χόμβοις χαλκείοισι, σιδηρείοισί τε μοχλοῖς.
19 Ἐν δ' ὄρνεσι Θεοῖο μάλ' ἔξοχος ἔυχεται εἶδος,
Θηρσὶ τ' ἐν ἀγροτέρεσι μέγα φέρτατος· ὃς πάλαι αὐτὸν
Ἔπλασεν, ὡς ἄοσε, μεγάλῃ ὠπλίσατο φρενὶ,
Στερεπλῆ τε, σκολιῆ τε· παρὸξυδίδα μὲν καλέεσσιν.
20 Ἀλλ' ὃν ὠμοκὴς, ἅτ' ἄγριος, ἅτε δαφοινὸς,
Οὐρεα δ' ὀ βυτάνιλω ἄλις ὤπασεν, ἐνθά τε θῆρες
Πάντες ἅμα σκαίρουσιν ἐναντίοι, ἐνθέ τις αὐτῷ
Ταρφεῖ, ἢὲ φοβεῖται, ἐπεὶ χεν ἴδῃ ἐλάφοιο.
21 Ἀνδρῶν ὑψικόμους σκέπας ὀι πέλε δάκιος ὕλη,
Ἀνδρακας καὶ ἔλαι κεῖ πυκινῇ ἐνὶ λόχμῃ
Κρύβδιλοι, ἠδέ τ' ἐν εἰαμενῇ ἕλεος μεγάλοιο·
22 Παρ πολαμὸν καλάδουλα, τοὶ ῥοδανὸν δονακῆα,
Ἔνθά μιν ἀμφιέπουσι βαθυκτεα λένδρεα μακρὰ,
Ἀγιεσσι πλεκέαι τε καὶ ἰτέαι ὠλεσίκαρποι,
Αἱ ὀρὶ καλὰ ῥέεθρα ἄλις πολαμοῖο φύοντας.
23 Πολλάκις ἐξέπεσεν πολαμὸς ἀπ' ὀχθὶ ῥαφίσας,
Καὶ ῥόον ἐξαλάπαξεν, Ἰορδάνε αἰπὰ ῥέεθρα
Στεῦται ῥεῖα μάλα σθεναρῆς ὑγρὸν ἀφύσσειν λαφύξειν.
24 Τοῦτον τὶς κε λίνοισιν εὐπλέκτοισι δαμάσσαι,
Ζωχρίσαι τ' ἀναφανδὰ, δαμάσσαί τε ῥίνα τερέναι.

ΚΕΦ. μα'.

1 Ἄλλο δέ τοι ἐρέω τέρας ἄγριον, ἐερὸν ἰχθῦν,
Ὄβριμον εἰνάλιον κῆτος, μέγα θαῦμα θαλάσσης,
(Οὐ γὰρ γαῖα μόνη τέρατα τρέφει, ἀλλὰ θάλασσα)
Ἢ σύ μιν ἐκ πόντοιο λίνῳ, κὲ ἴυγξι χαλκῷ
Ἑλκήσῃσι δύνασαι, κάδετόν τε βαλεῖν ὀρὶ γλώσσης;
2 Γναμπτοῖς τ' ἀγκίστροισιν ἑλὼ πολυχανδέα ῥίνα
Τετρῆναι, πῆξαί τε μέγαν σκόλοπ' ἀμφὶ γένυσιν;
3 Αὐτὰρ ὅγ' εὐγωλῆσι λιτῆσί τε μειλιχίῃσι
Θέλξει ἱλασκόμενός σ'; ἰκέτης δέ τοι ἔσσεται εἶδ),
Παῤῥάμφῳ μαλακοῖσι καὶ αἰμυλίοισι λόγοισιν;
Ἦ ῥά νυ τοι ὀπίσσω φέρων μειλίγματα δώμῳ

Δώσει

Cauda ei tanquã cedrus, illam verò quàm celerrimè movit,
Testiculi junctúris benè-complicatis ligati sunt,
Nervísq; contortís & fibris revincti.
Æri quidem carne similis est, corpore autem fulgenti ferro,
Artus & membra firmis ossibus compacta sunt,
Veluti clavis æneis, ferreísque vectibus.
Inter opera Dei admodum præcipuus gloriatur esse,
Ferásque inter agrestes longè præstantissimus: qui olim eum
Formavit, tanquam ense, magno armavit naso,
Versatili, curvóque, proboscidem eum vocant.
At non crudis-velcens, neq; sævus, neq; sanguinolentus *est*,
Montes autem ei herbam abunde præbent, ubi etiam feræ
Omnes simul ludunt oppositæ, nec ulla earum
Pavet, aut timet, cùm viderit elephantem.
Inter-arbores excelsas tegmen ei est umbrosa sylva,
Inter-arundines & paludem jacet denso in latibulo
Occultè, & in humido-loco paludis magnæ:
Ad fluvium strepentem, circa flexile arundinetum,
Ibi illum ambiunt umbrosæ arbores procerè,
Alníque ulmíque & salices frugiperdæ,
Quæ circa pulchra fluenta fluvii affatim nascuntur.
Sæpe epotavit fluvios sine-respiratione sorberis,
Et fluentum evacuavit, Jordanis alta fluenta
Profitetur se facile admodum strenuis faucibus hausturum.
Hunc quis retibus bene-texis domet,
Vivúmque-capiat apertè, penitúsque nasum perforet?

CAP. XLI.

ALiud verò tibi dicam monstrum ingens, egregium piscẽ,
Immanem marinum cetum, magnum miraculum maris.
(Non enim terra solùm monstra nutrit, sed mare)
Túne illum ex ponto lino & splendido ære
Trahere potes, perpendiculúmque circumjicere linguæ?
Curvísque hamis ejus vastum nasum
Terebrare, figeréque magnam sudem circa maxillas?
Verùm is precibus supplicationibúsque blandis
Mulcebit placans te? supplex autem tibi profitebitur esse,
Persuadens mollibus & placidis sermonibus?
Nunquid tibi gratificans blandimenta *in* animo

Dabit?

Δώσεις συμφοίτους ποιήσεται, ὄρια τέμενος,
Ὄρεα ζωχήσας μὲν ἔχοις θεσπόλῳ ἐν αἴσῃ·
5 Ἦ ῥά νυ ποιήσεις μὲν ἀθύρματα νηπιάτοισιν,
Ὄρνιθ' ὡς λιγυρὸν δήσεις μέρμιθι φαεινῇ,
Καὶ δώσεις κόρῃσιν, ἵνα σφίσι παίγνιον εἴη;
6 Ἦ μὲν ἐν ἐλαπίνῃ βρώσιν ἐείρες ἑταῖρον,
Τοῖό τ' ἀπὸ κρειῶν τάξεσ' ἑκάστῳ δαῖτας;
Ἦ, ἐπεὶ μέγας ὄφις, διαμελεΐσι ταμόντες
Ἰχθυοπόλησιν πίμπλησί μιν ἄλλυδις ἄλλη,
Οἱ τ' αὖθι φάσσοι, κ' ἄπαστον ἦνον ἕλωνται;
7 Ἀμφιπεσὼν ἑλεῖς ῥινὸν δεινοῖο πλώρης
Ὀξέσ' ἀκόντεσσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν;
Ἦ χρόα καρχαρόδοντι πολυγλώχινι σιδήρῳ
Οὐτήσεις, κεφαλήν τε τανυγλώσσῳ τριαίνῃς;
8 Ἀλλ' ἄγε, χερσὶ φίλῃς λίγδδιν ὄπιπτε νῶτα
Μειλιχίῃ, ἐπεὶ ἦ τι βίῃ σε δαμασσάμεθ' ὄντα·
Χάζεο, μηδὲ μάχῃς μιμήσεο, παῦε δ' ἐρωήν.
9 Εἰ πὴ μὲν κίεσκεν ἐθέλει δόλῳ ἠὲ βίῃφι,
Ἀλλ' οὐκ ἐξανύει, ἄχεϊ δὲ οἱ ἐλπὶς ὄλωλεν,
Ἀργαλέῳ γάρ τ' ὄζει πίλωρ κακὸς ἀνδρὶ λαμῖναι,
Σμερδαλέῳ, βλοσυρωπὸς, ἀμείλιχος, οὐδέ κέ πὴ μιν
Γηθήσειεν ἰδὼν, τόσσος πέλεν εἰσοράασθαι.
10 Ἦ μὰν ἦ πινὶ τόσσον ἐεῖ φίλεσσιν φίλοισιν,
Ὥστέ μιν ὀρσίλοχοι, ὅθ' ἱῷ θερσυκάρδιος ἦσι
Τολμήεις τε μάλιστα· τίς ἦν ἐμεῖο, ὃς μιν ἐτάξα,
Ἀντίον ἐσάμεναι πλαίῃ μεγαλήτορι δυμῷ;
11 Τίς θαμάρυός μοι ἔδωκεν ἐναίσιμον, ὄφρα καὶ αὐτὸς,
(Ἦ, θέμις) οἷ ἔοργε, φίλῃς, χαρίεσσαν ἀμοιβὴν
Τίσω, ὅ, τ' ἐξ ἐμέθεν δυμῷ ἕα μιδὸν ἄρπτας;
Πάντ' ἐμὰ πάντα γάρ ὄττι, ὅσ' ἔρανος ἀμφιέπηκεν.
12 Ἀλλ' ἔτι τοι ἑρέω κῆτος μέγα, θαῦμα θαλάσσης,
Οὐδ' ἔσχ μιν κάσω, ὅτ' ἂρ μιδόῳ, ὅτέ τι γύαι,
Οὐ κρατερὸν δέμας, ὅτε φυὴν, ὅτ' εἴδος ἀγητόν.
13 Τίς μιν ποντόθεν εἵλκε ποτὶ ξερὸν ἠπείοιο,
Ῥηγεδανὸν τ' ἐδὸν λεπιδωτὸν δέιξε χιτῶνος;
Τίς δέ οἱ ἐγχειμφθεὶς πεῖ διχθάδα βάλλε χαλινὸν;
14 Τίς σκόλοπας καθέπηξεν ἐνὶ γναμπτῇσι γένυσι,
Καὶ ἐνὶ γαμφηλῇς; αἱ δ' ὤιγνυντο πύλαι ὡς
Δικλίδες, ὑψηλαί τε, μύχον δ' ἄρα χάσματι δεινῷ
Γναθμοὶ σμερδαλέοι, φεικτὶ ἐϊκτὶ δ' ἀμφὶς ὀδόντες

Πυκνοὶ

Dabit? pacta faciet, fœdera feriens,
Ut vivum-capiens eum habeas famuli loco?
Nunquid ludos eum facies *in* insipientia,
Avem ut canoram? ligabis fune splendido,
Et dabis puellis, ut iis ludicrum sit?
Eúmne in convivio comedent jucundi sodales,
Ejúsque de carnibus struent insignes epulas?
Vel, quoniam magnus est, membratim secantes
Salsamentariis mittent eum aliò atque aliò,
Qui & iterum vendant, & ingens pretium accipiant?
Circunteges pellem terribilis *hujus* monstri
Acutísque spiculis, & hastis ancipitibus?
Num cutem pectinato multas-cuspides-habenti ferro
Vulnerabis, capútque aculeatis fuscinis?
Quin agè, manibus amicis strictim demulce terga
Blandè, quippe haudquaquam vi te domiturum puto.
Recede, neque pugnæ memineris, desiste autem ab impetu.
Si quis eum interficere velit dolo, aut vi,
Attamen non conficiet, prædæ autem ei spes perit,
Difficile enim est monstrum malum viro domitu,
Terribile, torvum, immite, nec quisquàm ipsum
Lætabitur conspicatus, tam-ingens est visu.
Sanè spiritus haud ulli tantus in pectore charo,
Ut ipsum suscitet, nec si magnanimus sit
Audáxque maximè: Quis ergò mihi, qui eum feci,
Resistere audeat strenuo animo?
Quis præveniens mihi dedit accommodum *quid*, ut & illi,
(Prout fas *est*) eò-quòd-tale-fecit, dans gratam compensationẽ
Solvam, isque ex me jucundam mercedem recipiat?
Omnia enim, omnia mea sunt, quæcunque cœlum ambit.
At ampliùs tibi describam cetum magnum, miraculum ma-
Neq; eum celabo, neq; robur, neq; membra, (ris,
Non validum corpus, neq; naturam, neq; formam spectabilem.
Quis eum ponto extraxit ad aridam continentis,
Horridámque faciem squamosæ ostendit tunicæ?
Quis ei appropinquans duplex injecit frænum?
Quis palos defixit in reflexis genis,
Et in maxillis? illæ autem apertæ sunt, januæ ceu
Bifores, sublimésque, panduntúrque hiatu horrendo
Fauces terribiles, formidabiles, stant autem undique dentes

Πυκνοὶ καὶ θαμέες, πλέοι μᾶλλον δ' θανάτοιο.
Χθιζήσιν λεπάδεσσιν ἀγάλλεται ἐμπεδοκόκλοις,
Ἠΰτε σημάντροιο χαραγμασιν ἔν ἀεράμης·
Αἱ μὲν τ' ἀγχιστῖναι ἐπ' ἀλλήλῃσι κίχωσιν,
Ὥστε παρεσδύσασι μίτ' ἤερα λεπλότατον πῶρ.
Ὡς δ' ὅτε πῖχυν ἀνὴρ ἀέρρη πυκινοῖσι λίθοισι
Δώμαθ' ὑψηλοῖο, βίας ἀνέμων ἀλεείνων·
Ὡς τ' ἄερρεν κόρυθές τε καὶ ἀσπίδες ὁμφαλόεσσαι,
Ὀρεσί τ' ἐνὶ πολέμῳ πυκιναὶ κλονέοντο φάλαγγες,
Ἀσπὶς ἄρ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυν, ἠΐ δ' ἀχάων
Ἄρδην· ὡς τὸ μὲν λεπάδες πρὶ χάλκια νῶτα
Ἔπλωτ' ἀλλήλῃσιν, ἔρεισε δ' γείτονα γείτων,
Ὡς πύκα συμπεφύασι δι' ὠμοκαχῆ.
Εὖτε δ' ὑπὸ ῥινῶν βαρυηχέα ῥόγχον ἔραγε,
Λάμπετο πῦρ, κενὸν δ' σέλας πλαρμοῖο φαάνθη,
Οὐτε δ' οἱ ἀφράστοντ' ἰὼὴ βλεφάρεσσιν ἐίκτην.
Ἐκ σώματος δαῖδές τε καὶ ἀσβέστι κέχυτο φλόξ
Ἠλιδα, τὸ δέ τε πολλοὶ ὑπὸ σπινθῆρες ὄρουσαν.
Ὡς δ' ὅτ' ὑπὸ χείμεδος καπνὸς ἔβην, ἠὲ λέβητος,
Ὅς τε μάλα ζεῖ ἔνδον ἐπειγόμενος πυρὶ κηλέῳ,
Κνίσκῃ μελδόμενος, τάχα δ' ἔσσυτο ἶχεν αὐτμή·
Ὡς ὁι ὑπὸ ῥινῶν καπνὸς ῥέε δεινὸν ἀέντι.
Ἂν σῶμα τε ῥῖνάς τε πυκινὸν ἄλτο κάμινος,
Ἀμφὶ δ' κίνησε φλόξ, θαλὸς δέ τε πυκνὶς ἀνῆπται.
Ἷς δέ οἱ ἐν δεινῇ, ἥδε δεινὸν ἀκλαπάδνην,
Αὐχένι τε στιβαρῷ ἀμφ' ἄσπετον ἰζάνει ἀλκή.
Χάρμα μέγ' ὁι ἄμυδις πέλεται, καὶ τῆσι δ' πίνδος·
Τέρπεθ' ἑπομβρίαος νάπις ἄλσος, ἔν τε ἀέλλη
Λυγρὴ, ἀταλλέμῳσι μιμαὼς, θρώσκει δ' ἀνὰ κῦμα
Πορφύρεον, σκιρτᾷ δ' μέσῳ ἐπὶ οἶνοπα πόντῳ,
Αὐτως, κυδιόων, εἰ καὶ δυσπέμφελος ὄδιν.
Ἀρρῆκτοι ἄλυτοι σαρκῶν πλοκες ἀμφὶ μέλεσσι,
Καὶ δέμας ἔν ἄερσε. συρεὸς δ' ἀνασέρομα κόλλοψ
Στέρνον ἐπὶ κρατερὸν, παγχάλκεον, ἀσφαλὲς αἰεί.
Αὐτὰρ δ' κασδίη τερεωτέρη ὄδι λίθοιο,
Ὡς τε μύλαξ ἀτέραμνος ἐὰ φρένες ἀμφιμέλαιναι.
Εἵσατο δ' ἠΰτε πῦρ δαΐφρων ἀλός· ὄφρα δ' ἀνέχῃ,
Σμερδαλέος τ' ἐφάνη, κρομέουσιν ἄφαρ φρένα ναύτῃσι,
Δειδίστες, τυτθὸν γὰρ ἐπ' θανάτοιο φέρεσθαι,
Ἰφθιμοὶ περ ἐόντες, ἐπεὶ ἴδον ὀμβρίμον ἰχθύν,

Σρέας

Densi & frequentes, pleni nigræ mortis.
Æneis squamis exultat firmiter-rotundis
Veluti sigilli sculpturis bene compactis:
Hæ autem contiguæ aliæ superalias funduntur,
Ut clanculum irrepere nè aër quidem possit tenuissimus licèt.
Sicut autem quando murum vir coagmentavit densis lapi-
Domûs altæ, incursus ventorum vitans: (dibus
Utque densatæ sunt galeæ, & scuta umbones-habentia,
Dum in bello frequentes strepunt phalanges,
Scutum autem scutum fulcit, galea galeam, testudo autem
Conferta est; sic hujus squamæ circum ænea terga
Adhærent sibi invicem, fulcit autem vicinam vicina;
Adeò densè compactæ sunt continuâ junctura.
Cùm verò à naribus graviter-sonantem rhonchum eructat,
Micat ignis, terribilis autem fulgor sternutationis apparet,
Oculi verò ejus scintillantes auroræ palpebris sunt-similes.
Ex ore faces & inextinguibilis funditur flamma
Passim, unde & multæ scintillæ emicant.
Sicut autem quando ab olla fumus fluit, aut lebete,
Qui valde fervet intus dum urgetur igne ardenti,
Arvinam liquefaciens, mox autem *ad* cœlum pervenit vapor:
Sic ei à naribus fumus profluit gravè spiranti.
Circa os & nares ignivomus salit caminus,
Undique verò procedit flamma, torrísque multus accenditur.
Vis ei in collo, & robur non infirmum,
Cervicémque rigidam ingens circunstipat strenuitas.
Gaudium magnum ei simul est, nautísque tristitia:
Oblectatur inequitans dorso maris etiam in procella
Tristi, lascivire gestiens; saltat autem in fluctu
Purpureo, ludítque medio in nigro ponte;
Temerè exultans, etsi tempestuosus sit. (bra,
Infrangibiles, insolubiles *sunt* carniũ plicaturæ circa mem-
Et corpus bene compactum est, solidus autem decurrit callus
Pectus per robustum, æneum, firmum semper.
Ejus autem cor firmius est lapide,
Et sicut molaris *lapis* durus ejus præcordia nigra.
Videtur autem sicut turris super mari, quando a. exurgit,
Terribilis; apparet, trepidant exemplo animis nautæ
Timentes, paululùm enim à morte distant,
Quantumvis fortes sint, cùm viderint immanem piscem,

Σφέας τ' αὐτοὺ ἐκάθηρεν, ἐπεὶ τάμε ἅλμυρὸν ὕδωρ,
Κύματί τε τροφόεντα διέρρηξε κῆτος ἄλαστον.
26 Εἰ τις μὲν ξίφεϊ πλῆξεν θέμεν, ἢ βρόγησεν,
Οὐδ' ἔρριξεν ῥινὸν· ἀνεγνάμφθη δέ τ' ἀκωκή·
Εἰ δ' βέλος προέηκεν, ἐπώσιον ἔκφυγε χειρός·
Αἰχμαὶ χαλκεῖαι, δολίχ' ἔγχεα, δῄοντ', ἀκοντες
Ἐν χροὶ ἐρήμαδεν, πλάγχθη δ' ὑπὸ χαλκὸν χαλκός.
27 Ὡς ἴκελον καλάμῃ ὅτε αὖθωνα σίδηρον
Ἐμμάμαι, ὡς ξύλον αὖον ὁ ἔπλετο χαλκὸς ἀτειρής.
28 Οὐ γεῖ, ὕδε φορεῖται ὑπὸ πρηστῆρος ὀϊστός·
Οἰαι δ' ἄκραι εἰσὶν εὐστοιχάλως κατ' ἀλωάς,
Ἃς τ' ἄνεμος φορέει καὶ λικμητῆες ἐρωή.
Ὡς λίθοι οἱ δεκτοὶ ἐμμάμαι, ὡς σφενδόνη ἀνὴρ
Ἧκεν ἀκοντίζων, μελέη δέ οἱ εἴσατο ὁρμή.
29 Ὡς ὁ μὲν οὐκ ἐδίεν ἰὼν ἐμπάζεται, οὐδέ τ' ἀκόντων,
Τὸς δ' ἴσας ἄρρηκτον ὀΐεται, ἢ ἀθέρεσσιν
Ἐμμάμαι, ὡς δέ τ' ὑπὸ πλύοι σκέδασ' ἷς ἀνέμοις.
Εἰ δέ τις ἀμπαλὸν φρόϊεϊ δολιχόπιειν ἔγχος,
Αὐτὰρ ὁ καγχαλόων ἐγελείασεν ἐνδεξὲς ἐρωεῖ,
Οὐκ ἀλέγων, ὡς εἴ τ' ὑμὴν βάλοι, ἢ παῖς ἄφρων.
30 Νέρθεν ἐρηρέδεται πάχει ὀξέϊ, ἀμφὶ δ' πίσσαι
Καὶ σκόπελοι καὶ λᾶες ἀκαχμένοι ὀχριόεντες,
Τὰς ὑπὲρ ἰλύϊ χορεύει, λέχος ὡς ἐὺ πίντῳ
Ἐυρεῖ, πῖς ἔπι λέκτο μέγας μεγαλωστὶ τανυθείς.
31 Ὡς δ' ὅτε ζέσεν ὕδωρ μέσῳ ἐνὶ ἤνοπι χαλκῷ
Πάντοθεν ἀμβολάδην, ὑπὸ δ' ξύλα καίγματα κεῖ·
Τάρβει δ' πρίπτδος πῦρ ἄμφεπε, θέρμετο δ' ὕδωρ·
Ὡς τε λέβης ζεῖ ἔνδον ἐπειρόμενος πυεῖ πολλῷ,
Ἀμβλύζων τε μύρῃ καὶ ἀλείφαρ ἐνεώξιο·
Ὡς τὸ νηκερσίοιο κυκώμενον ὑ-ρόσε δῦσε
Κῦμα πλυσιζόοιο ἁλός, πάφλαζε δ' πίνῳ
Ἀφρῷ μορμύρων, ἀνὰ δ' ἔρυεν ἁλμυρὸν ὕδωρ,
Τ-ψι δ' κορθύεται, ζέε δ' ἄχεον δίδμα θαλάσσης.
32 Ὅς δ' ἴεν, αὐτὰρ ἄπαυδε φάσγανα μέγα λαῖτμα,
Τῷ καὶ ῥηγνύμενον μεγάλα βρέμει, ἀμφὶ δ' κῦμα
Κυρτὸν ἐὺν κορυφῇ, ὑποπλύει δ' ἁλὸς ἄχνη,
Ἀφρείοντα δ' φαίνεθ' ἁλὸς πλησίον κλύδος,
Φαὶης κέν σε κάρη πλεκτοστάφιον γέροντος
Λουσάμενον, ἠὲ γαλακτίχροον καὶ ἐν ὕδατι κύκλον.
33 Οὐπω κώδαλον ἤθελ' ὑπὸ χθονὶ πυκνοδείρῃ,

Οὐδ'

Séque ipſos purgant, poſtquam ſecuit falſam aquam,
Fluctúſque conglobatos ſcidit cetus immanis.
Siquis eum enſe feriat *in* corpore, non penetrat,
Neque perrumpit pellem; recurvatur autem mucro:
Sin verò telum mittit, irritum evolat è manu;
Cuſpides æreæ, oblongæ lanceæ, haſtæ, ſpicula
In cute diſperduntur, reſilit autem ab ære æs.
Quaſi ſimile ſtipulæ cenſet micans ferrum
Eſſe, velut lignum aridum ei eſt æs ſolidum.
Non tremit, neque timet ab alata ſagitta:
Quales autem paleæ ſunt rotundis in horreis,
Quas ventus fert, & ventilatoris impetus:
Sic lapides ei videntur eſſe, quos fundâ vir
Mittit ejaculans, inanis verò ei viſus eſt impetus.
Adeò hic nec miſſilia curat, nec ſpicula,
Ea autem æqualia paleis exiſtimat, aut ſpicis abjectis
Eſſe, quas à ventilabro diſpergit vis venti.
Quòd ſiquis vibrans emittit longam lanceam,
Verùm is cachinnans deridet viri impetum,
Non curans, ac ſi eum mulier percuteret, aut puer inſipiens.
Subtus fixa ſunt ſaxa acuta, circùm verò cautes
Et ſcopuli & lapides, acuti, aſperi,
Quos ſuper lutum ſtravit, velut lectum in ponto
Lato, ſuper quos cubat magnus latè porrectus.
Quemadmodum autē cùm fervet aqua medio in nitido ære
Undique ebulliens, ſubtèr verò ligna arida jacent;
Alvum quidem ollæ ignis ambit, caleſitque aqua;
Utque lebes fervet intus dum urgetur igne multo,
Unguento ebulliens, & oleo novennali:
Sic eo natante turbatus ſurſum cum impetu ruit
Fluctus multiſoni maris, æſtuavit autem pontus
Spumâ murmurans, ebullit autem ſalſa unda,
Surſum verò glomerata eſt, fervit autem ſævus tumor maris.
Is autem vadit, verùm ponè albicat magnum profundum,
Eo etiam diſruptum vehementer fremit, circà autem fluctus
Curvati criguntur, expuunt autem ſalis aſperginem,
Spumea autem apparet maris cani ſemita,
Putares te caput cani ſenis
Videre, aut lacteum vel in undis circulum.
Nulla bellua poterit in terra alma,

Οὐθ' ἁλὸς ἐν βένθεσσιν ὁμοιωθήμεναι ἀυτῇ,
Οὐ δίμας, ὅτε φυλὺ, ὅτ' ἂρ μάχ, ὅτέ τ εἶδος·
Ὡς οἱ θαρσαλέον πέρι τ' ἄτρομον ἐν φρεσὶν ἧπερ.
34 Κάρτεϊ τε δενεῖ τε μέγα φρονέων ἀνόρυσε,
Πάντα δ' ὁπηδίσασκε μετώπερα, ἐν δ' ἀγερώχεις
Ἔυχετ' ἄναξ ἐμέμαα, μέγα τ' ἐξοχ εἰτι πελώρεις.

ΚΕΦ. μβ'.

1 Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖ Ἰωδ,
Ἦπερ ἀναΐτάμεμφας, θεοπεσίᾳ δ' ἔννεπε μῦθον·
2 Οἶδ' ὅτι καρτερὸς εἶ, δύναται δ' τε πάντα τελέσται,
(Πάντη γὸ σέο θαύμαι' ἀνὰ τεαφερμύ τε χ ὑχμί·)
Οὐδέ τις ἐν θνητῶσι τεὴν ἀλίωσε μνώοιήν.
3 Τίς ῥ' ὅγε κλέψας μῆτιν ἀϊδρείησι νόοιο,
Νήπι (ὡς γὸ ἔφησθα) χ ὑ φρεσὶν ἄρπα εἰδώς;
Ἀασάμιν μὴ ἔγωϊε, χ ὑ κ χτ μοῖραν ἔειπον
Πόλλ' ἔπεά τε χ ἠνὶ, νόσος δέ τε χ τὰ κέλαδε,
Νηπέη τ' ἀλεγεινὴ, ἄτ' ἐκ δίεϊ' ὑδ' ἐθέσσι,
Θαύμαλα πόλλ' ἄῤῥητα· σὺ γὸ Θεὸς ἀγκυλομήτης,
Οὐδέ κέ τις θνητῶν σέο δύνεα εἰρύσσιλο.
Αὐτὰρ, Ἄναξ, ἐλέαιρε, ἔπος δ' εἴ πέρ τι βέβακται
Δεινὸν, ἄφαρ τὸ φέρεσιν ἀναπάξασα ἄελλα.
4 Γανῦμαί σε, Πάτερ, σὺ ὃ συνδέο, καί μὰ ἄκουσον,
Καὶ νῶϊ μοι μάλα πᾶσαν ἀληθείῃ καταλέξον,
Εἴο ὃ μάθω πυκνὰ δίδασκό με, ὄφρα δαείω,
Μύθων τε ῥητῆρ πέλε μοι, φρηκτῆρ δέ τε ἐργων.
5 Πωδανόμιν τὸ πάρ γε, χ ἔκλυον ἔασι φήμης,
Νῶϊ δέ σε γ' ἀντικρὺ χ ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὄπωπα.
Οἷσι' ἀρετῶ δίες ἐστ· σέας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
6 Τῶ μ' ἐγὼ ἀτρεμδέοντα κατίσχιον, δῖον ἔοργα
Νήπι, ὡς ἄρμεν ἐν ἀνθρώποισιν ἐόντα.
Ἀλλ' ἐπεὶ ἀασάμιν φρεσὶ λάβε καὶ ἐπι πιθήσας,
Τέτρκά τ' ἐν κονίῃ εἰλυμέν ἠδ' ἐνὶ τέρμι
Περσεχυλισδόμενός σε τε νῶϊ σά γε γένεσ' ἱκάνω,
Ἀτῶ μὰ κλαίων· μέγα δ' ἄχνυμαι, δῖον ἀάσθω·
Ὤμοι ἐγὼ δειλός· σὺ ὃ ἵλαον ἔνθεο θυμόν.
7 Ὡς φάτο δακρυόφιν· ὀϊκ δ' ἔτε Παμβασιλῆα.
Οἱ δ' ἐπεὶ ἓν πιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
Ὀχθήσας ὁ Θεὸς πρόσφη Ἐλιφᾶ Θαμανίτῃ,

Λίλιφ

Nec maris in profundo comparari cum illo,
Nec corpore, nec naturâ, nec robore, nec ſpecie:
Adeò ei animoſum valdéque intrepidum in pectore cor.
Viribúſque roboréque ſuperbiens inſurgit,
Omniáque aſpicit ſublimia, inter ſuperbos
Gloriatur ſe regem eſſe, longéque præcipuum in monſtris.

CAP. XLII.

ILli autem reſpondit deinde patiens divinus Jobus,
Cor reflectens, piámque dixit ſermonem;
Novi quòd fortis es, potésque omnia perficere,
(Ubique enim tua miracula terrâque maríque)
Nec quis inter mortales tuam fruſtravit ſententiam.
Quis hic *eſt* qui occultat conſilium imperitiâ mentis,
Stolidus (ſic enim dixiſti) & non in animo ſana ſciens?
Peccavi ſanè ego, & non rectè dixi
Multa vera, & non, morbus verò & iſta juſſit,
Infantiáque miſeranda, quæque non novi, neque intellexi,
Miracula multa arcana: tu enim Deus obliqua-conſilia-agi-
Nec quis mortalium tua conſilia eruat. (tans,
At, O Rex, miſereſce, verbum verò ſi aliquod dictum eſt
Grave, ſtatim illud ferant abripientes procellæ.
Obſecro te, Pater, tu verò attende, & me audi,
Et nunc mihi prorſus omnem veritatem narra;
Tua autem conſilia prudentia edoce me, ut ſciam,
Dicendíque præceptor ſis mihi, actórque rerum.
Audivi antea, & percepi auribus famam,
Jam verò te coràm & in oculis vidi.
Novi virtute qualis ſis: veneratio me tenet aſpicientem.
Quamobrem memet ego delirantem abhorreo (quale dixi
Inſipiens) velut turpiſſimum inter homines exiſtentem.
Sed quoniam peccavi animo perdito obtemperans,
Ideo in pulvere obtectus & in cinere
Pronus-provolutus *ad* te nunc tuáque genua accedo,
Culpam meam deflens, multum autẽ doleo quòd-ſic peccavi:
Heu me miſerum! tu autem propitium ſume animum. (gem.
Sic fatur lacrymans: miſericordia autẽ cepit Omnium-Re-
Hi autem poſtquam talia inter ſe invicem collocuti fuerant,
Iratus Deus affatus eſt Elipham Thamaniten,

(Λίλιω γὸ νεμεσίζεθ') ὁμοκλήσασκέ τε μύθῳ,
Ὦ πόποι, ἦ μάλ' ἐγὼ ἄρα σεῖ κῆ σοῖς ἐτάρεσιν
Μηνίω ἐκπάγλως, καί μοι χόλῳ ἔμπεσε θυμῷ·
Σχέτλιοι, ὡς παίδεσσιν ἐοικότες ἠρεφάδεσσι
Νηπιέχοις, ὅτις ἔ τι νόῳ φρεσίν· ἠδὲ κατ' αἶσαν,
Ὡς θεράπων μὲν Ἰαῶ, ἐμεῦ πέρι μυθήσαθε.
Ὁππότ' ἀνὴρ ἐθέλει θεὸς Δαίμονα φωτὶ μάχεθζ,
Οὐ γε Θεὸς τιμᾷ, τάχα δι μέγα πῆμα κυλίδει.
8 Ἀλλὰ πίθεθε κῆ ὔμμες, ἐπεὶ πείθεθζ ἄμεινον,
Καὶ λάβετ' ἐξ αὐλῆς ἔρῆ· εἰλίπεδας ἕλικας βῶς
Ὀπιτάχῃσι, κῆ ἔπῖ ἀρτεὺς πιέσιμάλλας.
Καὶ ἴτε δὴ πρὸς Ἰαῶν, ἵν' ὑμετέρης ἕνεκ' ἄτης
Ἐρδιδ' ἱερὰ καλὰ πλυνίοων ὀπὶ βωμῷ,
Καὶ θεράπων μὲν Ἰαῶ εὐαίσιμον εὐχετίωτο,
Εἰ πῃ ἱλαῶ ὔμμιν ἑῶ· κεχαρισιθία δ' αὐτὸς
Αἰεὶ δῶρα δίδωσιν ἐμεῖ, νῶῒ τ' ὄῖδ' ὅπ δώσει.
Τὸν πρὶ κῆει φίλησα, πέρι δ' με ἔξοχος ἄλλων·
Ὅς γὸ ἐμεὶ ὀπιπείθηται, μάλα τ' ἐκλυεν ἀυτῆ.
Ἄλλως γ' αὖ ὑμέας τάχ' ἐπαυρήσεθζ ὔῖω,
Οὐνεκ' ἄρ ὐκ εἰσὶ φρένες ἔμπεδοι, ὐδὲ καὶ' αἶσαν,
Ὡς θεράπων μὲν Ἰαῶς, ἐμεῦ πέρι μυθήσαθε.
9 Ὡς ἔφατ· ὐδ' ἀπίθησε Θεῷ Ἐλιφὰς Θαμανίτης,
Οὐδέ γε Σαυχαίῳ Βελδάδ, Σωφάρ τε Μιναίος·
Ἀλλ' ὁι μὺ θυέεσσι κῆ ἐυχωλῇς ἀγαθῇσι
Λοιβῇ γε κνίσῃ γε πιφασγωπῶντες ἔθελγον
Ἀβραάπιο μὺῳ· τότε δὴ Θεῷ ἠύχετ' Ἰαῶ,
Θεῷ μὺ τ' ἠύχετ' Ἰαῶ, ὁ δ' ἔκλυεν ἐυχομένοιο,
Μᾶλλόν μίν τ' ἐφίλησε, καὶ ὁι χάριν ἐγγυάλιξεν.
10 Ὡς ὁ μὺ ἀμφὶ φίλων ἠρᾶτο· Θεὸς δέ ὁι αὐτῆς
Δέσματ' ἔλυσε δύης, κῆ δὶς τόσον ὅλβον ὀπάσσε,
Ὅσπν τὸ πρὶν ἔχεσκε, πρὲν δέ ὁι ἄλλοθεν ἄλλα.
11 Αὐτάματοι δ' ὁι πάντες ὁμιλαδὸν ἦλθον ἀδελφεοί,
Πᾶσαί τ' αὐτιφασίγνητοι, πρόσθε, ἔτι τε,
Οἵ δ' ὁι κεδνόθαλοι τὸ πρὶν κῆ φίλτατοι ἦσαν,
Αἰεὶ δ' ἐν δαίτῃσι κῆ εἰλαπίνῃσι παφίσσαν
Αὐτῇ ἐνὶ μεγάροισι, παρηιβασίην δ' ἔθελγον
Ὃν νόον, αἰμυλίοις τε λόγοις ἄρχε ἐξακέσαντο,
Καὶ παρημυθήσαντο, κῆ ἔσενον ὅια πάντιθεν,
Οἷά τ' ὀΐζύσασκε Θεοῦ ἰότητι μεγήσας,
(Ἔτλη δ' ὅ' ὅππω τις ὀπιζήνιος βροτὸς ἄλλος)

Ἀργύρεια

(Valdè enim indignabatur) objurgavítque dicto,
Papæ ! certè admodum ego pariter tibi & tuis ſodalibus
Succenſeo graviter, & mihi ira incidit in animum:
Improbi, adeò pueris ſimiles locuti eſtis
Infantibus, quibus non eſt mens in pectore: neque rectè,
Sicut ſervus meus Jobus, de me verba-feciſtis.
Quoties homo vult adversùs Deum cum viro pugnare,
Quem Deus honorat, ſtatim in eum magnum damnum devol-
At parete & vos, quandoquidem parere *eſt* melius, (vitur.
Et ſumite ex armento ſeptem flexipedes greſſum-ſinuantes bo-
Quàm citiſſimè, & ſeptem arietes villoſos. (ves
Et ite jam ad Jobum, ut veſtræ gratiâ culpæ
Offeratis victimas pulchras ſuper multo-nidore-abundantes
Et ſervus meus Jobus bono-auſpicio oret, (aras,
Si fortè propitius vobis ſim: grata autem ipſe
Semper dona dat mihi, jámque ſcio quòd dabit.
Quem ex corde diligo, honorat verò me maximè omnium:
Qui enim mihi obtemperaverit, valde exaudio illum.
Alioqui ſanè vos ſtatim luituros arbitror,
Quoniam non eſt mens *vobis* ſana, neque rectè,
Sicut ſervus meus Jobus, de me eſtis locuti. (tes,
Sic dixit; neq; non-obtemperavit Deo Eliphas Thamani-
Necnon Sauchæus Bildad, Sophárque Minæus:
Verùm hi ſacrificiis & votis placidis,
Libaminéque, nidoréque flectentes mulcebant
Immortalis animum: tum etiam Deum precatus eſt Jobus,
Deum precatus eſt Jobus, is autem audivit precantem,
Magísque ipſum dilexit, & ei gratiam præbuit.
Ità hic pro amicis oravit, Deus autem gravis
Vincula ſolvit calamitatis, & bis tot facultates dedit,
Quot priùs habebat, præbuítque ei alicunde alia.
Ultro autem ei omnes catervatim venerunt fratres,
Omnésque ſorores, affinésque, amicíque,
Quique ei chariſſimi antea & amiciſſimi erant,
Semper autem in conviviis & feſtis aderant
Ejus in domo, adhortationibúsque demulcebant
Ejus animum, blandíſque verbis dolorem ſedabant,
Et conſolabantur, & plorabant qualia paſſus fuerat,
Qualiáq; ærumnosè-tulerat Dei voluntate afflictus, (alius)
(Toleravit autem qualia haudquaquam quis terrenus homo

Argenteum

Ἀργύρεον δ' αὖτῳ χρύσεον ὅρμιν ἔδωκαν
Ἀνδρομαχὴς, ἀγλαὰ δῶρα, κακῆς παρμύθιον ἄτης.
12 Ὡς μὲν Ἰωβος ἔπειλα μαχήσεσθαι ἢ τὸ πάρος περ,
Δὶς τόσον ἀφνειὸς, καὶ δὶς τόσον ὀλβιοδαίμων,
Ὅσσην εἶχ' πατρῴδα, θεᾷ μεγάλοιο ἔκητι.
Ἦ γὰρ ὁι ἦν μετόπισθε δὶς ἑπτηκόντια μῆλα
Πίονα καὶ δισχίλια καμήλοις
Δὶς τειχίλιαι αὖτῳ ἐν ἐρεπτὸ βικολέοντο
Θήλειαι τοκάδες, (τὰ δ' διπλόα πάντα τέτυκτο)
Ζεύγεα δὶς δ' βοῶν πεντήκοντ' εὐρυμετώπων,
Καὶ δὶς ὄνοι στιβηκόσιαι, καὶ πάμμαλα πλείω.
13 Ἀλλὰ καὶ οἱ δέκα παῖδες σὺν μεγάροις γεγάασιν·
Ἑπτὰ μὲν υἷες ἔσαν, τρεῖς ἠύκομοι δ' ἁδινάχες.
4 Τέων μὲν ῥ' ἐκαλεῖτο θεοικλυτὶς Ἰεμιμαΐα
Πρώτη, ἐπεὶ ῥὰ ἔχετ' ὀϊζύος, ἤλυθε δ' ἦμαρ·
Τὴν δ' μέθ' ὁπλοτέρη ἦν Κασσίη ἰμερόεσσα,
Κασσίη, ἥνομα καλὸν, ὃς χαριεστάτη ὀδμή·
Τὴν δὲ τελεσθὶν ἐκάλεσαν εὐπόκαμον Κερεναπτὰκ,
Ὅππερ ὁι εἴδεος κέρας ἀγλαὸν ἄνομ' ἔδωκε.
15 Καλλεῖ δ' οὐ χαρίεσσιν τε κεκασμένοι εἰνὶ γυναιξὶν
Ἔσπλετο, καὶ ῥεῖα μετέφερεν ἀγοραύησιν.
Οὐδὲ πατειλίουαν τις ἂν ἤνδανε παρθενικάων
Θυγατέρεσσιν Ἰώβου ἐπήρατον εἶδος ἐείσειν·
Τῆσι πατὴρ ἄμ' ὄπασσε μὴ σφετέρῃσιν ἀδελφεοῖς
Μοῖραν δασαμένοις, καὶ μυεία δῶκεν ἔδηνα.
16 Αὐτὰρ Ἰωβος ἔπειθ' ἑκατὸν καὶ τεσσαράκοντα
Ζωὸς καὶ σὺς εἶδε πατειλομένους ἐνιαυτοὺς
Πολλῇ ἐν ἀγλαΐῃσι, καὶ ἀμφιδαλεῖς ἐπὶ παῖδας
Καὶ παῖδας παίδων ἐς τέσσαρας ἄχρι γενέθλας.
7 Ὡς ἄρ' ὅγ' ἀπασίλιμ ἵκεν βιότοιο τελευτὴν,
Ὀλφέ τ' ἀποθνήσκων, καὶ ἐν ἄκρῳ γήραος ὕδατι.

ΤΕΛΟΣ.

Argenteum verò nummum ei & aureum monile dederunt
Singuli, ſplendida dona, mali ſolatium damni.
Ità Jobus poſtea felicior quàm antea,
Duplo ditior, & duplo fortunatior,
Quàm erat primùm, Dei magni voluntate.
Certè enim ei erant deinceps bis ſepties-mille oves,
Pingues & villoſæ, & elata-colla-habentes cameli
Bis ter-mille ei in montibus paſcebantur
Fœminæ ſœtæ, (duplicia autem omnia facta erant)
Juga autem boum bis quingenta latas-frontes-habentium,
Et bis aſinæ quingentæ, & poſſeſſiones plures.
Sed & ei decem liberi in ædibus nati ſunt;
Septem quidem filii erant, tres autem bene-comatæ filiæ.
Quarum vocabatur inſignis Jemimæa
Prima, quandoquidem nox præteriit ærumnæ, venit autẽ dies;
Poſt illam autem junior erat Caſſia amabilis,
Caſſia, nomen bonum, cujus gratiſſimus odor;
Tertiam verò vocabant bene-comatam Keren-Happuc,
Quippe ei ſtibii cornu pulchrum nomen dedit.
Pulchritudine autem hæ gratiſq; ornatæ inter mulieres
Splendebant, & facilè excellebant congregatas.
Neq; finitimarum aliqua poterat virginum
Cùm filiabus Jobi amabili formâ contendere:
Quibus pater unà exhibuit cum ſuis fratribus
Sortem partitus, & innumeras dedit dotes.
Verùm Jobus poſthac centum & quadraginta
Vivens & valens vidit circumvolventes annos
Multo in ſplendore, & utroque-parente-florentes filios,
Et filios filiorum, ad quatuor uſq; generationes.
Ità hic *ad* gratum pervenit vitæ terminum,
Seróque moriens, & in extremo ſenectutis limine.

FINIS.

Nè pauculæ ſequentes pagellæ vacent, viſum eſt Authori unum aut alterum è Pſalmis Davidicis γνώματα χάεν ſubjungere.

Ψ Α Λ. α'.

1 Τρὶς μάκαρ ὅτος ἀνὴρ τε τετράκις, ὅστῳ ἀλείτειαν
Βελῆ ὰκ ὀπίδησε, τε ὅ φρεσὶν ἦσιν ἐδέλχθη
Ὀφρα τὶ σφέτερόν τε νόον, μετά τ' ἴχνια βαίνῃ,
Οὐδ' ἔση ὀλοῆσιν ἁμαρτινόων ἐν ὁδοῖσιν,
Οὐδ' ἐν ἕδρῃ ἧσαι ἐμπακέων, ὧδέ τοι ἐρέω.
2 Θεσμῷ δ' Ἀδανάτοιο μάλ' ἔνδοθι θυμὸν ἑτέρφθη,
Θέσφατα δ' ἐν φρεσὶ δῆκε διαμπερὲς, ἦν τ' ἐνόησεν
Ἠιάπ☉, νύχιός τ', ὅτι μιν γλυκὺς ἵμερος αἱρεῖ.
3 Δένδρεον ὡς τ' ἔτηκε παρὰ ποταμοῖο ῥέεθρα
Ῥιζησιν πυκινῇς, ὅθ' ἅλις ἀναδέρυχεν ὕδωρ,
Καλὸν, τηλεθάον, καρπὸς δέ τε γίγνεται ὥρῃ·
Τῷ δέ κεν ὅποτε φύλλα χαμαὶ πέσοι, ἠδ' ὑπόλοιπο
Τοίῳ ὅ γ' ἀνὴρ ἔασετ', ἐπεί οἱ πάνυ' ἀρετήσει,
Ὅππι κεν ἐρχόμενος, πολὺς δέ οἱ ἕψεται ὅλ☉.
4 Οὐ τοῖοί ῥα ἔασιν ἀπάσαλοι· ὡς ἢ κονίη,
Ἣ ἄχνη, ἣν χρομένδὸν ἐϋτρεχάλως καὶ ἀλωὰς
Ῥίμφα μάλ' ἔνθα καὶ ἔνθα διεσκέδασ' ἲς ἀνέμοιο.
5 Τέκνον ἄρ' ἐ χρὴ σ' ἀπάσαλοι εἶναι δίκησιν,
Οὐτέ ποτ' εἰν ἐδλῶν ἀρρῆ κακὰ μηχανόωντες.
6 Ὅππι Θεὸς μνώσκει ἐνὶ φρεσὶν ἔργα δικαίων·
Δυσπιθέων δ' ἀνδρῶν ἀτὸ τ' ἔργα καὶ οἶμος ὀλεῖται.

Ψ Α Λ. ε'.

1 Ὦ Πάτερ, ὦ βασιλεῦ, ὃς ὑπέρτατα δώματα ναίεις,
Τίς μετά σ' ἔδος ἕξει, ὑπωρόφιός τέ τοι ἔσαι
Σεῖο ἐνὶ κλισίῃ; τίς ἐν ἔρει σῷ ἐρατεινῷ
Ἱερῷ ἐναέτης, ἵνα δ' ἐμπεδον αὖθι μένῃσιν;
2 Ὅς κεν ἀμύμων αὐτὸς ἔῃ, καὶ ἄμυμονα εἰδῇ,
Ὅ, τε δίκη φίλη ὄζει, καὶ ἄπιμα ἔργα μέμηλεν·
Ὅς δ' τ' ἀληθέα μῦθον ἀπὸ κραδίης ἀναφαίνει,
Οὐδ' ἕτερον μῦθ κάζδει ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο ἢ βάζει·
3 Οὐδέ τι κερτομίας καὶ ἐλέγχεα λάθρ' ἀρράδει,
Οὐτέ τῳ ἔν κάκ' εορτῇ ἀπαδαλίῃσι νόοιο,
Οὐτέ πινα συγγενέσσιν ὀνείδισι θυμὸν ἐνίπτει
Λωδᾶσαν, ἐπεί ἑ οἱ ἐπισβολίη φίλη ὄζει.
4 Τῶδέ τ' ἀνὴρ ἀσύφηλ☉ ἐπόψ☉ εὐδέ☉ ἕῃ,
Καὶ λώζη, ὡσεί τις ἀπήμητος μετανάσσῃ·

Τὸς

PSAL. I.

TER beatus hic vir, & quater, qui improborum
Consilio non paruit, & non in animo suo persuasus est
Ut juxta eorum mentem, póstque gressus (eorum) ambulet;
Neque stetit perniciosis peccatorum in viis,
Nec in cathedra sedit derisorum, nec consessu.
Lege autem Immortalis valde intus in animo delectatur,
Oracula autem divina in mente reponit jugiter, benéq; perpendit
Interdiu, noctúque, quoniam eum suavis (illorum) cupido occupat.
Arbórque veluti stat juxta fluvii decursus
Radicibus densis, ubi abundè scaturit aqui,
Pulchra, florescens, fructus autem (ejus) nascitur in tempore,
Ejus autem nunquam folia humi decident, neque peribunt:
Talis hic vir erit, quandoquidem ei omnia bene-succedent,
Quodcunque operetur, multa autem cum comitabitur prosperitas.
Non tales unquam sunt improbi, sed ut pulvis,
Aut pálea, quam turbinatim rotundas per arcas
Celeriter admodum huc illuc dispergit vis venti.
Idcirco non stabunt improbi in judicio,
Nec unquam in bonorum concilio mala machinantes:
Quoniam Deus cognoscit in animo opera justorum;
Impiorum autem hominum opera & via peribunt.

PSAL. XV.

O Pater, ô Rex, qui supremas domos habitas,
Quis tecum sedem habebit, & sub-tecto tuo erit
Tuo in tabernaculo? quis in monte tuo amœno
Sacro incola, ut & firmiter ibi maneat?
Qui inculpatus ipse fuerit, & inculpata noverit,
Cui & justitia chara est, & æqua opera curæ-sunt,
Qui & verum sermonem ex corde declarat,
Nec aliud occultat in animo, aliud autem dicit;
Neque convitia & opprobria clanculum loquitur,
Nec cuiquam igitur mala fecit præ improbitate mentis,
Nec cuiquam odiosis contumeliis animum incessit
Convitians, quandoquidem haud ei maledicentia grata est.
Ei autem homo vilis despicabilis videtur esse,
Et propudium, tanquam aliquis contemptibilis exul;

Illos

Τὼς ἦ μάλιστα πέι, ὅτιν νόῳ ὀζὺ θεωδὴς·
Τοῖο γ' ὅρκια πιστὰ μὴ ἴδῃσι, ἐπεὶ ἄρ κεν ὀμόσσῃ,
Οὐδ' ὀπορκήσει, εἰ ἄρ γ' πάμαρ κύρσῃ.
Οὐδέ τι δῶκεν, ἵνα πλέιον μετόπισθε λάβῃσιν,
Ἐκ φιλοχρηΐης, γ' ἀεικέα μισθὸν ἄρηται,
Οὐ ἕνεκ' ἀργυρέοιο, τὸ γ' πρωκτέων γέρας ὄζει.
Οὐδέ τι δωροδόκῳ σκολιὰς ἔκρινε δίκῃσιν,
Οὐδέ γε τιμῆς εἵνεκ' ἀμύμονα σίνατο φῶτα,
Ἀλλὰ γ' ὡς νηπιν δίκιν ἰθυίτατα εἶπεν.
Ὅς τοῖος, τά τ' ἔρεξεν ἀνὴρ, ὅδε νωλεμὲς αἰεὶ
Σπίσεται ἀσφαλέως, ἔστε τι δέ τε ἀσυφέλικ.

Ψ Α Λ. κγ'.

Ποιμὴν μοῦ θεός ὄζιν, ὁ δ' εὐθυμέως με κομίζει·
Οὐ τέ ποτ' ἦν βρώμης δαίσομαι, ὄτέ τοῦ ἄλλο
Ἐν χλοερῇσι νομοῖσι, γ' ἐν νεοθηλέι πίῃ
Ἔνδα μ' ἄγων ἀνέταυσεν, ἐφ' ὕδατι ἥκα ῥέοντι.
Πολλάκι μοι ζώγρησε κακῶς κεκαφηότα θυμὸν,
Ἀν δ' ἄγαγε μυχὸν ὀλιγοπελέστῃ ἐν ἔμπης·
Ἡδέ μοι ἡγεμόνευσεν ἐν ἰθείῃσιν ἀταρποῖς
Οὐ ἕνεκ' ἐνόμαπες, καί τ' ἔπελο πομπὸς ἀπήμων.
Εἰ δ' ἀν' ἄγκεα βαίνω ἐνὶ ζόφῳ ἠερόεντι,
Ἦ σκιῇ ἔλουδῇ καίει μέλαν θανάτοιο,
Ἀλλ' ὐδ' ὡς τι κακὸν δείσω φρεσὶν, ὐδέ τι λίλιω
Ταρβήσω, ὅτι σὺ ξυὶ ἔμοιγ' ἅμα· σεῖο γ' ῥάβδος,
Σκηπάνιόν τε τεὸν μέγα μοι παρακύδιον ἔσαι·
Δαῖτα δέ μοι θρεπάρεσθεν ἐρώπλισας, ὐδὲ τραπέζαι
Εἰδέλα πόλλ' ὀπιθεῖς, πόλλ' ἄλγεα δυσμενέεσσιν,
Οἱ κέ με λάθωσιν θαλέων ἐμπλησάμενον κῆρ.
Ἔχρισας κεφαλήν μοι, ἰδ' ἤλειψας λίπ' ἐλαίῳ·
Πλέιον ἐμοιγε δέπας γ' ὀπιστεφὲς ὐδέ τι οἶνε
Ἔπλεθ', ὑδροχελὶς τε κύλιξ, μεθύοντα ποτῆπ.
Ἦ μοι ἐνικὴν ἐλεημοσύνη τ' ἐπαείνη
Ἕψονται φύλακες γ' ὀπάονες ὔμαλα πάντα
Ἔως ἔπ τα ζωοῖσι μετίσομαι· ἐν γ' Θεοῖο
Δώμασιν οἰκήσω, μάλα δέ τε νωλεμὲς αἰεί.

Illos autem maximè honorat, quibus mens eſt pia:
Cujus etiam juramenta fida manent, poſtquam juraverit,
Neque pejerabit, etiamſi (ideò) in damnum inciderit.
Nec aliquid dedit, ut plus poſtcà accipiat,
Ex amore-lucri, & indecoram mercedem referat
Suæ pecuniæ cauſâ, quod & fœneratorum præmium eſt.
Nec muneribus-corruptus obliqua decrevit jura,
Neque pro pretio inſontem læſit virum,
Sed etiam gratis adeò jus rectiſſimè dixit.
Qui talis (eſt) & hæc facit vir, ille in perpetuum ſemper
Stabit firmiter, eritque immotus.

PSAL. XXIII.

PAſtor meus Deus eſt, ille autem diligenter me curat:
Nec unquam igitur victu indigebo, nec ullâ aliâ re.
In viridantibus paſcuis & in recens-florenti gramine
Illuc me ducens requieſcere facit juxta aquas leniter fluentes.
Sæpe mihi recreavit ægrè anhelantem ſpiritum,
Reduxit autem animam langueſcenti licet:
Et mihi viam-præivit in rectis ſemitis
Sui nominis gratiâ, & fuit dux-itineris fauſtus.
Etſi per valles incedam in tenebris obſcuris,
Ubi umbra dira habitat atræ mortis,
Verùm neque ſic aliquid mali metuam in animo, nec; admodum
Pavebo: quia tu mecum unà (es): tua autem virga,
Baculúſq; tuus magnum mihi ſolatium erunt.
Epulas autem coram me apparâſti, & menſam,
Edulia multa apponens, multos dolores inimicis,
Qui me viderint deliciis replentem cor.
Unxiſti caput meum, & illeviſti pingui oleo;
Plenum mihi poculum, & coronatum ſuavi vino
Eſt, & ad labra-uſque-repletus calix, inebriatus potu.
Certè me bonitas, miſericordiáque amabilis
Sequentur cuſtodes & comites omnibus diebus
Quamdiu adhuc inter vivos fuero: in Dei autem
Domo habitabo, manebóque in-perpetuum úſque.